

รายงานสืบเนื่อง
การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้าน
คริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย
ประจำปี ค.ศ. 2018

วันศุกร์ที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2018
ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

TTAC

Thailand Theological Academic Conference

2018

เชิญเข้าร่วม

การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ ประจำปี ค.ศ. 2018

วันศุกร์ที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2018 เวลา 08:00 – 16:30 น.

ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ (เขตแก้ววารีรัฐ)

รับฟังการบรรยายพิเศษจาก

ศจ. ผศ. ดร. สาธัญญ์ บุญเกียรติ

และ Dr. Herbert R. Swanson

การนำเสนอผลงานวิชาการและวิจัย ด้านการประกาศ ประวัติศาสตร์

การตีความพระคัมภีร์ ภาวะผู้นำคริสเตียน และอื่นๆ

ลงทะเบียน

ข้อมูลเพิ่มเติม โทร. 099-272-0770 Email: mcd@payap.ac.th

Facebook: [ThailandTheologicalAcademicConference](https://www.facebook.com/ThailandTheologicalAcademicConference)

ร่วมจัดงานโดย

คำสั่งมหาวิทยาลัยพายัพ
ที่ 59/2561

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการ
ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2018

เพื่อให้การบริหารจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย
ปี ค.ศ. 2018 (Thailand Theological Academic Conference 2018) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 (1) (5) และ (13)
แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 จึงแต่งตั้งให้
บุคคลดังมีรายชื่อต่อไปนี้เป็น คณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมนำเสนอผลงาน
ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2018 คือ

ศาสตราจารย์ ดร. บุญรัตน์ บัวเย็น	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทียน เลรามัญ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์เอนก ชิตเกษร	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
1. ศาสตราจารย์ ผศ. ดร. สาธัญญ์ บุญเกียรติ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร. วันดี วจนะถาวรชัย	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	รองประธานกรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ ดร. ชุติพรพรณ ศรีสุนทร	Cornerstone Counseling Foundation	กรรมการ
5. ศาสตราจารย์ ดร. ฟลอยเรียน เฟิร์ก	มหาวิทยาลัยพายัพ	กรรมการ
6. ศาสตราจารย์ ดร. เสรี หล่อกลิ่นภัย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
7. ครุศานา ดร. วารุณา เชื้อหน่าย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
8. ศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	กรรมการ
9. ศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ ทองสุข	The Bible League Thailand	กรรมการและเลขานุการ
10. นายนันท์ ศิริสุจินต์	มหาวิทยาลัยพายัพ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561

สำนักงานอธิการบดี
รพ/ทล/สบ/อน/ศก

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2018

เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ตามมาตรฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) และ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีโดยมีภาคีเครือข่าย 4 สถาบัน อันประกอบด้วย 1) วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ 2) คณะกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน 3) วิทยาลัยแสงธรรม และ 4) มูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยคณะกรรมการคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา

หลักการและเหตุผล:

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร ได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ถึงแม้ว่าสถาบันในประเทศไทยที่เปิดสอนและให้ความรู้ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์มีจำนวนน้อย แต่การศึกษาและผลิตผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทยนั้นมีความต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญยิ่งให้แก่อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันต่างๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ได้รับองค์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

เวลาและสถานที่จัดโครงการ:

วันศุกร์ที่ 16 มีนาคม 2018 เวลา 8.00-16.30 น.

ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

จำนวนผลงานวิชาการ

มีผู้นำเสนอผลงานรวม 11 คน (เป็นบุคคลภายนอก 8 คน คิดเป็นร้อยละ 73)

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม:

มีผู้ร่วมงานทั้งหมดจำนวน 148 คน (เป็นบุคคลภายนอก 35 คน คิดเป็นร้อยละ 24)

กำหนดการ TTAC 2018

เวลา	ห้องนมัสการแฮมลิน	ห้องเรียน 109	ห้องประชุมบิล โยเตอร์ 103
8.00-8.30 (30 นาที)	ลงทะเบียน		
8.30-8.45 (15 นาที)	นมัสการ		
8.45-9.00 (15 นาที)	พิธีเปิด		
9.00-10.00 (60 นาที)	การบรรยายพิเศษโดย Dr. Herbert Swanson ดำเนินรายการโดย ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย		
10.10-10.25 (15 นาที)	พัก		
10.30-12.00 (90 นาที) บรรยายเฉลี่ย 30 นาที ต่อคน ตอบถถาม 15 นาที	ศศ.ดร.ชันทนภรณ์ ใจเส่าร์ดี และ ศจ.มานิตย์ มณีวงศ์ คุณมารีสา เจริญตามบัญญัติ ผู้ดำเนินรายการ - ศจ.ดร. โพลเรียน เฟิร์ก	อ. วาที ร.ต.สาธุรักษ์ ฟ่องวาริน คุณเกษวดี อินทจักร ชิน ชิ่ง ยอม และ สารัญญ บุณยเกียรติ ผู้ดำเนินรายการ - ดร.สกุณี เกรียงชัยพร	ผป.จันทร์แรม ชัยศรี ศศ.ทงงค์ พิทักษ์ประวัตติ ผู้ดำเนินรายการ - ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย
12.00-13.00 (60 นาที)	รับประทานอาหารเที่ยง		
13.00-14.00 (60 นาที)	การบรรยายพิเศษโดย ศจ.ผศ.ดร.สารัญญ บุณยเกียรติ ดำเนินรายการโดย Rev. Dr. Esther Wakeman		
14.10-14.25 (15 นาที)	พัก		
14.30-16.00 (90 นาที) บรรยายเฉลี่ย 30 นาที ต่อคน ตอบถถาม 15 นาที	อ.ยูโง มาตุสรสวรรค์ คุณพัคตร์พริ้ม ธีรนนทสมบุรณ์ ผู้ดำเนินรายการ - ศจ.ดร.โพลเรียน เฟิร์ก	คุณอัจฉิมา วงศ์เขียว ศศ.วีระเดช กันธิพันธ์ ผู้ดำเนินรายการ - ดร.สกุณี เกรียงชัยพร	ศจ.โรเบิร์ต คอลลินส์ และ ดร.ศจ.เอสเธอร์ เวคแมน อ.สันติภาพ วิริโยทัย ผู้ดำเนินรายการ - ดร.ดวงสุดา ศรีบัวอ้าย
16.15-16.30 (15 นาที)	กล่าวขอบคุณ พิธีปิด		

สารบัญ

การวิเคราะห์ผลของการเตรียมสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์ที่มีต่อความยึดมั่นผูกพัน ในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน :การวิจัยแบบผสมระยะที่ 1 โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย	1
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน	10
Participation in the Life of God: Understanding Spiritual Formation through Kathryn Tanner's Theological Framework.....	24
The Importance of <i>Missio Dei</i> to the Missional Church.....	36
ยอห์น กิตติคุณเล่มแรกและเล่มสุดท้าย.....	45
Biblical Servant Leadership Development.....	54
ประวัติศาสตร์กับความเชื่อ : กรณีศึกษาประวัติศาสตร์ส่งผลต่อความเชื่อคริสเตียนอย่างไร.....	69
เจตคติของผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเขตอภิบาลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทยที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอน Attitude of The Bible Teachers in The Eleventh Sub - District of The First District of The Church of Thailand. (CCT) Toward Teaching Ministry	80
Christian Leadership as Jesus Christ (Servant Leadership).....	92
กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ	105
บทบาทของพ่อแม่ในการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนสู่ลูก : กรณีศึกษา คริสตจักรเขลางค์พันธกิจ จังหวัดลำปาง	124
ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ สังกัดคริสตจักรภาคที่ 18 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย.....	136

การวิเคราะห์ผลของการเตรียมสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์ที่มีต่อความยึดมั่นผูกพัน

ในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน

: การวิจัยแบบผสมระยะที่ 1 โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

An Analysis of Effect of the Bible Contest Preparation on Bible Reading

Engagement

and the Life Behaviors of Students Competing: A Mixed Methods Research

Phase 1

For Research Instrument Development Using Qualitative Research

ชาญรักษ์ ฟองวาริน¹

Sanurak Fongvarin

วิริยะ ทิพยวารการกูร²

Wiriya Tipvarakankoon, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเตรียมสอบของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์ 2) ศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน 3) วิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าสอบแข่งขัน และ 4) เพื่อวิเคราะห์ผลของการเตรียมสอบแข่งขันที่มีต่อความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน ออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมที่ใช้การวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed methods research) แบบลำดับเวลา (sequential mixed method design) ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรกพัฒนาเครื่องมือวิจัยโดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview) กับนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันจำนวน 12 กลุ่ม และกลุ่มผู้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน จำนวน 2 กลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ในระยะที่สองต่อไป โดยผลการวิจัยในระยะแรกจะนำเสนอเฉพาะ 3 วัตถุประสงค์ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) สภาพการเตรียมสอบแข่งขันของนักเรียนมี 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยโรงเรียนซึ่งมีบุคลากรครูเป็นผู้รับผิดชอบและที่จัดขึ้นโดยคริสตจักรซึ่งมีศิษยาภิบาลหรือผู้ได้รับมอบหมาย กิจกรรมที่ปฏิบัติคือ การอ่านพระคัมภีร์ การเรียนพระคัมภีร์ และการติวสอบ (2) การเตรียมสอบด้วยตัวของนักเรียนเอง เช่น การอ่านพระคัมภีร์เป็นการส่วนตัว การตั้งคำถามเพื่อศึกษา

¹ นักวิจัยร่วมและผู้รับผิดชอบบทความหลัก

อาจารย์ประจำ คณะกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

² นักวิจัยร่วม

อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

2) นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันมีความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ในระยะช่วงเตรียมสอบมากกว่าหลังเสร็จสิ้นการสอบแข่งขัน

3) พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลง เช่น มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น ประยุกต์วิธีการอ่านพระคัมภีร์ใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนด้วยกัน และมีความปรารถนาอยากเห็นเพื่อนได้มารู้จักพระเจ้า

คำสำคัญ

- 1) การเตรียมสอบแข่งขันพระคัมภีร์
- 2) ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคัมภีร์
- 3) พฤติกรรมการใช้ชีวิต

Abstract

This research aims to 1) Examine the exam preparation conditions of the Super Junior contestants. 2) Study the Bible's commitment to read the Bible. 3) Analyze and compare the living habits of students before and after the competition. 4) To analyze the results of exam preparation for the commitment to read the scriptures and living habits of the students. Research design is a mixed methods research with sequential mixed method design. The research was conducted in 2 phases. The first step was to develop a research instrument by collecting qualitative data using group interview. There were 12 groups of students who participated in the competition and 2 groups of team administrator. The qualitative data were analyzed by content analysis and the second one was the questionnaire constructed. The results of the first phase of research responded in three objectives as following:

1) There are 2 types of preparation for the competition: (1) preparation for participation in activities organized by the school, which is staffed by teachers who are responsible and organized by the church administrators or delegates. Activity is Bible reading, Bible Study and Examination (2) Self-preparation of students, such as reading the Bible personally. Questioning to study

2) Students competing are more likely to read the Bible during the exam period than after the completion of the exam.

3) The behavior of the students changing, such as concentration in learning more. Apply Bible reading methods to other academic subjects. Compassionate friends. And have the desire to see friends come to know God.

Key words

- 1) Bible Contest Preparation
- 2) Bible Reading Engagement
- 3) Life Behaviors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมพระคริสตธรรมไทยได้มีการจัดสอบแข่งขันพระคัมภีร์ ภายใต้โครงการ “ซูเปอร์จิวเจาะโลกพระคัมภีร์” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันได้รับการอ่านพระวจนะของพระเจ้า ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การเห็นคุณค่าในตนเองและคนรอบข้าง คริสตจักรและสังคม ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคริสตจักร โรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ กับสมาคมพระคริสตธรรมไทย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interviews) และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (informal interview) กับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลทีมที่เข้าแข่งขัน ในระยะทบทวนแนวคิดโครงการวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบเส้นทางของผลที่เกิดจากการจัดสอบที่มีต่อนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน เช่น วิธีการเตรียมสอบแข่งขัน พฤติกรรมการอ่านพระคัมภีร์ การทำงานเป็นทีม ผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันถึงความจำเป็นที่จะเข้าถึงวิธีการอ่านพระวจนะของพระเจ้าได้หลากหลายวิธี ตลอดจนความต่อเนื่องของแต่ละบุคคลที่ถูกกระตุ้นและส่งเสริมตามศักยภาพโดยครอบครัว คริสตจักร และโรงเรียน ซึ่งการจัดสอบแข่งขันได้ดำเนินการมาแล้วอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 16 ปี แต่ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้ายืนยันในทางวิชาการว่า การจัดสอบแข่งขันพระคัมภีร์ที่สมาคมพระคริสตธรรมไทยจัดขึ้นนั้น ส่งผลอย่างไรต่อนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาในสามประเด็นได้แก่ พฤติกรรมการเตรียมสอบแข่งขัน ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน เนื่องจากประเด็นวิจัยดังกล่าวยังไม่มีผู้ศึกษามาก่อน ในการวิจัยระยะแรกจึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการมีอยู่จริงของทั้งสามประเด็น จากนั้นจึงจะนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นข้อคำถามสำหรับการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณในระยะต่อไป

คำถามวิจัย³

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมสอบของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จิวเจาะโลกพระคัมภีร์
- 2) เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน
- 3) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าสอบแข่งขัน

วัตถุประสงค์การวิจัย⁴

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมสอบของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จิวเจาะโลกพระคัมภีร์
- 2) เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน
- 3) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าสอบแข่งขัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ข้อมูลที่ได้ศึกษาวิจัยในระยะแรกจะสามารถนำไปสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาถึงการเตรียมความพร้อมในการสอบแข่งขัน พฤติกรรมด้านการอ่านพระคัมภีร์ ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน

2) สารสนเทศจากข้อค้นพบและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการจัดสอบ การพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนและคริสตจักรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับธรรมชาติการ

³ คำถามวิจัยในการวิจัยระยะแรก ซึ่งใช้ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ แต่ในการวิจัยระยะที่สองจะใช้คำถามวิจัยในระยะแรกมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

⁴ วัตถุประสงค์การวิจัยในการวิจัยระยะแรก ซึ่งใช้ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

เรียนรู้ของเยาวชนมากยิ่งขึ้น และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาเยาวชนให้เติบโตในชีวิต
ฝ่ายจิตวิญญาณ

ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) สำหรับการวิจัยในระยะแรก (การพัฒนาเครื่องมือวิจัย) เป็นนักเรียนผู้
เข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์ จำนวน 67 คน และผู้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่เข้า
สอบแข่งขัน จำนวน 11 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและการนิยามตัวแปร

- 1) **การเตรียมสอบแข่งขัน** หมายถึง การเตรียมตัวเองให้มีความพร้อมในการเข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จีว
เจาะโลกพระคัมภีร์ ซึ่งอาจจะได้รับการดูแลจากโรงเรียน คริสตจักร พี่เลี้ยง เพื่อให้พร้อมสำหรับการ
สอบ ทั้งด้านเนื้อหา วิธีการ เทคนิควิธี และเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น การอ่านและวิธีการการอ่านพระคัมภีร์
การติวสอบที่จัดขึ้นโดยคริสตจักรหรือโรงเรียน การจัดทำแนวข้อสอบ การทำข้อสอบ แบบทดสอบ
การมาเรียนพระคัมภีร์ในลักษณะชั้นเตรียมสอบ เพื่อใช้ในการแข่งขัน เป็นต้น
- 2) **ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์** หมายถึง พันธะทางใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อ
การอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์โดยออกมาในรูปแบบการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็นกิจวัตร
เช่น ความถี่ในการอ่าน การจัดสรรเวลาการอ่าน การรักษาความสม่ำเสมอในการอ่าน การมีเป้าหมาย
ในการอ่าน และความตั้งใจในการอ่าน เป็นต้น
- 3) **พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน** หมายถึง พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของ
นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันซึ่งมีสองด้าน ได้แก่ ในด้านการส่วนตัว การมีวินัยในตนเอง การรู้จักควบคุม
ตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง พฤติกรรมการเรียน และด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การเห็น
คุณค่าในผู้อื่น การให้อภัย การมีความอดทนอดกลั้น การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ออกแบบเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) เลือกใช้แบบลำดับเวลา
(sequential mixed methods research design) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยเป็นการผสมผสานระหว่าง
การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) กับกลุ่มนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน และกลุ่ม
ผู้ดูแลเตรียมความพร้อมผู้เข้าสอบแข่งขันเป็นระยะแรก และระยะที่สองนำมาศึกษาผลในเชิงปริมาณด้วย
แบบสอบถาม ตัวอย่างนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันทั้ง 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

การขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารโรงเรียน ศิษยาภิบาลคริสตจักร
เพื่อชี้แจงรายละเอียดและทำการนัดหมาย ตลอดจนขออนุญาตให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมาเข้าร่วมสัมภาษณ์กลุ่ม พร้อมกัน
ได้ทำหนังสือยินยอมการเข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อแสดงความสมัครใจที่จะเข้าร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview) ประกอบด้วยกลุ่มนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน จำนวน 12 กลุ่ม กลุ่มละ 5-8 คน และกลุ่มผู้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน จำนวน 2 กลุ่ม

จากตัวอย่างวิจัยในสนามสอบแข่งขันที่จัดขึ้นทั้ง 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับเวลาของการจัดสอบแข่งขัน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กรกฎาคม ค.ศ. 2017 - มกราคม ค.ศ. 2018 โดยเลือกตัวอย่างแบบเอกพันธ์ (Homogeneous Sampling) ที่มีลักษณะภูมิหลังหรือประสบการณ์คล้ายคลึงกันเพื่อนำมาใช้อธิบายลักษณะของกลุ่มย่อยในเชิงลึกและช่วยทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นง่ายขึ้น⁵ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าสัมภาษณ์กลุ่มดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าสัมภาษณ์กลุ่ม ประเภทกลุ่มนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน มีดังต่อไปนี้

- 1) เป็นนักเรียนที่เคยเข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์มาแล้ว อย่างน้อย 1 ครั้ง จากระดับประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) เป็นนักเรียนที่เคยเข้าร่วมการเตรียมความพร้อมที่จัดขึ้นโดยโรงเรียน คริสตจักร หรือ หน่วยงาน
- 3) มีความสนใจและยินดีที่จะเข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่ม

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าสัมภาษณ์กลุ่ม ประเภทกลุ่มผู้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน มีดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครู ศิษยาภิบาล พี่เลี้ยง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันซูเปอร์จีวเจาะโลกพระคัมภีร์
- 2) เป็นนักเรียนที่เคยเข้าร่วมการเตรียมความพร้อมที่จัดขึ้นโดยโรงเรียน คริสตจักร หรือ หน่วยงาน
- 3) มีความสนใจและยินดีที่จะเข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview Guide) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยเป็นข้อคำถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมการสอบแข่งขันซูเปอร์จีวของนักเรียน ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่ม ซึ่งครอบคลุมใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การเตรียมสอบ/วิธีการเตรียมสอบของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน (2) พฤติกรรมการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์/ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน และ (3) พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน โดยตัวอย่างข้อคำถามปรากฏในตารางที่ 1

ตัวอย่างข้อคำถาม

ตารางที่ 1 ตัวอย่างข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ระยะทบทวนแนวคิด

ประเภทคำถาม	คำถาม
คำถามสร้างความคุ้นเคย	ช่วยเล่าให้ฟังถึงประวัติการสมัครสอบแข่งขันพระคัมภีร์ของแต่ละคนให้ฟังหน่อยว่า มาสอบด้วยเหตุผลอะไร ตัดสินใจอย่างไร สอบมาแล้วก็ปี ใดเป็นคนชักชวนมาสอบ ฯลฯ

⁵ Robert C. Bogdan and Sari Knopp Biklen, *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*, 5th. Ed. (New York: Pearson International Edition, 2007), 57

คำถามนำสู่ประเด็น	อ่านพระคัมภีร์เตรียมสอบแล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง มีความคิดเห็นอย่างไร เนื้อหาของการสอบแต่ละครั้งทำให้เราต้องเตรียมตัวกันอย่างไร ทำให้เราอ่านพระคัมภีร์เป็นอย่างไรบ้าง ฯลฯ
คำถามหลัก	การอ่านพระคัมภีร์เตรียมสอบกับการอ่านพระคัมภีร์ที่ไม่ใช่การสอบ แตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไรบ้าง โรงเรียน คริสตจักร พี่เลี้ยง ช่วยเหลืออย่างไรบ้างในการเตรียมสอบ มีวิธีการ ขั้นตอน เทคนิคอะไรในการเตรียมสอบ ทำอย่างไรกันบ้าง ปกติอ่านพระคัมภีร์กันอย่างไรบ้าง ขอให้ยกตัวอย่างวิธีการอ่าน และถ้าไม่มีการสอบเราอ่านกันอย่างไร จะอ่านต่อเนื่องหรือมีวิธีอย่างไรบ้าง ใช้ชีวิตอย่างไรในโรงเรียน อยู่กับเพื่อน อยู่กับที่บ้าน ครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยวิธีการของ Johnson & LaMontagne⁶ โดยมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเตรียมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์และเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (data preparation)
- 2) การทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (Familiar with the data)
- 3) การระบุกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ต้องการศึกษา (identified unit of analysis)
- 4) การจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (tentative categories)
- 5) การตรวจสอบความถูกต้องของการจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (refined categories)
- 6) การตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ (category integrity)

ผลการวิจัย⁷

เนื่องจากการวิจัยในระยะแรกเป็นการศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือและตรวจสอบการมีอยู่จริงของข้อมูล ผู้วิจัยจึงจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งตามรายประเด็น ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่

การเตรียมสอบแข่งขัน

ในด้านการเตรียมสอบแข่งขันพบว่า นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันได้รับการเตรียมความพร้อมจากทางโรงเรียน คริสตจักร พี่เลี้ยง ที่ดูแลทีมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเตรียมความพร้อม เริ่มต้นขึ้นหลังจากที่ได้ทำการสมัครสอบแข่งขันของแต่ละภูมิภาคที่สมาคมพระคริสตธรรมไทยได้จัดขึ้นแล้ว โดยวิธีการจะแตกต่างกัน

⁶ Lawrence J. Johnson and LaMontagne, M.J., "Research methods using content analysis to examine the verbal or written communication of stakeholders within early intervention," *Journal of Early Intervention* 17, no. 1 (January 1, 1993): 73-79.

⁷ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบผสมในระยะแรกที่ศึกษาข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลที่มีอยู่จริงเพื่อนำไปสร้างและพัฒนาข้อคำถามในเชิงปริมาณจึงจะนำเสนอเพียงผลการวิจัยในประเด็นหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น ซึ่งทำให้เกิดข้อจำกัดในการขยายข้อค้นพบไปสู่การอภิปรายในระยะแรกนี้ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลมาอภิปรายผล

ออกไป สามารถจำแนกออกเป็น ลักษณะได้แก่ ลักษณะที่จัดขึ้นโดยกลุ่มผู้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน และ ลักษณะที่สองคือ การเตรียมสอบด้วยตนเองของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะไปควบคู่กันทั้งสองลักษณะ โดยเน้นการที่ผู้เตรียมความพร้อมมอบหมายและให้ข้อแนะนำหรือข้อปฏิบัติในช่วงการเตรียมสอบกับนักเรียน เช่น การอ่านพระคัมภีร์ที่ใช้ในการสอบในหลาย ๆ รอบ ด้วยตนเองก่อน หรือการตั้งคำถามระหว่างการอ่าน การอ่านพระคัมภีร์มาเพื่อจะทำแบบทดสอบที่ผู้เตรียมความพร้อมสร้างขึ้น

“.....ครูจะให้พวกเราอ่านพระคัมภีร์ที่จะสอบให้จบก่อนจะมาตัว...”

“...อ่านจบประมาณ 2 รอบ บางทีก็จะแบ่งกันจำในทีม คือมี 3 คนก็หาร 3...”

“...พบกันในวันเสาร์ที่โบสถ์ อาจารย์นัดให้เรามาตัว...”

ตารางที่ 2 ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านจำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงด้านการเตรียมสอบ

หมวดหมู่	ประเภท	จำนวนครั้งที่กล่าวถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูล
ลักษณะการอ่านพระคัมภีร์	อ่านให้จบหลาย ๆ รอบ	57	49
	อ่านแล้วแบ่งกันจำเนื้อหา	53	53
	อ่านแล้วมาเล่าให้คนอื่นฟัง	14	14

ความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์

ในด้านการความยึดมั่นผูกพันในการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเตรียมสอบโดยการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์เป็นประจำในส่วนเนื้อหาที่จะนำไปสอบ ซึ่งการจัดแบ่งเวลาต่าง ๆ ในการเรียนการทำการบ้านหรือรายงานมาอ่านพระคัมภีร์ แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์กลุ่มพบว่าหลังจากเสร็จสิ้นการสอบแข่งขันมีนักเรียนส่วนน้อยที่จะใช้เวลาในการอ่านพระคัมภีร์อย่างสม่ำเสมอที่นอกเหนือจากเล่มเนื้อหาที่ใช้สอบนั้น หากเป็นการอ่านก็จะอ่านคู่มือเฝ้าเดี่ยวและใช้พระคัมภีร์ประกอบ เช่น มาตราประจำวัน หรือข้อความที่ส่งต่อในแอปพลิเคชันระบบออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือ หรืออ่านเมื่อเข้าชั้นเรียนในคริสตจักรช่วงวันอาทิตย์หรือการนมัสการ โดยนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันที่ไม่ได้เป็นคริสเตียนไม่มีพระคัมภีร์เป็นของตนเอง จึงไม่ได้มีโอกาสเปิดอ่านในส่วนเล่มอื่น ๆ

“.....ส่วนใหญ่ก็จะอ่านมา มาแล้วก็มีอ่านพระคัมภีร์บ้าง...”

“...อ่านเฉพาะช่วงที่จะสอบ แต่ไม่ค่อยได้อ่านหลังจากนั้น เพราะทำการบ้าน มีงานกลุ่มบ้าง...”

“...ก็อ่านตอนที่ไปโบสถ์ หรือช่วงที่ฟังเทศนา...”

ตารางที่ 3 ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านจำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงด้านความยึดมั่นผูกพันในการ

อ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์

หมวดหมู่	ประเภท	จำนวนครั้งที่กล่าวถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูล
การอ่านพระคัมภีร์ในช่วง	อ่านจากคู่มือเฝ้าเดี่ยว	35	35
ปกติที่ไม่ใช่เตรียมสอบ	ไม่ได้อ่านทุกวัน	30	30
	อ่านตอนไปโบสถ์	24	24

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน

จากการศึกษาข้อมูลในประเด็นนี้ นักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขันมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตด้านส่วนตัวก่อนการแข่งขันและหลังจากการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับผลการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้วิถีการในนภากร่อน พระคัมภีร์กับการเรียนในวิชาอื่น ๆ เช่น การรู้จักจับประเด็น สำคัญ รวมถึงการมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น ส่วนด้านการควบคุมตนเองและวินัยในตนเองนักเรียนให้ข้อมูลยืนยันว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น สำหรับด้านการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีการเปลี่ยนแปลงเช่น รู้จักอดทนอดกลั้นกับเพื่อน อยากให้เพื่อนที่ไม่เคยอ่านพระคัมภีร์ได้อ่านพระคัมภีร์หรืออยากชวนเพื่อนมาสอบเพื่อจะได้อ่านพระคัมภีร์และรู้จักพระเจ้า ได้รู้จักการทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือในกลุ่มมากขึ้นกว่าเดิม

“.....ก็รู้สึกว่าจะใจเย็นขึ้นมากกว่าเดิม อย่างเมื่อก่อนเพื่อนมายั่วก็จะโมโห แต่เดี๋ยวนี้เข้าใจเพื่อน...”

“....เอาวิธีการอ่านพระคัมภีร์ไปใช้วิชาอื่น ๆ...”

“....อยากชวนให้เพื่อนคนอื่น ๆ มาสอบบ้าง เขาจะได้รู้จักพระเจ้า....”

“....ไม่ได้เป็นคริสเตียนแต่ก็อยากรู้เรื่องของพระเจ้า....”

ตารางที่ 4 ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านจำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนผู้เข้าสอบแข่งขัน

หมวดหมู่	ประเภท	จำนวนครั้งที่กล่าวถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูล
พฤติกรรมชีวิตส่วนตัว	ประยุกต์การอ่านพระคัมภีร์	12	12
	กับวิชาอื่น ๆ		
พฤติกรรมอยู่ร่วมกับผู้อื่น	อยากชวนเพื่อนมาอ่านพระคัมภีร์ด้วยกัน	23	23
	อดทนในการแสดงอารมณ์	17	17

บรรณานุกรม

Bogdan, Robert C. and Biklen, Sari K. *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*, 5th. Ed. New York: Pearson International Edition, 2007.

Johnson, Lawrence J. and LaMontagne, M.J. "Research methods using content analysis to examine the verbal or written communication of stakeholders within early intervention," *Journal of Early Intervention* 17, no. 1 (January 1, 1993): 73-79.

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน
The Relationship between the Personal Prayers Behavior and Life Happiness of
the Christian Students

มาริสสา เจริญตามบัญญัติ¹

Marisa Jarerntambanyat

วิริยะ ทิพยวรรณการกูร²

Viriya Thipworakankoon

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียน (2) ศึกษาสภาพของนักศึกษาคริสเตียนในด้านความสุข และ (3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มประชากรนักศึกษาคริสเตียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของสมาคมนักศึกษาคริสเตียนไทย (นคท.) จำนวน 147 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนบุคคลและความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักศึกษาคริสเตียนมีพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$)
- 2) สภาพความสุขของนักศึกษาคริสเตียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$)
- 3) พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .256 - .658

คำสำคัญ: พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัว ความสุขในชีวิต นักศึกษาคริสเตียน

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

The purpose of this study were 1) to study the personal prayer behaviors of Christian students 2) to study the condition of Christian students in happiness and 3) to analyze the relationship between personal prayer behaviors and life happiness of Christian student. The research consists of quantitative data. The sample group was 147 Thai Christian Students at Thai Christian Student association (TCS) the data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation analysis.

The results of the study were discovered as follow:

1. Christian students have a high level of personal prayer behavior ($\mu = 3.84$)
2. The condition of life happiness of Christian students also has a high level. The part of personal life happiness the spiritual dimension of happiness was the highest level.
3. The relationship between personal prayer and the happiness of Christian students is positively correlated. Personal prayer behavior has a significant influence on the Christian students' life happiness with statistically significant value at .01.

Keywords: Personal Prayers Behavior, Life Happiness, Christian Students

บทนำ

ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา และเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกช่วงวัย เพราะความสุขทำให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคม ทั้งนี้ความสุขยังเป็นเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืนในสังคม³

ความสุขในชีวิตนักศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนักศึกษาถือเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ยั่งยืน แต่หากดูจากสถานการณ์ความสุขตามนโยบายระดับชาติแล้ว ความสุขในวัยนักศึกษายังคงเป็นประเด็นที่น่าติดตาม เพราะวัยนักศึกษาเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ วัยนี้ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนผ่านจากวัยรุ่นไปสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น การเปลี่ยนแปลงพัฒนาการหลายด้านทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ อีกทั้งยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียน กลุ่มเพื่อน เศรษฐกิจ และสังคม สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ซึ่งรูปแบบการดำเนินชีวิตเหล่านี้ อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการใช้ชีวิตของนักศึกษา โดยเฉพาะเมื่อต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดในชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้⁴ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลให้วัยนักศึกษาเกิดความเครียดสะสม มีความกดดัน มีความวิตกกังวล อันเป็นอารมณ์ด้านลบที่ส่งผลให้นักศึกษาไม่มีความสุขในชีวิต ดังนั้นนักศึกษาวัยรุ่นบางกลุ่มจึงพยายามเลือกใช้วิถีทางลบในการแก้ไขปัญหาหากกว่าวิถีทางบวก เพื่อเติมเต็มความสุขให้กับตนเอง⁵

วัยรุ่นนักศึกษาครีสเตียนเป็นกลุ่มคนที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นไม่แตกต่างจากวัยรุ่นนักศึกษาทั่วไป จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า วัยรุ่นนักศึกษาครีสเตียน หมายถึงกลุ่มคนที่ติดตามพระเยซูคริสต์ หรือเป็นบุคคลที่มีความเชื่อและมีความศรัทธาในองค์พระผู้เป็นเจ้า (นคท.) และนอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า ในการแก้ไขปัญหาหรือแสวงหาความสุขของมนุษย์ มักจะมีหลักความเข้าใจ ความเชื่อ หรือความศรัทธาในใจของตนเองมาใช้ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาอารมณ์ทางลบ เช่นบางคนใช้วิธีการทางหลักศาสนา จิตวิทยา ปรัชญา ในการแสวงหาความสุขแก่ตน เป็นต้น⁶ ดังนั้นด้วยความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อพระเจ้าของนักศึกษาครีสเตียน พวกเขาจึงอาจเลือกวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับพระเจ้ามาจัดการอารมณ์ของตนเองในเวลาที่ไม่มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Robbins; Francis & Edwards (2008) พบว่า การอธิษฐานส่วนตัวมีอิทธิพลต่อความสุขของนักเรียน⁷

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับพระเจ้าของครีสเตียนหมายถึง การอธิษฐาน อ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ การใคร่ครวญพระวจนะ รวมทั้งการสามัคคีธรรมร่วมกับผู้เชื่ออื่น ๆ เป็นต้น⁸ ซึ่งสอดคล้องกับพระคริสตธรรมคัมภีร์กล่าวถึงว่า “การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับพระเจ้าเป็นบ่อเกิดแห่งสันติสุขในชีวิต” (สดุดีบทที่ 34:8)

³ คริสตินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย, และเรวดี สุวรรณพเก้า. *ความสุขเป็นสากล*. (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553).

⁴ ศิริรัตน์ กิตติสุขสถิต. *ความสุขของวัยรุ่น*. (กรุงเทพฯ, ประชากรและการพัฒนาสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 28(3), 2551); นิตพันธ์ บุญเพิ่ม. *ความเครียดและการจัดการความเครียดของนักศึกษาวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2553).

⁵ ณันทิกา ฉัตรทอง, ประภัสสร ฉันทศิริเวทย์, และรัชติญา จำเริญดารารัตน์. *โครงการจิตวิทยา หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553).

⁶ ศิริรัตน์ *ความสุขของวัยรุ่น*.

⁷ Mandy Robbins, Francis, Leslie J. & Edwards, Bethan. *Prayer, personality and happiness: A study among undergraduate students in Wales*. 2008 (Wales: Tyndale House Pb, 2014).

⁸ กองเยาวชนสภาคริสตจักรในประเทศไทย. *เมื่ออนุชนจะอธิษฐาน*. (กรุงเทพฯ: สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 2542).

ดังนั้นการสามัคคีธรรมร่วมกับผู้เชื่อ คือการอธิษฐานจึงมีส่วนช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับพระเจ้าและนำมาซึ่งความสุขตามหลักคริสตศาสนศาสตร์⁹

จากการศึกษาวิจัยของ Francis (2005) และ Robbins & Francis (2005) ที่เกี่ยวข้องกับความสุขหรือทัศนคติของนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นพบว่า นักเรียนที่มีการอธิษฐานมากกว่ามีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในชีวิตมากกว่าผู้ที่ไม่มีการอธิษฐาน และนักเรียนที่อธิษฐานมากกว่าจะมีทัศนคติที่ดีทั้งต่อโรงเรียนและสังคมของตนมากกว่าผู้ที่ไม่อธิษฐาน¹⁰ ดังนั้น จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงพบว่า การอธิษฐานของนักศึกษาคริสเตียนน่าจะมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ให้นักศึกษาคริสเตียนมีทัศนคติต่อชีวิตตนเองเป็นบวกมากกว่าทัศนคติที่เป็นลบ

และนอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนในประเทศไทยแต่อย่างใด จึงเป็นช่องว่างทางความรู้ในเรื่องการอธิษฐานส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนไทยหรือไม่ และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร นอกจากนี้การอธิษฐานในนักศึกษาคริสเตียน และความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจและพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านประชากรตัวอย่าง รวมทั้งตัวแปรที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้ จึงเป็นโอกาสที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเพื่อขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างออกไป

ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัว ที่ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดประสงค์ 2) การเตรียมความพร้อมการอธิษฐาน 3) การดำเนินการอธิษฐาน และ 4) การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน และความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน ที่ประกอบด้วย 1) ความสุขด้านชีวิตส่วนตัว 2) ความสุขด้านการเรียน และ 3) ความสุขด้านการเข้าสังคม ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน และนำผลที่ได้มาใช้กับกลุ่มคริสเตียน เพื่อสร้างความเข้าใจและคำนึงถึงความสำคัญของการอธิษฐานส่วนตัวที่จะนำไปสู่ความสุขตามหลักคริสตศาสนศาสตร์

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งศึกษาพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวและสภาพความสุขของชีวิตนักศึกษาคริสเตียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดบ้าง เพื่อนำผลที่ได้มาสู่การอภิปรายต่อไป

คำถามวิจัย

1. นักศึกษาคริสเตียนมีพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวอย่างไร
2. สภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนเป็นอย่างไร
3. พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียนสัมพันธ์กับสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนอย่างไร

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียน 2) เพื่อศึกษาสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน และ 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

ขอบเขตของการวิจัย

⁹ กอร์ดอน แม็คโดนัลด์. *จัดระเบียบชีวิต*. (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 1996.)

¹⁰ Many Robbins, *Prayer*.

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษาคริสเตียนของสมาคมนักศึกษาคริสเตียนไทย (นคท.)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ประกอบด้วย 2 ตัวแปร

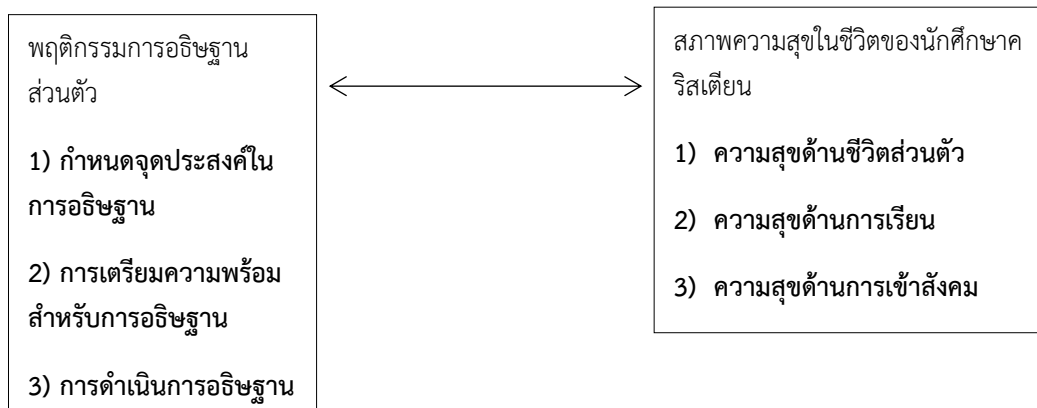
ตัวแปรที่ 1 คือ พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัว คือ พฤติกรรมส่วนบุคคลที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ต่อพระเจ้า ในทางคริสตศาสนาผ่านการใช้เวลาส่วนตัวในการสรรเสริญ การสารภาพบาป การขอบพระคุณ และการทูลขอ โดย วัดได้จากตัวแปร 4 ตัวคือ 1) กำหนดจุดประสงค์ในการอธิษฐาน 2) การเตรียมความพร้อมสำหรับการอธิษฐาน 3) การดำเนินการอธิษฐานส่วนตัว และ 4) การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน¹¹

ตัวแปรที่ 2 คือ ความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน สภาพความพึงพอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจและจิตวิญญาณของนักศึกษาคริสเตียน โดยวัดจาก 3 ตัวแปร คือ 1) ความสุขด้านชีวิตส่วนตัว 2) ความสุขด้านการเรียน และ 3) ความสุขในการเข้าสังคม¹²

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ 1

ตัวแปรที่ 2

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยคั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือนักศึกษาคริสเตียนของสมาคมนักศึกษาคริสเตียนไทย (นคท.) ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 147 คน เนื่องจากประชากรมีขนาดเล็กผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

¹¹เอฟ, ฮอดตัน. *มุมนงบ*. (มปท 2539) ; Block, Daniel I. *For the Glory of God*. (USA: Grand Rapids: Baker Academic. 2014); Grudem, Wayne. Purswell, Jeff. (Ed.). *Bible Dictrine Essential teachings of the Christian faith*. Britain: Creative Print and Design (Wales; Ebbw Vale. 1999).

¹²Assessing the Nine Dimensions of Wellness Center for the Study of Student Life January 2015(USA; Ohio State , 2015) ; ฉัตรประมนต์ ภูติจันทร์, วัลลภา วิชยะวงค์, และ จันจิราภรณ์ ปานยินดี. *ปัจจัยในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้มีความสุขของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. วารสารวิทยการจัดการ. (นครปฐม: ม.ป.ป.).

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมการณ์การอธิษฐานส่วนบุคคลและความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ มีลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีการศึกษา คณะการศึกษา การพักอาศัย อายุการเป็นคริสเตียน พื้นฐานครอบครัว การเข้าร่วมกลุ่มอธิษฐานในช่วงมัธยม ความถี่ของการอธิษฐานในแต่ละวัน ระยะเวลาของการอธิษฐานในแต่ละครั้ง การจัดสรรเวลาสำหรับอธิษฐานส่วนตัว ช่วงเวลาในการจัดสรรเวลาสำหรับการอธิษฐานส่วนตัว เครื่องมือประกอบการอธิษฐานที่เลือกใช้ และบุคคลที่มักจะอธิษฐานเพื่อในเวลาอธิษฐานส่วนตัว โดยลักษณะของแบบสอบถามในตอนี่ 1 นี้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบเติมคำตอบด้วย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการณ์การอธิษฐานส่วนตัว มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การอธิษฐานส่วนตัว แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ 1) กำหนดจุดประสงค์ในการอธิษฐาน 2) การเตรียมความพร้อมสำหรับการอธิษฐาน 3) การดำเนินการอธิษฐานส่วนตัว และ 4) การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน ลักษณะของแบบสอบถามในตอนี่ 2 นี้ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ Likert มีข้อคำถามรวม 31 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน ลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ความสุขด้านชีวิตส่วนตัว 2) ความสุขด้านการเรียน และ 3) ความสุขด้านการเข้าสังคม ลักษณะของแบบสอบถามในตอนี่ 3 นี้ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ Likert รวม 37 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นค่า Cronbach's alpha ของพฤติกรรมการณ์การอธิษฐานส่วนตัวอยู่ในระดับสูง

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.91	35.00

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นค่า Cronbach's alpha ของสภาพความสุขอยู่ในระดับสูง

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.89	46.00

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือด้านพฤติกรรมการณ์การอธิษฐานส่วนตัวโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่ปรากฏในตาราง 3.4 มีค่าพิสัยระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าเหมาะสม และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัว

ลำดับ ที่	ข้อความเดิม	IOC	ข้อความที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	ฉัน มี หัว ข้อ สำหรับการ อธิษฐานส่วนตัวเสมอ	1.00	ฉันกำหนดหัวข้อสำหรับการ อธิษฐานส่วนตัวเสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
2	เมื่ออธิษฐานส่วนตัว ฉันมี ความชัดเจนโดยมุ่งเป้าหมาย ไปยังประเด็นที่กำหนดไว้ เสมอ	1.00	เมื่ออธิษฐานส่วนตัว ฉันมีความ ชัดเจนโดยมุ่งเป้าหมายไปยัง หัวข้อที่กำหนดไว้เสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
3	ฉันวางแผนเพื่อการอธิษฐาน ส่วนตัวเสมอ	0.6	ใช้ข้อความเดิม เพียงแคย้าย ไปยังหัวข้อที่1.2	ข้อความเดิมไม่ สอดคล้องกับนิยาม
4	เมื่อมีกิจกรรมพิเศษที่ต้องอด อาหารอธิษฐานฉันยินดีที่จะ เข้าร่วมกิจกรรมนั้น	0.6	เมื่อมีโอกาสพิเศษที่ต้องอด อาหารอธิษฐานฉันยินดีที่จะเข้า ร่วม	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
5	ฉันเลือกสถานที่ที่สงบสำหรับ การอธิษฐานส่วนตัวทุกครั้ง	0.8	ฉันมักจะเลือกสถานที่ ที่สงบ สำหรับการอธิษฐานส่วนตัว เสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
6	ฉันจดคำอธิษฐานเพื่อเป็น แนวทางสำหรับการอธิษฐาน ส่วนตัวเสมอ	0.6	ฉันจดบันทึกเพื่อเตรียมหัวข้อใน การอธิษฐานส่วนตัวของฉัน	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
7	ในการอธิษฐานส่วนตัวแต่ละ ครั้ง ฉันจะกล่าวถึงพระนาม ของพระเจ้าเสมอ	1.0	ในการอธิษฐานส่วนตัวแต่ละ ครั้ง ฉันจะสรรเสริญพระนาม ของพระเจ้าเสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
8	ในการอธิษฐานส่วนตัวของ ฉัน ฉันจะทำการสารภาพ บาปต่อพระเจ้าเสมอ	1.0	ในการอธิษฐานส่วนตัวของฉัน ฉันจะสารภาพบาปต่อพระเจ้า เสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
9	การอธิษฐานที่เริ่มต้นจากการ สารภาพบาปช่วยให้ฉันมี ความมั่นใจในการอธิษฐาน ส่วนตัวมากขึ้น	0.8	การอธิษฐานที่ขอการอภัยจาก พระเจ้าช่วยให้ฉันมีความมั่นใจ ในการอธิษฐานส่วนตัวมากขึ้น	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
10	เมื่อฉันอธิษฐานทูลขอ ฉันได้ พูดความจริงในใจต่อพระเจ้า	0.8	เมื่อฉันอธิษฐานทูลขอ ฉันได้พูด ความต้องการจากใจจริงต่อพระ เจ้า	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ
11	ฉันมีความสุขเสมอที่ได้ อธิษฐานส่วนตัวกับพระเจ้า	0.8	ฉันมีความสุขเสมอหลังจากได้ อธิษฐานส่วนตัวกับพระเจ้า	ข้อความเดิมใช้ภาษา ไม่กระชับ

ลำดับที่	ข้อความเดิม	IOC	ข้อความที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
12	ฉันมักทบทวนว่าการอธิษฐานของ ฉัน ได้ เป็น ไป ตาม เป้าหมายหรือไม่	1.0	ฉันมักทบทวนว่าการอธิษฐานของ ฉัน เป็น ไป ตาม เป้าหมาย	ข้อความเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ
13	ฉันมักจะจดบันทึกผลที่ได้รับหลังจากการอธิษฐานส่วนตัวเสมอ	1.0	ฉันมักจะจดบันทึกผลหรือข้อคิดที่ได้รับจากการอธิษฐานส่วนตัวอยู่เสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือด้านความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่ปรากฏในตาราง 3.5 มีค่าพิสัยระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าเหมาะสม และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อความให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญด้านความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

ลำดับที่	ข้อความเดิม	IOC	ข้อความที่ปรับปรุงแล้ว	หมายเหตุ
1	ฉันรู้สึกว่สิ่งต่าง ๆ รอบตัวฉัน เป็นเรื่องน่าสนุก	1.0	ฉันรู้สึกว่สิ่งต่าง ๆ รอบตัวฉัน ล้วนเป็นสิ่งดีงาม	ข้อความเดิมไม่สอดคล้องกับนิยาม
2	ฉันมักใช้เวลาพักผ่อนเพื่อการจัดการกับภาวะความเครียดได้อย่างเหมาะสม	1.0	ฉันสามารถจัดการกับภาวะทางอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสมตามหลักจริยธรรม คริสเตียน	ข้อความเดิมไม่สอดคล้องกับนิยาม
3	ฉันสามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี	0.8	ฉันมักสามารถจัดการภาวะทางอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามหลักจริยธรรม คริสเตียน	ข้อความเดิมไม่สอดคล้องกับนิยาม
4	ฉันรู้สึกสนุกที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาที่เรียน	1.0	ฉันรู้สึกเพลิดเพลินที่ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียน	ข้อความเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ
5	ฉันรู้สึกสนุกสนานเมื่อได้อยู่ร่วมกับเพื่อนๆ	1.0	ฉันรู้สึกเพลิดเพลินเมื่อได้อยู่ร่วมกับเพื่อนๆ	ข้อความเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ
6	ฉันให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนที่ประสบปัญหาเสมอ	1.0	ฉันยินดีช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบปัญหาเสมอ	ข้อความเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ
7	ฉันให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มเสมอ	1.0	ฉันมีความสุขเมื่อได้ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อน	ข้อความเดิมไม่สอดคล้องกับนิยาม

8	ฉันมักจะเข้าไปหาอาจารย์ด้วยตัวเอง ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ	1.0	เมื่อฉันพบปัญหาในการเรียน ฉันมักจะเข้าไปหาอาจารย์ด้วยตนเอง	ข้อคำถามเดิมไม่ชัดเจน
9	ฉันรู้สึกว่างานที่ฉันได้รับมอบหมายในมหาวิทยาลัยไม่เป็นภาระที่หนักเกินไป	0.6	ฉันรู้สึกว่างานที่ได้รับมอบหมายในกิจกรรมมหาวิทยาลัย ไม่ได้เป็นภาระหนักเกินไป	ข้อคำถามเดิมใช้ภาษาไม่กระชับ
10	ฉันมักจะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ฉันเรียนหรือสนใจ	1.0	ฉันมักจะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้น	ข้อคำถามเดิมไม่กระชับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวจาก ร้อยละ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทำตาราง 2 มิติ (Cross - tabulation) โดยใช้โปรแกรม SPSS

2.ทำการวิเคราะห์สภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน จากร้อยละ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทำตาราง 2 มิติ (Cross - tabulation) โดยใช้โปรแกรม SPSS

3.ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ของตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

ผลการวิจัย

1.พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียน พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยของประชากรอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$) ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการดำเนินการอธิษฐานส่วนตัว อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) ขณะที่ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน ($\mu = 3.90$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของด้านการกำหนดจุดประสงค์ พบว่า ประชากรได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.64$) และด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับการอธิษฐาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.50$) เช่นกัน

ตารางพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัว

1	การอธิษฐานส่วนตัว ด้านการกำหนดจุดประสงค์	147	3.64	0.62
2	การเตรียมความพร้อมสำหรับการอธิษฐาน	147	3.50	0.66
3	การดำเนินการอธิษฐานส่วนตัว	147	4.32	0.61
4	การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน	147	3.90	0.66
	ผลรวมพฤติกรรมการอธิษฐาน	147	3.84	0.52

2.สภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยของประชากรอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$) ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสุขในด้านชีวิตส่วนตัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$) ขณะที่ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือความสุขในการเรียน ($\mu = 3.39$) ส่วนความสุขในการเข้าสังคม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.72$) เช่นกัน

ตารางสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

1	ความสุขในด้านชีวิตส่วนตัว	147	3.90	0.65
2	ความสุขในการเรียน	147	3.39	0.40
3	ความสุขในการเข้าสังคม	147	3.72	0.60
	ผลรวมความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน	147	3.67	0.48

3.ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน พบว่า พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษา คริสเตียนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .256 - .658

ตัวแปร	P1	P2	P3	P4	H1	H2	H3
1. การกำหนดจุดประสงค์ (P.1)	1						
2. การเตรียมความพร้อมสำหรับการอธิษฐาน (P.2)	0.539**	1					
3. การดำเนินการอธิษฐาน (P.3)	0.474**	0.643**	1				
4. การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน (P.4)	0.465**	0.610**	0.613**	1			
5. ความสุขในด้านชีวิตส่วนตัว (H.1)	0.498**	0.488**	0.599**	0.654**	1		
6. ความสุขในการเรียน (H.2)	0.256**	0.280**	0.259**	0.421**	0.578**	1	
7. ความสุขในการเข้าสังคม (H.3)	0.366**	0.360**	0.364**	0.503**	0.658**	0.650**	1
Mean	3.64	3.50	4.32	3.9	3.90	3.39	3.72
SD	0.62	0.66	0.61	0.66	0.65	0.40	0.60

** = $p < .01$

หมายเหตุ ข้อ 1-4 = การอธิษฐานส่วนตัว, ข้อ 5-7 = ความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1.พฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคริสเตียนมีการอธิษฐานส่วนตัวอยู่ในระดับมาก โดยในการดำเนินการอธิษฐานส่วนตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.32$) การดำเนินการอธิษฐานในที่นี้ประกอบด้วย การสรรเสริญ สรรภาพ ขอบพระคุณและการทูลขอ เป็นสาระสำคัญในการอธิษฐานของคริสเตียนที่มีพื้นฐานมาจากคำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสสอน จากผลที่ปรากฏภูมิความสอดคล้องกับ Francis & Fisher (2014) ที่พบว่า ผู้ที่อธิษฐานอย่างสม่ำเสมอทำให้เป็นผู้มีความสุขมากกว่าผู้ที่ไม่อธิษฐาน เพราะการอธิษฐานช่วยให้ผู้อธิษฐานมีวัตถุประสงค์ในการดำเนิน

ชีวิตที่ชัดเจนกว่าผู้ที่ไม่ได้อธิษฐาน¹³ นอกจากนี้ผู้ที่อธิษฐานสม่ำเสมอมีทัศนคติทางบวกต่อโรงเรียนมากกว่า และ Francis & Fisher (2014) ยังได้อ้างอิงพระธรรม สุภาษิต 16:20 ที่กล่าวว่า “...และคนที่วางใจในพระยาห์เวห์จะสุขสบาย” เพื่ออธิบายถึงผู้ที่วางใจในพระเจ้าโดยพึ่งพาการอธิษฐาน¹⁴ และนอกจากนี้ จากสาระสำคัญทั้ง 4 พบว่า ด้านการอธิษฐานขอพระคุณอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$) โดยได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.สภาพของนักศึกษาคริสเตียนในด้านความสุข จากการศึกษพบว่า

ความสุขในด้านชีวิตส่วนตัว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$) โดยมีมิติด้านจิตวิญญาณอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$) และเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดของสภาพของความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน จากผลที่ปรากฏสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาคริสเตียนมีสุขภาวะทางจิตวิญญาณที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าของชีวิต การมีเป้าหมาย การมีสัมพันธ์ภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่นมากขึ้น นอกจากนี้ยังแสดงออกมาเป็นความรัก ความศรัทธา และเกิดเป็นความหวังในชีวิต¹⁵ โดยในจุดนี้มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ Francis & Fisher (2014) ได้กล่าวถึงก็คือผลของการอธิษฐานที่นำไปสู่อารมณ์ทางบวกมากกว่าผู้ที่ไม่ได้อธิษฐาน¹⁶

นอกจากนี้ผลยังพบว่า ความสุขในการเรียน อยู่ในระดับต่ำกว่าความสุขในด้านอื่น ๆ ค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.39$) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับความสุขในการเข้าสังคมในด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ($\mu = 3.39$) จากผลที่ปรากฏนี้พบว่าสอดคล้องกับคำกล่าวของธิดารัตน์ บุญนุชและประกอบ คุปรัตน์ (อ้างถึงใน แพรวพรรณ โสมาศรี) ที่กล่าวถึงว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจริยา สังคินา(ทัศนากทนต์) ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ส่งผลให้มีความสุขในการเรียน โดย Budziszewski ระบุว่า เนื่องจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้น ช่วยให้นักศึกษามีทิศทางและมีแรงบันดาลใจในการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับอาจารย์เลย¹⁷ จากผลที่ได้จึงสามารถสรุปได้ว่า การที่นักศึกษาคริสเตียนมีค่าเฉลี่ยด้านความสุขในการเรียนน้อยนั้น มีผลจากที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยทางด้านการเข้าสังคมในด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ค่อนข้างน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรอธิษฐานส่วนตัวกับสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน

¹³ Francis, Leslie J. and Fisher, John W. Prayer and personal happiness : a study among secondary school students in Australia. Journal of Religious Education, 62 (2). 79-86, 2014.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ พิณณา แสงสาคร. การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะทางจิตวิญญาณในบริบทของสังคมไทย. (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554).

¹⁶ Francis, *Prayer and personal happiness*

¹⁷ แพรวพรรณ โสมาศรี. การศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี (กรุงเทพฯ: มหาคศรึนครินทรวิโรฒ. 2556); ทัศนากทนต์. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับบุคลิกภาพของ นิสิตปริญญาตรี (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.2551) ; Budziszewski, J. *How to Stay Christian in College. United States of America: A Navpress resource* (USA: Tyndale House Publishers, Inc. 2014.)

จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนในภาพรวมทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากผลที่ได้พบว่าการอธิษฐานส่วนตัวมีอิทธิพลต่อความสุขในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา คริสเตียนในด้านชีวิตส่วนตัวและด้านการเข้าสังคมมากกว่าด้านการเรียน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในด้านการเรียนนั้นยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตจากผลที่ได้ว่า การอธิษฐานส่วนตัวไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อความสุขในด้านการเรียนของนักศึกษามาก แต่จากผลที่ปรากฏพบว่าความสุขในด้านการเรียนมีผลเกิดจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับอาจารย์ผู้สอนมากกว่า¹⁸

ส่วนการใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐานมีความสัมพันธ์กับความสุขในด้านชีวิตส่วนตัวในค่าเฉลี่ยระดับสูง จากผลการศึกษาพบว่า การใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐานเป็นการพิจารณา ทบทวนผลที่ได้จากการอธิษฐาน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สงบต่อพระเจ้ามากที่สุด จึงเป็นการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้อธิษฐานกับพระเจ้า ซึ่งสอดคล้องกับฮอดตัน¹⁹ ได้กล่าวถึงพระวจนะพระเจ้าที่ว่า “ผู้ที่พักพิงอยู่ในพระองค์ก็เป็นสุข” (พระธรรมสดุดี บทที่ 34:8)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวกับความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียน และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาคริสเตียนมีค่าเฉลี่ยในด้านการดำเนินการอธิษฐานอยู่ในระดับสูง ซึ่งนำไปสู่การมีความสุขในชีวิตโดยเฉพาะด้านความสุขในชีวิตส่วนตัวและการเข้าสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจนักศึกษาคริสเตียนไทย (นคท.) รวมทั้งอาจารย์ในคริสตจักรที่จัดทำบทเรียนสอนอนุชนควรนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมบทเรียนเรื่องการอธิษฐานและมีความสุขในชีวิตแก่นักเรียนนักศึกษา เพื่อให้มีความสุขในชีวิตส่วนตัว ในการเรียน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้คนในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ผลการวิจัยยังปรากฏว่าการใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐานยังอยู่ในระดับต่ำ จึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้สอนควรส่งเสริมหรือสร้างความเข้าใจให้แก่แก่นักเรียนในด้านการใคร่ครวญผลหลังการอธิษฐาน เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงความสำคัญของการประเมินผลตัวเองในด้านการอธิษฐานส่วนตัวมากขึ้น

2) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความสุขในด้านชีวิตส่วนตัวของนักศึกษาคริสเตียนอยู่ในระดับสูงสุด โดยเฉพาะมิติด้านจิตวิญญาณ มิติด้านความฉลาด ด้านอารมณ์ และมิติด้านปัญญาตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือความสุขในด้านการเรียน โดยด้านวิธีการเรียนรู้ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น หน่วยงานคริสเตียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจนักศึกษาคริสเตียนไทย (นคท.) ควรได้รับทราบผลและสามารถนำผลที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับส่งเสริมและพัฒนาการความสุขในด้านการเรียนโดยผ่านบทเรียนเรื่องการอธิษฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเพียงแต่วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการอธิษฐานกับความสุขของนักศึกษาคริสเตียนเท่านั้น ซึ่งยังเป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจขยายงานวิจัยออกไปเพื่อศึกษา

¹⁸ Ibid.

¹⁹ เอฟ. ฮอดตัน. (2539). มุมสงบ. ม.ป.ท.

มาริสสา เจริญตามบัญญัติ

วิริยะ ทิพย์วรรณการกุล

ภาพรวมของนักศึกษาคริสเตียนในระดับประเทศว่ามีพฤติกรรมการอธิษฐานส่วนตัวและมีสภาพความสุขในชีวิตของนักศึกษาคริสเตียนอย่างไรบ้าง

2) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการทำวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยนำรูปแบบการอธิษฐานต่าง ๆ มาทดลองใช้กับประชากรที่ต่างต่างกัน และศึกษาพฤติกรรมของประชากรและผลที่ได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กอร์ดอน แม็คโดนัลด์. *จัดระเบียบชีวิต*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 1996.

ฉัตรประมณฑ์ ภูติจันทร์, วัลลภา วิชยะวงษ์, และ จันจิราภรณ์ ปานยินดี. *ปัจจัยในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*.

วารสารวิทยาการจัดการ. ม.ป.ป.

ฉันทิกา ฉัตรทอง, ประภัสสร ฉันทศิริเวทย์, และรัชติญา จำเริญदारารักษ์. *โครงการจิตวิทยา หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2553.*

ทัศนาก ทอภักดี. *ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับบุคลิกภาพของ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2551.*

พินนภา แสงสาคร. *การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะทางจิตวิญญาณในบริบทของสังคมไทย. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554.*

แพรวพรรณ โสมาศรี. *การศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. การศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. 2556.*

ศรีรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย, และเรวดี สุวรรณนพเก้า. *ความสุขเป็นสากล. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (เอกสารทางวิชาการ /สถาบันวิจัย ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2553.*

ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต. *ความสุขของวัยรุ่น. ประชากรและการพัฒนาสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 28 (3), 2551. ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2560.*

เอฟ, ฮอตัน. *มุมมอง*. ม.ป.ท. 2539.

ภาษาอังกฤษ

Assessing the Nine Dimensions of Wellness Center for the Study of Student Life January 2015
Ohio State (2015)

Block, Daniel I. *For the Glory of God*. Grand Rapids: Baker Academic. 2014.

Budziszewski, J. *How to Stay Christian in College*. United States of America: A Navpress resource published in alliance with Tyndale House Publishers, Inc. (2014).

Francis, Leslie J. and Fisher, John W. *Prayer and personal happiness : a study among secondary school students in Australia*. *Journal of Religious Education*, 62 (2). 79-86. 2014.

Grudem, Wayne. Purswell, Jeff. (Ed.). *Bible Dictrine Essential teachings of the Christian faith*. Britain: Creative Print and Design (Wales), Ebbw Vale. 1999.

Robbins, Mandy. Francis, Leslie J. & Edwards, Bethan. *Prayer, personality and happiness: A study among undergraduate students in Wales*. 2008.

Participation in the Life of God: Understanding Spiritual Formation through
Kathryn Tanner's Theological Framework

การมีส่วนร่วมในพระเจ้า : ความเข้าใจถึงพัฒนาการฝ่ายจิตวิญญาณ
ผ่านแนวคิดทางศาสนศาสตร์ของแคททริน แทนเนอร์

Chanaporn Jaisaodee, ph.D¹

ชนันภรณ์ ใจเสาร์ที

Manit Maniwong²

มานิตย์ มณีวงศ์

Abstract

This article presents a concept of Christian spiritual formation and its importance to the lives of all Christians. The author uses a theological framework developed by theologian Kathryn Tanner in *Christ the Key* to help her explain the meaning of Christian spiritual formation and to support her claim that Jesus Christ is the focus of all forms of Christian spiritual formation. By pointing out that the teaching ministry of the church is a form of spiritual formation, the author presents her approach to effective teaching, called Trinitarian transforming approach. She encourages churches to provide effective Christian education that is relevant, and thus can nurture people's spiritual growth. This article underlines that the educational ministry of the church must aim to help people grow in faith and discern the presence of the Holy Spirit in their lives, to form in them a life of discipleship, and to equip them to make a difference in their community and society.

Key Words: Spiritual Formation, teaching ministry, Trinitarian transforming approach

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณคริสเตียนที่มีความสำคัญต่อชีวิตคริสตชนทุกคน ผู้เขียนใช้กรอบแนวคิดทางศาสนศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาโดย แคททริน แทนเนอร์ จากหนังสือ พระคริสต์คือคำตอบ (*Christ the Key*) ที่อธิบายถึงความหมายของพัฒนาการฝ่ายจิตวิญญาณและสนับสนุนให้องค์พระเยซูคริสต์เป็นจุดศูนย์กลางของพัฒนาการทางจิตวิญญาณทุกรูปแบบ โดยการอธิบายว่าพันธกิจของคริสตจักรก็เป็นรูปแบบหนึ่งของพัฒนาจิตวิญญาณ โดยแคททรินนำเสนอการเรียนการสอนแบบตรีเอกานุภาพ ซึ่งเธอหนุนใจให้คริสเตียนศึกษาในคริสตจักรมีประสิทธิภาพและช่วยให้ผู้คนเติบโตทางจิตวิญญาณ โดยผ่านการการทรงสถิตของพระวิญญาณบริสุทธิ์ในชีวิตของพวกเขา เพื่อที่จะเสริมสร้างชีวิตสาวกและเตรียมพวกเขาสำหรับการสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชนและสังคมต่อไป

¹ Lecturer at McGillvary college of Divinity, Payap University

² Lecturer at McGillvary college of Divinity, Payap University

คำสำคัญ: พัฒนาการฝ่ายจิตวิญญาณ พันธกิจคริสเตียนศึกษา การพัฒนาจิตวิญญาณแบบตรีเอกานุภาพ

What is Spiritual Formation?

The term “spiritual formation” has been defined in various ways. In the broad sense, spiritual formation refers to all the cultural forces, activities, and experiences that shape people’s spiritual lives. A study of various world religions, such as Judaism, Islam, Hinduism, Buddhism, Confucianism, Taoism, and others, can enable one to understand specifically how each religion views spiritual formation within its unique belief system. For the purpose of this article, I will solely focus on Christian spiritual formation. In *Care of Mind, Care of Spirit*, Gerald G. May explains, “Spiritual formation is a rather general term referring to all attempts, means, instruction, and disciplines intended toward deepening of faith and furtherance of spiritual growth. It includes educational endeavors as well as the more intimate and in-depth process of spiritual direction.”³ Maxie Dunnam, who writes extensively in the area of spirituality describes Christian spiritual formation as “the dynamic process of receiving by faith and appropriating by commitment, discipline, and action, the living Christ into our lives to the end that our lives will conform to and manifest the living Christ in the world.”⁴ Dallas Willard gives a helpful definition of Christian spiritual formation that I believe is mostly in line with Kathryn Tanner’s theological framework. Willard points out that in Christian spiritual formation the focus is on Jesus. It is a lifelong process as a believer desires to become a disciple of Jesus and become more like him. This would be possible because of the divine grace of the Gospel and the empowering presence of the Holy Spirit. Willard describes in his book, *Renovation of the Heart: Putting on the Character of Christ* that “spiritual formation for the Christian basically refers to the Spirit-driven process of forming the inner world of the human self in such a way that it becomes like the inner being of Christ himself.”⁵

In this article, the term “spiritual formation” refers to Christian spiritual formation and is defined through the theological lens of Kathryn Tanner. What is so powerful about this particular theologian is that she suggests thinking in new ways about the image of God while drawing on the heart of Christian tradition. Her work is grounded in both eastern and western theology, and she is, indeed, trying to help us move beyond the past. In other words, Tanner is taking the history of Christian tradition very seriously and is drawing on it to speak to what are, in many ways, very contemporary concerns.

³ Gerald G. May, *Care of Mind, Care of Spirit: A Psychiatrist Explores Spiritual Direction* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 1992), 6.

⁴ Maxie Dunnam, *Alive in Christ: The Dynamic Process of Spiritual Formation* (Nashville: Abingdon, 1982), 26.)

⁵ Dallas Willard, *Renovation of the Heart: Putting on the Character of Christ* (Colorado Springs: Navpress, 2002), 22.

I will focus particularly on *Christ the Key*,⁶ in which Tanner provides an explanation of what it means for humanity to be created in the image of God (*imago Dei*) and then turns to discuss the function of grace in the relationship between God and humanity, an incarnational model of atonement, and the working of the Spirit in the lives of believers. I believe that the Thai church has an important role in enabling Christian women and men to understand what it means for human persons to be created in and shaped toward the image of God. Men and women need to acknowledge and experience that they are uniquely created in the image of God and equally given the opportunity to participate fully in God's image through Christ by the empowerment of the Holy Spirit.

Human Beings: Created in the Image of God to Participate in the Divine Life

Through Christ by the Empowerment of the Holy Spirit

Tanner's *Christ the Key* attempts to answer what it means for humans to be created in the image of God. She argues that this ability to image God is an effect of human nature's "lack of given definition, malleability through outside influences, unbounded character, and general openness to radical transformation."⁷ Throughout her work, Tanner argues "human nature must be characterized by an expansive openness that allows for the presence of God within it. It must be the sort of nature that has or makes room for the divine within its basic operation."⁸ Central to this account of human nature is Tanner's explanation of what (or who) the image of God is, and her emphasis on participation in the life of God as the way in which we achieve this image.

The image of God in Tanner's theology is not to be attributed to the possession of "reason, free will, or the ability to rule over others as God does."⁹ Instead, Tanner takes a Christocentric approach to understanding the image of God, and reads Genesis 1:27 as referring to the divine image of the second person of the Trinity.¹⁰ For Tanner, being the image of Christ, the second person of the Trinity, is the way humans enter into the relational life of the Trinity, and as such image God. Tanner points out that there are still differences, however, in how humans are able to image God versus how Christ, the incarnation of the second person of the Trinity, is able to image God. Because Christ is the second person of the Trinity, he exists in God's life as a matter of his very nature, whereas human beings, as created, are necessarily of a different nature (created versus uncreated) and thus exist in God's life as a matter participation in what they are not.¹¹

⁶ Kathryn Tanner, *Christ the Key* (Cambridge, UK; New York: Cambridge University Press, 2010).

⁷ Tanner, *Christ the Key*, 1.

⁸ *Ibid.*, 37.

⁹ *Ibid.*, 1.

¹⁰ *Ibid.*, 5.

¹¹ *Ibid.*, 7.

For Tanner, this difference of nature between Christ and humans shows what possibilities of imaging God are open to humans through participation in God's life. Thus, Tanner explains, there are two forms of participation — weak and strong — which characterize how humans image God. She attributes a weak form of participation (which results in a weak image) to created beings as a whole, by virtue of their being dependent on God for existence. In this sense, for created beings to exist, they must participate in God's life.¹² To be created, then, is to participate in God's life in a weak sense.

The strong form of participation, though, rather than being a natural property of being, is a special gift of the Word and Spirit, which is imparted to human nature as that which is not natural to itself, but which human nature requires to image God in a strong sense—to image God as Christ images God.¹³ This strong sense of participation is perfectly expressed in the person of Christ, whose hypostatic union of the human and the divine enables him to perfectly image the relations of a Triune God. For Tanner, this means that ordinary human beings would be the image of God in the strongest sense too, then, not when trying to image the divine image in a created fashion all by themselves, but instead, when drawing near to the divine image so as to become one with it.¹⁴

Tanner characterizes human nature not by its sinfulness but by its “prewired” possibility for strong participation in the divine life. For created humans to participate in this strong way, then, requires a creature's reception of “the divine image itself for their own ... [In this way] creatures would receive from God what is beyond themselves—the divine image itself—and be considered the image of God themselves primarily for this reason.”¹⁵ In other words, human nature's ability to image God in a strong sense, then, is a product of this ability to be formed by the reception of the image.

This possibility of receiving God's image in a strong sense, according to Tanner, is what it means to be created in the image of God. Participating in God's life is what humans are created for. Without this presence, human beings are without form and incapable of functioning as they ought. At our creation, then, we are formed, not only by being made as rational creatures but also by being endowed with God's wisdom through gifts of the Word (the one who shows us how to image God) and the Holy Spirit (the one who enables us to image God), which guide our reasoning faculties.¹⁶ These gifts enable human beings to be oriented toward God as that source of our being and the goodness and wisdom that illuminates our understanding of how we ought to be humans most properly (which is to be images of God). A strong participation in God's life, then, is an

¹² *Ibid.*, 10.

¹³ *Ibid.*, 12.

¹⁴ *Ibid.*, 13.

¹⁵ *Ibid.*, 12.

¹⁶ *Ibid.*, 28.

inhabitation of the source of our being and the possibility of receiving the gift of grace, which enables us to have this divine image for our own.

Tanner puts strong emphasis on the involvement of the Spirit in the lives of the believers to form them toward the image of God and empower them to participate in the divine life in a strong sense through their union with Christ. Tanner acknowledges, throughout *Christ the Key*, the important role of the Holy Spirit in empowering persons to image God in a strong sense. Particularly, in her final chapter on the working of the Spirit, Tanner discusses the tension between an understanding of the Spirit that sees the work of the Spirit as immediate and spectacular versus that which sees the Spirit “work gradually, and without final resolution, in and through the usual fully human and fully fallible, often messy and conflict-ridden public processes of give and take in ordinary life”¹⁷ Tanner argues strongly for the second. She builds upon her view of a “non-contrastive” divine/human relation in her previous book, *God and Creation*, where she argues, “The Christian theologian ... needs to radicalize claims about God’s transcendence and involvement with the world if the two are to work for rather than against one another.”¹⁸ This non-contrastive relationship indicates that divine and human agencies are not set in competitive relationship with one another: not “either/or” but “both/and.” Tanner points out that God the Spirit works within our human finite condition and context to help us overcome challenges in our lives and transform us to become a better image of God, the agent of transformation. This is to say that divine agency does not remove the finite character of our acts. Rather, divine agency supports and empowers human agency. Tanner affirms, “If human life is what it is because of God’s working and not in independent self-sufficiency from God, there is no reason to think that God is working more the less we are.”¹⁹

Human beings, according to Tanner, essentially image God through participation in the divine image by the power of the Holy Spirit. This participation is through our life in Christ.²⁰ The greater our unity with Christ, the greater we image God. By uniting with Christ and opening ourselves to be refashioned toward the image of God, Tanner asserts, “We will one day come to live a

¹⁷ Ibid., 274.

¹⁸ Tanner, *God and Creation*, 53.

¹⁹ *Christ the Key*, 280.

²⁰ In her book, *Jesus, Humanity, and the Trinity*, Tanner sets up a theological system of a non-competitive relationship between God and humans, writing: “My theological anthropology appears, indeed, to be a task-or-vocation-oriented one. The Son is sent by the Father in the power of the Spirit to bring us into the gift-giving relations enjoyed among members of the Trinity; living our lives in Christ according to the mode of the Son, should involve, then, our own service to that mission, spreading the gifts of the Father that are ours in Christ, empowered by the Son’s own Spirit.” (Kathryn Tanner, *Jesus, Humanity, and the Trinity*, 68.)

boundlessly full and a good human life.”²¹ The Spirit of God is with us not only to enable us to overcome our challenges and difficulties, but also to reshape and bring us to participate in the image of God in a strong sense. We need to be open and cooperate with the Holy Spirit as the Spirit shapes, molds, and transforms us into the image of God, so that we may become an agent of transformation to others and the world.

Spiritual Formation: A Journey of Transformation

Taking Tanner’s views of participation in the image of God, the non-contrastive view of the divine/human relation, and the role of the Holy Spirit in the lives of believers into account, one can picture the Holy Spirit in the context of transforming or conforming one’s life toward Christlikeness and see spiritual formation as the process of growing in a relationship with God and becoming conformed to the image of Christ by the gracious working of the Holy Spirit for the transformation of the world. It is the process of shaping and growing in the life of a Christian toward the goal of being conformed into Christ’s likeness. This process of spiritual formation requires two influences: God’s grace and a person’s response. This process begins when we develop and practice a pattern of life that enables us to cooperate as fully as possible with God as the Spirit of God works in and through us to transform both us and the world. Once we have established our relationship with God through Jesus Christ by the empowerment of the Holy Spirit, we are at the beginning of the transformation that God wants to achieve in us. Tanner states, “Something about the human is changed through the working of the Spirit . . . When human processes become Spirit-filled, they are not made more than human themselves. Instead, something about their human character changes.”²²

Furthermore, Tanner highlights the active role of the Spirit at work in the church communities as they reflect and discern what God wants them to do and be in their particular context, “seeking, finding, and doing the Father’s will in the Father’s world with the companionship of the Son by the guidance and strength of the Holy Spirit.”²³ Tanner nicely articulates her view on the Trinitarian shape of Christian service to God’s mission for the world as follows:

The Christian experience of service of God’s mission for the world in this way assumes a properly Trinitarian shape. ...More, specifically, service takes the form of Trinitarian descent: from the Father to become the image of the Son in the world by way of the power of the Spirit, or from the Father to live a Spirit-filled life with Christ in his mission for the world. ...Son and Spirit are sent out to us in order to enable our return to the Father. But returned to the Father we are sent out with Son and Spirit again to do the Father’s work of service to the world. The return brings with it

²¹ Christ the Key, 57.

²² Ibid., 281.

²³ Ibid., 205.

another going out because in returning we are incorporated into the dynamic Trinitarian outflow of God's own life for the world.²⁴

For Tanner, the Holy Spirit given to the believers through their union with Christ has a substantial part not only in personal transformation but also in communal and social transformation. In our incorporation into the body of Christ, both individually and corporately, we have declared our openness to God, our willingness to let God fashion us into the image of God and to be God's agent of transformation in the world. As Tanner claims, "One with Christ through his Spirit we are bound together to be a community with a Trinitarian form of life in service to others."²⁵

Understanding spiritual formation through Tanner's theological framework, then, points our attention to the dynamics of how the Holy Spirit works in us, among us, and through us in order to form us toward the image of God in Christ. Spiritual formation is, first, dynamic in its emphasis on the divine power and means of formation, and second, profound in its focus on the inner working of the human person. The Spirit of God reaches into the spirit of the person to do the Spirit's work. This understanding indicates that God has not called us to something without enabling us to do it. There is a divine person, the Holy Spirit, continually at work in us, who acts directly on the deepest parts of us, our human spirit. This is the Trinitarian pattern and definition of spiritual formation that comes out of my interpretation of Tanner's theological framework. Understood in this way, spiritual formation is the shaping or forming work of the divine Holy Spirit, carried out according to the will of God the Father, for the purpose of conforming us to the image of Christ.

With Tanner's theological framework in mind, I see spiritual formation as a work that God does in us individually and communally to help us grow in our relationship with God and become conformed to Christ through the power of the Holy Spirit. Since God works not only in the lives of individuals but also in the church, the community of faith, shaping it into the body of Christ, being a Christian is not solely an individual pursuit. The Christian life is best lived in community, where worship, fellowship, and service are practiced. Spiritual formation, therefore, takes place in, through, and for community. Spiritual transformation must extend beyond the individual to the church, the family, surrounding community, and wider society.

Spiritual formation, as I described earlier, is a process of growing in a relationship with God and becoming more like Christ by the gracious working of the Holy Spirit for the transformation of the world, thus implying that, first, it is a long-term, lifelong journey, and that it results from a multidimensional ministry, not just an event or a program. Consequently, while worship, small

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid., 281.

groups, Scripture study, hospitality, spiritual friendships, teaching, accountability structures, and individual spiritual practices can all have a role in spiritual formation, no single dimension of the church life can carry out this task alone. Second, the above definition of spiritual formation implies that we can never accomplish this through our own power; we need the power and empowerment of the Holy Spirit.

While recognizing that the process of spiritual formation takes various forms of ministry into account, I argue that teaching or the educational ministry of the church plays an absolutely critical role amidst the various ministries of the congregation in the formation of faith and, therefore, is a form of spiritual formation. I strongly believe that Christian education is a lifelong process of teaching, helping, and leading people to be like Christ. This lifelong process of Christian education nurtures, educates, and equips God's people to grow in their relationship with God, to discern what God wants them to do in their specific contexts, and to act on what they believe. The teaching ministry of the church is a form of spiritual formation because it is far more than just the transmission of biblical knowledge and Christian worldview from one person to another. Rather, Christian teachers and leaders are called to guide people in their congregations into deeper relationships with God and help them grow toward Christlikeness. In other words, it is a form of spiritual formation in the sense described above.

Christian teachers and leaders are to help those entrusted in their care to grow into spiritual maturity with the help of the Holy Spirit. The church must provide the teaching that helps people grow in faith and live as Christian disciples. In other words, the educational ministry of the church must aim to bring people to faith and to grow in faith, to help them discern the presence of the Holy Spirit in their lives, to form them in a life of discipleship, and to equip them for service to the world. In the following section, I will lay out reasons that support my argument that teaching is a form of spiritual formation.

Teaching Ministry as a Form of Spiritual Formation

In light of Tanner's theological framework, since Jesus Christ is the key to helping us to understand who we are in relation to the triune God and what it means to participate in God's image, the teaching ministry of the church,²⁶ as a form of spiritual formation, must strive to be Christocentric in the sense of enabling persons to know the living Word, to grow in faith, and to be shaped toward Christlikeness. I believe that Christian education is distinct from other kinds of education in the sense that its goal is the transformation of the whole person into the likeness of

²⁶ Throughout this section, I will use the terms, "teaching," "teaching ministry of the church," "Christian education," "Christian religious education," and "educational ministry of the church" interchangeably.

Christ (Col. 1:28). Educators and leaders of the church can learn the basic principles and methods of education, but God ultimately convicts and guides people to change.

True spiritual transformation is far more than delivering content or measuring behaviors. Students need knowledge, but it is more a means than an end. The end is discipleship, following, and obeying the teachings of Jesus Christ, and, in doing so, we become Christ-like in our character. There are two components to Christian spiritual formation: (1) the work of the Holy Spirit, and (2) the willingness of a person to follow Christ in discipleship. The formative teaching and practices of the Christian faith community (Christian education) is, therefore, a significant form of spiritual formation.

The teaching ministry of the church must help people to be sensitive to the work of the Spirit in their lives. The Holy Spirit applies, complements, and corrects human teaching.²⁷ The human quest for truth in education must be seen in relation to God being the source of all truth. The Holy Spirit is the agent working for personal and social transformation among persons in the world. Christian educators must therefore be sensitive to the workings of the Holy Spirit in the areas of renewal and transformation. This powerful working of the Spirit continues throughout the lives of Christians as they are progressively formed and transformed by him into greater and greater conformity with the image of Jesus Christ (2 Cor. 3:18).

I believe that Christian education is a life-long process and that effective teaching should be powerful, transformative, and life-giving. I see teaching as a form of spiritual formation because the main purpose of Christian education is to enable persons to live as Christians or to live a life of faith in response to what the triune God has done, is doing, and will do. As a form of spiritual formation, Christian education acknowledges and emphasizes a collaborative divine-human interaction.

The teaching ministry of the church must educate, encourage, shape, and assist people to come to faith, grow in faith, and live out faith in daily life. At the same time, the church must provide teaching that helps people become sensitive to and cooperative with the presence of the Holy Spirit at work in their lives and discern the gospel they are called to make, as followers of Christ, in their own time and place. Christian education involves the process of faith formation and leads to transformation. While Christian education is concerned with individuals and their personal faith journeys, it is a communal pursuit done by the community of faith for the glory of the triune God and for service to the world.

Highlighting teaching as a form of spiritual formation, I intend to encourage readers to explore some possible ways the Thai church can be a channel of the Holy Spirit as the Spirit works

²⁷ See Roy B. Zuck, *Spirit-Filled Teaching: The Power of the Holy Spirit in Your Ministry* (Nashville: Word, 1998).

in and through the lives of believers. I also would like to help the church pastors and educators to reflect on how the teaching of the church can better educate, form, and transform persons, toward Christlikeness, the perfect image of God. I will propose, in the next section, my approach to teaching, called “Trinitarian transforming approach” to assist the church in working in partnership with the Holy Spirit to guide and nurture the spiritual growth of persons in conformity with God’s will and God’s call upon their lives.

Trinitarian Transforming Approach to Teaching Ministry

My approach gives special attention to the teaching of scripture because scripture tells the story of God’s creation and redemptive actions toward the world, which are accomplished in Christ. Trinitarian transforming approach first acknowledges the importance of sharing life stories as vehicles for faith formation. By sharing our stories we discern God’s presence and action in our lives. Moreover, by re-narrating our personal story within the story of the triune God through the study of scripture, we can discover our true context in Christ, which relativizes social definitions of who we are. We then discover meaning and purpose in life.

Second, Trinitarian transforming approach highlights a non-contrastive view of human agency and divine agency. It points out that the revelation that God has shown to humanity in Christ is the starting point for transforming practices. My model of teaching affirms that God is involved in the transformation of our society and that God and human agency are not in competition. Rather, God’s agency supports human agency. Transforming practices are the ways the triune God refashions persons toward the image of God in Christ through the Holy Spirit. Transforming practices take place when we open ourselves up for God to heal us, transform us, build us up, and bring about our full agency as we respond to issues and challenges in our particular context. In short, transforming practice happens when people in faith communities individually and communally allow the Spirit to work within themselves to shape them into a better image of the Image of God. The Trinitarian transforming approach points out the importance of faith communities in being open to God and participating in the continuing practices of God’s redemptive mission to the world as demonstrated in Christ.

Third, the Trinitarian transforming approach emphasizes the significant role of the church in embodying transforming practices and promoting social change. The church that engages in transforming practice is a church whose members are actively involved in learning to become faithful followers of Christ, integrating their lives with the actions and habits of life in the reign of God. In order to become a place where transforming practices take place, each local church, on both individual and corporate level, must pay attention to the issues its surrounding community is facing and seek to discern God’s specific vocation for all of its members and for the whole community.

Perceiving teaching as a form of spiritual formation, the Trinitarian transforming approach suggests that a faith community should offer a teaching ministry that assists its members in

recognizing the presence of the Holy Spirit in their lives, forming them toward Christlikeness so that their lives can be freed, healed, and transformed. They then can become agents of transformation like Christ. The Trinitarian transforming model points out that the teaching of the church should be in touch with all areas of people's lives as they learn what it means to be Christians, make meaning of their faith, and move toward concrete actions in response to their faith.

After all, spiritual formation is a means of experiencing life. It is a person's awareness of and response to what the triune God is doing in his or her life. Christian spiritual formation is about the life of faith, which has to do with our experience of God and the way we live our lives as outcomes of that experience. Being Christian is not merely about beliefs and values; it is about real life, in which those beliefs and values are expressed and embodied in a definite way of living. Spiritual formation is always connected to the lives of people and to the lives of the community they are a part of. It cannot be seen apart from the church community. In other words, it is personal in the context of the community of faith.

A Christian spiritual formation can be referred to as a faith journey. It is the desire of Christians to search for God (through a community in which they share their faith and lives), to know God, and to deepen their personal relationship with God. And as their personal relationships with God develop, Christians will discern what God wants them to do in their particular contexts and will respond to God's calling in specific and concrete ways.

It is my hope that these three basic components of the Trinitarian transforming approach can provide hope for young people in our society today and help solidify their true identity as God's people, created to participate in the image of God. At the same time, I hope that these basic components of the Trinitarian transforming approach can provide helpful guidance for the Thai church, as well as other churches around the world that face similar challenges, as the church represents itself as the body of Christ and God's kingdom on earth—bringing and being a place of healing, redemption, and transformation for all of God's people within and outside its community, especially for those who are voiceless, marginalized, and discriminated against.

I strongly believe that it is crucial for the church to provide effective teaching ministry to people of all ages. Through participating in various forms of the teaching ministry, persons can be shaped toward Christlikeness by the empowerment of the Holy Spirit. They will better realize who they are in relation to God and that they have roles, as well as the freedom to interpret their experience, respond to God's call for them, and bring about restoration and transformation of society. After all, as a form of spiritual formation, the teaching ministry of the church must help people to have a closer relationship with God, open themselves up for the Holy Spirit to heal them, transform them, build them up, and bring about their full agency as they participate in God's mission in their own community and the world.

Bibliography

Gerald G. May. (1992). Care of Mind, Care of Spirit: A Psychiatrist Explores Spiritual Direction. San Francisco: Harper San Francisco.

Maxie, Dunnam (1982). Alive in Christ: The Dynamic Process of Spiritual Formation. Nashville: Abingdon

Dallas, Willard. (2002). Renovation of the Heart: Putting on the Character of Christ. Colorado Springs: Navpress.

Kathryn, Tanner. (2010). Christ the Key. New York: Cambridge University Press.

Kathryn, Tanner. (2010). God and Creation. New York: Cambridge University Press.

Roy, B. Zuck. (1998). Spirit-Filled Teaching: The Power of the Holy Spirit in Your Ministry. Nashville: Word.

The Importance of *Missio Dei* to the Missional Church

ความสำคัญของพันธกิจของพระเจ้าในงานของคริสตจักร

Atchima Wongkiao¹

อัจจิมา วงศ์เชียว

Abstract

The *Missio Dei* or God's mission is an important role of the church's mission. The meaning of *Missio Dei* is found in many theological writings of the past. Many theologians applied the meaning of *Missio Dei* in their ideas throughout their papers. However, the real meaning of *Missio Dei* is the mission of God to His people in this world. Through the Bible, theological knowledge applies the Mission of God to the church. So the church can follow the mission of God by practicing mission throughout society.

Key Words: Mission Dei, mission, theology

บทคัดย่อ

Missio Dei หรือ พันธกิจของพระเจ้า มีบทบาทสำคัญในงานของคริสตจักร ซึ่งคำดังกล่าวพบได้บ่อยครั้งในงานเขียนด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักศาสนศาสตร์หลากหลายท่านได้อธิบายความหมายของพันธกิจดังกล่าวผ่านทางวรรณกรรมมากมาย อย่างไรก็ตาม ความหมายที่แท้จริงของ Missio Dei คือพันธกิจของพระเจ้าที่มีต่อประชากรของพระองค์ทั่วโลก ผ่านการประยุกต์ความรู้ด้านพระคัมภีร์และศาสนศาสตร์ไปยังคริสตจักรและนำไปสู่สังคม

คำสำคัญ : พันธกิจของพระเจ้า พันธกิจ ศาสนศาสตร์

¹ ผู้ประสานงานส่งเสริมงานมิชชั่น ฝ่ายเอกสัมพันธ์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย

The Great Commission and Missio Dei

The Great Commission is the command of Jesus to his disciples to go out and teach and to baptize those of all nations. The emphasis of Matthew regarding the Great Commission is clearly directed to the Gentiles.

Missio Dei and the Great Commission cannot be separated to each other. It is the mission of God given to His only Son, Jesus, and then given to the Church through the Holy Spirit. In addition, Jesus is the center of mission through his teaching and the resurrection. The pattern of practicing mission of the church depends on the Biblical knowledge and is based on God's mission.

The missional church responds to God's mission with urgency. Because of the broken world, there are many poor, suffering and oppressed people. So to continue practicing the mission of God, the church should focus on a holistic mission which is the mission addressing human need.

Introduction

And Jesus came and said to them, "All authority in heaven and on earth has been given to me. Go therefore and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit, teaching them to observe all that I have commanded you. And behold, I am with you always, to the end of the age." (Matt. 28: 18-20, ESV)

The Great Commission is given to all believers. This is the ministry of every believer in real action, including the churches. The phrase, 'Mission of God' or *Missio Dei* was considered explored in the writings of many theologians in the past. What does *Missio Dei* really mean, and how should churches respond to this matter? Churches are the body of Christ. Without Christ, the churches are nothing. Without the love of God, all the church mission is nothing. This paper will study the importance of the meaning of *Missio Dei* and how it relates to the missional church. The investment of these questions will show four possible responses to those questions which are: the meaning of the Great Commission and the meaning of *Missio Dei* and churches should respond to *Missio Dei* as the urgency.

The meaning of the Great Commission (*panta ta ethne*)

What is the real meaning of the Great Commission (*panta ta ethne*)? And what is its importance to the churches today? Many theologians have discussed this topic over many decades. Some theologians surmise that Matthew writes his gospel not only to compose a 'life of Jesus', but also to provide guidance to a community on how they should understand mission and God's calling. New believers at that time did not yet clearly understand that they were a group adhering to a new belief separate from Judaism. They had to understand God's mission was not only to the Jews, but also to the Gentiles. The model of the Great Commission can be found in the example of Jesus's life, and His teachings. The book of Matthew talks about Jesus' mission to the Gentiles: for example, the magi who came from other countries to visit the baby Jesus (Matt. 2:1-12); the centurion of Capernaum, who prompted Jesus to say give the command of healing to the Gentiles' servant (Matt. 8:5-13); the Canaanite woman who by faith approached Jesus, asking

for healing for her daughter (Matt.15:21-28); and the the foretelling statement of Jesus that the gospel will be preached to all the nations (Matt. 24:14, 26:13).²

The word *panta ta ethne* is an important allusion to the Gentiles and a future mission to them. Matthew 1:21 states, ‘...for he will save his people from their sins.’ The word ‘God’s people’ (*laos*) points to the ‘nation’ (*ethnos*) who will take Israel’s place as inheritors of God’s reign (Matt. 21:43).³ Other examples include Jesus’ reference to the disciples as the salt of the *earth* and the light of the *world* (Matt 5:13), and the quotation from Isaiah in 12:18-21 with its twofold mentioning of Gentiles.

Panta ta ethne is found in Matthew four times (Matt 24:9, 14; 25:32 and 28: 19) The word *panta* means ‘all’, and *ta ethne* is translated ‘people groups’ So *panta ta ethne* is also translated as ‘all people groups’ which are the diverse cultures and traditions of the world. Matthew was simply trying to say that Jesus was no longer sent only to Israel but has become the Savior of all humankind.⁴

Bosch suggests that the Great Commission summarizes the essence of mission which is making disciples, baptizing, and teaching them. Whereas Mark uses ‘proclaim’ (*kerysso*) and ‘teach’ (*didasko*) as synonym. However, ‘preach’ or ‘proclaim’ in Matthew refers to the Good News for the Gentiles.⁵

According to Bosch, it is not possible to make disciples without telling them to practice God’s call of justice for the poor, the love commandment, which is the basis for the church’s involvement in politics, and is an integral part of the mission commandment. (p.82)⁶ In addition, the church’s mission everywhere around the world has the Great Commission as its foundation. The dynamic actions of churches to the poor and the needs of people by sharing the Gospel, helping them from negative situation in their life, and so on.

The meaning of *Missio Dei*

Missio Dei was explored by Irenaeus, Tertullian, and Augustine. They expressed that *Missio Dei* means the activity of the Triune God in His redemptive history.⁷

² Bosch, J. David, *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*, New York:Orbis Book, 2007, 62.

³ Bosh, 62.

⁴ Bosh, 66.

⁵ Bosch, 66.

⁶ Bosch, J. David, *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*, New York:Orbis Book, 2007, 82.

⁷ Masanori, Kurasawa, ‘An Evangelical Understanding of *missio Dei* in Contemporary Japan, *Theological Consultation*, (October 11-12, 2002), 82

During the modern missionary movement, William Carey published *An Enquiry into the Obligation of Christians to Use Means for the Conversion of the Heathen* in 1792.⁸ Later the the Baptist Missionary Society was established,⁹ and the explosion of missionary activity spread all around the world.¹⁰ The term *Missio Dei* is derived from theologians who have developed comprehensive Biblical theologies into their writings.¹¹

The doctrine of *Missio Dei* has spread throughout the world since then. In 1932, Karl Barth became one of the first theologians to express *Missio Dei* as “mission as an activity of God himself.”¹² Why were Barth's concepts acceptable? First, his theology is rooted in Biblical exegesis, and it was not based on pre-existing theological and philosophical bias. Second, his theology is Christocentric, focusing on Jesus’ role as the revealer of God. And third, his theology is highly trinitarian.¹³

Later, the term *Missio Dei* was found in many books by theologians, such as *Die Mission also Theologisches Problem* (1933) of Karl Hartenstein. He gave the idea of mission being derived from the very nature of God.¹⁴ Hartenstein clearly explains the classical doctrine of *Missio Dei* — that *Missio Dei* is God’s mission as He sent His only Son to do mission on the earth. Then God the Father and the Son sent the Spirit to the earth. Later on, to fulfill the mission of God, the Father, Son and Holy Spirit motivated the mission movement by sending the church to do mission on the earth.¹⁵

In addition, the crystallization of *Missio Dei* came in 1952 at the meeting of the International Missionary Council in Willingen, Germany through the work of Georg Vicedom which states that mission flows from the inner movement of God in personal relationship.¹⁶ This image of God’s mission was one of God’s people as participating in the sending of God. Only by the work of God can it be called mission. Not the mission by the Church, but by the hand of God. Vicedom includes the relationship between *Missio Dei* and missional church with Christ is the center of mission.¹⁷

⁸ Paul Johnson, *A History of Christianity* (New York: Atheneum, 1976), 306.

⁹ Paul Johnson, *A History of Christianity* (New York: Atheneum, 1976), 306.

¹⁰ W. Rodman MacIlvaine III, ‘What is the Missional Church Movement?’ *Bibliotheca Sacra* 167 (January-March 2010): 90.

¹¹ W. Rodman, 92.

¹² Bosch, 389.

¹³ W. Rodman, 95

¹⁴ Bosh. 390.

¹⁵ Bosh, 390

¹⁶ W. Rodman, 96

¹⁷ W. Rodman, 96.

Another theologian, Moltmann (1977) states that “It is not the church that has a mission of salvation to fulfill in the world; it is the mission of the Son, and the Spirit through the Father that includes the Church.”¹⁸

Aagaard (1973) explains that “Mission is thereby seen as a movement from God to the world; the church is viewed as an instrument for the mission.”¹⁹

In 1962-1965, the Second Vatican Council defined the *Decree on Mission* as “missionary activity as ‘nothing more, and nothing less, than the manifestation of God’s plan. Its epiphany and realization in the world and in the history”²⁰

Thus, the concept of *Missio Dei* spread in the thirty years between 1960 and 1990.²¹ This is because the ecumenical movement was driven in part by process theology, and the impact of culture. From the 1920s to the 1940s the evangelical movement spread through the world, especially in the United States. The evangelical movement included denominational liberalism and the fundamentalist-modernist controversy.²² The spread of mission was increasing throughout the church and mission organizations such as the International Missionary Council (IMC); The World Council of Churches (WCC); the Commission on World Mission and Evangelism (CWME), etc. were born.²³

In 1975, John R.W. Stott published his works *Christian Mission in the Modern World* (1975) and *New Issues Facing Christians Today* (1984). Both of his books engage the theme of *Missio Dei* in the affirmation of the God-centeredness of mission.²⁴

Thus, *Missio Dei* has come to be recognized almost as a theological consensus. The primal mission is God’s action. It is He who sent his prophets, His Son, and His Spirit. The emphasis is not that Jesus gave the church a mission. Rather, the emphasis is that Jesus invited the church into God’s mission.²⁵

Missio Dei Relates to the Great Commission

The application of Biblical patterns and the practice of God’s mission to the structures and ministries of local church. The churches must focus on what the Bible tells us concerning the meaning of mission.

¹⁸ Bosch, 392.

¹⁹ Bosch, 392.

²⁰ Bosch, 391.

²¹ W. Rodman, 97.

²² Young, “Turning Theology Inside Out: *Missio Dei*” in W. Rodman, 97

²³ Masanori, Kurasawa, 83.

²⁴ John R.W Stott, *Christian Mission in the Modern World* (Downers Grove, IL: Intervarsity, 1975), 22.

²⁵ John R. W Stott, 22.

Missio Dei and Great Commission are related to each other. The purpose of God's mission is to bring all nations to be one people of God, and He is their God. The Old Testament shows many times that God reveals his will as such (Gen 22:18 Jer. 32:37-39, Ezk. 37:15-28, Ps. 86:9).

Paul wrote that "Abraham's blessing comes 'upon the Gentiles in Christ Jesus.'" (Gal. 3:14, NKJV) Peter, Barnabas and Paul's testimonies of Gentile conversion show the patterns of fulfillment of God's mission. In Acts 15:13-14 James sums up Peter's speech, saying, 'This work of God, gathering a people for His name, was known by Him from eternity.'²⁶

God's mission for His people is revealed by certain people, places and times. From the beginning of the scriptures, in Genesis, God reveals His plan to Abraham that his descendants will become God's special people in order to be a blessing to all the nations of the earth (Gen. 12:1-3). And it continues until the last book of the scriptures, Revelation: "*After this I looked, and behold, a great multitude that no one could number, from every nation, from all tribes and peoples and languages, standing before the throne and before the Lamb, clothed in white robes, with palm branches in their hands.*" (Rev. 7:9, ESV)

The Bible shows God seeking out the lost and sending the Son to redeem a people for His name, and then sending the church in the power of the Holy Spirit with his mission to all peoples. God is a missionary by nature.

In Ephesians 3:8-11, Paul gives the idea of God's mission among the Gentiles: "... *to preach to the Gentiles the unsearchable riches of Christ, and to bring to light for every what is the plan of the mystery hidden for ages in God, who created all things.*" (Eph. 3:8-9, ESV).

Thus, *Missio Dei* cannot be separated from the mission of the church. Jesus is the center of mission which will succeed by the hand of God, not by the hand of man. The understanding of God's mission is based on the Bible and the vision that God gives to the church in order to continue serving Him.

How People Should Respond to *Missio Dei* as an Urgent Command

Mission is God's activity. God chooses people and invites churches to participate in mission with him. Throughout the Bible, God's mission involves love, justice, and obedience. However, the emphasis of each Gospel is slightly different — such as Matthew's focus on teaching and baptizing (Matt. 28:20).

Matthew focuses on teaching; Luke, however, focuses on proclaiming to the nations their need for repentance and the forgiveness of sins (Luke 24:47).

Acts shows that the disciples will be witnesses to the resurrection of Christ, and be empowered by the Holy Spirit (Acts 1:8).

John, on the other hand, emphasizes that the disciples are promised the Holy Spirit and sent into the world by the risen of Christ with the authority to forgive sin (John 20:21-23).

²⁶ Thomas P. Johnston, *Evangelizology*. (Liberty, MO: Evangelism Unlimited, 2014), 572.

In our broken world, people are poor and in need. They are suffering from poverty, oppression, and difficulties of many kinds. The passion of God through the missional church brings out the urgent tasks of the churches to go into the world. According to Prawate Khid-arn, ‘the poor and oppressed people always challenge the church to redefine and/or rediscover its mission.’²⁷ The politics, economics, and globalization have changed rapidly. The gap between the poor and the wealthy seems to be a serious problems. These problems bring discrimination, hopelessness and spiritual brokenness to society.

The challenge of the missional church is to seek a ‘holistic’ mission.²⁸ Holistic mission refers to God’s mission of the satisfaction of basic human needs, including the need for God.²⁹ In addition, holistic mission is about equal rights and the value of humankind.

Frost and Hirsch, 2003 state:

Mission is not merely an activity of the church. It is the very heartbeat and work of God. It is in the very being of God that the basis for the missionary enterprise is found. God is a sending God, with a desire to see humankind and creation reconciled, redeemed, and healed. The missional church, then, is a sent church. It is a going church, a movement of God through his people, sent to bring healing to a broken world.³⁰

The missional church disassembles itself and seeps into the cracks of a society in order to be Christ to those who don’t know Him.³¹

Thus, the urgency of the *missional church* and the mission of God address the same target which is helping people in their physical and spiritual needs. Jesus became incarnate on the earth and lived among the poor, the ill and the needy. “*Those who are well have no need of a physician, but those who are sick. I have not come to call the righteous but sinners to repentance.*” (Luke 5:32, ESV)

Conclusion

God’s mission or *Missio Dei* is an important task for every church. To understand the meaning of God’s mission, the Bible is the best source. First, the meaning of the Great Commission (*panta ta ethne*) is derived from Matthew: 28:18-20 where Jesus commands his disciples to go out and do mission. The term *panta ta ethne* is important for mission to Gentiles who differ in culture, language and tradition.

²⁷ Prawate Khid-arn, ‘Rethinking Mission in Asia’, in Timothy K. Park & Steve K. Eom, ‘Globalization and Mission’ East-West Center for MRD, 2017, 366.

²⁸ Prawate Khid-arn, 369.

²⁹ Prawate Khid-arn, 369.

³⁰ Michael Frost and Alan Hirsch, *The Shaping of Things to Come* (Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, Inc.2003), In John M. Bailey, *The missional Church, Pursuing the Mission of God.*, 18

³¹ John M. Bailey, 42.

The Great Commission also relates to God's mission (*Missio Dei*) which churches should follow. The purpose of God's mission is to bring all nations to be His people, as He is their God. Through the Bible, God's mission is revealed to His people at different times, places, and people.

The success of church mission is not accomplished by the church itself, but by the hand of God. The successful church carries out God's mission placing Jesus as the center of its mission work. It is an urgent task for the church to help the poor and the needy in a broken world, by practicing 'holistic mission' to all people who are in need.

Bibliography

Bosch, J. David, *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*, New York:Orbis Book, 2007, p.82.

Emetuche, Damian. "Church Planting: Biblical, Theological, and Missiological Considerations." published at www.GlobalMissiology.org, January 2012.

Engen, E. Charles, 'What is Theology of Mission' *Teologia y cultura*, ano 1, vol. 1 (agosto, 2004)

Fox, Ronnie, 'The World Around Us' in Bailey, M. John. *Pursuing the Mission of God in church planting* (Alpharetta: The North American Mission Board, 2006.

Frost, Michael and Hirsch, Alan. *The Shaping of Things to Come* (Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, Inc.2003), In John M. Bailey, *The missional Church, Pursuing the Mission of God*.

Johnson, Paul. *A History of Christianity* (New York: Atheneum, 1976.)

Johnston, Thomas P. *Evangelizology*. (Liberty, MO: Evangelism Unlimited, 2014.)

Khid-arn, Prawate. 'Rethinking Mission in Asia', in Timothy K. Park & Steve K. Eom, 'Globalization and Mission' East-West Center for MRD, 2017.

Kurasawa,Masanori, 'An Evangelical Understanding of missio Dei in the Contemporary Japan, Theological Consultation, (October 11-12, 2002.)

Macllvaine III, W. Rodman. "What is the Missional Church Movement." *Bibliotheca Sacra* 167 (January-March 2010.)

Park, K. Timothy and Eom, K. Steve, *Globalization and Mission*, Seoul: East-West Center for Missions Research & Development, 2017.

Stott, John R.W. *Christian Mission in the Modern World* (Downers Grove, IL: Intervarsity, 1975.)

Scott, Moreau, A; Corwin, R. Gary and McGee, B. Bary. *Introducing World Missions*, (Michigan: Baker Academic, 2015.)

Wilder, L. Terry. "A Biblical Theology of Missions and Contextualization" *Southwestern Journal of Theology*, Vol. 55, No. 1, 2012.

ยอห์น กิตติคุณเล่มแรกและเล่มสุดท้าย

John the First and Last Gospel

Robert Collins¹

โรเบิร์ต คอลลินส์

Ester Wakeman²

เอสเธอร์ แวกแมน

บทคัดย่อ

เมื่อนักวิชาการพิจารณากิตติคุณเล่มที่สี่ (กิตติคุณยอห์น) จะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคือ มีความเห็นไม่ตรงกันทั้งเรื่องวัน เดือน ปี ที่เขียน และแม้กระทั่งว่าผู้เขียนเป็นใคร ทุกคนจะเห็นพ้องกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ กิตติคุณเล่มนี้เขียนขึ้น โดยสาวกของพระเยซูคนหนึ่งซึ่งไม่ปรากฏชื่อ ในกิตติคุณเล่มที่สี่นี้บันทึกไว้ว่า สาวกคนนี้พระเยซูทรงรักเป็นพิเศษ ในช่วงศตวรรษที่แล้ว นักวิชาการมักจะเข้าใจว่า กิตติคุณยอห์นเขียนขึ้นภายหลัง และมีหลายท่านเห็นว่ายอห์นบุตรเศเบดีเป็นผู้เขียน แต่ในทศวรรษที่ผู้บรรยายจะเสนอว่า สาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นไม่ใช่อัครทูตยอห์นบุตรของเศเบดี แต่เป็นสาวกอีกคนหนึ่งของพระเยซูสาวกนิรมานนี้เป็นชาวกรุงเยรูซาเล็ม และต่อมาท่านเป็นผู้นำของกลุ่มคริสเตียนที่เคยเป็นชาวยิวนิยมกรีกและท่านได้เริ่มเขียนกิตติคุณเล่มนี้ก่อนกิตติคุณมาระโกเสียอีก แต่ขบวนการเขียนใช้เวลานานโดยที่สาวกคนนี้ได้ร่วมอภิปราย และใคร่ครวญถึงพระราชกิจและพระดำรัสของพระเยซูเป็นเวลานาน อาจจะเป็น 20 หรือ 30 ปี ก็ได้

คำสำคัญ : พระกิตติ สาวกที่พระเยซูทรงรัก ยอห์น

Abstract

When studying the Gospels, scholars are divided about the date and authorship for the book of John. The only undisputed fact is that the author is Jesus' beloved disciple, whose name is unknown. In the past century, the majority of scholars have understood that it is the youngest among the Gospels and considered John son of Zebedee to be its author. The author does not agree with both statements. Instead, thinks that the the author of John is infact another disciple, who was a leader of a group of Hellenistic Jews from Jerusalem, who began to write this Gospel even before Mark but took longer time for thoughts and reflection.

Key words: Gospel, the beloved disciple, John

¹ Rev. Robert Collin, retired missionary of American Presbyterian church

² Rev. Dr. Esther Wakemen, lecturer at McGilvary College of Divinity

คำนำ

ตามธรรมเนียมนักวิชาการทั้งหลายจะถือว่ากิตติคุณมาระโกเป็นกิตติคุณที่เขียนขึ้นก่อนเพื่อน ตามคำที่สืบทอดมาจากสมัยโบราณมีการยืนยันว่า มาระโกได้รวบรวมคำเทศนาสั่งสอนของอัครทูตเปโตรและ “ลงเขียนอย่างถูกต้อง ทั้งเรื่องพระธรรมคำสอนและพระราชกิจของพระคริสต์” (ยูซีเปียส อ้างจากปาเปียส ปี ค.ศ 130-140) จึงถือกันว่ากิตติคุณมาระโกเป็นพระกิตติคุณฉบับแรกสุดนอกจากนั้นผู้ที่อ่านกิตติคุณสัมพันธ์สามเล่มแรกแล้ว (คือ มัทธีวมาระโก และลูกา) จะเห็นได้ว่ามัทธีวกับลูกามักจะพึ่งมาระโกทั้งในเรื่องและโครงสร้าง คือ เมื่อมัทธีวกับลูกาเล่มใดเล่มหนึ่งเล่าเรื่องไม่เรียงเหตุการณ์ตามมาระโก อีกเล่มก็จะยังเรียงตามปกติ สรุปแล้วจะเห็นว่า มาระโกเป็นกิตติคุณที่ยืนพื้นสองเล่มนั้น

แต่เมื่อนักวิชาการพิจารณากิตติคุณเล่มที่สี่ (กิตติคุณยอห์น) จะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคือ มีความเห็นไม่ตรงกันทั้งเรื่องวัน เดือน ปี ที่เขียน และแม้กระทั่งว่าผู้เขียนเป็นใคร ทุกคนจะเห็นพ้องกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ กิตติคุณเล่มนี้เขียนขึ้น โดยสาวกของพระเยซูคนหนึ่งซึ่งไม่ปรากฏชื่อ ในกิตติคุณเล่มที่สี่นี้บันทึกไว้ว่า สาวกคนนี้พระเยซูทรงรักเป็นพิเศษ ในช่วงศตวรรษที่แล้ว นักวิชาการมักจะเข้าใจว่า กิตติคุณยอห์นเขียนขึ้นภายหลัง และมีหลายท่านเห็นว่ายอห์นบุตรเศเบตีเป็นผู้เขียน ทั้งนี้เพราะว่าท่านไอเรเนียส สังฆราชแห่งลียง (ค.ศ.180) ได้เขียนเรื่องกิตติคุณนี้ว่า “ยอห์นอัครสาวกขององค์พระผู้เป็นเจ้า ผู้ที่เอนตัวใกล้พระองค์ที่โต๊ะอาหารเป็นผู้รวบรวมและเขียนกิตติคุณของท่านขณะที่อาศัยอยู่ในเมืองเอเฟซัส” คำพยานนี้ถือว่ามีน้ำหนักไม่น้อย เพราะท่านไอเรเนียส เคยรู้จักนักบุญโปลิคาร์ป สังฆราชของเมืองสมอร์นา เข้าใจกันว่าท่านผู้นี้เป็นศิษย์ของยอห์น สรุปแล้วคริสตจักรเห็นว่า กิตติคุณยอห์นเขียนโดยอัครทูตยอห์น เมื่อท่านมีอายุมากแล้วและอาศัยอยู่ในเมืองเอเฟซัส

แต่ในที่นี้ผู้บรรยายจะเสนอว่า สาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นไม่ใช่อัครทูตยอห์นบุตรของเศเบตี แต่เป็นสาวกอีกคนหนึ่งของพระเยซูสาวกนิรนามนี้เป็นชาวกรุงเยรูซาเล็ม และต่อมาท่านเป็นผู้นำของกลุ่มคริสเตียนที่เคยเป็นชาวฮินยิมกรีก ผู้บรรยายเห็นว่ากิตติคุณยอห์นเป็นฝีมือของท่านผู้หนึ่งที่เคยอยู่กับพระเยซู และท่านได้เริ่มเขียนกิตติคุณเล่มนี้ก่อนกิตติคุณมาระโกเสียอีก แต่ขบวนการเขียนกิตติคุณยอห์นนี้ใช้เวลานานโดยที่สาวกคนนี้ได้ร่วมอภิปราย และใคร่ครวญถึงพระราชกิจและพระดำรัสของพระเยซูเป็นเวลานาน ผู้บรรยายยอมรับว่า คำพยานจากภายนอกเช่น ไอเรเนียสนั้นมีน้ำหนักเหมือนกันแต่คำพยานจากภายในกิตติคุณเองทำให้เราเข้าใจอย่างอื่นได้ว่า ยอห์นบุตรของเศเบตีคงไม่ใช่ผู้เขียนกิตติคุณเล่มที่ 4 นี้

กิตติคุณยอห์นได้รวมอยู่ในสารบบพระคัมภีร์คริสเตียน พวกเราคริสตชนถือว่าเป็นพระวจนะของพระเจ้าเหมือนเล่มอื่น กิตติคุณเล่มนี้มีข้อความหลายๆ ข้อ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนิยมของชุมชนคริสเตียนมาตลอด เพราะฉะนั้นสมควรที่จะพิจารณาถึงเรื่องประวัติการเขียนตลอดถึงผู้เขียนว่าเป็นผู้ใด อนึ่ง เมื่อเราใช้คำว่าผู้เขียนกิตติคุณยอห์นเรากำลังพูดถึงเรื่องสาวกที่พระเยซูทรงรักตามที่ปรากฏในเนื้อหาของกิตติคุณหลายๆตอน คือผู้นี้ เป็นแหล่งข้อมูล ซึ่งอาจจะมิเสมียนหรือลูกน้องได้บันทึกด้วยมือก็ได้ แต่ยังคงถือว่าสาวกคนนี้เป็นผู้เขียน ซึ่งในบทที่ 21:24 เขียนไว้ว่า “สาวกคนนี้แหละที่เป็นพยานถึงเหตุการณ์เหล่านี้ และเป็นผู้บันทึกสิ่งเหล่านี้ไว้และคำพยานของเขาเป็นความจริง” หลายคนอาจจะเสนอความคิดเห็นว่า เวลาเขียน และชื่อผู้เขียนกิตติคุณ ยอห์นนี้ไม่สำคัญ นักไม่เกี่ยวกับความรอด แต่ถ้าเราสามารถศึกษาและพบว่ากิตติคุณเล่มนี้เป็นฝีมือของท่านคนหนึ่งที่อยู่กับ พระเยซูและให้เขียนขึ้นมาก่อนกิตติคุณเล่มอื่น ก็จะทำให้พวกเรารู้สึกซาบซึ้งและถือว่าพระวจนะของพระเจ้าที่นำเชื่อถือและมีน้ำหนักเป็นพิเศษ

“สาวกที่พระองค์ทรงรัก” กับ “สาวกอีกคนหนึ่ง”

ถ้ากิตติคุณยอห์นจะจบลงที่บทที่ 20:31 ก็จะไม่เหมาะสมอยู่แล้ว แต่ก็ยังมีการเพิ่มบทที่ 21 อีกบทหนึ่ง โดยเข้าใจว่า บทสุดท้ายนั้นเป็นการบันทึกหลังจากผู้เขียนคือสาวกที่พระเยซูทรงรักได้เสียชีวิตไปแล้ว ในบทที่ 21 เราจะ

พบว่าผู้เขียนกิตติคุณเล่มนี้คือสาวกคนนั้น ดังที่ได้อ่านแล้วว่า “สาวกคนนี้แหละที่เป็นพยานถึงเหตุการณ์เหล่านี้” (20:24) ก่อนข้อ 24 จะพบว่ามี การลือกันว่าสาวกคนนั้นจะไม่ตาย เมื่อมีการพูดกันอย่างนั้นในชุมชนของพวกเขา แสดงว่าอัครทูตคนนั้นคงจะเสียชีวิตไปแล้ว คำถามยังมีอยู่ว่า สาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นเป็นผู้ใด

ในพระธรรมยอห์น 20:2 “มารีย์มักดาลาได้วิ่งไปบอกเปโตรว่า อุโมงค์ฝังพระศพพระเยซูได้เปิดไว้และพระศพก็หายไป ตอนนั้นเปโตรอยู่กับสาวกอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นสาวกคนที่พระเยซูทรงรัก แสดงว่าผู้บันทึกเหตุการณ์ตอนนี้เสนอว่า สาวกอีกคนหนึ่งนั้นคือสาวกที่พระเยซูทรงรัก จะเห็นว่าในบางครั้งผู้เขียนกิตติคุณอ้างถึงสาวกคนนั้นโดยใช้คำว่าสาวกอีกคนหนึ่ง ซึ่งท่านไม่บอกชื่อหรือสาวกที่พระเยซูทรงรัก เราอาจพบสาวกคนนั้นครั้งแรกในบทที่ 1 คือเมื่อสาวกของยอห์นผู้ให้บัพติศมาสองคนได้อินท่านยอห์นเรียกพระเยซูว่า “พระเมษโปดกของพระเจ้า” (1:35) เขาทั้งสองเริ่มติดตามพระเยซูไปทันที คนหนึ่งชื่ออันดรูว์ น้องชายของซีโมนเปโตร อีกคนหนึ่งไม่ปรากฏชื่อ คนนี้ใช้ไหมที่เป็นสาวกคนที่พระเยซูทรงรัก ในกิตติคุณยอห์นเราจะพบสาวกของพระเยซูหลายท่านซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในสิบสองคนนั้นที่รู้จักในกิตติคุณสัมพันธสามเล่ม เช่น นาธานาเอล เป็นคนหนึ่งที่ปรากฏในกิตติคุณเล่มอื่นและไม่อยู่ในกลุ่มสาวก 12 คน (1:45-51, 21:2) นอกจากนี้ยังมีท่านนิโคเดมัส ที่เข้าใจว่าเป็นสาวกของพระเยซู แต่ไม่เปิดเผย (3:1-15, 7:50-52, 19:39-41) และยังมีลาซารัส น้องชายของมารีย์กับมารธาเป็นเพื่อนสนิทกับพระเยซูและถือว่าเป็นสาวกที่สัตย์ซื่อของพระองค์ เข้าใจว่าคงมีสาวกอีกหลายท่านที่ติดตามพระเยซูโดยเฉพาะในบริเวณกรุงเยรูซาเล็ม ที่ไม่ปรากฏชื่อในพระคัมภีร์เลย

เมื่อพระเยซูทรงถูกจับและพาไปที่บ้านของมหาปุโรหิตมีสาวก 2 คนติดตามพระองค์ไป แต่อยู่ห่างๆ คนหนึ่งคือเปโตร อีกคนหนึ่งไม่ปรากฏชื่อ แต่เรียกว่า “สาวกอีกคนหนึ่ง” สาวกอีกคนหนึ่งนั้นรู้จักคุ้นเคยกับมหาปุโรหิต จึงสามารถช่วยเปโตรให้เข้าไปในบริเวณลานบ้านมหาปุโรหิต (18:15-16) สาวกคนนี้จะสาวกที่พระองค์ทรงรักหรือไม่ก็ไม่ปรากฏแน่ชัด แต่นักวิชาการหลายท่านเข้าใจว่าเป็นคนเดียวกัน อย่างไรก็ตามสาวกอีกคนหนึ่งนี้ คงเป็นชาวกรุงเยรูซาเล็มเพราะเป็นไปได้ยากที่มหาปุโรหิตจะรู้จักชาวกาลิลี เช่นบุตรของเศเบดี มีเหตุผลอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจว่า สาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นเป็นชาวกรุงเยรูซาเล็ม คือเมื่อพระเยซูใกล้จะสิ้นพระชนม์ที่ไม้กางเขนนั้น พระองค์ทรงมอบมารดาของพระองค์ให้อยู่ในความดูแลของสาวกที่พระองค์ทรงรัก แล้วตรัสกับมารดาว่า “หญิงเอ๋ย จงดูบุตรของท่านเถิด” แล้วตรัสกับสาวกคนนั้นว่า “จงดูมารดาของท่านเถิด” ในข้อต่อไปบอกว่า ตั้งแต่นั้นมาสาวกคนนั้นก็รับมารดาของพระองค์มาอยู่ในบ้านของตน (19:27)

ในบทที่ 21:2 ผู้เขียนยอห์น (หรือกลุ่มเพื่อนที่เพิ่มบทนี้) เสนอชื่อของพวกสาวกที่จะไปจับปลา ในแคว้นกาลิลี ได้แก่ เปโตร โทมัส นาธานาเอล บุตรทั้งสองของเศเบดีและ “สาวกอีกสองคน” ต่อมาในข้อ 7 ผู้อ่านจะทราบว่า หนึ่งในจำนวนเจ็ดคนนั้นเป็นสาวกที่พระเยซูทรงรัก บางคนเห็นว่าเป็นยอห์นลูกของเศเบดี แต่ผู้บรรยายเสนอว่าเป็นหนึ่งในสาวก “อีกสองคน” นั้นมากกว่า

นักวิชาการส่วนใหญ่ยอมรับว่า “สาวกอีกคนหนึ่ง” และสาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นเป็นคนเดียวกัน ถ้าเป็นเช่นนี้ยิ่งสงสัยว่าผู้เขียนกิตติคุณเล่มที่ 4 นี้ไม่ใช่ยอห์นลูกของเศเบดี แต่เป็นสาวกอีกคนหนึ่งที่ไม่ปรากฏชื่อแต่มีบ้านอยู่ในกรุงเยรูซาเล็ม สาวกอีกคนหนึ่งนั้นไม่น่าจะเป็นชาวกาลิลี แต่เป็นชาวเยรูซาเล็ม ดังจะเสนอในข้อต่อไป

สาวกชาวเยรูซาเล็มที่พระเยซูทรงรัก

ในกิตติคุณยอห์นจะพบว่า ผู้เขียนเน้นเหตุการณ์ซึ่งเป็นพระราชกิจของพระเยซูในบริเวณกรุงเยรูซาเล็ม ไม่เหมือนกิตติคุณสัมพันธซึ่งเน้นพระราชกิจของพระองค์ในแคว้นกาลิลีมากกว่า ในกิตติคุณยอห์นนั้นมีแต่ส่วนหนึ่งของบทที่ 2 บางข้อในบทที่ 4 และบทที่ 6 ทั้งหมด ที่เป็นเหตุการณ์ในแคว้นกาลิลีเท่านั้น ผู้เขียนยอห์นคุ้นเคยกับการเดินทางของพระเยซูเพื่อสั่งสอนประชาชนในแคว้นยูเดียมากกว่า สาวกที่พระเยซูทรงรักนั้น นอกจากว่าจะมีบ้านอยู่ในกรุงเยรูซาเล็ม และเป็นที่รู้จักกับมหาปุโรหิตแล้วยังเป็นคนที่เห็นพระราชกิจของพระองค์ในแคว้นยูเดียด้วยตาของ

ตนเอง ท่านไม่ได้บันทึกเหตุการณ์ในแคว้นกาลิลีไว้มากนัก อาจเป็นเพราะท่านเองไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์เหล่านั้น แต่เพราะกรุงเยรูซาเล็มเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของท่าน ท่านจึงคุ้นเคยกับสิ่งที่พระเยซูทรงสอน และทรงกระทำที่นั่น

ที่ยอห์นบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกิจของพระเยซูในแคว้นกาลิลีบ้างนั้น ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่คิดขึ้นมาและแทรกเข้าไปทีหลัง เรื่องเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในบทที่ 6 ซึ่งบทนี้ไม่ค่อยจะสอดคล้องกับเนื้อหาในบทที่ 5 และบทที่ 7 คือถ้าสมมุติว่าเราจะตัดบทที่ 6 ทั้งจะเห็นว่าบทที่ 5 กับ 7 ต่อเนื่องกันอย่างดี ผู้บรรยายจึงตั้งสมมุติฐานว่า ในขณะที่ผู้เขียนกิตติคุณยอห์นกำลังรวบรวมเนื้อหา กิตติคุณเกือบเสร็จแล้วมีเพื่อนหรือลูกศิษย์มาพูดกับท่านว่า “พวกเราได้อ่านกิตติคุณอีกเล่มหนึ่ง (มาระโก?) และพวกเราเห็นว่าท่านน่าจะบันทึกเรื่องพระราชกิจของพระเยซูในแคว้นกาลิลีบ้าง” เมื่อเขาพูดอย่างนี้จึงมีการรวบรวมข้อความบางเรื่องและเขียนลง ซึ่งตรงกับเนื้อหาในยอห์นบทที่ 6 จะเห็นว่าเรื่องราวในบทที่ 6 มีส่วนคล้ายกับเรื่องในกิตติคุณมาระโกดังต่อไปนี้

1. การเลี้ยงคนห้าพันคน
2. การดำเนินบนน้ำทะเล
3. การเอ่ยชื่อโยเซฟในฐานะเป็นพระบิดาของพระเยซู (ชื่อปรากฏใน 1:25 ด้วย)
4. ทิพย์อาหารจากสวรรค์ (พิธิมหาสนิท)
5. การสอนในเมืองคาเปอร์นาอุม (ที่อาศัยของพระเยซูในกิตติคุณ สัมพันธ์สามเล่ม)
6. การเอ่ยถึงสาวกสิบสองคน (มีแห่งเดียวในยอห์น ยกเว้นข้อ 20 ข้อ 24)
7. คำยอมรับของเปโตร

สรุปแล้วจะเห็นว่า แม้แต่เหตุการณ์ในแคว้นกาลิลีที่เอามารวบรวมในกิตติคุณยอห์นดูเหมือนว่าผู้เขียนไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ แต่ได้อามาจากมาระโกหรือจากแหล่งอื่นๆ

ในกิตติคุณยอห์นจะพบเรื่องราวและรายละเอียดเกี่ยวกับกรุงเยรูซาเล็มหลายอย่างในหลายเรื่อง เช่น ข้อมูลที่ยืนยันว่าพระวิหารในกรุงเยรูซาเล็มใช้เวลานาน 46 ปี (2:20) นอกจากนั้นยังมีการอธิบายถึงลักษณะของสระน้ำที่ชื่อ เบธซาธาติม ประตูกะ ซึ่งพระเยซูทรงรักษาคนง่อยที่นอนอยู่ที่นั่นเป็นเวลา 38 ปี (5:1-3) มีเรื่องราวเกี่ยวกับบัลลังก์พิพากษา ณ ที่เรียกว่าลานปูศิลา (19:13) และอื่นๆ

ผู้มีอิทธิพลในกรุงเยรูซาเล็ม คนเหล่านี้ต่อต้านพระเยซูเสมอ และดูเหมือนว่าผู้นำอิวนิกายใหญ่ (orthodox) ก็ต่อต้านชุมชนของยอห์นต่อไปด้วย คงได้เคยเชิญพวกเขาเหมือนที่ได้ข่มเหงพระเยซู ผู้เขียนกิตติคุณยอห์นจึงมีอคติต่อผู้นำศาสนาอิว และทัศนคตินี้จะปรากฏในเนื้อหาของกิตติคุณยอห์นตลอด แต่ท่านยังเป็นชาวยิวคนหนึ่งถึงแม้ว่าจะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมกรีกไม่น้อย ซึ่งวัฒนธรรมนั้นครอบคลุมทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตั้งแต่ประเทศเปอร์เซียถึงประเทศสเปน ชุมชนของท่านก็เคยเป็นชาวยิวด้วย แต่เป็นยิวที่ยอมรับเอาพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์แต่นิยมวัฒนธรรมกรีกอยู่ ทำให้เป็นที่รังเกียจของชาวยิวทั่วไป

กิตติคุณยอห์นกับชาวสะมาเรีย

ถึงแม้ว่าสมาชิกในชุมชนของยอห์นส่วนใหญ่จะเป็นชาวยิวที่นิยมกรีกแต่บางคนอาจมีเบื้องหลังเป็นชาวสะมาเรีย ความสัมพันธ์ระหว่างกิตติคุณยอห์นกับชาวสะมาเรียเป็นสิ่งที่น่าศึกษาน่ารู้ ในกิตติคุณสัมพันธ์สามเล่มนั้น มัทธิวกกับมาระโกไม่ได้พูดถึงชาวสะมาเรีย ส่วนกิตติคุณลูกาได้พูดถึงในแง่ดี เช่น เรื่องชาวสะมาเรียใจดี (ลูกา 10:30-37) หรือคนโรคนอนคนหนึ่งที่กลับมาขอบพระคุณพระเยซู (ลูกา 17:11-18) ถึงแม้ว่าจะมองในแง่ดีแต่ชาวสะมาเรียก็

อยู่ในฐานะผู้ถูกทอดทิ้ง ต้องพึ่งพระคุณพระเยซูตลอด แต่ในกิตติคุณยอห์นเราจะพบว่าพระเยซูและหรือผู้เขียนกิตติคุณมีความสัมพันธ์พิเศษกับชาวสะมาเรีย เรื่องที่ปรากฏในยอห์นบทที่สี่ซึ่งพระเยซูทรงสนทนากับหญิงชาวสะมาเรียที่บ่อน้ำของยาโคบนั้น เราจะพบเฉพาะในกิตติคุณยอห์น จากเรื่องนี้เราทราบว่ามีชาวสะมาเรียหลายคนมาเชื่อวางใจพระเยซู (4:40-42) เราไม่สามารถที่จะรู้ว่าคนเหล่านี้ได้เข้าอยู่ในชุมชนของยอห์นหรือไม่ แต่น่าจะเป็นไปได้ที่พวกเขาบางคนเข้าร่วมกับสาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นและชุมชนของท่านขณะที่อพยพจากเยรูซาเล็มผ่านแคว้นสะมาเรียและเดินทางต่อไปยังประเทศซีเรีย

สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าชาวสะมาเรียบางคนอยู่ในชุมชนของยอห์นปรากฏในกิตติคุณบทที่แปด คือพระเยซูได้ทรงโต้ตอบกับพวกยิวถึงเรื่องของพระองค์เองและทรงต่อว่าพวกเขาว่าไม่ได้อยู่ฝ่ายพระเจ้า เขาก็ตอบอย่างแรงว่าพระเยซูเป็นชาวสะมาเรียและมีผีเข้า เมื่อพระเยซูถูกประณามเช่นนี้ก็ตอบโต้ว่าไม่มีผี แต่พระองค์ไม่ได้ทรงตอบคำถามที่ว่า เป็นชาวสะมาเรีย หรือไม่จริงเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะพระองค์ไม่ถือไม่สนใจ หรืออาจเป็นเพราะในชุมชนของยอห์นมีชาวสะมาเรียหลายคนอยู่ ถ้าบันทึกว่าพระเยซูปฏิเสธ พวกชาวสะมาเรียเหล่านั้นจะน้อยใจก็เป็นได้

อีกประการหนึ่งที่น่าจะมีน้ำหนักมากกว่า คือกิตติคุณยอห์นสนใจเรื่องโมเสสเป็นพิเศษ เราทราบว่าศาสนาของชาวสะมาเรียก็จะเน้นเรื่องโมเสสมาก คือจะยกย่องท่านว่าเป็นผู้รับใช้ที่ไม่มีใครเทียบเท่า และพวกเขารอคอยพระเมสสิยาห์ในลักษณะของโมเสส (ผู้นี้พวกเขาตั้งชื่อว่า “ฮาเฮบ”) คือพระเมสสิยาห์ของชาวสะมาเรียไม่ใช่มาจากเชื้อสายของดาวิดแต่มาตามแบบของโมเสส (ฉบ. 18:18-19) เพราะฉะนั้นจะพบว่าในกิตติคุณยอห์นมีการเปรียบเทียบงานของโมเสสกับพระราชกิจของพระเยซูหลายประการด้วยกัน จะเทียบทางตรงบ้างและทางอ้อมบ้าง ในบางตอนจะแสดงให้เห็นว่าพระเยซูมาทำให้งานของโมเสส แต่บางครั้งเป็นการแสดงให้เห็นว่าพระเยซูเหนือกว่าโมเสส

ให้เราพิจารณาบางเรื่องที่เป็นเทียบโมเสสกับพระเยซูในกิตติคุณยอห์น ในบทแรกเราพบข้อความที่ว่า พระคุณใหม่มาแทนพระคุณเก่า คือพระบัญญัติของพระเจ้ามาทางโมเสสแต่พระคุณและความจริงมาทางพระเยซู คริสต์ (1:16-17) ต่อมาเมื่อยอห์นมาเห็นพระเยซูครั้งแรกท่านกล่าวว่า “จงดูพระเมสโปดก (ลูกแกะ) ของพระเจ้า” (1:29) จุดเน้นของกิตติคุณยอห์นประเด็นหนึ่งที่จะพบตลอดเล่มคือว่าพระเยซูทรงเป็นลูกแกะปัสกาผู้ซึ่งมาช่วยกู้ประชากรของพระเจ้าให้มีชีวิตนิรันดร์ (ดร.สมพร พงศ์อุดม คณะศาสนศาสตร์แมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ ได้พิจารณาเรื่องนี้และได้อธิบายชัดเจนในวิทยานิพนธ์ของท่านในระดับปริญญาโท) เมื่อพวกเขาได้พบพระเยซูในยอห์นบทที่สี่นั้นปรากฏว่าพวกเขาจำนวนมากวางใจในพระเยซูว่าเป็น “ฮาเฮบ” ของพวกเขาแล้วว่า “เรารู้ว่าองค์นี้แหละเป็นผู้ช่วยโลกให้รอดที่แท้จริง” (4:42) ในสมัยโบราณพระเยโฮวาห์ได้ทรงเปิดเผยต่อโมเสสในถิ่นทุรกันดาร ตรัสว่า “จงบอกเขา (พวกฮีบรูในประเทศอียิปต์) ว่า เราเป็นซึ่งเราเป็นและ “เราเป็น” ได้ส่งเจ้าไป” ในกิตติคุณยอห์นพระเยซูทรงใช้คำนี้ว่า “เราเป็น” ในลักษณะของพระเจ้าเอง (8:58) ทำให้ผู้นำยิวโกรธแค้น นอกจากนั้นผู้เขียนกิตติคุณยอห์นได้อ้างถึงโมเสสและการอพยพอีก เช่น พระเยซูตรัสว่า “โมเสสได้ยกสูงขึ้นในถิ่นทุรกันดารฉันใด บุตรมนุษย์จะต้องถูกยกขึ้นฉันนั้น” (3:14) แล้วพระองค์ตรัสอีกว่า “บรรพบุรุษของท่านทั้งหลายได้กินมานาในถิ่นทุรกันดารและสิ้นชีวิต.....เราเป็นอาหารที่ลงมาจากสวรรค์ ถ้าผู้ใดกินอาหารนี้จะมีชีวิตนิรันดร์” (6:49,51) อีกครั้งพระเยซูตรัสว่า “ถ้าท่านทั้งหลายเชื่อโมเสสท่านก็คงจะเชื่อเราเพราะโมเสสได้เขียนกล่าวถึงเรา” (5:46)

มีหลายเรื่องปรากฏในกิตติคุณยอห์นซึ่งสอดคล้องกับความคิดทางศาสนาของพวกเขาชาวสะมาเรีย พวกเขา ยกย่องโมเสสจนเรียกท่านว่า “พระวาหะ” หรือแสงสว่างหรือผู้ช่วยผู้หรือแม้แต่คนกลางระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า ความคิดเหล่านี้พวกเขามีอยู่ในสมัยพระเยซูหรือไม่ก็ยังไม่ปรากฏชัด แต่น่าจะเป็นเช่นนั้นเพราะเหตุนี้เราสามารถที่จะกล่าวว่ากิตติคุณยอห์นเป็นหนังสือที่ชาวสะมาเรียน่าจะยอมรับอย่างง่าย ๆ เพราะได้ตอบสนองหลักข้อเชื่อซึ่งพวกเขามีอยู่แล้ว นักวิชาการบางคนจึงเห็นว่ากิตติคุณยอห์นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเผยแพร่เรื่องพระเยซูให้ชาว

สมาธิยอมรับ บางคนเสนอว่ากิตติคุณเล่มนี้เขียนมาเพื่อหนุนใจชาวสะมาเรียที่เข้ามาวางใจในพระเยซู ซึ่งพวกเขาได้เข้ามาติดตามพระเยซูตั้งแต่เหตุการณ์ที่ปรากฏในยอห์นบทที่สี่

ยอห์นบุตรเศเบตี

ถ้าสมมุติว่าพวกเราที่มาฟังการบรรยายครั้งนี้จะกลับไปอ่านกิตติคุณยอห์นตั้งแต่บทแรกจนจบ จะพบอะไรบ้าง สิ่งหนึ่งที่จะพบก็คือความคิดที่จะเกิดจากท่านผู้หนึ่งซึ่งฉลาดมีปัญญา มีความเข้าใจลึกซึ้งเรื่องพระเยซู ท่านได้ใช้ปรัชญาและศิลปะในการเขียนโดยเอาวิธีการเล่าเรื่องมาใช้ เพื่อเสนอสิ่งอันสูงส่งเรื่องพระเจ้าโยทางพระเยซูคริสต์ คือ สอนศาสนาสาสนาโดยการเล่าเรื่อง หนังสือเล่มนี้มีองค์พระเยซูในฐานะเป็นพระเจ้า มีสิทธิ์ใช้คำว่า “ เราเป็น ” สามารถทำการอัศจรรย์ที่นำเกรงขาม มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพระบิดาอย่างที่ไม่เคยเห็นในหมู่มนุษย์ บางคนตั้งชื่อของกิตติคุณเล่มนี้ว่า “ กิตติคุณแห่งวิญญาณจิต ” คนอื่นก็สงสัยว่าหนังสือเล่มนี้ต้องเขียน ในช่วงหลังปี ค.ศ. 150 เพราะจะเห็นการพัฒนาการของความคิดเชิงศาสนาสาสนา คือปรัชญาที่ปรากฏในกิตติคุณยอห์นนั้นลึกซึ้งกว่าเล่มอื่นอย่างมาก ที่บรรยายอย่างนี้ก็เพื่อให้เห็นว่าผู้เขียนกิตติคุณยอห์นเป็นนักคิดที่ถือว่าหน้ากว่ายอห์นบุตรเศเบตี คนที่เราจะพบในกิตติคุณสัมพันธ์และหนังสือกิจการ

ยอห์นบุตรเศเบตีเคยเป็นชาวประมง แต่อาจจะเกิดในครอบครัวที่ร่ำรวย (มาระโก 1:19-20) อาศัยอยู่ในเมืองคาเปอร์นาอุมอยู่ที่ฝั่งทะเลทางเหนือของทะเลกาลิลี เท่าที่เราทราบยอห์นเป็นชาวบ้านธรรมดา พระคัมภีร์ก็ไม่ได้ยกย่องท่านว่าเป็นคนพิเศษเท่าไร คุณงามความดีของยอห์นนี้ก็มีอยู่บ้างแต่ก็ไม่มาก เช่น เมื่อพระเยซูทรงเรียกเขากับพี่ชายชื่อยากอบ เขาทั้งสองก็ติดตามพระองค์ทันที พระเยซูเคยตั้งชื่อให้เขา “ ลูกฟ้าร้อง ” ทั้งสองพี่น้องนี้กับเปโตรอยู่ในกลุ่มสาวก 3 คนที่ใกล้ชิดพระองค์ นอกเหนือจากนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการมองยอห์นในแง่ลบมากกว่า พระเยซูกล่าวโทษเขาหลายครั้ง (ลูกา 9:49,54) ยอห์นกับยากอบเคยเห็นแกตัวของตำแหน่งพิเศษ โดยนั่งข้างซ้ายและข้างขวาของพระองค์ซึ่งพระองค์ทรงตำหนิเขาในเรื่องนี้ (มาระโก 10:35-45) ในพระธรรมกิจการยอห์นลูกของเศเบตีที่ปรากฏเหมือนกันแต่มีจะอยู่กับอัครสาวกเปโตรเสมอ อ่านแล้วก็จะเข้าใจว่าเป็นลูกน้องของเปโตร ยอห์นอาจจะไปด้วยแต่ไม่พูด ดูเหมือนว่ายอห์นอย่างกล้าหาญต่อหน้าสภายิวแต่รู้สึกว่ายอห์นบารมีของเปโตรมากกว่า (กิจการ 4:19) สมาชิกของสภายิวนี้ดูถูกยอห์นกับเปโตรว่าเป็นคนที่ขาดการศึกษาและเป็นคนสามัญ (กิจการ 4:13) แต่ความคิดนี้คงหมายถึงว่าเขาทั้งสอง ไม่เคยเรียนธรรมะกับอาจารย์มาก่อน

เมื่อพิจารณาข้อมูลเหล่านี้จะเห็นว่าลักษณะของยอห์นบุตรเศเบตีต่างกับลักษณะของสาวกที่พระเยซูทรงรัก (ผู้เขียนกิตติคุณยอห์น) สิ่งที่ได้เสนอมานี้ไม่ได้พิสูจน์ว่าเป็นคนละคนแต่ทำให้เกิดความรู้สึกอย่างแรงพอสมควรว่าผู้เขียนกิตติคุณยอห์นไม่ใช่ชาวประมงจากแคว้นกาลิลี แต่เป็นนักคิดชาวเยรูซาเล็มมากกว่า ตามที่ได้สังเกตข้างบนแล้วว่ากิตติคุณยอห์นไม่ค่อยน่าสนใจในพระราชกิจของพระเยซูในแคว้นกาลิลี เป็นสิ่งที่น่าประหลาดว่า ยอห์นมาระโก (ผู้เขียนกิตติคุณมาระโก) ซึ่งเป็นชาวเยรูซาเล็มอย่างแน่นอนได้เน้นเรื่องพระราชกิจของพระเยซูในกาลิลี เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ทำไมยอห์นบุตรเศเบตีเป็นผู้เขียนกิตติคุณเล่มนี้ ซึ่งเขียนในกาลิลีโดยตรงกลับสนใจที่จะบันทึกเรื่องซึ่งเกิดขึ้นที่นั่น คำตอบก็ กิตติคุณยอห์นนั้นสาวกผู้ที่พระเยซูทรงรักนั้นซึ่งเป็นชาวเยรูซาเล็มเป็นแหล่งข้อมูลจึงเขียนมาถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแคว้นยูเดียเป็นส่วนใหญ่

บทส่งท้าย

คำบรรยายนี้ได้ตั้งชื่อว่า “ ยอห์น.....กิตติคุณเล่มแรกและเล่มสุดท้าย ” ชื่อนี้อาจไม่เหมาะสมก็ได้ แต่ความตั้งใจของผู้บรรยายคือปรารถนาให้ผู้ฟังได้เห็นว่าการเขียนกิตติคุณเล่มนี้เป็นฝีมือของผู้ที่เป็นพยานและมีประสบการณ์ที่เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรุงเยรูซาเล็มและบริเวณใกล้เคียง ขอเสนอว่าท่านผู้เขียนนี้ติดตามพระเยซูตั้งแต่สมัยยอห์นผู้ให้บัพติศมาประกาศ แต่ได้อยู่กับพระเยซูเฉพาะเมื่อพระองค์จะเสด็จจากแคว้นกาลิลีลงไปทางใต้ของ

ประเทศปาเลสไตน์ หลังจากพระเยซูสิ้นพระชนม์แล้ว มีการข่มเหงสาวกของพระองค์ที่นิยมกรีก ท่านได้รวบรวมเพื่อนสาวกกลุ่มหนึ่งอพยพไปและตั้งชุมชนตามทางไปประเทศซีเรีย ชุมชนนี้เจริญขึ้นแต่มีปัญหาอยู่บ้าง จึงย้ายไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาถึงบริเวณบริเวณเอเชียไมเนอร์ แต่ตลอดระยะเวลาเดินทางจะมีการใคร่ครวญถึงความหมายของเหตุการณ์เหล่านั้น คือ การเสด็จมาของพระเยซู การทำพระราชกิจของพระองค์ และการสิ้นพระชนม์และคืนพระชนม์ของพระองค์ สาวกคนหนึ่งที่พระองค์ทรงรักเป็นทั้งผู้นำและแหล่งข้อมูลที่จะมาสนทนารณธรรม ท่านเป็นทั้งอาจารย์และนักปราชญ์ประจำชุมชนแรก เดินทางใคร่ครวญสนทนารณธรรม อย่างนี้ใช้เวลาหลายปี อาจจะเป็น 20 หรือ 30 ปี ก็ได้

เข้าใจว่ามีสมาชิกของชุมชนอีกคนหนึ่งได้อาสาที่จะบันทึกข้อคิดและความจำของสาวกที่พระเยซูทรงรักนั้น อาจได้เริ่มบันทึกในช่วงหลังอพยพสัก 10 ปี คือประมาณ ค.ศ. 45 ข้อบันทึกเหล่านี้ยังไม่ได้แพร่ไปไหนแต่ค่อยแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เช่น หลังจากนั้นอาจจะได้เพิ่มบทที่ 15 – 17 ต่อมาบทนำ (1:1-18) ได้เพิ่มเข้าไปอีก และในที่สุดหลังจากที่สาวกคนนั้นเสียชีวิตแล้ว เพื่อนหรือศิษย์ได้เขียนบทที่ 21 เพิ่มเข้าไป หลายคนเข้าใจว่าสาวกที่พระเยซูทรงรักนั้นเสียชีวิตเมื่ออายุมากแล้ว คงจะคิดอย่างนี้เพราะคำบันทึกในบทสุดท้ายที่ว่า “เหตุฉะนั้นคำที่ว่าสาวกคนนั้นจะไม่ตายจึงลือไปท่ามกลางพวกพี่น้อง”(ดู 21:23) กิตติคุณยอห์นคงเขียนเสร็จสมบูรณ์ในราว ปี ค.ศ. 85-90 ใช้เวลาเขียนร่วม 40 ปี เราจึงสามารถพูดว่ากิตติคุณเล่มแรกและเล่มสุดท้าย

สิ่งที่ได้เสนอมานี้สำคัญอย่างไร ถ้ากิตติคุณยอห์นเป็นเล่มแรก เราทั้งหลายก็จะรู้สึกว่เล่มนี้น่าเชื่อถือได้ ถ้าบางเรื่องที่ค่อยตรงกับกิตติคุณอีกสามเล่ม หรือขัดกันเล็กน้อยน่าจะถือว่ากิตติคุณยอห์นมีน้ำหนัก ถ้าหากว่ากิตติคุณยอห์นเป็นกิตติคุณเล่มสุดท้าย แสดงว่าเล่มนี้ใช้เวลาในการเขียน คงมีการคิดรอบคอบ และโอกาสที่พระเจ้าจะทรงนำโดยพระวิญญาณจะมีมาก กิตติคุณเล่มนี้จึงมีขัดเกลาและพิจารณาใคร่ครวญ โดยชุมชนลูกศิษย์พระเยซูอย่างละเอียดถี่ถ้วน นี่คือนักเขียนที่ชื่อว่าประเสริฐ

บรรณานุกรม

Beasley Murray, George, John Word Biblical Commentary} Waco, Word Book, 1987.

Brown, Raymund, Gospel According to Jahn Anchor Bible, New York, Doubleday, 1966.

Brown, Raymond, The Community of The Beloved Disciple, New York, Paulis, 1979 .

Bruce, F.F. The Gospel of John, Eerdmans, Grand Rapids, 1983.

Cullmann, Oscar, The Johannine Circle, London, SCM Press, 1976.

Culpepper, R.A. The johannine School, Missoula, Scholars Press, 1975.

Biblical Servant Leadership Development

การพัฒนาผู้นำแบบผู้รับใช้ตามพระคัมภีร์

Yupho Mathusonsawan¹

ยูโธ มาธุสรวรรค์

Abstract

This paper discuss the theological reflection, Literature Review and foundation for servant leadership development such as, people in Old Testament, Jesus models of making a servant leader and the understanding of Paul's leadership development. In addition, part two will also discuss the Paul's views and perspectives of leadership development, from different scholars and successful leaders who overcame the challenges of leadership development. This chapter will primarily I focus on the models of leadership development from the leadership class with the Eagles.

Key words: Servant leadership, Biblical leadership, leadership development

บทคัดย่อ

ในส่วนแรกของบทความฉบับนี้จะกล่าวถึง ผู้นำแบบผู้รับใช้ผ่านมุมมองศาสนศาสตร์ การทบทวนวรรณกรรม และรากฐานการพัฒนาผู้นำแบบผู้รับใช้ตามแบบอย่างของผู้คนในยุคพันธสัญญาเดิม กระบวนการในการสร้างผู้นำแบบผู้รับใช้ตามแบบพระเยซู และความเข้าใจของอัครทูตเปาโลต่อการพัฒนาผู้นำ และในส่วนที่สองจะอภิปรายถึงแนวคิดของอัครทูตเปาโลต่อการพัฒนาผู้นำผ่านมุมมองของนักวิชาการและผู้นำที่ประสบความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญแก่แผนการพัฒนาผู้นำของชั้นเรียนผู้นำอีเกิ้ล

คำสำคัญ : ผู้นำแบบผู้รับใช้ ผู้นำในพระคัมภีร์ การพัฒนาผู้นำ

¹ ประธาน และผู้ก่อตั้ง ศูนย์พัฒนาผู้นำกะเหรี่ยงแบ็บติที่
ประธานบริหารกองการศึกษาคณะคริสตจักรกะเหรี่ยงแบ็บติที่
บุคคลากร สภาคริสตจักร,หน่วยงานประทีปของไทย

Developing Healthy Leadership with P. Models

John C. Maxwell, in *The 21 Irrefutable Laws of Leadership* writes, “Good leaders develop the ability to read themselves their strengths, skills, weaknesses, and current state of mind.”² Similarly, James Russel Lovell says, “No one can produce great things who is not thoroughly sincere in dealing with himself . . . To make real changes and lead others, you have to lead yourself first.”³ Daniel Goleman writes, “Exceptional leaders distinguish themselves because of superior self-leadership.” Bill Hybels says, “The toughest management challenge is always yourself,” and according to Dee Hock’s writing about leadership, “We should invest 50 percent of our leadership amperage in self-leadership and the remaining 50 percent should be divided into leading down, leading up and leading laterally.” Christ Loweny writes, “If you want your team to perform heroically, be a hero yourself.”⁴ Self-leadership is very important especially in the leadership development of the Karen church. Before leading others it is necessary to first understand self-leading. Self-leadership is important not only is to know oneself, but to grow to appreciate others. Leadership begins with self-leadership.

Firstly, self-leadership is the need to understand self-awareness, or getting to know oneself. Chris Lowney writes, “Leaders thrive by Heroic Leadership, who they are and what they value, by becoming aware of unhealthy blind spots or weakness that can derail them, and by cultivating the habit of continuous self-reflection and learning.”⁵ The Bible also teaches believers to examine and test themselves (2 Cor 13:5).

Self- Awareness includes the awareness of worldviews and values such as one’s perspective on life, and worldviews about the world and its people. Self-awareness is also helping one to be aware of strengths, weaknesses, personal leadership failure, his or her dark side, emotional needs and leadership style, as well as communication habits.⁶ Secondly, it is imperative to understand self-management. Lowney explains, “Only those with a deeply ingrained capacity for continuous learning and self-reflection stand a chance of surfing the waves of change successfully.”⁷ According to John Ng, “Self-management is our ability to nurture and harness our

² John C. Maxwell, *The 21 Irrefutable Laws of Leadership: Follow them and People will Follow You* (Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1947), 83.

³ John Ng, *Dim Sum Leadership* (Armor Publishing, 2008), 13

⁴ Ibid.13

⁵ Lowney, C. *Heroic Leadership, Best practices from a 450 years old company that change the world*(Chicago, Illinois, USA: Loyola Press, 2003)

⁶ Ibid. 18-19.

⁷ Lowney Ng, *Dim Sum Leadership*, 20

own passion, abilities, emotion and leadership capacity in decision-making.”⁸ Daniel Goleman expounds upon this concept by asserting that it is “the ability to control or redirect disruptive impulse and moods; the propensity to suspend judgment.”⁹ Galatians 5:22-23 mentions self-control as one of the fruit of the spirit. Leadership development needs to learn self-management to control stress and hot buttons in a leadership role.

In Dim Sum Leadership, John Ng gives suggestions of self-management. Self-management is managing our talents and competencies that will keep us effective. Secondly, it manages our learning that keeps us growing. Thirdly, self-management is managing our leadership community that will keep us accountable. Next, it encompasses managing our commitments that will keep us focused and honest, and lastly, self-management is managing our weakness this is will keep us humble.¹⁰ Our weaknesses will keep us humble and our future will enable us to leave a legacy of greatness.¹¹ Further, Marcus Buckingham insists, “People leave managers not companies.” Self-leadership is to be other-aware.¹² Leadership has to learn that people are human beings that come from different experiences, values, and habits. Dim Sum Leadership gives some realities of people:

People are driven by contrasting value such as, the aligning personal value with organizational value is one of the greatest challenges in leadership. People are driven by irritating work habits, People are driven by mismatched, hidden and unrealistic expectations, People are driven by ineffectual communication patterns, People are driven by self-pity, People are driven by self-interest, People are driven by their prejudices, People are driven by emotional hang-ups, People are driven by stressful, over-demanding work pressures, People are driven by their own incompetence, People are driven by incompatible interests and needs and People are driven by their own vanities.¹³

This lesson teaches that in self-leadership other-awareness is very important, and something the Karen Church leaders must learn since it is lacking in their culture. One of the lines in the Karen national anthem declares the Karen to be the best people in the world. This sentence places a focus on self-value. So, this church leadership development is needed to teach and challenge the Karen perspective to be aware of others. Luke 6:31 instructs believers to “Do for others just what you want them to do for you” (Good News Bible). To expect other people to treat

⁸ Ibid, 20.

⁹ Ibid. 20.

¹⁰ Ibid. 21-23.

¹¹ Ibid. 21-22.

¹²Ibid. 25.

¹³Ibid. 26-32.

us in an appropriate way, we must first treat others appropriately. Therefore, other-awareness is key to developing healthy church leaders in the TKBC.

Finally, other management is about acknowledging and accepting the differences of people in churches and organizations. John Gottman writes, “Lasting marriage results from a couple's ability to resolve the differences that are inevitable in any relationship . . . Leadership is the art of people relationship”¹⁴ Relationship begins with understanding that individuals are very different in values, beliefs, personalities, interests, and cultures. The challenge is how to manage individual differences in churches and organizations. Differences are normal because God created us with different perspectives and values, and are not to make or break organizations or churches. It is imperative to learn to manage and use the differences to be a blessing in leadership roles.

Spiritually and Physically Healthy Leadership

It is important for those in ministry to allocate personal time with God to take care of their physical and spiritual health.¹⁵ According to the Karen culture, those in leadership are expected to give all their time and energy to the ministry, but are rarely encouraged to find a healthy balance. So, to keep healthy leadership, the TKBC, as the head of the Karen Baptist churches, must set aside a time of retreat for church leaders to be aware of both their spiritual and physical health.

An Understanding of Healthy Leadership

Elim Chew says, “Leadership is every day.”¹⁶ Leadership is very important in organization especially in the TKBC. “To change the direction of the organization, change the leader.”¹⁷ John C. Maxwell quotes Colin Powell as saying, “You have achieved excellence as a leader when people will follow you everywhere if only out of curiosity.”¹⁸ Healthy Karen leadership development is the understanding of the definition of basic leadership. Firstly, Leadership is something one must be taught, not something people are born with. Therefore, the trait of good leadership can be developed.

There many definitions of leadership. John C. Maxwell says one’s rise and fall depends on leadership. He also states, “Leadership is influence”¹⁹ James C. Hunter writes, “Leadership is the

¹⁴Ibid. 34.

¹⁵ Taylor Rarold, *the Power of the Mind and Spirit in Counseling*. Translated by the Department of Christian Education, The Church of Christ in Thailand (London: SPCK London), 264.

¹⁶ Elim Chew, Founder & President, 77th Street & Co-founder, FastFast. Delivery Singapore, Engle Leadership Conference, August 3-5, 2017.

¹⁷ Maxwell, *the 21 Irrefutable Laws of Leadership* (Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1947), 8.

¹⁸ Ibid, 13.

¹⁹ Maxwell, *The 21 Irrefutable Laws of Leadership* (Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1947), 1

skill of influencing people to work enthusiastically toward goals identified as being for the common good.”²⁰ His favorite leadership proverb sheds light on its meaning, “He who thinketh he leadeth and hath no one following him is only talking a walk.”²¹ James C. Georges’ definition of leadership is “the ability to obtain followers.”²² Similarly, Leighton Ford asserts, “Leadership is to take the lead and move people to follow them.”²³ Leaders are both influencing and being influenced by others. A healthy leader influences his or her followers to arrive at the goal. Every person influences someone else in some way. Those in leadership roles not only influence followers, but must ask themselves what kind of an influencer he or she will be. Bennis and Nus say, “The truth is that leadership opportunities are plentiful and within reach of most people.”²⁴ There are four levels of leadership influence.

Position

Stanley Huffty says, “It is not the position that makes the leaders, it’s the leader that makes the position.”²⁵ Along those same lines, John C. Maxwell writes, “This is the basic entry level of leader, the only influences you have in that which with the title.”²⁶ To develop influence, leaders must have a correct understanding of leadership so he or she can use authority properly. Good leaders must understand that this position is not just for personal benefits—it is a responsibility. It is common for people to go from being humble to proud as soon as their position changes—even in ministry. Influential leaders are those that others will confidently follow with their heart. Maxwell explains the way in which influential leaders must know the difference between being a boss and a leader: “The boss drives his workers; the leader coaches them. The boss depends upon authority; the leader on goodwill. The boss inspires fear; the leader inspires enthusiasm. The boss fixes the blame for the breakdown; the leader fixes the breakdown. The boss knows how it was done; the leader shows how. The boss says, ‘Go,’ the leader says, ‘Let’s go.’”²⁷

Firstly, leaders must know and follow their job description very well. Secondly, the leader must include everybody in the organization. In other words, he or she must be a team player.

²⁰ James C. Hunter, *The Servant: Moral and Ethical Aspects*, (New York: Crown Published Group, 1998), xviii.

²¹ John C. Maxwell, *Developing the Leader within You* (Nashville: Thomas Nelson, Inc.), 2.

²² James C. Georges, ParTraining Corp., Tucker, GA, Interviewed in *Executive Communication*, January 1987.

²³ Leighton Ford, *Transforming Leadership*, (England: Hodder, 1991), 25.

²⁴ Warren Bennis and Burt Nanus, *Leader* (New York: Harper and Row, 1985), 10.

²⁵ Maxwell, *the 21 Irrefutable Laws of Leadership* (Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1947), 16.

²⁶ Maxwell, *Developing the Leader within You*, 5.

²⁷ *Ibid.* 6.

Thirdly, the leader must be willing to go above and beyond the task at hand. Lastly, he or she offers creative ideas for change and improvement. Donald H. McGannon writes, “Leadership is about action not position”²⁸

Permission

The second level of leadership influence is permission. It is about relationship. Maxwell explains, “People don't care how much you know until they know how much you care. Leadership begins with the heart, not the head.”²⁹ Fred Smith says, “Leadership is getting people to work for you when they are not obligated.”³⁰ This leadership influence level is leadership leading by interrelationship. This relationship must demonstrate concerning, caring, communicating, and committing. The leader must possess a real love for the follower. Maxwell expands on this concept by asserting, “You can love people without leading them, but you cannot lead people without loving them.”³¹ This is the foundation of an influential leader. At this level, the leader must build a sincere relationship and include others in their leadership journey. If leadership can be developed at this level, people will follow the leader not just because they have to, but because they want to.

Production

Peter. G. Northouse states, “Leadership is a process whereby an individual influences a group to achieve a common goal.”³² The third level of leadership development is production. It is about making something happen as leaders to motivate, mentor, monitor, and move people toward the goal. Firstly, the leaders at this level must be good at leading people and organizations by example, so others will follow because they have seen his or her impact within the organization. Secondly, leaders must build an atmosphere in the workplace which gives followers positive feelings, allowing them to see the organization's potential. They will see what the leader is doing for the organization with a positive attitude.³³

Human Resource Development

John C. Maxwell explains, “A leader is great, not because of his or her power, but because of his or her ability to empower others. Success without a successor is failure. A worker's main

²⁸ Ng, *Dim Sum Leadership*, 3

²⁹ Maxwell, *Developing the Leader within You*, 7.

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid. 8.

³² Peter. G. Northouse, *Leadership: Theory and Practice* (SAGE Publications, Inc., 2010), 2.

³³ Ng, *Dim Sum Leadership*, 4.

responsibility is developing others to do the work.”³⁴ A leader’s main responsibility is to empower his or her followers. Dr. Simon, the former principal of Karen Baptist Bible College says that “The best investment is investing to develop people.”³⁵ At this level, the leader must realize that people are their most valuable asset. He or she must look at developing those under them. This is key to ministry development. Invest in other’s development comes with long-term benefits.

This often happens in the Karen Baptist Church, especially with tradition. The level of leadership a person has attained is very important. According to the Karen Baptist church’s theology, the pastor is like a groom, the Church a Bride, and the head is Christ. Since the pastor decides to serve, he or she is “married” to the church, meaning the pastor has to serve God there for his whole life. Accordingly, the church will train the new minister at least two years before appointing him to leadership.

This has both advantages and disadvantages. The advantage is the church has a long-term leader. However, if he or she is not a good leader, it is not easy to remove them. The Karen Baptist church has used this for church leadership for many decades. Many leaders could advance leadership development because they were well trained, however other churches lost their leadership because they were not well trained, so the church could do nothing regarding leadership development.³⁶ This is a good practice, but the leaders have to be well-trained before they come into a leadership role. To develop healthy leadership, dedicated, long-term leaders are needed to attain the goal of development. Ford asserts, “The growth and development of people is the highest calling of leadership”³⁷ This level will lead the organization and will become a learning organization with a higher quality performance. People will get promoted in the professional role and will have better life.

Servant-Leadership

One characteristic of healthy church leadership development is servant-leadership (Mt 20:20-28). Jesus taught his disciples that a servant leader must learn and follow. Jesus taught that servant leaders are about humility and putting others first, rather than focusing on the benefits of the position. Servanthood is not about holding an honorable position, but about serving from the heart to respond to the grace of God.³⁸ According to the TKBC, ordination is “to be more of a servant,”

³⁴ Maxwell, *Developing the Leader within You*, 10.

³⁵ Rev. Dr. Saw Simon, Former Principal of Karen Baptist Bible College (2005).

³⁶ Interview with Rev. Lody, Chairperson of Thailand Karen Baptist Convention, September 25, 2015.

³⁷ Leighton Ford, *Transforming Leadership*, 179.

³⁸ Robert K. Greenleaf, *The Servant leadership: A Journey into the Nature of legitimate Power and Greatness*. Larry C. Spears, ed. (1998), 21.

but this concept is not deeply taught in the church. As times change and with the developing materialism, the servant's mind is declining among church leaders.

Developing Thai Karen leadership is needed to have a leader who cares for the benefit of others more than his or her own interest. Servant leadership development has to focus on assisting the next generation of TKBC leaders with Christ as their example. It needs to provide an atmosphere of love where people can partake in communal living as a family. Dr. Guy Safod insists, "Leadership proclaims God's grace, leadership also has to live in God's grace. Leadership preaches God grace, leadership also must build grace community"³⁹The main characteristic of a servant leader is serving others as Jesus did. According to Matthew 20:20-28, Jesus showed His disciples what servanthood is all about. Jesus, being the example of a servant-leader, is seen leading with humanity and being focused on other's interests.

According to the NIV Study Bible Commentary, Jesus used two Greek words to express his teaching about servanthood. First is diakons, which means "one who serves others with voluntarily means willingly submitted to servanthood not positions of prestige and power work."⁴⁰The second words is duolos, which means "one who is in a servile position and has forfeited in his right,"⁴¹ meaning that servant leaders with a heart for servanthood serve others without expecting anything in return.

Jesus as an Empowering Servant-Leader

Jesus had an empowering, transformative leadership style. Paul wrote, "I can do everything through him who gives me strength" (Ph 4:13). He spoke of Jesus equipping, empowering, and building him up (Eph 4:12). Jesus also said that, "A student is not above his teacher, but everyone who is fully trained will be like his teacher"(Mk 10:35). An ancient Chinese proverb reads, "Of a good leader, when his work is done, his aim is fulfilled, the people will say; we did this ourselves."⁴²

Empowering leaders not only get the job done, but help people grow simultaneously. In Jesus Christ's leadership exudes transformation, empowerment, and enabling leadership. His goal is to plant and grow his own mind in his people. Jesus is an empowering leader, which can be seen in the lives of the twelve disciples—especially when Peter rebukes him for talking about dying: "You do not have in mind the things of God, but the things of men" (Mark 8:33). Later, Paul used this when he called believers to "Be transformed by the renewing of your mind" (Ro 12:2). He

³⁹ Guy S. Saffold, The Church of Christ in Thailand Leadership Conference, October 12, 2015, CCT building main hall.

⁴⁰ The NIV Study Bible (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984)

⁴¹ The NIV Study Bible (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

⁴² Ibid. 199.

wrote to the church of Philippi: “Your attitude should be the same as that of Christ Jesus” (Ph 2:5).⁴³

Qualifications for Servant-leaders and Biblical Leaders

In Romans 1:1, Paul introduces himself to the church as a “Servant of Christ Jesus, called to be an apostle and set apart for the gospel of God.” According to the NIV Study Bible Commentary, the word “Servant” in Greek means a “slave” who completely belongs to their owner, having no freedom to leave, and who willingly choose to serve a master. Paul completely belonged to Christ as his owner, and was willing to serve God as his master in His gospel ministry. Philippians 3:8 says, “What is more, I consider everything a loss because of the surpassing worth of knowing Christ Jesus my Lord, for whose sake I have lost all things. I consider them garbage that I may gain Christ.”⁴⁴

In the first letter of Paul to Timothy, his beloved son in Christ, he mentions the qualifications of church leaders called “overseers.” In the Greek culture, this refers to an “elder.” An overseer’s main duties in the Bible included teaching and preaching. According to Paul in 1 Timothy 3:2-12 and Titus 1:6-9, those who are willing to become overseers or elders in the church must be “self-controlled, hospitable, able to teach, not violent but gentle, not quarrelsome, not a lover of money, not a recent convert, [have] a good reputation with outsiders, not overbearing, not quick-tempered, loves what is good, upright, holy, disciplined, above reproach, manages his own family well, Respectable, does not pursue dishonest gain, keeps hold of the deep truths, not given to drunkenness and husband of one wife.”⁴⁵

Team Leadership

“Super team is the key of Success—not superman.”⁴⁶ Team leadership is the ability and intentionality to come together and equally share the common vision of the ministry for the benefit of the kingdom of God. John Maxwell uses an acrostic of the word TEAM, by explaining the concept as “Transforming leadership, Enhancing relationship, Aligning roles and responsibilities and Managing systems and processes.”⁴⁷ In the Karen church’s leadership development, there is a need to understand team leadership that should effectively fulfill God's vision for the ministry. For Thai

⁴³ Ibid. 164.

⁴⁴ The NIV Study Bible (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984).

⁴⁵ Ibid. 1839.

⁴⁶ Elim Chew, presentation.

⁴⁷ Ng, *Dim Sum Leadership*, 149.

Karen Baptist church leadership teams, leaders are a foundation of successful leadership development.

In Dim Sum Leadership, John Ng defines four factors of team leadership from the word TEAM for Karen church leadership development. The first factor is “Transforming Leadership.” Leaders make a difference in teams by providing a vision for the organization by setting ultimate goals and creating a team culture to build strong relationships among team leaders. Firstly, transforming leadership is the team’s motivation. Kouzes and Posner insist, “It’s clear that if people anywhere are to willingly follow someone—whether it be into battle or into the boardroom, the front office or the front lines—they first want to assure themselves that the person is truthful, ethical, and principled.”⁴⁸ Effective leaders live lives of integrity.⁴⁹

Secondly, transforming leadership creates shared value. John Ng states, “Great leaders create value and a culture so that the team can excel.” Love brings teams together. Christ Lowney writes, “Love-driven leaders live by the premise that people perform their best when working with and for people who offer genuine support and affection . . . Real leaders—real heroes—find fulfilment, meaning, and even success by shifting their gaze beyond self-interest, and serving others. And they become greater enhanced as persons by focusing on something greater than self-interest alone.”⁵⁰ Thirdly, transforming leadership is inspiring vision. Lee Ausburn explains that a successful leader is to be very clear about the goal and strategy.⁵¹ In short, transforming leadership is marked by integrity, inspiring vision, and shared values.⁵²

The second factor is enhancing relationships within leadership. Peter Chao asserts, “We would only work with others when we know there is no hidden agenda to exploit or manipulate us. People can then look at the front windscreen and not the rear-view mirror to make positive contributions to the organization.”⁵³ Everyone in team leadership is needs appreciation and to feel they add something to the team. In church leadership development enhancing relationships build each other up.

To strengthen our team leaders’ relationships, some key factors must be considered. Firstly, to strengthen our team leader relationship we must build a culture of trust. In Dim Sum leadership, Ng writes, “The consequence of trust is loyalty, commitment, and devotion. Trust

⁴⁸ Ibid. 149.

⁴⁹ Ibid. 150.

⁵⁰ Ibid. 151.

⁵¹ Ibid. 151.

⁵² Ibid. 152.

⁵³ Ng, Dim Sum Leadership,152

operates like a current account.”⁵⁴ Built trust in team leaders creates a positive, caring, and cohesive culture. Paul writes, “Above all, keep loving one another earnestly, since love covers a multitude of sins, Show hospitality to one another without grumbling. As each has received a gift, use it to serve one another, as good stewards of God's varied grace (1Pe 4:8-18, ESV).” This concept of this team leaders is focuses on the importance of team leaders to build trust to use their talents to serve others. Building trust is a tremendously important skill for team leaders.

The third factor involves clearly defining roles and responsibilities. Sam Lam writes, “The greater the alignment of their 'can' 'want' and 'should' the greater will be their job satisfaction and work enjoyment.”⁵⁵ A leader must define the vision, values, and goals for the organization. Having good leaders and relationships is not enough. Many times, staff roles and responsibilities are not well-defined, which causes frustration and complicates communication in the ministry.⁵⁶

The TKBC leadership needs to learn how to assign roles and responsibilities to put the correct person in the correct position. Firstly, to align roles and responsibilities, a leader must find his or her own voice. According to the class lessons, to find their own voices, the leader has to know what he or she wants, and what they can do.⁵⁷ Secondly, aligning roles and responsibilities involves clarifying expectations and owning shared responsibilities. Role confusion and unclear expectation can lead to conflict.⁵⁸ The biblical basis of role clarity and expectation is found in Exodus 18:18-22:

You will wear yourself out and these people as well. This is too much for you to do alone. Now let me give you some good advice, and God will be with you. It is right for you to represent the people before God and bring their disputes to him. You should teach them God's commands and explain to them how they should live and what they should do. But in addition, you should choose some capable men and appointed them as leaders of the people: leaders of thousands, hundreds, fifties, and tens. They must be God-fearing men who can be trusted and who cannot be bribed. Let them serve as judges for the people on the permanent basis. They can bring all the difficult cases to you, but themselves can decide all the smaller disputes. That will make it easier for you, as they share you burden.

⁵⁴ Ibid. 154.

⁵⁵ Ibid. 159.

⁵⁶ Ibid. 159.

⁵⁷ John Ng, Notes from “Leadership,” Fuller Theological Seminary.

⁵⁸ Ibid. 162

According to Scripture, Moses' father-in-law, Jethro, offers some advice to Moses to delegate some responsibilities to others according to their gifts. Nehemiah 3 tells of how others' gifts and skills fulfill the vision to rebuild the walls of Jerusalem.

The fourth factor is to manage systems and processes. Ng writes, "Great teams don't take processes for granted. In fact, they are constantly improving their systems to make them even more efficient and effective"⁵⁹ This concept implies talent management. "Talent is multifaceted. It involves more than competency. It has to do with values, relationship, priorities and behavior"⁶⁰ Ng goes on to mention that "One of the essential skills of a leader is the ability to spot potential. It is very important of leadership competencies. Leaders cannot do everything alone, and have to depend on others to execute the work, they need to spot the potential in others and to develop them"⁶¹

Partnership: Leading Together

To be healthy and unites, the TKBC need healthy partnerships for its leaders. John 13:35 says, "By this all will know that you are my disciples, if you have love for one another" (IBV). God is calling believers to partner with each other to take part in his ministry. Partnership in ministry means to share the vision and spirit of the ministry, and also to share the same biblical foundation. It is important to have clear agreement of the partnership regulation. The TKBC has long partnerships with ministries such as, American Baptist churches, Asia Baptist Federation, United Church of Sweden (UCS), Baptist Missionary Society (BMS), Irvine Church (KGAM), Co-Sever International, and other denominations. Without those partnerships the Karen Baptist Church would not be able to thrive. I have learned that in my ministry, in order to build the relationship with our partners, we need acceptance and respect of our partners' strengths and weaknesses. This calls for diverse partnerships since each of the ministries are from different perspectives and cultures.

Family is Essential for Partnership

"Partnership in family is the core successful of the leadership, Partnership is needed loving honored."⁶²The closest partnership in ministry is family. "According to Michael Jenkins, the Managing Director of the Center for Creative Leadership) says, "You can't regain your children's childhood; no amount of professional success can compensate for the loss of that family time. At the end of the day, if you aren't a success at home as well, success at work probably won't count

⁵⁹ Ng, Dim Sum Leadership, 164.

⁶⁰ Ng, Dim Sum Leadership, 169

⁶¹ Ibid. 169.

⁶² Henry Kaestper, Engle Leadership Conference, presentation, August 3-5, 2017.

for much. “⁶³ Similarly, Ng insists that one of the greatest tests of character is the ability to balance work and family.”⁶⁴ Keeping family together in the ministry means they have to see each other from time to time. A relationship between work and family should be balanced with the leadership role. The Bible also places family over other leadership responsibilities (Mt 10:34-42). According to the teaching of Jesus Christ, family needs are to be top priorities, so that ministry serves as a blessing for the family. According to the Karen culture, family members have the final say of whether or not someone will be ordained into ministry. If this is not approved by the family, a minister cannot be ordained. In developing the Karen Baptist church leaders, it is important to remind them that their family members are their closest ministry partners. According to the Karen traditional saying, “Leadership success or failure begins with the family.”

⁶³ K. Voigt. *The Work-Life Juggling Act* (Asian Wall Street Journal, 2004).

⁶⁴ Ibid. 68.

BIBLIOGRAPHY

- Anderson, Courtney. *To The Golden Shore: The Life of Adoniram Judson*. Garden City, NY: Dolphin Books, 1956.
- Chaturabhand, Preecha. *People of the Hill*. Bangkok: Duagn Kamol, 1980.
- Chew, Elim. *Engle Leadership Conference. Presentation. August 3-5, 2017.*
- Dee, Prateep (Saw Timmu). *Factors Shaping Thailand Karen Baptist Convention with the Evangelical View*. 2016.
- Edward Norman Harris, *A Star In The East: An Account of the American Baptist Missions to the Karen of Burma* (London: Fleming H. Revell Co., 1920)
- Ford, Leighton. *Transforming Leadership: Jesus' Way of Creating Vision, Shaping Values & Empowering Change*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1991.
- Frick, Don. M., and Robert K. Greenleaf. *A Life of Servant Leadership*. 2004.
- Georges, James C. Interview. Tucker, GA. January 1987.
- Greenleaf, Robert K. *The Servant Leadership: A Journey into the Nature of legitimate Power and Greatness*. Edited by Larry C. Spears. 1998.
- Howell, Don N. *Servants of the Servant. A Biblical Theology*. Eugene, OR: Wipf & stock, 2003.
- Harries, Edward Norman. *A Star in the East*. New York; Freming H. Revell Company. 1920.
- HserTeeh. *Saw Khu and Htoo Nay, Yangon Karen Baptist Church History (1853-2003)*.
- Hunter, James C. *The Servant-Moral and Ethical Aspects*. New York: Crown Published Group, 1998.
- Kaestper, Henry. *Managing Principal, Sovereign Capital*. Engle Leadership Conference. Presentation. August 3-5, 2017.
- Lalame, Tong. Interview. June 25, 2016.
- Lewis, Paul, and Elaine Lewis. *People of the Golden Triangle*. New York: Thames and Hudson Inc., 1984.
- Mason, Francis. *The Karen Apostle*. Boston: Gould and Lincoln, 1861.
- Maxwell, John C. *Developing the Leader within You*. Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1998.
- _____. *The 21 Irrefutable Laws of leadership: Follow them and People will Follow You*. Nashville: Thomas Nelson, Inc., 1947.
- Ng, John. *Dim Sum Leadership*. Singapore: Armor Publishing, 2008.
- Northouse, Peter. G. *Leadership: Theory and Practice*. SAGE, Publication, Inc. 2010.
- Osato, Eiji. "Article Name." In Magazine Name. (Date).
- Prasit Pongudom. *Gesemana: The History of Gesemana Karen Baptist Association, the 16th Association of Christian Church in Thailand*. Chiangmai: The Baptist Union of Sweden, CCT. History Department, 1999.

- Rarold, Taylor. The Power of the Mind and Spirit in Counseling. Translated by the Department of Christian education, the Church of Christ in Thailand. London.
- Randolph L.Hodge, The Indigenous Church and the Missionary (Pasadena: William Carey Library, 1978),
- Randolph L Hodge, The Indigenous Church (Pasadena: William Carey Library, 1953)
- Randolph L Howard, It Began In Burma (Philadelphia: The Judson Press, 1942)
- Saffold, Guy S. The Church Christ Leadership Conference. Presentation. October 12, 2015.
- Saw Gler Taw, A Renewal Strategy of the Karen Baptist Church of Myanmar (Burma) for Mission (Master Thesis, Fuller Theological Seminary, 1992)
- Saw, Simon. Former Principal of Karen Baptist Bible College. 2005.
- Saw, Laban. Karen Baptist Missionaries who brought the Gospel to Thailand. Yangon: Karen Baptist Convention, 2008.
- Saw Loo Shwe. Thailand Karen Baptist Church: Past, Present, Future. Insein: Seminary Press, 1951.
- Thai Karen Baptist Convention Annual Conference Report. 2016.
- The NIV Study Bible. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1985.
- Thunu Kampol. The History of Thailand Karen Baptist Convention's 125 Anniversary. Chiangmai: Fuangfha Printing, 2007.
- Tongkham, Song Saeng. Demonology among the Karen. B.Th. Thesis, Thailand Theological Seminary, 1964.
- Voigt, K. The Work-Life Juggling Act. Asian Wall Street Journal, July 23-25, 2004.
- Warren, Bennis and Burt Nanus. Leader. New York: Harper and Row, 1985.
- Young, David S. Servant Leadership for Church Renewal: Shepherds by Living Springs. 1999.
- Young, Gordon. ขจัดภัย บรูซพัฒนา, ชาวเขา กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ แพร์พิทยา.

ประวัติศาสตร์กับความเชื่อ

: กรณีศึกษาประวัติศาสตร์ส่งผลต่อความเชื่อคริสเตียนอย่างไร

History and Faith: A case study of the influence of learning history on the
Christian faith.

จันทร์แรม ชัยศรี¹

Janram Chaisri

บทคัดย่อ

บทความนี้ใคร่จะพิจารณาไตร่ตรองถึงการดำเนินชีวิตโดยอาศัยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตหรือที่เรียกกันว่า “ประวัติศาสตร์” ควบคู่กับ “ความเชื่อ” เพราะความเชื่อเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคริสเตียน แต่ประวัติศาสตร์ไม่ได้ขัดแย้งกับความเชื่อ แต่เป็นการเสริมหนุนให้มีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สามอย่างคือ การคิด การค้น และการฟัง

Abstract

This article discusses about the way of life that uses past events that is call “history” and “faith” as factors that influence the decision making process especially for Christians. This article presents that history do not always contradict belief instead it supports the faith to be more firm through the three main history learning process which are of Thinking, researching and listen.

¹ ฝ่ายประวัติศาสตร์ สภาคริสตจักรในประเทศไทย

มนุษย์เราทุกคนต่างก็มีหลักยึดมีที่พึ่งพิงในการดำเนินชีวิตประจำวันของตน แต่สังคมไทยในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปมากจากสังคมที่เคยเป็นอยู่ จนบางครั้งการอธิบายความหมายในลักษณะเดิมก็อาจขัดแย้งกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ปรากฏการณ์ทางสังคมปัจจุบันมีเรื่องราวมากมายที่สำคัญต่อชีวิตของมนุษย์เรา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการประพาสติ ปฏิบัติ ตลอดถึงความเชื่อ ดังนั้น มนุษย์เราจะต้องค้นหาวิธีการที่ทำให้ตนเองมีความมั่นใจ และช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้เราได้แก้ไขปัญหา

บทความนี้ใคร่จะพิจารณาไตร่ตรองถึงการดำเนินชีวิตโดยอาศัยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตหรือที่เรียกกันว่า “ประวัติศาสตร์” ควบคู่กับ “ความเชื่อ” เพราะความเชื่อเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคริสเตียน การดำเนินชีวิตคริสเตียนจะต้องอาศัยความเชื่อเป็นพื้นฐาน ความเชื่อของคริสเตียนอาจจะแตกต่างจากความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับคนทั่วไป แต่จะให้การดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อที่มั่นคงและยืนหยัดอยู่ได้ ในบางครั้งประวัติศาสตร์อาจเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจด้วย เพื่อความเชื่อที่มั่นคงและให้ความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จะพยายามจะตอบคำถามที่ว่า “ประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับความเชื่อได้อย่างไร” เมื่อพูดถึงประวัติศาสตร์เรามักจะคิดถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ประวัติศาสตร์ก็เกี่ยวข้องกับปัจจุบันเพราะนำสู่ความเชื่อ ประวัติศาสตร์สอนอะไรเราในเรื่องการดำเนินชีวิต หลายคนมีประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในหลากหลายรูปแบบ แต่สิ่งที่เป็นบทความนี้จะกล่าวถึงคงจะเป็นคำตอบหนึ่งที่จะช่วยให้เราสามารถใช้อดีตให้เป็นฐานในการดำเนินชีวิตปัจจุบันอย่างมั่นใจ โดยบทความนี้จะเริ่มต้นด้วยการให้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเชื่อ ก่อนจะเข้าไปสู่คำถามที่ว่าประวัติศาสตร์สอนอะไรเรา และประวัติศาสตร์กับความเชื่อเกี่ยวพันกันอย่างไร

ความหมายของประวัติศาสตร์ และความเชื่อ

ความหมายของประวัติศาสตร์

เมื่อเราจำเป็นหรือสนใจศึกษาประวัติศาสตร์ เป็นคำถามที่คงต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นว่าประวัติศาสตร์คืออะไร โดยศัพท์ของคำว่า “ประวัติศาสตร์” เป็นศัพท์บัญญัติที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงริเริ่มใช้² ในภาษาไทยเกิดจากการสมาคำศัพท์ภาษาบาลี “ประวัติ” (ปวัตติ) หมายถึง เรื่องราวความเป็นไป และคำศัพท์ภาษาสันสกฤต “ศาสตร์” (ศาสตร) แปลว่า ความรู้ ประวัติศาสตร์จึงหมายถึงความรู้เรื่องราวความเป็นไป สำหรับคำว่า history ในภาษาอังกฤษ มีที่มาจากคำว่า historia ในภาษากรีกมีความหมายว่าการไต่สวนหรือค้นคว้า และในวงวิชาการนี้ได้ยกย่องเฮโรโดตัสผู้เขียน The Greco-Persian War เป็นบิดาแห่งประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นผู้ค้นคว้าข้อมูล ไต่สวนข้อมูลข้อเท็จจริง³ และพรรณนาอธิบายเรื่องราวของเหตุการณ์สงครามดังกล่าว

มีนิยามแบบง่าย ๆ ของประวัติศาสตร์ คือ (1) เหตุการณ์ในอดีตทั้งหมดของมนุษย์หรืออดีตทั้งหมดของมนุษย์ตั้งแต่มีมนุษย์เกิดขึ้นในโลกจนถึงวินาทีที่ผ่านไป (2) หมายถึงเรื่องราวของบางเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาในอดีตที่เราารู้หรือเข้าใจ นั่นคือสิ่งที่นักประวัติศาสตร์สร้างขึ้นเกี่ยวกับอดีตที่ผ่านมา (3) เป็นวิชาหรือศาสตร์ใน

² อดิศักดิ์ ชัยโยธยา, พัฒนาการวิธีการเขียนประวัติศาสตร์กับปรัชญาประวัติศาสตร์. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537, หน้า 3.)

³ เฉลิม มลิลลา, เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2523, หน้า 2.)

การศึกษาเรื่องราวของสังคมมนุษย์ในอดีตที่ประกอบด้วยแนวคิดหรือปรัชญาประวัติศาสตร์ (Philosophy of History) และวิธีวิจัยประวัติศาสตร์ (Historical Method)

ประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาเพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง จากหลักฐานที่ได้มีบันทึกเก็บไว้หรือประสบการณ์จากผู้รู้โดยตรง เป็นศาสตร์ในการศึกษาเพื่อเข้าใจอดีตของสังคมมนุษย์ โดยอาศัยข้อมูลหลักฐานมาจัดการสร้างสรรค์เรื่องราวให้สัมพันธ์กับมิติเวลา บุคคล สถานที่ และเหตุการณ์

มีคำถามที่อาจสร้างความสับสนว่า อดีตกับประวัติศาสตร์เป็นอย่างเดียวกันหรือไม่? คำตอบคือไม่ใช่เป็นอย่างเดียวกันทั้งหมด ทั้งนี้เพราะอดีตเป็นทุกสิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้วทั้งหมด แต่ประวัติศาสตร์เป็นการสร้างเรื่องและนำเสนอของนักประวัติศาสตร์ (ทั้งตัวจริงและสมมติ) ที่ได้หยิบเอาเรื่องราวในอดีตบางเรื่องบางประเด็นมาศึกษาประมวลข้อมูล วิเคราะห์ และเขียนเป็นหลักฐานงานสร้าง (Reconstruction) เพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้นกับคนในปัจจุบัน ประวัติศาสตร์จึงไม่ใช่การศึกษาอดีตทุกอย่าง แต่เป็นการศึกษาเหตุการณ์ที่มีความสำคัญหรือมีความหมาย เพื่อพรรณนาอธิบายให้ผู้อ่านในปัจจุบันได้เห็นถึงประสบการณ์ของสังคมที่ผ่านมาแล้ว โดยมีจุดประสงค์ในการนำเสนอตามการศึกษาของนักประวัติศาสตร์แต่ละคน ซึ่งประวัติศาสตร์ต้องการศึกษาว่ามนุษย์มีกำเนิดมาอย่างไร ได้ทำอะไรไว้บ้าง และเพราะอะไรจึงได้ทำเช่นนั้น⁴

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ได้ให้ภาพของการศึกษาประวัติศาสตร์ว่า เปรียบเสมือนช่างต่อผ้าที่นำชิ้นผ้าแต่ละชิ้นที่อยู่ในถุงซึ่งเปรียบเสมือนข้อมูลในอดีต มาถักทอเข้าด้วยกันให้เป็นรูปร่างตามที่ผ้าแต่ละชิ้นจะต่อเข้ากันได้ เมื่อเสร็จเป็นผ้าชิ้นใหญ่ตามที่ต้องการแล้วจึงจะรู้ว่า ชิ้นผ้าที่สำเร็จนั้นคืออะไร ประวัติศาสตร์ที่ได้รับการศึกษาวิจัยและเขียนขึ้นโดยนักประวัติศาสตร์ก็เป็นเช่นเดียวกัน กล่าวคือ มีข้อมูลหรือเรื่องราวในอดีตอีกมากมายที่นักประวัติศาสตร์ไม่นำมาใช้ เนื่องจากเห็นว่าไม่สำคัญ ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน หรือเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้กับหัวข้อประเด็นการศึกษาที่กำหนดขึ้น

ดังนั้น แนวทางของการศึกษาของฝ่ายประวัติศาสตร์ฯ กล่าวโดยตรงคือ เป็นการมองอดีตในแง่ของปัจจุบัน และเป็นการศึกษาเข้าใจอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ต่อคนปัจจุบันโดยปฏิเสธแนวคิดทางประวัติศาสตร์ที่ว่า ควรลืมนับปัจจุบัน และเข้าใจอดีตที่เป็นอดีตเท่านั้น⁵ แต่เน้นการปฏิบัติเพื่อรับใช้ผู้อื่น เป็นการปลุกสำนึกในชุมชนคริสเตียน ซึ่งเป็นแนวคิดและการปฏิบัติตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ จะเห็นได้ว่าแนวการศึกษาประวัติศาสตร์ฯ มิใช่เป็นเพียงการมีจิตสำนึกของการศึกษาประวัติศาสตร์ที่ไม่เคยได้รับความสนใจศึกษา เนื่องจากอิทธิพลของแนวคิดทางประวัติศาสตร์แบบเดิมเท่านั้น แต่ยังมีแนวคิดทางศาสนาที่กระตุ้นให้สนใจ และเน้นศึกษาเรื่องนี้ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดผลที่ดีในชุมชนคริสเตียนปัจจุบันด้วย

ความหมายของความเชื่อ

โดยธรรมชาติของมนุษย์มักจะมี ความเชื่อ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง ในสมัยโบราณการดำรงชีวิตของมนุษย์ไม่มีความเจริญทางด้านวิชาการ มนุษย์มักจะมี ความเชื่อเกิดขึ้นตามสถานการณ์และการ

4 นิธิ เอียวศรีวงศ์ และ อาคม พัตติยะ, *หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย*. (กรุงเทพฯ : ดวงติการพิมพ์, 2525, หน้า 2.)

5 เฮอริเบท อาร์ สวอนสัน และ ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, *ศาสนาศาสตร์ มิชชันนารี และสังคมไทย*. (เจริญการพิมพ์, เชียงใหม่ : 1990. หน้า 192.)

เปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ อำนาจของภูตผี ปีศาจ เทวดา หรือ พระเจ้า เมื่อเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆขึ้น เช่น ฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัย อัคคีภัย และวาทภัย ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนเป็นสิ่งที่มิ อธิพิพลต่อชีวิตหรือความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านั้นยากที่จะป้องกันหรือแก้ไขได้ด้วยตัวเอง บางอย่างเป็นเหตุการณ์ที่อำนวยความสะดวก แต่บางเหตุการณ์ก็เป็นอันตรายต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้น มนุษย์ จึงพยายามที่จะคิดหาวิธีการแก้ไขที่จะลดบันดาลให้เกิดผลในทางที่ดี และทำให้ชีวิตมีความสุข เพื่อกระทำต่อสิ่งที่มี อำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านั้น ทำให้เกิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นพิธีกรรม หรือศาสนาเกิดขึ้น

ในการดำเนินชีวิตคริสเตียนได้อาศัยความเชื่อเป็นพื้นฐาน คริสเตียนมีความมั่นใจว่าโดยความเชื่อเราสามารถทำได้ มาร์ติน ลูเทอร์เองได้สรุปหลักคิดหลังจากที่ได้ทำการปฏิรูปศาสนา ซึ่งความเชื่อก็เป็นหนึ่งในข้อสรุปในจำนวน 5 ข้อ ที่ได้กล่าวถึง คือ ความเชื่อเท่านั้น คนที่มีชีวิตอยู่ด้วยความเชื่อหรือความเชื่อทำให้คนเป็นคนชอบธรรม และหัวใจของพระกิตติคุณคือการอภัยโทษบาป แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับน้ำพระทัยของพระเจ้าเท่านั้นว่าจะทรงยกโทษ ความผิดบาปให้หรือไม่ ซึ่งคริสตชนถือว่า “ความเชื่อในพระเยซูคริสต์” เป็นเงื่อนไขเดียวเท่านั้นที่พระเจ้าทรง ประทานให้สำหรับความรอด ความเชื่อไม่ใช่การกล่าวยอมรับพระเยซูคริสต์เท่านั้น แต่เป็นการแสดงออกจากจิตใจ ของผู้ที่เชื่อที่แสวงหาการติดตามของพระคริสต์ในฐานะองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระผู้ไถ่ นอกจากนี้ มาร์ติน ลูเทอร์ ได้ ค้นพบในพระคัมภีร์ว่า การกระทำของมนุษย์ไม่ได้ทำให้เราชอบธรรม แต่พระเจ้าทรงทำให้เราพ้นผิดจากโทษของ บาป และประทานสถานภาพผู้ชอบธรรมแก่ผู้ที่เชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์และเชื่อวางใจในสิ่งที่พระเจ้าได้ทรงทำเพื่อ เราในพระองค์แทนการพึ่งพาสิ่งที่เราทำด้วยตนเอง⁶

พิษณุ อรรถภิญญา ได้ให้ความหมายของความเชื่อศรัทธาคือความเชื่อถือ (belief) ในบางสิ่ง หรือความ ไว้วางใจ (trust) ในบางบุคคล สำหรับพระคริสต์ธรรมคัมภีร์นั้น จุดหมายแห่งความเชื่อศรัทธาคือพระเจ้า ซึ่งใน พันธสัญญาใหม่ได้กล่าวถึงและให้ความหมายของความเชื่อซึ่งปรากฏในพระธรรมฮีบรู บทที่ 11 ผู้เขียนได้อธิบาย ความเชื่อของคริสตชนโดยเริ่มตั้งแต่พระเจ้าทรงสร้างโลก ความเชื่อของชนชาวยิวในยุคสมัยต่าง ๆ ตามที่ปรากฏใน พระคัมภีร์ ความเชื่อในพระสัญญาของพระเจ้า และความเชื่อในพระเยซูคริสต์ว่าเป็นพระบุตรของพระเจ้า โดยสรุป ความหมายของความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อคือความมั่นใจในสิ่งที่หวังไว้ เป็นความแน่ใจในสิ่งที่มองไม่เห็น” (ฮีบรู 11: 1)

ความเชื่อในพันธสัญญาใหม่ ได้ให้แนวคิดซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังต่อไปนี้ ประการแรก เป็นการ เชื่ออย่างสุดใจ ยอมจำนน และการอุทิศถวายตัวทั้งหมดแด่องค์พระเยซูคริสต์ ประการที่สอง เป็นการกลับใจใหม่ คือ การหันจากความบาป ด้วยความสำนึกเสียใจอย่างแท้จริง และหันกลับมาหาพระเจ้าโดยทางพระเยซูคริสต์ ประการ ที่สาม เชื่อฟังพระเยซูคริสต์และพระวาทะของพระองค์ ประการสุดท้าย แสดงออกโดยความไว้วางใจในความรัก และความจงรักภักดี ต่่องค์พระคริสต์

ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตคริสตชน ซึ่งมักจะยึดในคำสอนว่า ถ้าเจ้าเชื่อเจ้าจะได้ เห็น เพราะความเชื่อเป็นความไว้วางใจและมั่นใจในองค์พระผู้เป็นเจ้าที่พระเจ้าทรงประทานความรอดโดยพระคุณ ของพระองค์ที่มีต่อชีวิตของผู้เชื่อทุกคนเท่านั้น เมื่อผู้เชื่อหลายคนมีประสบการณ์ส่วนตัวกับพระเจ้า ผู้เชื่อ

⁶ รุ่ง เรืองสันต์อาจัน และคณะ, *เสาหลักห้าประการของโปรเตสแตนต์*. (กรุงเทพฯ : คณะกรรมการประสานงาน คริสตจักรโปรเตสแตนต์แห่งประเทศไทย, 2560, หน้า 69-70.)

เหล่านั้นจะยังมีความมั่นใจในพระเจ้ามากยิ่งขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนๆ นั้นจะถือว่าเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ที่ได้สอนให้ชีวิตผู้เชื่อว่ามีชีวิตอย่างไร

ประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์สอนอะไร

ประการแรก สอนให้คิด มนุษย์เราโดยส่วนใหญ่มักจะมีความคิดเป็นของตนเอง โดยคิดตามใจตนเอง และเอาตนเองว่า ความคิดเราไม่สามารถห้ามไม่ให้คิดไม่ได้แม้แต่ในเวลาพักผ่อน หรือเวลาใดๆ ก็ตามที่ใจของเราอยากจะคิด ซึ่งความคิดเกิดได้กับคนทุกคน บางคนอาจคิดในทางที่ดี บางคนอาจจะคิดในทางที่ผิด แต่เราเอาอะไรมาตัดสินได้ว่าคนนั้นคิดถูกหรือคิดผิด

จากประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์สอนให้เราคิด คิดเป็นกระบวนการ รู้จักวิธีคิด หรือคิดอย่างมีเหตุและมีผล เพื่อหาความหมายและคำอธิบายที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งเป็นการคิดที่อ้างอิงหลักฐานความเป็นจริงมาสนับสนุนเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง สามารถบอกแหล่งที่มาได้ การคิดอย่างมีเหตุผลสามารถอธิบายให้ผู้อื่นยอมรับและเชื่อถือได้ เป็นการคิดพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ หลักฐานที่นำมาอ้างอิงได้แก่ ข้อมูลข้อเท็จจริง หลักการ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ข้อสรุป ที่ได้ไม่ว่าจะเป็นไปตามวันเวลา เรื่องราว การคิดเป็นกระบวนการคิดอย่างนักประวัติศาสตร์สอนให้คิดมาก คิดเยอะ คิดหาแนวทาง วิธีคิดของนักประวัติศาสตร์ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเรา ช่วยทำให้เรามองเห็นโลกชัดเจนขึ้น ช่วยให้เรามองเห็นความเป็นจริงหรือความหลากหลายเกิดขึ้น เมื่อเรามีกระบวนการคิดที่ถูกต้อง คิดอย่างมีเหตุมีผล ผลนั้นจะส่งผลให้เกิดความจำเป็นคือ บุคคลไม่ควรพยายามจำข้อเท็จจริงซึ่งเขาไม่รู้จักความสำคัญ หากเขาเข้าใจความสำคัญเกือบเป็นไปไม่ได้เลยที่เขาจะลืมข้อเท็จจริง⁷ การคิดจึงเป็นการฝึกฝนให้เกิดการกระทำที่เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติออกมาให้เห็นเป็นความจริงโดยอาศัยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์

ประการที่สอง สอนให้ค้น การค้นคว้าหาความเป็นจริงที่เกิดขึ้น สืบเสาะหาข้อมูลในมุมมองที่หลากหลายเพื่อดูว่าข้อมูลอันไหนเป็นความจริง การค้นคว้าอย่างไม่มีขอบเขต ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องกระตุ้นอันทรงพลังที่ทำให้เราอยากรู้อยากเห็น กระจายหาใครรู้ความเป็นจริง เป็นการแสวงหาความรู้ เมื่อมีความรู้ใหม่เกิดขึ้นจำเป็นต้องพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น นักประวัติศาสตร์จึงได้ชื่อว่า เป็นคนอยากรู้อยากเห็นจึงเป็นที่มาของ “ความสงสัย” เมื่อเราสงสัยเราสามารถค้นหาข้อมูลความจริงที่เกิดขึ้นได้ ไม่ใช่เฉพาะนักประวัติศาสตร์เท่านั้นที่เป็นคนซึ่งสงสัย เพลโตเป็นผู้เสนอแนวคิดที่ว่า “นักปรัชญาเริ่มจากการสงสัย” ซึ่งมีนัยถึงเพียงแค่ว่าสงสัยและสนใจค้นคว้าหาคำตอบก็จัดเป็นนักปรัชญาแล้ว⁸

“ความสงสัย” จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเรา เพราะทำให้เราได้ “ค้นหาความจริง” และจากการค้นหาทำให้เราได้รับความรู้ที่ถูกต้อง นักปรัชญาที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ เดการ์ตส์(Descartes) ได้กล่าวไว้ว่า “ความสงสัยเป็นจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความรู้และความจริง” ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว ความสงสัยนอกจากจะก่อให้เกิดความรู้แล้ว ความสงสัยยังเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการแสวงหาความเชื่อและความศรัทธาอีกด้วย “ความสงสัย” จึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของคนทุกคน ทุกวัย และกับทุกเรื่อง ถ้ามีใครคน

⁷ โรเบิร์ต วี แดเนียลส์ เขียน ธิดา สาระยา แปล, *ศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร และทำไม*. (กรุงเทพฯ : ดารงการพิมพ์, 2520, หน้า 55.)

⁸ อติสร คักดิ์สูง, *ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย*. (ศูนย์มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา : บริษัทนาทิลป์ โฆษณา จำกัด, 2554, หน้า 29.)

หนึ่งมาพูดถึงสิ่งที่ไม่ดีของเพื่อนอีกคนหนึ่ง เราก็อาจจะเห็นดีเห็นคล้อยตามไปกับเขาหรือไม่ก็จะเกิดความสงสัย ก่อนที่จะตัดสินว่าเรื่องนั้นจริงหรือไม่ซึ่งการที่เราฟังอะไรโดยไม่สงสัยและตรวจสอบก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาได้ เช่น ความเข้าใจผิดต่อกัน ความโกรธ ความเกลียดชัง การดิฉินนินทา การดูถูกดูแคลน ความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจ ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้น การอยากรู้ อยากเห็นจึงเป็นที่มาของความสงสัยจึงเป็นต้นเหตุที่ทำให้นักประวัติศาสตร์ จะต้องค้นคว้าหาข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาไว้อ้างอิงเป็นหลักฐาน และข้อสรุปของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ประการที่สาม สอนให้ฟัง ประสบการณ์ในเรื่องของการฟัง เกิดจากการสัมผัสภาษณ์เริ่มขึ้นเมื่อเราตั้งคำถามที่อยากรู้ แล้วโยนคำถามสัมผัสออกไป แล้วมีใจจดใจจ่ออยู่ที่การรอคอยคำตอบนั้นคือ การรอฟังว่าเขาจะตอบคำถามของเราอย่างไรประวัติศาสตร์สอนให้เราฟังคนอื่น และลืมตัวเองแล้วเข้าใจ วิธีเข้าใจต้องเริ่มต้นไปอยู่กับเขาและฟังเขา การฟังจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

ยุคสมัยนี้ เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร โดยอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาข้องเกี่ยวสื่อสาร จึงทำให้ข้อมูลเผยแพร่ ออกไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อนหน้านี้เราเคยหาซื้อหนังสือพิมพ์เพื่อจะอ่านข่าวต่างๆ แต่ปัจจุบันไม่จำเป็นต้องหาซื้อ หนังสือพิมพ์ ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตไปอย่างรวดเร็วจะหาข่าวเรื่องอะไร วันไหน เวลาไหน หาได้สะดวกกว่าที่คิด หนังสือหรือหนังสือพิมพ์แทบไม่จำเป็นสำหรับคนบางคน สิ่งเหล่านี้บางครั้งทำให้เรายากที่จะช้าลงและฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟังพระสุรเสียงจากองค์พระผู้เป็นพระเจ้า ในพันธสัญญาเดิมบันทึกไว้ว่า “วันนี้ จะใครให้ท่านทั้งหลายฟังพระสุรเสียงของพระองค์” (สดุดี 95:7) บางทีพวกเราหลายคนเป็นเหมือนมารธาที่ปรากฏในพระกิตติคุณลูกา เธอุ่นวายในการเตรียมต้อนรับ แทนที่จะนั่งนิ่งๆ ที่พระบาทของพระเยซูก่อนเหมือนกับที่มารีย์ได้ปฏิบัติอยู่ แต่เธอพลาดโอกาสนั้น

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้เรามองเห็นได้ชัดเจนคือ ในยากอบ 1:19 บันทึกไว้ว่า “ดูก่อนพี่น้องที่รักของข้าพเจ้า จงทราบข้อนี้ จงให้ทุกคนไวในการฟัง ช้าในการพูด ช้าในการโกรธ” ในชีวิตประจำวันของเราทุกคนในแต่ละวันได้เผชิญกับความจริงที่เกิดขึ้นไม่พบเจอเรื่องใดก็เรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้น มีทั้งเรื่องราวที่ทำให้สนุกสนาน โกรธ ทุกข์ใจ และเศร้าโศกเสียใจ เราจึงควรจะจดจำพระวจนะข้อนี้ไว้ เพื่อเป็นการเตือนสติในการดำเนินชีวิตของเรา ยากอบเตือนให้เราไวในการฟัง และช้าในการพูด มีสักกี่ครั้งที่ทำให้เราได้นำพระคัมภีร์ข้อนี้มาเตือนสติเรา เรามักจะทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามคือ “ไวในการพูดแต่ช้าในการฟัง” ซึ่งสิ่งที่เราได้ปฏิบัติพระองค์ก็ยังคงเตือนให้เราโดยตรัสว่า “ฝ่ายเราบอกเจ้าทั้งหลายว่า คำที่ไม่เป็นสาระทุกคำซึ่งมนุษย์พูดนั้น มนุษย์จะต้องรับผิดชอบในถ้อยคำเหล่านั้น ในวันพิพากษา เหตุว่าที่เจ้าจะพ้นโทษได้ หรือจะต้องถูกปรับโทษนั้น ก็เพราะวาจาของเจ้า” (มัทธิว 12:36-37)

ดังนั้น การฟังจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นประสบการณ์สอนให้ข้าพเจ้าเองได้เรียนรู้ผ่านการทำงานด้านประวัติศาสตร์ ที่สอนให้เราเป็นผู้ฟังมากกว่าที่จะพูด เมื่อเราทำงานมีโอกาสได้ออกไปหาข้อมูลในภาคสนาม สิ่งนั้นเป็นการสอนให้เรามีประสบการณ์ที่จะฟังมากกว่าที่จะพูด ซึ่งประสบการณ์ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นประสบการณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ที่สอนให้เราได้เรียนรู้ในวิธีการต่างๆที่เกิดขึ้น จากประสบการณ์นี้เองที่พยายามจะตอบคำถามที่ว่า ประวัติศาสตร์กับความเชื่อไปด้วยกันได้หรือไม่ อย่างไร โดยจะอธิบายในรายละเอียดต่อไป

ประวัติศาสตร์กับความเชื่อ

ประวัติศาสตร์กับความเชื่อไปด้วยกันได้หรือไม่ เป็นคำถามที่น่าสนใจและน่าจะทำการศึกษาค้นคว้าสำหรับนักประวัติศาสตร์ที่มีความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า การค้นหาคำตอบโดยอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวของข้าพเจ้าจะอธิบายในบทความนี้ เมื่อทำงานประวัติศาสตร์ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ในหลากหลายด้าน ซึ่งได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้นว่า ประวัติศาสตร์ได้สอนให้เรา รู้จักคิดอย่างมีเหตุและมีผล สอนให้เราได้ค้นคว้าหาความจริง และสอนให้เราที่จะฟังคนอื่น สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นโดยทำให้รู้จักชีวิตและวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆ ที่เราได้ลงพื้นที่ได้อาศัยอยู่ด้วยกับคนเหล่านั้น ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น

จากประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์มีบทเรียนสอนอยู่สามเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ต้นของบทความนี้ บทเรียนเรื่องแรก สอนให้คิด ความคิดทางด้านประวัติศาสตร์สอนให้เราได้มีความเชื่ออย่างไร ในบทความนี้ได้อธิบายถึงความคิดทางประวัติศาสตร์สอนให้คิดอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ คิดอย่างมีเหตุและมีผล ซึ่งวิธีคิดนี้ส่งผลถึงความเชื่อทางด้านความคิด มีสุภาษิตมักจะพูดว่า คิดก่อนทำ คิดก่อนเชื่อ คิดก่อนตัดสินใจ สิ่งเหล่านี้เป็นขบวนการนำเราไปสู่การตัดสินใจในความเชื่อ ถึงแม้ว่าเราจะได้รับการสอนมาให้เชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างไม่มีเหตุผลก็ตาม การคิดนี้เป็นประโยชน์ต่อทางด้านความเชื่อ การที่เราจะเชื่ออะไร เราควรมีการคิดไตร่ตรอง คิดให้รอบรอบอย่างมีเหตุมีผลเป็นวิธีคิดที่ถูกต้อง หลายคนจะตัดสินใจมาเป็นคริสเตียนจะต้องผ่านการคิดไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนถึงการตัดสินใจ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาจะเป็นประสบการณ์ที่ได้สัมผัสคือคนที่มาเชื่อพระเจ้าเพราะการเปื้อนหายผี บางคนมาเชื่อพระเจ้าเพราะการได้รับการเยียวยารักษาให้หายจากโรค หรือเกิดการอัศจรรย์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ปัจจุบันหลายคนอาจมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อมีการตัดสินใจมารับเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้าเขาต้องมีเหตุเกิดขึ้นและผลที่ได้รับสักอย่างจึงได้มีการตัดสินใจ

บทเรียนที่สอง วิธีการทางประวัติศาสตร์ สอนให้รู้จักการค้น ค้นหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพื่อนำมาเป็นพยานหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ถ้าเรามีข้อมูลความจริง สิ่งเหล่านี้จะเสริมและสนับสนุนความเชื่อให้เรามีความเชื่อที่มั่นคงและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น เพราะการค้นหาคำความจริงนำไปสู่ความน่าเชื่อถือสิ่งที่น่าเชื่อถือจะต้องมีหลักฐานและองค์ประกอบที่ช่วยอธิบายให้ความน่าเชื่อถือนั้นหนักแน่น เคยมีคำกล่าวที่ว่า “ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย” และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากมีหลักฐานมายืนยันและสนับสนุนที่ชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น การค้นหาคำความจริงเริ่มมาจากความสงสัย เมื่อมีความสงสัยก็ต้องการคำตอบ บทความนี้จะใช้ชีวิตของโทมัสเป็นแบบอย่างแห่งการสงสัยและนำไปสู่ความเชื่อที่มั่นคงในองค์พระผู้เป็นเจ้า โดยองค์พระเยซูคริสต์เป็นผู้เตือนสติและสอนโทมัสด้วยพระองค์เอง ซึ่งจะกล่าวถึงช่วงท้ายของบทความ

บทเรียนที่สาม วิธีการทางประวัติศาสตร์ สอนให้รู้จักฟังคนอื่น การฟังเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะการฟังผู้มีความรู้และมีประสบการณ์มาเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ให้เราฟัง เป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้น น่าติดตาม เพราะบางทีเรื่องเหล่านั้นเราไม่เคยได้ยินจากใครมาก่อน และเรื่องบางเรื่องเป็นเรื่องใหม่สำหรับเรา เป็นประสบการณ์ที่น่าจดจำ บางเรื่องไม่มีบันทึกไว้ในตำรา แต่มีในตำราของผู้มีประสบการณ์คือการเล่าสู่กันฟัง หรือเล่าให้ฟัง การฟังจึงถือว่าสำคัญต่อชีวิตของผู้เชื่อ ซึ่งการฟังสอนให้ผู้เชื่อได้สงบและมีสติ ไม่รีบด่วนที่จะตัดสินใจทำอะไรที่นำไปสู่ความไม่ถูกต้อง ดังนั้นประสบการณ์ทางการฟังจึงเป็นเรื่องหนึ่งจากประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้สอนให้เราเองรู้จักที่จะฟังคนอื่น ๆ ยิ่งกว่านั้นให้ฟังพระสุรเสียงขององค์พระผู้เป็นเจ้าให้มากกว่าพระองค์ทรงตรัสไว้อย่างไร

เมื่อนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ทั้งสามประการนั้นมาผูกพันกับศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความเชื่อ ทำให้มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในคำตอบว่า ประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับความเชื่อแน่นอน ประวัติศาสตร์ไม่ได้ขัดแย้งกับความเชื่อ แต่เป็นการเชื่อมสมานผูกผสานให้คนที่มีความเชื่อได้มั่นใจในความเชื่อมากยิ่งขึ้น ในทางศาสนาเป็นการผสานเชื่อมต่อกันจนแยกไม่ออก ซึ่งความจริงที่ว่านี่ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องราวในอดีต แต่เป็นเรื่องความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า⁹ ที่ทำให้เรามีความมั่นใจในพระเจ้ามากยิ่งขึ้น ในคริสต์ศาสนาสอนให้เรามีความเชื่อไว้วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น สำหรับประวัติศาสตร์ไม่ได้สอนเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อ แต่ไม่ได้ทำลายความเชื่อหรือขัดแย้งกับความเชื่อของเรา ประสบการณ์ในประวัติศาสตร์ สอนให้เราได้พบความจริงในความเชื่อของเรา การเป็นคริสเตียนคนที่มีความเชื่อ ในความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ สิ่งที่สำคัญความหลากหลายทำให้เราได้สัมผัสกับวิถีชีวิตคริสเตียนของแต่ละกลุ่มชนที่ไม่เหมือนกัน โดยจะอาศัยวัฒนธรรมประเพณีเป็นตัวกำหนด ถึงแม้ว่าคนเหล่านั้นจะถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้กรอบทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี และพื้นที่ที่แตกต่างกัน แต่มีสิ่งหนึ่งที่ทำให้คนเหล่านั้นมีเหมือนกันคือ การเป็นคริสเตียน

ดังนั้นสิ่งที่จะอธิบายให้เห็นชัดเจนในเรื่องประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับความเชื่ออย่างไร โดยอาศัยบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากประวัติศาสตร์ทั้งสามเรื่องคือ การสอนให้รู้จักคิด การสอนให้รู้จักค้น และการสอนให้รู้จักฟัง โดยประสบการณ์การส่วนตัวของผู้เขียนเอง และจะกล่าวถึงคำสอนของพระเยซูคริสต์ที่ผ่านทางชีวิตของโทมัส ดังนี้ ประสบการณ์ส่วนตัวทางด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับความเชื่อของผู้เขียน ข้าพเจ้ามักจะบอกตนเองตลอดเวลาว่า “ฉันไม่กลัวผี” แต่ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นได้พิสูจน์ความจริงให้เห็น คือ มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ได้มีโอกาสไปหาข้อมูลประวัติศาสตร์ที่ภาคตะวันตกคือ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี การเดินทางไปเมื่อประมาณ 20 กว่าปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2537) โดยส่วนตัวคิดว่า สุดแสนจะลำบากเพราะจะนั่งรถโดยสารสี่ล้อที่พาพวกเราไปได้ลัดเลาะไปตามป่าตามเขา สิ่งหนึ่งที่คิดตลอดการเดินทางในเวลานั้นคือ จะไปถึงชายแดนพม่าหรือเปล่าถึงจะเจอคริสตจักรที่ตั้งใจจะไปเมื่อไปถึงที่คริสตจักรสังขละ จำได้ว่าที่นั่นมีไฟฟ้า แต่เป็นที่เข้าใจได้ว่าไฟฟ้าเมื่อยี่สิบกว่าปีที่ผ่านมามันไม่เสถียรเหมือนปัจจุบันที่มีความศิวิไลซ์ ไฟฟ้าจะมาบ้างดับบ้างบางช่วงเวลา เมื่อมีลมพัดหรือฝนตั้งเค้าว่าจะตกไฟฟ้าจะดับก่อนแล้ว

ความทรงจำครั้งนี้ไม่เคยลืมคือเมื่อได้ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านที่ห่างไกลความเจริญในเวลานั้น มีคินหนึ่งในหมู่บ้านที่เราอาศัยอยู่มีคนเดียว พวกเราไม่ทราบมาก่อนว่ามีคนเดียว พวกเราได้รับการเชิญชวนให้ไปร่วมนมัสการในคินนั้นที่บ้านของคนตาย (เขาเป็นสมาชิกคนหนึ่งในคริสตจักรสังขละ) ขณะที่เราเดินขึ้นไปบนบ้านก็เห็นมีคนนอนอยู่เราก็เพียงแค่อคิดว่าเขาไม่สบาย แต่เมื่อศิษยาภิบาลบอกเราว่าเขาตายไปแล้ว ข้าพเจ้าเองเป็นคนที่นั่งใกล้ศพของคนนั้นและถัดไปมีน้องอีกคนหนึ่งที่มาฝึกงานกับเราไปด้วยกันก็นั่งใกล้กับข้าพเจ้า เมื่อเรากำลังร้องเพลง ไฟฟ้าดับ สิ่งแรกที่ข้าพเจ้าคิดได้ตอนนั้นคือพยายามควานไปหาน้องคนนั้นเพื่อจะได้มั่นใจว่าเรายังมีเพื่อนนั่งใกล้ๆ กับเรา ความรู้สึกต่อมาคือความกลัว เกิดอาการกลัวผีขึ้นมาทันที ซึ่งเป็นความเข้าใจตั้งแต่เด็กๆ และได้รับการปลุกฝังมาตลอดว่าคนที่ตายไปแล้วเป็นผี คำนั้นได้ผุดขึ้นมาในใจทันที เพราะตอนเด็กมักจะเข้าใจว่าความมืดอยู่ที่ไหนที่นั่นน่ากลัวว่าจะมีผี และผู้ใหญ่ก็มักจะหลอกเด็กๆ ในเรื่องผีบ่อยๆ ในคินนั้นท่ามกลางหมู่บ้านที่มีป่าล้อมรอบความมืดปกคลุม ที่สำคัญมีคนตายเป็นเรื่องที่น่ากลัวว่าเขาคนนั้นเป็นผี ความกลัวผีในเวลานั้นถึงแม้ข้าพเจ้าจะเรียนจบจากพระ

⁹ จอห์น เอช อาร์โนลด์ เขียน ไชยันต์ รัชชกุล แปล, *ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์*. (กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์, 2549, หน้า 53.)

คริสต์ธรรม เคยเรียนวิทยาศาสตร์ และได้มีโอกาสทดลองประกอบศาสนพิธีกับคนตายจริงๆ ที่ห้องเก็บศพของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง สิ่งเหล่านั้นไม่ได้ช่วยเลย ณ เวลานั้น ความกลัวผีในความมืดยังไม่พอ ข้าพเจ้าเองยังนั่งใกล้กับคนตายที่ไม่ได้ใส่ในโลงด้วย ที่สำคัญไฟฟ้าดับสนิทเป็นเหตุการณ์ที่เราเองอยู่ท่ามกลางความมืดกับศพในเวลานั้น ความเงียบเข้ามาปกคลุมไม่ได้ยินเสียงอะไรเลย ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาขณะหนึ่งเท่านั้นที่เจ้าของบ้านไปหาไม้ขีดไฟกับตะเกียง แต่สำหรับข้าพเจ้ามันนานจนทำให้คิดไปต่างๆ นานา เมื่อเจ้าของบ้านมาพร้อมแสงสว่างจากตะเกียงอันหนึ่งที่กำลังถือมาทำให้รู้สึกเหมือนราวกับว่า อยู่คนละโลกกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นนั้น

เมื่อศิษยาภิบาลได้นำเรามาสมัครต่อไป สิ่งที่เราให้คิดและตอบคำถามที่ว่าคนตายมันน่ากลัวจริงหรือเปล่า ขณะที่เราอยู่ในความมืดกับคนตายเราไม่ได้เจอผีหรืออยู่กับผี สิ่งที่เราได้เรียนรู้ว่าเมื่อมีคนตายไปพระเจ้าทรงรับผิดชอบจิตวิญญาณของเขาและเขาได้ไปอยู่กับพระเจ้าในเมืองบรมสุขเกษม สิ่งนี้ต่างหากที่เป็นความจริง จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวจริงๆ ที่พิสูจน์ให้ได้รับความเป็นจริงในเรื่องของการกลัวผีและความสงสัยในเรื่องผี ได้สอนให้เรียนรู้ว่า คนตายไม่ใช่ผี คนตายถูกขืนมาเดินไม่ได้ คนตายไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด สิ่งเหล่านี้ได้คลายความสงสัย จึงทำให้ได้พบความจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้นอาการกลัวผี จึงเป็นเรื่องที่คิดไปเองสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตที่เป็นประวัติศาสตร์ทำให้จดจำและได้เสริมสร้างให้มีความเชื่อมั่นในเรื่องของการไม่กลัวผีมากยิ่งขึ้น ซึ่งในความสงสัยนี้เองที่ทำให้พระเยซูคริสต์ได้สอนให้เราเชื่อผ่านทางชีวิตสาวกของพระองค์เอง

ในพระคัมภีร์ สอนให้เราได้เรียนรู้เรื่องความเชื่อจากชีวิตสาวกของพระเยซูคริสต์คนหนึ่งชื่อว่า “โทมัส” เมื่อพระเยซูได้ปรากฏพระองค์ท่ามกลางบรรดาสาวกคนอื่นๆ เขาไม่ได้อยู่ที่นั่น เมื่อสาวกคนอื่นๆ บอกเขาว่า “พวกเราได้เห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าแล้ว” เขาไม่เชื่อและยังพูดอีกว่า “ถ้าข้าพเจ้าไม่ได้เห็นรอยตะปูที่พระหัตถ์และไม่ได้เอานิ้วแหยงเข้าไปในรอยตะปู และไม่ได้เอามือคลำที่ด้านข้างพระวรกายของพระองค์ ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อเป็นอันขาด” หลังจากนั้นแปดวันพระเยซูได้ปรากฏพระองค์ให้สาวกเห็นอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้โทมัสอยู่ด้วย พระองค์ได้ตรัสกับโทมัสว่า “จงเอานิ้วมา และดูมือของเราเถิด จงเอามือมาคลำที่ซี่ข้างของเราเถิด อย่าสงสัยอีกต่อไปเลย แต่จงเชื่อเถิด” เมื่อโทมัสได้เห็นอย่างนี้จึงสารภาพหมดใจว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า และพระเจ้าของข้าพเจ้า” พระเยซูจึงได้สอนในเรื่องความเชื่อที่สำคัญผ่านทางชีวิตของโทมัสอีกเรื่องหนึ่งคือ “ท่านเชื่อเพราะว่าได้เห็นเรา ผู้ที่เชื่อ แม้ไม่ได้เห็นก็เป็นสุข”(ยอห์น 20:19-31)

หลายคนอาจจะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อโทมัสเมื่อเห็นปฏิกิริยาของเขาต่อข่าวเรื่องพระเยซูเสด็จมา โทมัสเกิดความสงสัยและต้องการพิสูจน์ ไม่ใช่เรื่องเลวร้ายที่โทมัสจะคิดอย่างนั้น มุมที่ดีของเขาก็คือ เขาไม่ได้เป็นบุคคลที่เชื่ออะไรใครง่ายๆ ไม่ได้เชื่อเพราะได้ฟังคนอื่นพูด โทมัสต้องการความชัดเจน ต้องการพิสูจน์ ต้องการหลักฐานเชิงประจักษ์

แน่นอนว่าความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์นั้นไม่ได้เป็นความเชื่อที่ขาดหลักฐานหรือเหตุผลเชิงประจักษ์รองรับ แต่เป็นความเชื่อที่มาจากความปรารถนาลึกๆ ที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ทุกคน เป็นความปรารถนาที่ต้องการแสวงหาสิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุด ด้วยความปรารถนาเช่นนี้ทำให้มนุษย์เราต้องศึกษา ขบคิด ไตร่ตรอง ภาวนา ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้มนุษย์เรากระทำเพื่อหาคำตอบให้กับ “ความสงสัย” ที่ซ่อนเร้นอยู่ในใจของตน ใครที่ไม่เคยสงสัยเลยก็ไม่นับได้ว่าเขามีความมั่นใจแล้ว แต่บุคคลที่สงสัยและสามารถเอาชนะความสงสัยได้ บุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น เหตุผลจึงช่วยทำให้ความเชื่อเข้มแข็งได้ แต่ความเชื่อไม่ได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลแต่อย่างเดียว ความเชื่อเป็นเรื่องที่อยู่เหนือเหตุผล เราสามารถแสวงหาความเชื่อได้ด้วยหลายวิธีด้วยกันความสงสัยเป็นเรื่องของ

สติปัญญา ส่วนความเชื่อเป็นเรื่องของใจ เมื่อมีความเชื่อ ความสงสัยก็หมดไป มีคำกล่าวว่าความสงสัยเป็นบันไดขั้นแรกไปสู่ความจริง ชี้สงสัยไม่ได้เป็นเครื่องหมายบ่งบอกว่าคนนั้นคิดผิดเสมอไป อาจเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกว่าเขากำลังใช้ความคิด จะไม่มีประโยชน์อะไรเลยหากมีคนหนึ่งอ้างว่ามีความเชื่อแต่ไม่มีการกระทำ ความเชื่อเช่นนี้จะช่วยให้เขารอดพ้นได้หรือ ถ้าพี่น้องชายหญิงคนใดขัดสนเครื่องนุ่งห่ม และไม่มีอาหารประจำวัน แล้วท่านคนหนึ่งพูดกับเขาว่า “จงไปเป็นสุขเถิด ขอให้อบอุ่นและอิ่มเถิด” แต่มีได้ให้สิ่งจำเป็นสำหรับร่างกายแก่เขา จะมีประโยชน์อันใดเล่า ความเชื่อก็เช่นเดียวกัน หากไม่มีการกระทำ ก็เป็นความเชื่อที่ตายแล้ว (ยากอบ 2:14-17)

มีอยู่ครั้งหนึ่งเมื่อพระเยซูตรัสกับเหล่าสาวกว่าพระองค์ต้องการไปที่เบธานี เมื่อทราบข่าวลาซารัสตาย พวกเขาทุกคนก็คิดว่า ชีวิตพระเยซูนั้นเสี่ยงตายอยู่บนเส้นด้าย (ยอห์น 11:8) แต่โทมัสกลับพูดว่า “พวกเราไปกับพระองค์ด้วยเถิด เพื่อจะได้ตายด้วยกันกับพระองค์” (ยอห์น 11:16) โทมัสพร้อมที่จะยอมตายเพื่อความเชื่อ และเขาก็ทำเช่นนั้นจริง โดยมีบันทึกไว้ว่าในเวลาต่อมาท่านได้พลีชีพเพื่อความเชื่อจริงๆ

หากผู้เชื่อมีข้อสงสัยเรื่องความเชื่อเขาจะสามารถรับใช้พระเจ้าอย่างเกิดผลได้หรือไม่ บางคนคิดว่าคริสเตียนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วและกำลังเติบโตจะไม่สงสัยสิ่งที่ตนเชื่อ แต่หากเรามีประสบการณ์ที่เสริมสร้างความเชื่อของเราได้ เราก็มักมีประสบการณ์ที่ทำให้เราสงสัยชั่วคราวได้เช่นกัน ความสงสัยที่นำไปสู่ความจริง เป็นความสงสัยในสิ่งที่พระเจ้าพอพระทัย แต่ความสงสัยที่นำไปสู่การทำท้อ (พระเจ้า) นั้นจึงเป็นความสงสัยที่พระเจ้าไม่พอพระทัย เราก็คงสงสัยในเรื่องพระองค์ แต่สุดท้ายพระเจ้าก็มีพระคุณ เรียกและเลือกเราให้ได้รับความรอด ถ้าเราย้อนกลับไปพิจารณาตลอดเส้นทางตั้งแต่เราสงสัยจนกระทั่งเราเชื่อ เราจะเห็นว่ายิ่งเราสงสัยยิ่งทำให้เราแสวงหาพระเจ้า แล้วในที่สุดเราก็พบความจริงและรับเชื่อ การสงสัยผลักดันให้เราต้องคิดลึกและไม่ได้ทำลายความเชื่อ เป็นการส่งเสริมให้เรามีความเชื่อทำให้เราเข้าใจได้ลึกซึ้งมากขึ้น

ดังนั้น จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า “ประวัติศาสตร์ไม่ได้สอนเกี่ยวกับความเชื่อ” แต่ประวัติศาสตร์กับความเชื่อจึงเป็นคำตอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกันอย่างแน่นอน ประวัติศาสตร์ไม่ได้ขัดแย้งกับความเชื่อ แต่เป็นการเสริมหนุนให้มีความเชื่อมั่นคงมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นคริสเตียนที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่มีเหมือนกันคือความเชื่อ จากบทเรียนที่ได้เรียนรู้ผ่านทางประวัติศาสตร์เป็นการสอนให้เรารู้จักคิดและคิดเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ทำให้มีความรอบคอบซึ่งได้รับการไตร่ตรองมาก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ การสอนให้ค้นคว้าหาความจริงเป็นการสอนให้มีข้อมูลข้อเท็จจริงที่สามารถนำมายืนยันได้และทำให้มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น สำหรับความเชื่อเป็นการเสริมและสนับสนุนในสิ่งที่เราเชื่อจึงทำให้มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น และท้ายสุด การสอนให้เรารู้จักที่จะฟังคนอื่น ๆ การฟังได้ทำให้มีความเข้าใจสามารถนำมาประกอบกับการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตามในสามประการที่ได้กล่าวถึงนี้ได้อาศัยความสงสัยเป็นพื้นฐานในการค้นคว้า เพื่อหาความจริง มาสนับสนุนข้อมูลความเชื่อให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ยังมีข้อมูลข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานยิ่งทำให้มีความมั่นใจในความเชื่อมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ประวัติศาสตร์กับความเชื่อจึงเป็นเรื่องที่ไปด้วยกันได้ดีเพราะเป็นการเสริมหนุนความเชื่อในพระเจ้า ไม่ใช่เรื่องที่ทำให้เราสงสัยพระเจ้า แต่เป็นเรื่องที่จะทำให้เรามีความไว้วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้ามากยิ่งขึ้นเมื่อเราแสวงหาพระเจ้าและพระประสงค์ของพระองค์ การแสวงหาจึงเป็นการค้นหาคำตอบ ในพระคัมภีร์ได้สอนว่า “เราได้รับความรอดโดยพระคุณและความเชื่อ (เอเฟซัส 2:8) และความเชื่อคือความแน่ใจในสิ่งที่เราหวังไว้ (ฮีบรู 11:1)” สิ่งนี้สอนและย้ำเตือนให้เราดำเนินชีวิตคริสเตียนด้วยความระแวดระวัง เพื่อสิ่งที่คาดหวังไว้คือชีวิตนิรันดร์ที่เราทุกคนจะได้รับจากองค์พระผู้เป็นเจ้า

บรรณานุกรม

- คณะผู้จัดทำพระคัมภีร์ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย, พระคริสตธรรมคัมภีร์อมตธรรมร่วมสมัย (ฉบับอธิบาย). องค์การอมตธรรม : 2007.
- จอห์น เอช อาร์โนลด์ เขียน ไชยันต์ รัชชกุล แปล. ประวัติศาสตร์ของพระวัตติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์, 2549.
- เฉลิม มลิตา. เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2523.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา บรรณาธิการ. รวมบทความ ด้วยรัก เล่มที่ 1 ปรัชญาและสาระของประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์, เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (บทความ) อรรถจักร สัตยานุรักษ์, บริษัทสำนักพิมพ์สร้างสรรค์ จำกัด กรุงเทพฯ : 2556
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. คำ นำ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2559.
- दनัย ไชโยธา, พัฒนาการวิธีการเขียนประวัติศาสตร์กับปรัชญาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ และ อาคม พฤษยะ. หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ดวงดีการพิมพ์, 2525.
- ประสิทธิ์ พงศ์อุดม, คู่มือการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์คริสตจักร. ฝ่ายประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย : (เอกสารอัดสำเนา) 2000.
- ฝ่ายประวัติศาสตร์สภาคริสตจักรในประเทศไทย. คู่มือการอบรมการจัดทำประวัติศาสตร์คริสตจักร. (เอกสารอัดสำเนา) : 2017.
- พิชญ อรรถมัญญ์, ศัพทานุกรมพระคัมภีร์ฉบับรวมเล่ม. สำนักพิมพ์สุริยบรรณ : กรุงเทพฯ, 1991.
- รุ่ง เรืองสันต์อาจิม และคณะ. เสอหลักห้าประการของโปรเตสแตนต์. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการประสานงานคริสตจักรโปรเตสแตนต์แห่งประเทศไทย, 2560.
- โรเบิร์ต วี แดเนียลส์ เขียน ธิดา สาระยา แปล, ศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร และทำไม. กรุงเทพฯ : ดำรงการพิมพ์, 2520.
- วีณา เอี่ยมประไพ. หลักฐานทางประวัติศาสตร์. โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ : 2535.
- อดิศร ศักดิ์สูง. ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย. ศูนย์มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา : บริษัทนำศิลป์ โฆษณา จำกัด, 2554.
- เฮอ์เบท อาร์ สวอนสัน และ ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. ศาสนาคริสต์ มิซซันนารี และสังคมไทย. เจริญการพิมพ์, เชียงใหม่ : 1990.

เจตคติของผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเขตอภิบาลที่ 11

สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทยที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอน

Attitude of The Bible Teachers in The Eleventh Sub - District of The First District
of The Church of Thailand. (CCT) Toward Teaching Ministry

เกษวดี อินทจักร¹

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของผู้สอนและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเขตอภิบาลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ในการทำพันธกิจด้านการสอน กลุ่มที่ใช้ศึกษาในวิจัยครั้งนี้คือผู้สอนพระคัมภีร์ทุกระดับชั้นในคริสตจักรวันอาทิตย์ของคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ได้แก่ คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ คริสตจักรธรรมประทีป คริสตจักรเด่นดำรงธรรม และคริสตจักรเด่นพระพร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ อภิปรายผล และสรุปเป็นข้อแนะนำ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สรุปเจตคติของผู้สอนได้เป็นสามด้านคือ 1) ด้านความคิด โดยเห็นว่าการสอนพระคัมภีร์เป็นกระบวนการเสริมสร้างชีวิตทุกช่วงวัย ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยเนื้อหาหลักเป็นเรื่องราวของพระเจ้า เรื่องราวในพระคัมภีร์ เรื่องราวพันธกิจคำสั่งสอนของพระเยซู จุดประสงค์ของการสอนคือเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การเข้าใจน้ำพระทัยของพระเจ้า และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตคริสเตียนได้ 2) ด้านความรู้สึก ผู้สอนพระคัมภีร์ส่วนใหญ่มีเจตคติต่อพันธกิจการสอนพระคัมภีร์ไปในทิศทางบวก และ 3) ด้านการกระทำ เมื่อผู้สอนมีเจตคติทั้งด้านความคิดและความรู้สึกไปในทิศทางบวกจึงส่งผลให้เกิดการกระทำที่ดีตามมา นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้านที่ส่งผลให้เกิดเจตคติของกลุ่มครูสอนพระคัมภีร์ที่ทำการศึกษา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ความรู้ ประสบการณ์ โอกาสที่ได้รับ ภาระใจส่วนตัว และด้านบุคลิกส่วนตัว ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การเสริมสร้างให้ผู้สอนเกิดเจตคติที่ดี โดยผู้วิจัยได้นำเสนอการสร้างแผนพัฒนาที่สามารถพัฒนาทั้งด้านความคิด ความรู้สึกและการกระทำไปพร้อมๆ กัน โดยใช้หลักการ “การสร้างเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ตามแบบ SHAPE Model” มาเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

คำสำคัญ: เจตคติ คริสเตียนศึกษา องค์ประกอบ

¹ คริสตจักรภาคที่ 2 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

Abstract

The objectives of this article are to study the attitude of teachers and the factors that influence the attitudes of teachers in teaching Bibles classes in the 11th division of the 1st district of the Church of Christ in Thailand. The researcher presents the background of the problem and its importance. Here the researchers states the source of information, population, information gathering methods and the sample group, who are the representatives of Sunday Bible teachers from churches within the 11th division of the 1st district of the Church of Christ in Thailand (The First Church of Chiang Mai, Thammaprathep Church, Dendamrongtham Church, Denpraporn Church). The data analysis from the interviews. The main topics are 1. Factors that influence to the attitude of teachers, which effects the Bible teaching ministry in churches. 2. Factors that effects the elements that influence the attitudes of teaches, which also effects the Bible teaching ministry in churches.

From the research findings, the study analysis shows that there are some dimensions of the informants' attitude: cognitive, affective, and psychomotor dimension. The first two aspects yield to the third one, which is an effective Bible teaching. In addition, the study has derived some factors that contribute to attitude of the teachers in this study including colleagues, knowledge, experience, opportunity, passion, and personality. In light of this study, in order to bring good attitude among Bible teachers, the three dimensions and factors that form attitude should be cultivated. The implications of this study is "SHAPE Model - Developing a Positive Attitude toward Bible Teaching" which all dimensions and factors contributing to attitudes should be strengthened.

Keywords: Attitude, Christian Education, Factors

1. บทนำ

คริสตจักรในปัจจุบันมีพันธกิจหลายด้าน อาทิ เป็นพันธกิจการประกาศเรื่องราวของพระเจ้า พันธกิจคริสเตียนศึกษา พันธกิจการนมัสการ พันธกิจด้านการอภิบาล ฯลฯ พันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาเป็นหนึ่งในพันธกิจที่สำคัญของคริสตจักร เพราะเป็นพันธกิจที่ช่วยเสริมสร้างให้ทุกคนในคริสตจักรได้เรียนรู้ว่าพระทัยของพระเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การสอนพระคัมภีร์จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของพันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาของคริสตจักร

เมื่อพิจารณาพันธกิจคริสเตียนศึกษาในบริบทของสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยเฉพาะคริสตจักรที่มีบริบทเมือง เช่น คริสตจักรที่อยู่ในเขตอภิมณฑล 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่สนใจในพันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาและได้เห็นผู้คนจำนวนมากที่ต้องเลิกหรือหยุดพักจากการทำพันธกิจด้านนี้ไปซึ่งย่อมมีองค์ประกอบต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องที่สามารถส่งผลกระทบต่อความคิด ความรู้สึก จนแสดงออกมาเป็นคำพูดและการกระทำได้เหล่านี้รวมเรียกว่า ผลกระทบต่อเจตคติ การได้ศึกษาเจตคติของบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะบุคคลที่ได้มีส่วนในการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรนั้น ทำให้ได้ทราบองค์ประกอบของผู้สอนที่ส่งผลต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเจตคติของผู้สอนพระคัมภีร์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นที่มาของความต้องการที่จะศึกษาเจตคติของผู้สอนมีต่อพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้เห็นว่าเจตคติเป็นเรื่องหนึ่งที่มีผู้สนใจจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม วิชานิพนธ์และการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่เน้นที่เจตคติของผู้เรียนมากกว่าผู้สอน หรือแม้แต่การศึกษาเจตคติที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนก็เป็นการสอนในด้านวิชาการทั่วไป เช่น วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นต้น แต่การศึกษาเจตคติผู้สอนพระคัมภีร์ยังไม่ได้มีการศึกษามากเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านสอนพระคัมภีร์และองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเจตคตินั้น เพื่อจะสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาเจตคติของผู้สอนที่สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรต่อไป

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการหาเจตคติและองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเขตอภิมณฑลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่ทำพันธกิจด้านการสอน เมื่อทราบผลจากการศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้เกิดเจตคติของผู้สอนแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและวางแผนในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนให้กับพันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาของคริสตจักรต่อไป ในอนาคต โดยขอบเขตของการศึกษานั้นคือ ผู้สอนที่ทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเขตอภิมณฑลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้สอนที่สอนพระคัมภีร์ทุกระดับชั้นในคริสตจักรเขตอภิมณฑลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ได้แก่ คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่, คริสตจักรธรรมประทีป, คริสตจักรเด่นดาราธรรมและคริสตจักรเด่นพระพร โดยเป็นผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเฉพาะวันอาทิตย์เท่านั้น และกำลังมีส่วนในการสอนกระทั่งถึงปัจจุบัน

2. ความหมาย องค์ประกอบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เจตคติ” หมายถึง ทำท่าหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง² จากหนังสือ “จิตวิทยาทั่วไป” ได้บันทึกเกี่ยวกับความหมายของคำว่าเจตคติไว้ดังนี้

เจตคติตามแนวคิดของ กอร์ดอน ออลพอร์ต หมายถึง “การตอบสนองต่อทุกสถานการณ์หรือทุกสิ่งที่อยู่ตรงหน้า โดยการตอบสนองนั้นจะแสดงออกอย่างไรขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้คนที่ได้สะสมมาตั้งแต่ในอดีต” ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับเจตคติตามแนวคิดของ โรคิช ที่กล่าวว่า “การแสดงออกของบุคคลหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากการสั่งสมของประสบการณ์ตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบันที่มีต่อบุคคลหนึ่ง สิ่งของหรือสถานการณ์หนึ่ง”³ ซึ่งในปัจจุบันแนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับและได้ให้ความหมายไว้อย่างครอบคลุมมากที่สุด นอกจากนี้หนังสือประมวลความรู้ทางจิตวิทยาคลินิก ผู้เขียนได้ให้ความหมายของเจตคติไว้อย่างชัดเจน กนกรัตน์ สุขะตุงคะ ได้กล่าวว่า “เจตคติไม่ได้มีมาตั้งแต่เกิดแต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับและเลียนแบบจากบุคคลต่างๆ โดยแสดงออกมาเป็นคำพูดหรือการกระทำทั้งในทางที่ดีหรือทางที่ไม่ดี”⁴ กล่าวโดยสรุป เจตคติที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการศึกษาคำนี้หมายถึง การแสดงออกหรือการตอบสนองของผู้สอนพระคัมภีร์ที่ได้มาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีต การหาเจตคติในการศึกษาคำนี้จึงเป็นการหาการตอบสนอง ตลอดจนประสบการณ์ในอดีตที่ส่งผลต่อการตอบสนองในด้านการสอน

2.1 องค์ประกอบของเจตคติ

- เจตคติกับการรับรู้ข้อมูล การที่จะมนุษย์คนหนึ่งจะเกิดเจตคติได้นั้นต้องมีการรับรู้ข้อมูลซึ่งแต่ละคนมีการรับรู้ข้อมูลที่แตกต่างกัน บางคนรับรู้ข้อมูลเพียงด้านเดียว เจตคติที่มีจะเป็นไปตามสิ่งที่ได้รับรู้ บางคนรับรู้ข้อมูลในหลายด้าน เจตคติที่มีจะทำให้มองเห็นหลายด้านด้วยเช่นกัน

- เจตคติกับความรู้สึก ความรู้สึกจะเกิดขึ้นได้ต้องมีการรับรู้ข้อมูลและความรู้สึกจึงจะเกิดตามมา เพราะเจตคติมีความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ไม่เพียงแค่มีการรับรู้เข้ามาเกี่ยวข้องเท่านั้น

- เจตคติกับการกระทำ เมื่อมีการรับรู้เกิดขึ้นจนเกิดความรู้สึก สิ่งที่จะตามมาคือการกระทำที่สามารถตอบสนองต่อเจตคติที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ข้อมูลและความรู้สึกได้

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

- กลุ่มแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมของเบ้ม นักทฤษฎีพฤติกรรมได้มองว่า “เจตคติเป็นเพียงคำพูดที่บ่งบอกถึงการกระทำของตนในอดีต เป็นการสอนหรือเตือนตนเอง” หรือเรียกอีกอย่างว่า “พฤติกรรมเป็นตัวกำหนดเจตคติ”

- กลุ่มจิตวิทยาสังคม กลุ่มนี้เชื่อกันว่า “เจตคติเป็นสิ่งที่เรามองไม่เห็นและสังเกตโดยตรงไม่ได้ แต่รับรู้ได้ว่ามีอยู่โดยผ่านทางอารมณ์” คูบ นักทฤษฎีการเรียนรู้ครั้งแรกที่นำทฤษฎีพฤติกรรมมาอธิบายเรื่องเจต

² ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, 2013), อ้างคำว่า “เจตคติ.”

³ สุนทร โคมิน, เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8-15: จิตวิทยาทั่วไป (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 1992), 387 – 389.

⁴ กนกรัตน์ สุขะตุงคะ, ประมวลความรู้ทางจิตวิทยาคลินิก (กรุงเทพมหานคร: นีโอดีจิตอล, 2013), 197 - 198.

คิดว่า “เจตคติเป็นปฏิกิริยาตอบสนองภายในที่มีลักษณะในการเป็นแรงขับและเป็นปฏิกิริยาตอบที่มีความสำคัญในสังคมของบุคคลนั้น”

- กลุ่มที่มองเจตคติว่า “เป็นตัวแปรที่เน้นความรู้ ความรู้สึกและความพร้อมที่จะกระทำ” พิซเบน ได้กล่าวว่า “มีตัวแปร 3 ชนิดที่ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดพื้นฐานของพฤติกรรมนั้นคือ 1) เจตคติต่อพฤติกรรมนั้น 2) ฐานความเชื่อที่ได้มาจากความเชื่อส่วนตัวและความเชื่อที่สังคมกำหนดให้ 3) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามแนวทางปฏิบัติของคนส่วนใหญ่”⁵ จากทฤษฎีนี้ทำให้เห็นว่าการกระทำที่แสดงออกขึ้นอยู่กับเจตคติและความเชื่อที่ตนเองมีจนทำให้เกิดการตัดสินใจคล้อยตามคนส่วนใหญ่หรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลผู้นั้นด้วยเช่นกัน⁶

3. พันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาและการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

จากหนังสือ Christian religious education ผู้เขียนได้บันทึกความหมายของคริสเตียนศึกษาไว้ว่า “คริสเตียนศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนในคริสตจักรได้ปลูกฝังความเชื่อให้แก่ผู้เรียนที่จะมีชีวิตที่เชื่อฟังจนแสดงออกเป็นการปฏิบัติได้ โดยเน้นให้รู้จักพระเจ้า รู้จักเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนความเชื่อของคริสเตียนและเรียนรู้เกี่ยวกับอาณาจักรของพระเจ้าซึ่งผู้สอนนั้นจะต้องมีจิตวิญญาณของการเป็นผู้สอนที่ดีที่ออกมาจากใจอย่างแท้จริงและมีหัวใจที่รักพระเจ้า รักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง”⁷ นอกจากนี้หนังสือ Christian Education ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องกันว่า คริสเตียนศึกษา หมายถึง “กระบวนการที่สร้างให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในฝ่ายจิตวิญญาณ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดพระเจ้าเป็นการส่วนตัวและสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตแต่ละวันได้โดยยอมให้พระวิญญาณบริสุทธิ์เป็นผู้ที่ช่วยสร้างให้ผู้เรียนเติบโตจนเป็นเหมือนพระเยซูมากยิ่งขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนี้จะต้องเกิดขึ้นตลอดชีวิต การจัดกลุ่มคริสเตียนศึกษาที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดมักจะเริ่มจากกลุ่มเล็กๆจนพัฒนากลายเป็นกลุ่มใหญ่”⁸ เอลเมอร์ แอล ทาวนส์ ได้กล่าวว่า คริสเตียนศึกษา หมายถึง “งานรับใช้ด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากของคริสตจักร โดยมีการรวบรวมคนในคริสตจักรให้มาอยู่ร่วมกันเพื่อรับการสอนเกี่ยวกับพระกิตติคุณของพระเยซู พระคำของพระเจ้าและช่วยเสริมสร้างให้เติบโตทางความเชื่อ (ฝ่ายจิตวิญญาณ) มากยิ่งขึ้นจนยอมเชื่อฟังมอบถวายทั้งชีวิตของตนให้พระเยซูทรงครอบครองอย่างแท้จริง”⁹

3.1 ความสำคัญของคริสเตียนศึกษา

คริสเตียนศึกษาเป็นงานรับใช้ด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะคริสเตียนศึกษาคือการศึกษาพระคัมภีร์ ซึ่งพระคัมภีร์นั้นจำเป็นต่อการเติบโตฝ่ายจิตวิญญาณของทุกคนในคริสตจักร เป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตของผู้เชื่อ การสอนพระวจนะของพระเจ้าจะช่วยทำให้ผู้เชื่อรู้ว่าควรจะทำอย่างไร มากกว่านั้นคริสเตียน

⁵ สุนทรื โคมิน, *เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8-15: จิตวิทยาทั่วไป* (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 1992), 395 – 403.

⁶ สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์, *คู่มือการวัดทางจิตวิทยา* (กรุงเทพมหานคร: ตรีเทพ, 2013), 167.

⁷ Thomas H. Groom, *Christian religious education: Sharing our story and vision* (San Francisco: Jossey Bass, 1980), 23 – 26.

⁸ Michael J. Anthony, *Christian education: Foundations for the twenty – first century* (United States of America: Baker Academic, 2001), 13.

⁹ เอลเมอร์ แอล. ทาวนส์, *ทำอย่างไรให้รวีวารศึกษาเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ*, แปลโดย เรวดี วามันัฐจินดา (กรุงเทพมหานคร: สถาบันรวีวารศึกษาในประเทศไทย, 2000), 1 – 11.

ศึกษายังช่วยให้ผู้เชื่อได้เรียนรู้พระวจนะของพระเจ้าอย่างเป็นระบบ เพราะหลักสูตรหรือบทเรียนก่อนที่จะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องมีการวางแผนเสียก่อน ที่สำคัญคือคริสเตียนศึกษานั้นสามารถช่วยทำให้เป้าหมายที่คริสตจักรได้กำหนดขึ้นนั้นสำเร็จได้ โดยผ่านงานด้านคริสเตียนศึกษา ดังนั้นคริสเตียนศึกษาควรได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยคริสตจักรและดำเนินแผนงานอยู่ภายใต้การควบคุมของคริสตจักร

การสอนพระคัมภีร์เป็นส่วนหนึ่งของคริสเตียนศึกษา ซึ่งเป็นการสอนที่ช่วยให้คนได้เรียนรู้หลักการพื้นฐานตามแนวทางของพระคัมภีร์โดยตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ซึ่งผู้สอนจะต้องเข้าใจคำสอนในพระคัมภีร์ก่อนที่สำคัญมากกว่านั้นคือการเรียนการสอนแบบนี้จะต้องนำไปใช้ชีวิตของผู้เรียน (รวมถึงผู้สอน) ได้รับการเปลี่ยนแปลงจากพระวิญญาณบริสุทธิ์ โดยการยอมมอบชีวิตให้พระเยซูคริสต์เข้ามาครอบครองจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ (เอเฟซัส 4:13)¹⁰

4. วิธีการวิจัยเพื่อหาเจตคติและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลคือผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรวันอาทิตย์ซึ่งสอนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วยผู้สอนพระคัมภีร์ทุกระดับชั้นในคริสตจักรเขตอภิมณฑลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทยได้แก่ คริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ คริสตจักรธรรมประทีป คริสตจักรเด่นดำรงธรรมและคริสตจักรเด่นพระพร โดยการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างนั้นโดยการเลือกแบบเจาะจง และเป็นกลุ่มคนที่สามารถให้ข้อมูลที่ตรงประเด็นชัดเจนที่สุดซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากตัวแทนผู้สอนในแต่ละคริสตจักรในการให้ข้อมูลรวมทั้งเป็นจำนวน 17 คน จากนั้นได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้สอนพระคัมภีร์ในแต่ละคริสตจักรที่อยู่ในเขตอภิมณฑลที่ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งผู้สอนเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่ได้มีส่วนรับผิดชอบงานด้านการสอนพระคัมภีร์ในวันอาทิตย์เป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนแต่ละคนสอนพระคัมภีร์ให้แก่กลุ่มผู้เรียนที่มีช่วงวัย อายุแตกต่างกัน เช่น ผู้สอนบางคนสอนในระดับชั้นเด็กอนุบาล ผู้สอนบางคนสอนในระดับชั้นผู้ใหญ่วัยหลังเกษียณอายุการทำงาน เป็นต้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้หลังจากที่ได้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องบันทึกเสียงที่อัดเก็บข้อมูลไว้มาถอดคำสัมภาษณ์ทุกคำพูดและทำการวิเคราะห์ โดยที่คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้นเป็นคำถามชุดเดียวกันในกระบวนการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นแบ่งตามกลุ่มคำตอบที่มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถแยกเป็นประเด็นที่สำคัญได้สองประเด็นที่สอดคล้องกับปัญหาที่ตั้งไว้ในเบื้องต้นของการศึกษาครั้งนี้ ประเด็นแรกเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร ประเด็นที่สองเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

อภิปรายผลการวิจัย

¹⁰ ซี. บี. อีวีย์, หลักการสอนสำหรับผู้สอนคริสเตียนศึกษา, แปลโดย พรรณี สุปรัชญาสกุล และรัตนา ฉัตรธินวัฒน์ (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ที่รินนัส, 1999), 16 – 17.

เจตคติของผู้สอนประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1. ด้านการรับรู้ข้อมูล (ความคิด) 2. ด้านความรู้สึก 3. ด้านการกระทำ ซึ่งการค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีเจตคติของพิชเบน ที่มองเจตคติว่า “เจตคติ เป็นตัวแปรที่เน้นความรู้ ความรู้สึกและความพร้อมที่จะกระทำ”¹¹

จากการศึกษาวิเคราะห์หาเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรทั้ง 4 คริสตจักร โดยได้มีการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้สอนในแต่ละคริสตจักรเป็นจำนวนทั้งหมด 17 คน พบว่า ตัวแทนของผู้สอนในแต่ละคริสตจักรมีเจตคติด้านความคิดที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรมีดังนี้

- การสอนพระคัมภีร์เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างชีวิตทุกช่วงวัย โดยที่มีเรื่องราวของพระเจ้า เรื่องราวในพระคัมภีร์เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การท่องจำและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องราวพันธกิจ คำสั่งสอนของพระเยซู และพระมหาบัญชาที่มาถึงสาวกของพระเยซูในสมัยนั้นจนมาถึงเราที่เป็นผู้เชื่อในปัจจุบัน
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตคริสเตียนว่าควรเข้าใจน้ำพระทัยของพระเจ้า และมีความเชื่อที่เข้มแข็ง
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนกลุ่มผู้เชื่อที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งมีตั้งแต่วัยเด็กที่เป็นอนาคตของคริสตจักร ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ และควรมีการส่งเสริมให้รู้จักพระเจ้าเป็นการส่วนตัวมากยิ่งขึ้นด้วย

เจตคติของตัวแทนผู้สอนในแต่ละคริสตจักรโดยเฉพาะในด้านความรู้สึกส่วนใหญ่ ผู้สอนมีเจตคติในด้านบวกซึ่งสังเกตได้จากความรู้สึกที่คนส่วนใหญ่มีต่อพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในแต่ละคริสตจักรคือ รู้สึกมีสันติสุขดีใจ มีความสุข รู้สึกตื่นเต้น รู้สึกภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้น ได้รับการอวยพรและรู้สึกขอบคุณพระเจ้า

เจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร ในด้านความคิด (การรับรู้ข้อมูล) และในด้านความรู้สึก ส่วนใหญ่ส่งผลให้เกิดเจตคติไปในทิศทางด้านบวก ซึ่งเจตคติทั้งสองด้านนี้ส่งผลต่อการเกิดการกระทำที่เป็นไปในทิศทางที่ดีด้วย เช่น ผู้สอนท่านหนึ่งมีความคิดเกี่ยวกับการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรว่าแท้จริงแล้ว การเรียนพระคัมภีร์ในคริสตจักรไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กเท่านั้น แต่ควรประกอบด้วยผู้เรียนในทุกช่วงวัย คือตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงวัยหลังเกษียณ จากความคิดนี้เองได้ส่งผลให้ผู้สอนมีความรู้สึกดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการได้เสริมสร้างผู้เชื่อทุกช่วงวัยให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในพระคัมภีร์มากยิ่งขึ้น จากความคิดและความรู้สึกที่ผู้สอนมีนั้นได้ส่งผลให้แสดงออกเป็นการกระทำที่ชัดเจนคือ ผู้สอนเองมีกำลังใจในการเตรียมการสอนและพยายามคิดหาวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การที่จะพัฒนาให้ผู้สอนเกิดเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ได้นั้นจะต้องพัฒนาผู้สอนให้มีทั้ง 3 ด้านไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ด้านความคิด (Head) ความรู้สึก (Heart) และด้านการกระทำ (Hand)

ส่วนองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนให้เกิดขึ้นมีทั้งหมด 6 ด้านได้แก่ ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านความรู้ ด้านประสบการณ์ ด้านโอกาสที่ได้รับ ด้านภาระใจส่วนตัวและด้านบุคลิกภาพส่วนตัว

¹¹ สุนทรีย์ โคมิน, เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8-15: จิตวิทยาทั่วไป (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 1992), 395 – 403.

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิจัยเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดเรื่อง SHAPE Model¹² ของ ริชาร์ด วอร์เรน จนทำให้เกิดหลักการที่มีชื่อว่า “การสร้างเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ตามแบบ SHAPE Model”

แนวคิด SHAPE model

ริชาร์ด วอร์เรน ผู้เขียนหนังสือชีวิตที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์ ได้ให้มุมมองที่สามารถนำมาปรับใช้ในบริบทผู้สอนพระวจนะว่าพระเจ้าสร้างสิ่งมีชีวิตในโลกใบนี้ขึ้นมาให้มีลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกันเพื่อทำบางสิ่งบางอย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งที่พระเจ้าทรงสร้างเพื่อให้เรามีบทบาทบางอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเช่นกัน โดยเฉพาะพระเจ้าได้ทรงกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าพระองค์ปรารถนาให้เรามีส่วนร่วมในพันธกิจในโลกนี้อย่างไร ด้วยเหตุนี้เมื่อใดก็ตามที่พระเจ้าให้เรารับผิดชอบอะไรบางอย่าง พระองค์ทรงรู้และได้เตรียมความพร้อมในชีวิตของผู้ที่ทำพันธกิจด้านการสอนมาโดยตลอด ผู้เขียนได้ใช้แนวคิด SHAPE ซึ่งเป็นตัวย่อองค์ประกอบต่างๆ ในบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อพันธกิจอันประกอบด้วย

S ย่อมาจาก Spiritual gifts หมายถึง ความสามารถพิเศษที่มาจากพระเจ้าเพื่อใช้ในการรับใช้พระเจ้า ซึ่งความสามารถที่มนุษย์แต่ละคนมีนั้นก็แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อพันธกิจของพระเจ้าจะได้สำเร็จผู้สอนจึงควรรู้ว่าตนเองมีของประทานอะไรและใช้อย่างไรในงานพันธกิจของพระเจ้า

H ย่อมาจาก Heart หมายถึงหัวใจ ในการรับใช้พระเจ้านั้นใจคือสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะใจที่มีความกระตือรือร้น หากมนุษย์รักในสิ่งที่ทำก็จะต้องคอยให้ใครมาบอกหรือกระตุ้นให้ทำ แต่ตัวมนุษย์เองจะมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำในสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้า

A ย่อมาจาก Abilities หมายถึง ทักษะที่มนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่เกิดซึ่งเชื่อว่าความสามารถทั้งหมดที่มีนั้นสามารถพัฒนาให้ตีมากยิ่งขึ้นได้และสามารถใช้สิ่งที่เราแต่ละคนมีนั้นในการรับใช้พระเจ้าได้ ดังนั้นให้ทำในสิ่งที่พระเจ้าต้องการให้ทำอย่างเต็มที่

P ย่อมาจาก Personality หมายถึง บุคลิกภาพที่มนุษย์แต่ละคนมีไม่เหมือนกัน บุคลิกภาพที่เวลานี้สอดคล้องกับงานรับใช้พระเจ้าเพราะพระเจ้าทรงรู้จักมนุษย์เป็นอย่างดี ดังนั้นสิ่งที่พระเจ้าทรงอนุญาตให้ทำนั้นจะทำให้มนุษย์รู้สึกพึงพอใจและมีความสุขที่ได้ทำ

E ย่อมาจาก Experience หมายถึง ประสบการณ์ ทุกเหตุการณ์ที่ได้พบเจอในชีวิตพระเจ้าทรงอนุญาตให้เกิดขึ้นเพื่อพระประสงค์ของพระเจ้าที่มีในชีวิตของมนุษย์แต่ละคน โดยเฉพาะงานรับใช้ได้สำเร็จ ไม่ว่าประสบการณ์ที่มีนั้นจะเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้มีความสุขหรือเจ็บปวดก็ตามสิ่งนั้นจะไม่สูญเปล่าอย่างแน่นอนเพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมและเตรียมชีวิตให้เป็นคนที่ใช้การได้ โดยเฉพาะประสบการณ์ที่เจ็บปวด การที่พระเจ้าทรงอนุญาตให้เจอก็เพื่อให้ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์นี้ไปช่วยเหลือผู้อื่นได้¹³

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

¹² ริชาร์ด วอร์เรน, ชีวิตที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์: ฉะนั้นอยู่บนโลกนี้เพื่ออะไร, แปลโดย สถาบันคริสเตียนา (กรุงเทพมหานคร: สถาบันคริสเตียนและพัฒนาคริสตจักร, 2013), 256 – 271.

¹³ ริชาร์ด วอร์เรน, ชีวิตที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์: ฉะนั้นอยู่บนโลกนี้เพื่ออะไร, แปลโดย สถาบันคริสเตียนา (กรุงเทพมหานคร: สถาบันคริสเตียนและพัฒนาคริสตจักร, 2013), 256 – 271.

5.1 เจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

5.1.1 เจตคติในด้านความคิด (Head)

- การสอนพระคัมภีร์เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างชีวิตทุกช่วงวัย โดยที่มีเรื่องราวของพระเจ้า เรื่องราวในพระคัมภีร์เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การท่องจำและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องราวพันธกิจคำสั่งสอนของพระเยซูและพระมหากษัตริย์ที่มีมาถึงสาวกของพระเยซูในสมัยนั้นจนมาถึงเราที่เป็นผู้เชื่อในปัจจุบัน
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตคริสเตียนว่าควรเข้าใจน้ำพระทัยของพระเจ้าและมีความเชื่อที่เข้มแข็ง
- การสอนพระคัมภีร์เป็นการสอนกลุ่มผู้เชื่อที่เฉพาะเจาะจงซึ่งมีตั้งแต่วัยเด็กที่เป็นอนาคตของคริสตจักรไปจนถึงวัยผู้ใหญ่และควรมีการส่งเสริมให้รู้จักพระเจ้าเป็นการส่วนตัวมากยิ่งขึ้นด้วย

5.1.2 เจตคติในด้านความรู้สึก (Heart)

ความรู้สึกที่ตัวแทนผู้สอนส่วนใหญ่มีต่อพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรคือ รู้สึก

มีสันติสุข ดีใจ มีความสุข รู้สึกตื่นเต้น รู้สึกภาคภูมิใจ มีความกระตือรือร้น ได้รับการอวยพรและรู้สึกขอบคุณพระเจ้า

5.1.3 เจตคติในด้านการกระทำ (Hand)

5.2 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนให้เกิดขึ้นมีทั้งหมด 6 ด้านได้แก่ ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านความรู้ ด้านประสบการณ์ ด้านโอกาสที่ได้รับ ด้านภาระใจส่วนตัวและด้านบุคลิกส่วนตัว ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดดังกล่าว กล่าวคือ การสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร ได้นั้นจะต้องสร้างให้ครบทั้ง 5 ด้าน นั่นก็คือด้าน S (Spiritual gift) คือความสามารถพิเศษที่มาจากพระเจ้า (ของประทานที่มาจากพระเจ้า) โดยการสร้างโอกาสให้ผู้สอนได้รับการพัฒนาความสามารถพิเศษที่ตนเองมีให้มากยิ่งขึ้น ด้าน H (Heart) คือหัวใจในการสอน โดยการสร้างให้ผู้สอนมีภาระใจที่อยากจะสอนพระคัมภีร์ด้วยความตั้งใจ ด้าน A (Ability) คือทักษะที่ผู้สอนควรจะต้องมีในการสอนพระคัมภีร์ โดยมีการสร้างให้ผู้สอนมีความรู้มากเพียงพอจนเกิดเป็นทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการสอนพระคัมภีร์ได้ต่อไป ด้าน P (Personality) คือบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดีที่ผู้สอนพระคัมภีร์ควรมี ซึ่งสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้จนกลายเป็นบุคลิกภาพของตัวเอง ด้านสุดท้าย E (Experience) คือประสบการณ์ที่จะนำพาให้ผู้สอนเกิดความคิดและความรู้สึกที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักร โดยการสร้างประสบการณ์ให้ผู้สอนเรียนรู้ที่จะคิดบวก เพราะการที่จะทำให้ผู้สอนพระคัมภีร์มีเจตคติที่ดีนี้จะต้องมีการสร้างให้ครบทุกด้าน ไม่ควรเน้นไปทางด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

แนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงได้เป็นแผนภูมิดังต่อไปนี้

เจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ตามแบบ SHAPE Model

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การที่จะสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้สอนในการทำพันธกิจในด้านการสอนพระคัมภีร์ได้นั้นจะต้องมีการร่วมมือระหว่างผู้นำในคริสตจักรที่มีส่วนในด้านพันธกิจคริสเตียนศึกษาและผู้สอนในการสร้างและพัฒนาไปพร้อมๆกัน ซึ่งในแง่มุมหนึ่งที่ได้จากการศึกษาหาเจตคติของผู้สอนที่มีต่อการทำพันธกิจด้านการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อเจตคติของผู้สอนนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะต่อผู้นำในคริสตจักรที่มีส่วนในด้านพันธกิจคริสเตียนศึกษา ดังนี้

สำหรับผู้นำในคริสตจักรที่มีส่วนในด้านพันธกิจคริสเตียนศึกษาการสอนพระคัมภีร์เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างชีวิตของผู้เชื่อในคริสตจักรให้มีชีวิตที่เชื่อฟังพระเจ้าโดยแสดงออกมาเป็นการกระทำผ่านการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการทำให้สมาชิกได้เติบโตทางด้านฝ่ายจิตวิญญาณ ดังนั้น ตัวผู้นำเองโดยเฉพาะผู้นำที่มีบทบาทในการดูแลพันธกิจด้านคริสเตียนศึกษาควรที่จะมีการตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการเสริมสร้างชีวิตของสมาชิก โดยที่เป้าหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของคริสตจักรด้วยเช่นกัน จากนั้นผู้นำควรมีส่วนในการสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ผู้สอนโดยอาศัย SHAPE Model เป็นแบบการสร้างเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ให้แก่ผู้สอนโดยมีเป้าหมายที่ได้ตั้งขึ้นนั้นเป็นปลายทางความสำเร็จ

ในส่วนของ S (Spiritual gift) ผู้นำควรมีการสำรวจความสามารถพิเศษที่มาจากพระเจ้าหรือของประทานของผู้สอนแต่ละคนและเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ใช้ของประทานที่มีนั้นในการสอนมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของ H (Heart) ผู้นำควรมีส่วนในการสร้างภาระใจให้แก่ผู้สอนโดยให้ผู้สอนได้คำนึงอยู่เสมอว่าการสอนพระคัมภีร์นั้นเป็นงานที่มีเกียรติซึ่งพระเจ้าได้ทรงเรียกให้ทำ และเกิดความตั้งใจที่อยากจะเห็นเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ประสบความสำเร็จ

ในส่วนของ A (Abilities) ผู้นำควรมีการจัดอบรมที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ในด้านพระคัมภีร์และความรู้ในด้านทักษะการสอนที่จำเป็นต่อการสอนพระคัมภีร์ให้แก่ผู้สอน เพื่อให้ผู้สอนได้มีความรู้จนสามารถพัฒนาเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้จริงในการสอน

ในส่วนของ P (Personality) ผู้นำควรมีส่วนในการกระตุ้นให้ผู้สอนเห็นความสำคัญของการมีอุปนิสัยที่ดีในการสอนพระคัมภีร์ เช่น กระตุ้นให้ผู้สอนมีนิสัยที่กระตือรือร้นในการเตรียมการสอนโดยทำเป็นประจำจนเกิดเป็น

นิสัย กระตุ้นให้ผู้สอนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะตามมาของการจัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันที่จะส่งผลต่อการสอนพระคัมภีร์ เป็นต้น

ในส่วนของ E (Experience) ผู้นำควรมีส่วนในการจัดประสบการณ์ให้ผู้สอนได้มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กับพระเจ้าเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ (นอกเหนือจากการที่ผู้สอนได้ใช้เวลากับพระเจ้าเป็นการส่วนตัว) เพราะการที่ผู้สอนจะมีความคิดที่เปลี่ยนแปลงได้นั้นจะต้องพึ่งพาพระวิญญาณบริสุทธิ์ที่มีชีวิตเป็นผู้ทรงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยในรูปแบบการจัดประสบการณ์นั้นจะมาเป็นแบบกลุ่มเพื่อจะได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดและได้หนุนใจซึ่งกันและกัน

แต่ถึงกระนั้นก็มีการที่ผู้นำจะมีส่วนในการสร้างผู้สอนให้มีเจตคติที่ดีต่อการสอนพระคัมภีร์ตามแบบ SHAPE Model ได้นั้น ตัวผู้นำเองก็ควรเริ่มสร้างเจตคติที่ดีที่ตัวผู้นำเองก่อน หรือเรียกอีกอย่างว่าตัวผู้นำควรรับการสร้างให้ SHAPE Model เกิดขึ้นจริงในชีวิตก่อนนั่นเอง

สำหรับผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรเมื่อผู้สอนได้รู้เป้าหมายที่ผู้นำได้กำหนดไว้และเห็นว่าการสอนพระคัมภีร์เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาในด้านฝ่ายจิตวิญญาณของผู้เชื่อในคริสตจักรให้เติบโตได้ ดังนั้นตัวผู้สอนเองก็ควรพัฒนาด้านตนเองตามแบบ SHAPE Model เพราะเมื่อตัวผู้สอนได้รับการพัฒนาแล้วก็จะสามารถมีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ได้เช่นกัน

ในส่วนของ S (Spiritual gift) ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ตัวเองได้พัฒนาความสามารถพิเศษที่มาจากพระเจ้าหรือของประทานที่ตนเองมีในการสอนพระคัมภีร์ โดยใช้ของประทานนั้นเป็นประจำ

ในส่วนของ H (Heart) ผู้สอนควรมีช่วงเวลาที่ได้คิดใคร่ครวญคำนึงถึงแรงบันดาลใจที่ทำให้ตัวผู้สอนเองได้ตัดสินใจเข้ามามีส่วนในการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรอยู่เสมอและให้แรงบันดาลใจนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ผู้สอนทำพันธกิจการสอนพระคัมภีร์ด้วยทำที่นี้ต่อไป

ในส่วนของ A (Abilities) ผู้สอนควรมีการหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสอนพระคัมภีร์ โดยทำเป็นการส่วนตัวให้เป็นประจำมากยิ่งขึ้น เช่น หมั่นศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวกับพระคัมภีร์ ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน เป็นต้น เมื่อมีความรู้จากนั้นลองคิดหาวิธีการปรับประยุกต์ความรู้ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรให้ออกมาเป็นการกระทำหรือรูปธรรม

ในส่วนของ P (Personality) ผู้สอนควรมีการฝึกฝนในการจัดสรรเวลาและเรียงลำดับความสำคัญในการดำเนินชีวิตจนเป็นนิสัย เพราะถ้าหากผู้สอนเรียนรู้ที่จะจัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันได้ก็จะส่งผลดีต่อการเตรียมการสอนพระคัมภีร์ด้วยเช่นกัน ซึ่งการสอนพระคัมภีร์ที่มีการเตรียมมาเป็นอย่างดีนั้นจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนพระคัมภีร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

ในส่วนของ E (Experience) ผู้สอนจะต้องเห็นความสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้สอนเองกับพระเจ้าโดยผ่านทางการใช้เวลากับพระเจ้าเป็นการส่วนตัวในทุกวัน เพราะการใช้เวลาด้วยพระเจ้าเป็นเหมือนการสะสมพลังเอาไว้ทดแทนเมื่อยามที่จิตวิญญาณของผู้สอนเริ่มอ่อนกำลังลงจากภาวะอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ที่ผู้สอนต้องเผชิญในชีวิตแต่ละวัน โดยมีพระวิญญาณบริสุทธิ์เป็นผู้นำให้ผ่านทุกสถานการณ์ของชีวิตไปได้

บรรณานุกรม

กนกรัตน์ สุขะตุงคะ. ประมวลความรู้ทางจิตวิทยาคลินิก. กรุงเทพมหานคร: นิโอดิจิตอล, 2013.

- ทาวนส์, เอลเมอร์ แอล. ทำอย่างไรให้วิวัฒนาการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ. แปลโดย เรวดี วามันธุ์จินดา.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิวัฒนาการศึกษาในประเทศไทย, 2000.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์,
2013.
- วอร์เรน, ริชาร์ด. ชีวิตที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์: ฉันทอยู่บนโลกนี้เพื่ออะไร. แปลโดย สถาบันคริสเตียนและพัฒนา
คริสตจักร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคริสเตียนและพัฒนาคริสตจักร, 2013.
- สุนทรী โคมิน. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 1992.
- สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ. คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ตริเทพ, 2013.
- อีวีย์, ซี. บี. หลักการสอนสำหรับผู้สอนคริสเตียน ศึกษา. แปลโดย พรรณี สุปรัชญาสกุลและรัตนา ฉัตรธินวัฒน์.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ที่รันนัส, 1999.
- Anthony, Michael J. Christian education: Foundations for the twenty – first century. United States
of America: Baker Academic, 2001.
- Groom, Thomas H. Christian religious education: Sharing our story and vision. San Francisco: Jossey
Bass, 1980.

Christian Leadership as Jesus Christ
(Servant Leadership)

ผู้นำคริสเตียนตามแบบอย่างพระเยซู

(ผู้นำแบบผู้รับใช้)

Miss Pakprim Theerananthasomboon

พัคตร์พริ้ม อีรนนทสมบุญ¹

Abstract

The purpose of this study is to study the nature of Christian leaders as Jesus or Servant Leaders: A Case Study of Christian Leadership as Jesus in John 1:14. The study found that the character of the Christ-Christian leader is grace (love) and truth is the nature of Jesus Christ. Jesus is as an example in these two characteristics. He becomes an influential leader because of his love, sacrifice and truth which cause many people follow him from their heart. Jesus trained his disciples as servant leaders, and everyone can be leaders because we are his disciples.

However, some churches lack an understanding about Christian leadership. This is especially true in the Karen Church because we still lack leaders to serve at churches and for other general work. The problem is that the church is still weak in building discipleship. So the researcher began to use this concept to develop Karen churches through the establishment of Karen Youth Development Center. It is a place to train and prepare future leaders to be true followers in Christ and to serve the community, in Thailand and other countries according to God's calling.

Key words: leader, servant leader, grace, and truth

¹ ผู้จัดการศูนย์พัฒนาผู้นำกะเหรี่ยงแบ็บดิสท์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือการศึกษาลักษณะของผู้นำคริสเตียนแบบพระเยซูคริสต์ หรือผู้นำแบบผู้รับใช้: กรณีศึกษาลักษณะผู้นำคริสเตียนแบบพระเยซูคริสต์ในพระธรรมยอห์น 1:14 จากศึกษาพบว่าลักษณะของผู้นำคริสเตียนแบบพระเยซูคริสต์คือ พระคุณ (ความรัก) และความจริง คือพระลักษณะของพระเยซูคริสต์ และทรงเป็นแบบอย่างใน 2 ลักษณะนี้จึงทำให้พระองค์ทรงเป็น ผู้นำที่ทรงอิทธิพล เปี่ยมไปด้วยความรัก ความเสียสละ และความถูกต้อง ทำให้ผู้คนติดตาม พระองค์ด้วยความเต็มใจ และทรงสอนให้สาวกได้เป็นสาวก และเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ และเราทุกคนสามารถเป็นผู้นำได้เพราะเราทุกคนเป็นสาวกของพระองค์ อย่างไรก็ตามปัจจุบันคริสตจักรยังไม่ได้เข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้นำคริสเตียนทั้งหมด โดยเฉพาะ คริสตจักรในกระเหรี่ยงยังไม่ค่อยเข้าใจ และขาดแคลนผู้นำแบบผู้รับใช้ที่จะรับใช้ในคริสตจักร และงานทั่วไป เพราะยังอ่อนในการสร้างสาวก ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงเริ่มใช้แนวคิดนี้ในการพัฒนา คริสตจักรกระเหรี่ยงผ่านทาง การจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้นำเยาวชนกระเหรี่ยง เพื่อเป็นสถานที่ ฝึกฝนและอบรม และสร้างผู้นำในอนาคตที่จะเป็นสาวกแท้ในพระคริสต์และออกไปรับใช้ชุมชน คริสตจักรทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศตามการทรงเรียกของพระเจ้า

คำสำคัญ: ผู้นำ ผู้นำแบบผู้รับใช้ พระคุณ ความจริง

Introduction

The issue of leadership is a big topic in the Bible; we see many problems that happen with the leaders there. In the period of the Judges, we observe that there are strong leaders and weak leaders. If the leader was strong, the Israelites also became strong and healthy. On the other hand, if the leader was weak, the Israelites became weak and sinned against God. In Deuteronomy 16-18 it mentions about the issue of leaders. There are four laws for four kinds of leaders when entering to the promise land, including: Judges who are the leaders of the Israelites during after the death of Joshua to the time of Samuel, Saul and David, then there are the Kings to govern the Israelites, next are the Priests who are serve as the religion practicing and Prophets the person who communicate with God and speak God's word to the people. All of them are leaders under the authority of God, and none have any authority over each other or corrupt the power of each other. They are equal and have different duties. But the history of the Israelites shows that they did not obey what the law said in Deuteronomy. Thus, as the lives of the leaders became increasingly worse, the Israelites lives became worse as well.

When the disciples of Jesus were asking about authority in Mark 10:35-45, they understood that to be a leader is to have authority or position. Therefore, James and John, the sons of Zebedee desired to be on the right and left hand of Jesus. This is a wrong perspective of how to be a leader, because Jesus said to them that whoever wants to be a leader must serve others. After the time of Jesus, the Holy Spirit came to be with the believers, so everyone can connect with God and everyone can be the leader because a leader is a servant of God. We are all servant leaders of God.

Nowadays churches are struggling with the problem of leadership because of their weaknesses and wrong perspectives about leadership. Moreover, many countries are struggling with their governments, organizations or companies which also face leadership problems. Therefore, it is very important to look back to the Bible and consider the principle of leadership there; especially in the life of Jesus Christ who is our best example of leadership.

Leadership Definitions

Bennis and Nanus claim there are over 350 definitions of leadership, but they write, "Leadership is what gives an organization its vision and its ability to translate that vision into reality." John Haggai writes, "Leadership is the discipline of deliberately exerting special influence within a group to move it toward goals of beneficial permanence that fulfill the group's real needs." Ken Blanchard, writes, "Leadership is a process of influence. Any time you seek to influence the thinking, behavior, or development of people in their personal or professional lives, you are taking on the role of a leader."

Warren Bennis writes that leadership is "The ability to turn a dream, a vision of a desired future state into a reality with and through the cooperation of other people."²

Finally, the United States Army's definition is, "Influencing people – by providing purpose, direction, and motivation – while operating to accomplish the mission and improving the organization."³

However, for Christian leadership, there is something more significant which makes a difference between Christian leaders and secular leaders. Firstly, we must consider vision or purpose. We can see secular leaders— for example, Adolf Hitler, Julius Caesar, and even Jim Jones — who were effective leaders and motivated people to accomplish their vision. But it seems like it was not a good vision. In contrast, Christian leaders, as Jesus Christ, have a vision of bringing glory to God. Secondly, the character of the secular leader is often that of a dictator, whereby the leader controls everything and has the authority to do everything. On the other hand, Christian leadership must be in unity with leadership qualities described in Scripture. It is not enough that they have a vision and the skill to motivate others toward their vision; they must also demonstrate in their own life the characteristics of the Christ Image.⁴ Because Christian leaders are "servants of God," they lead by serving or through "servant leadership." Indeed, their goal is not to lead but to serve. This is the principle of leadership and the characteristic of the leader. But, as Christians intend to make an impact on this world for Christ, it is our duty to keep on.⁵ As Paul said, "Not that I have already obtained it, or have already become perfect, but I press on in order that I may lay hold of that for which I was laid hold of by Christ Jesus. Brethren I do not regard myself as having laid hold of it yet; but one thing I do: forgetting what lies behind and reaching forward to what lies ahead, I press on toward the goal for the prize of the upward call of God in Christ Jesus."

Robert K. Greenleaf said "The servant-leader is servant first... It begins with the natural feeling that one wants to serve, to serve first. Then conscious choice brings one to aspire to lead. That person is sharply different from one who is leader first; perhaps because of the need to assuage an unusual power drive or to acquire material possessions...The leader-first and the servant-first are two extreme types. Between them there are shadings and blends that are part of the infinite variety of human nature."

The word "servant" in Hebrew "עַבְד" or Greek "δουλος" can mean "slave" (either man or woman). He or she is in the service of a master, and is under obligation to obey and to work for the benefit of the master. The significance of the servant is that suffering is accepted

² Leaders: the Strategies For Taking Charge, New York: Harper and Row, 1985.

³ <https://en.wikipedia.org/wiki/Leadership> access 18/8/2013

⁴ David M. Turner. DEFINITION AND PHILOSOPHY OF CHRISTIAN LEADERSHIP. Article

⁵ David M. Turner. DEFINITION AND PHILOSOPHY OF CHRISTIAN LEADERSHIP. Article

without bitterness.⁶ Thus, leadership in the general view and in the biblical view are quite different because whereas in the general view a good leader must lead and accomplish the mission or purpose, a Christian leader must focus on the heart of people. Our wonderful example is Jesus Christ.

Jesus' Leadership

As the definition of general and Christian or servant leadership is important, so also is the definition of the character of the leader. Every definition mentions the qualifications, duties and significance of this position. Therefore, we need to understand and study these things. The superior example of leadership is our Lord Jesus Christ. The obvious image of servant leadership or Christian leadership is the beginning of Jesus' life. The great statement from John 1:14 will be exegeted, and we will try to see the significance of Jesus' leadership.

The Gospel of John is the fourth Gospel. There are many things that make it different from the other three Gospels. One of the special features of John is the beginning part: "The word became flesh." He describes the coming of Jesus in an unusual way, and does not start from the account of Jesus' birth like the Gospels of Matthew and Luke. Instead, John starts from the Greek term "Logos." This conception could mean two things: "word" and "reason." Jewish people are familiar with the power of the word of God because everything comes from the word of God, as in Genesis 1:3 "God said, Let there be light and there was light." But the Greeks were familiar with the idea of reason; and the reason for everything is God. Therefore, John tries to reveal that the word became flesh. That means God became a human being. This is the revelation of God through Jesus Christ.⁷

In John 1:14 we read, "The Word became flesh and made his dwelling among us. We have seen his glory, the glory of the One and Only, who came from the Father, full of grace and truth."
(NIV)

This verse starts from the incarnation of God. It is related to verse 1: "In the beginning was the Logos, and the Logos was with God, and the Logos was God." So now in verse 14 "The Logos became flesh." Of course, the "Word" or "Logos" is a Christological reference, meaning Jesus Christ; but John, the writer, tries to relate to Greek words because of the context. And became flesh or was made flesh (**σαρξ ἐγένετο**), is the same verb as in John 1:3. The word **σαρξ** or "flesh" describes this new mode of being. So He is not a new being but He is a new mode of being. In the previous verse we have seen the explanation of Jesus as a personality from the very beginning and in existence already in Genesis. Then this time the word became flesh means more than that. He assumed human nature entirely, identifying Himself with the race of man, having a

⁶ The Interpreter's Dictionary of the Bible. Abingdon Press.1962,p.291-294

⁷ William Barclay. The Gospel of John Volume 1.The Westminster press.1955,p.XV-XII

human body, a human soul, and a human spirit (John 12:27; John 11:33; John 13:21; John 19:30).⁸ Therefore, in this section we can see a key characteristic of Jesus: that He is God but he does not consider himself so, and humbles himself to be like a human being. As it says in Philippians 2:5-11, “Your attitude should be the same as that of Christ Jesus: who, being in very nature God, did not consider equality with God something to be grasped, but made himself nothing, taking the very nature of a servant, being made in human likeness. And being found in appearance as a man, he humbled himself and became obedient to death even death on a cross! Therefore God exalted him to the highest place and gave him the name that is above every name, that at the name of Jesus every knee should bow, in heaven and on earth and under the earth, and every tongue confess that Jesus Christ is Lord, to the glory of God the Father.” God, who lives in heaven and created the heaven and earth, now took on human nature. However, he is not like the others. His humility became the great core of Christian leadership, because he humbled himself, was made sin for us, and died on the cross in his flesh. His nature is opposite from fallen human beings; while we are self-centered, Jesus is other-centered.⁹

Then, John 1.14 says, “and made his dwelling among us.” The word “dwelling” in Greek is “σκηνώω” which means to tent or encamp as God did in the Tabernacle in the time of Exodus. It is a symbol of protection and communion. Moreover, in Hebrew, the word “dwelling” is “דָּבַד” which means abide, to reside or permanently stay, remain, rest. In the original, the word “he dwelt among us as he dwelt in a tabernacle” which intimates, firstly, that he dwelt as shepherds dwell in tents, or, secondly, as soldiers dwell in tents for war. Thirdly he dwelt here as in a tent but not at home so it was just temporary as a pilgrim on earth, Fourthly, he dwelt in the human nature of Christ as God dwelt in the tabernacle of Moses.¹⁰ Thus, we can see the word made himself to dwell with us which is the same picture as when Moses built the Tabernacle and God said that He would dwell among the Israelites. The Israelites were sinners like us; so God dwelt among the sinful people in Exodus as Jesus dwelt among us who are rebellious people. Psalm 68:18 says, “When you ascended on high, you led captives in your train; you received gifts from men, even from the rebellious, that you, O LORD God, might dwell there.”

Because he dwelt among us, so “We have seen his glory” — that is, “The glory of the One and Only.” The word “glory” in Greek is “δόξα,” meaning “to have honor and dignity.” Therefore, Jesus appears himself and abides with us so we can see his characteristics, his divine, holy, heavenly glory. It is the same glory that was seen in Exodus 40:34-38 at the tent of meeting, and the same in I Kings 8:10 at the temple of Solomon.¹¹ However, the glory was the only Son

⁸ <http://www.studylight.org/com/vnt/view.cgi?bk=joh&ch=1#14> access 18/9/2013

⁹ Bill Robinsion. Incarnate Leadership. Zondervan, Grand Rapids, Michigan. 2009, p.22

¹⁰ Matthew Henry’s Complete Commentary on the Whole Bible

¹¹ Lesslie Newbigin. The Light has come. William B. Eerdmans Publishing Company. 1982, p.8

“who came from the Father.” In this sense, Jesus Christ is the only begotten son of the Father, but the believers are the children of God, adopted by God’s grace. The Christian is homoiousioi (defined as “a like nature”), but Christ is homousios (defined as “the same nature”) (2 Peter 1:4). Although the angels are sons of God, he never said to any of them, “this day have I begotten thee” (Heb.1:5).¹²

Additionally, Jesus did not come by himself by his will; but his incarnation comes from God the Father who asks him to come to this world. He does not receive the glory of men but receives the glory of God and comes from God. He does not glorify himself, but glorifies the Father, which is the only true glory. For the manifestation of the true glory, the conceptions of pagans are limited. They are about power, authority and control. But Jesus is the humble, obedient Son.¹³

When Jesus lives among us then everyone will see his grace and truth. In the last section, the Logos [Jesus] is “full of grace and truth.” These are two characteristics of Jesus (“grace” and “truth”) that are mentioned only in this verse from the fourth Gospel. This phrase “full of grace and truth” in Greek “πληρης χαριτος και αληθειας,” sums up the character of the divine revelation. “Grace corresponds with the idea of the revelation of God as Love (1 John 4:8, 1 John 4:16) by Him who is Life; and Truth with that of the revelation of God as Light (1 John 1:5) by Him who is Himself Light” (Westcott).¹⁴ Some people may think “grace and truth” go against the Law in the Old Testament because Law has no tenderness, no pity, no feeling. Nevertheless, in the Old Testament we also have seen these characteristics of God. In Exodus 34:6 we read, “And he passed in front of Moses, proclaiming, “The Lord, the Lord, the compassionate and gracious God, slow to anger, abounding in love and faithfulness”. Not only in this verse in the Old Testament, but in all the stories in the Old Testament, God has revealed himself to the Israelites, especially during the Exodus, as a God who is always patient with them. Even though they sin against him, God is gracious, full of steadfast love and faithfulness; and he always keeps his covenant of mercy.¹⁵

Therefore, all the promises, covenants and revelations are fulfilled and reflected in Jesus who was the Word who became flesh, who was in the beginning with God, who was with God and is God; but human beings do not recognize him.

Finally, in the exegesis of this verse, we have seen many characteristics of Jesus. He dwells among us to show how he is so that we can have relationship with him. Then he is the best example for us that we can see and understand how he is so we can see the glory of God in him. Before, we have heard God’s word; but now the word became flesh so we have seen his life. That life is full of unending love and faithfulness.

¹² <http://www.ewordtoday.com/comments/john/mh/john1.htm> access 18/9/2013

¹³ Lesslie Newbigin.p,8

¹⁴ <http://www.studylight.org/com/vnt/view.cgi?bk=joh&ch=1#14> access 18/9/2013

¹⁵ Lesslie Newbigin. The Light has come. William B. Eerdmans Publishing Company.1982,p.8-10

The Top Ten Mistakes of Leadership

There are many styles of leadership which have become a problem for the church and for society. The most common mistakes include: The Top-Down Attitude, Putting Paperwork before People work, The Absence of Affirmation, No room for Mavericks, Dictatorship in Decision Making, Dirty Delegation, Communication Chaos, Missing the Clues of Corporate Culture, Success without Successors and Failure to focus on the Future.¹⁶ These top ten mistakes that leaders make, are often seen in our society.

Firstly, Top – Down Leadership: This is a common method in our tradition as it is the autocratic style and also the easiest way for us to understand leadership. The common mistake and human nature is thinking that the leader must have authority and control over everything. This is the opposite of servant leadership. John C. Maxwell states that this style of leadership has been accepted by people because of 5 P's. The first P is Position: people have to follow the leader (boss, pastor or elder, government official, etc.). The second P is Permission: when people have a relationship with someone, they will easily follow and believe. The next P, Production says: people will follow because of what the leader has done before. Another P is People Development: people want to follow for their own benefit. The last P is Personhood: people want to follow because they respect the leader's life.¹⁷ Thus, we need to be careful with this style of leadership because it leads us to oppress and control others.

Second, Putting Paperwork before People Work: This style of leadership is very difficult to work with because they don't care about the people but care only the success of work. Paperwork is important but we need to put people before it. Everyone needs this emphasis; then they will work more than we expect.¹⁸

Third, The Absence of Affirmation: We need to understand that everyone thrives on praise and affirmation. They need encouragement to drive their lives and work, and the leader must know and understand this fact. When leaders show their love and care by words or by other ways, the people will know and love them as well. As Maxwell says, "People will never care how much you know until they know how much you care."¹⁹

Also, No Room for Mavericks: The maverick is the important person that the leader should not overlook because they also have value and something useful. Most leaders want to kill off mavericks and think that they are useless for the organization. A leader should give them room to

¹⁶ Hans Finzel. The Top Ten Mistkes Leaders Make. David C. Cook, USA. 2007

¹⁷ Hans Finzel, p.25-39

¹⁸ Hans Finzel, p.43-59

¹⁹ Ibid, p.61-71

do something and find out their ability to succeed. In fact, every organization needs mavericks because they are good with the new ideas that can help the organization.²⁰

Then, Dictatorship in Decision Making: No one likes to live under a dictator because dictators deny the value of the other. They think, “Only I know everything and can do everything.” It is a very dangerous leadership style and makes difficulty in others’ lives.²¹

Next, Dirty Delegation: This leadership style follows right on dictatorship in decision making and refuses to let go of control. They constantly watch others over their shoulders and cannot relax and let the task go on. They always worry and don’t believe in the abilities of other people. Therefore, it makes no one enjoy working with this leadership style.²²

Another mistake is Communication Chaos: It is the characteristic of confusing communication. Lack of communication makes people confused and fail to understand each other. So the leader has to consider and communicate with the people and never assume that anyone already knows and understands anything.²³

Furthermore, Missing the Clues of Corporate Culture: Corporate culture is “the way we do things around here,” or that which everyone agrees to do. Sometimes we cannot change this corporate culture. Changing corporate culture must be done carefully because it greatly affects the people and context. As a result, the leader should understand and respect the values of their corporate culture. They should also learn to wait and take time for changing something. This is the best way to avoid conflict in the future.²⁴

In addition, :Success Without Successors: Sometimes as a leader we forget to prepare a successor. This problem is a mistake of leadership. The reality is one day the position of leader will have transition, so the current leader needs to prepare the next leaders, train them, and support them to become good leaders in the future. However, there are not very many leaders that prepare the successors for the next age.²⁵

Finally, Failure to Focus on the Future: Because time changes so quickly, everything also tends to change as well. A leader must have vision and know the right direction for the future. What will happen in the future is something that cannot be known yet. But the leader should be concerned and think about what has happened in the past and present, and then have an effective

²⁰ Ibid,p.73-88

²¹ Ibid,p.89-109

²² Ibid,p.111-127

²³ Ibid,p.129-150

²⁴ Ibid,p.151-176

²⁵ Ibid,p.177-200

future vision for the organization. If there is no vision, failure will likely occur in the future to the organization and people who they lead.²⁶

From the above we can see the top ten mistakes of leadership that affect the church, organizations, and society. Therefore, we need to concern ourselves about this issue and try to improve and solve it, in order to help our society become better by changing some wrong attitudes of leadership. Next, we will study the best style of leadership by Jesus' model.

Application

Considering the exegesis in John 1:14, we can see the characteristics of leadership as servant leadership. In our society we need leaders whose characteristics are like Christ, whose incarnate leadership included humility, honoring God, graciousness, and truthfulness. All of these things are the characteristics of Jesus Christ. Hence, a Christian leader or servant leader needs to focus more on characteristics rather than on position or authority. Furthermore, we need to train and transform our lives to be like Christ by using the principles of servant leadership that are based on the Bible. Also we can learn from The Top Ten Mistakes of Leadership that warn us about how we lead our church or organization.

According to Thai Karen churches, we need to understand the idea of Servant Leadership or Christian Leadership based upon Jesus. If we don't understand this idea we will lack the next generation of leaders. This is because we think that leaders can be only those who finished seminary, or only pastors or elders in the church, or only those who are in a particular position. True Leadership is about the living in a way to influence others without depending upon orders from an authority figure. It is about how to impact others through love and truth. We need leaders who are able to lead the churches and communities, leaders who have a good influence on others' lives and set a good example for others, leaders who devote themselves to God and to people. Therefore, we are starting to study the role of leadership according to biblical views and to build especially Karen young people to become good servant leaders like Jesus Christ.

There are two weaknesses of the Karen churches and society: discipleship and evangelism.²⁷ These two important problems make the churches unable to flourish as expected. The Karen churches need to develop their discipleship training at church and also at leadership training institutions such as the Bible Seminary because these are the places to train the next leaders for the future. Since these two places produce the leaders of the church (missionaries, pastors, etc.), we need to use them to build and train people to be the disciples of Jesus, just as Jesus trained his disciples. However, nowadays the Karen churches or Karen organizations tend to focus more

²⁶ Ibid, p.201-219

²⁷ Sunny Danpongpee. Thesis of study the history of Thailand Karen Baptist Convention. Payap McGillvary. 1978.

on the building itself than on building the people. The Kingdom of God is about the people of God which more than important than building. If the people of God is strong, the church will be healthy church.

As I mention above, everyone can be the servant leader because all believers are Jesus' disciples. If this is not the case, we will see only pastors or elders working as leaders, and is not enough that only they to do the work of God. Every Christian needs to understand that they are all the leaders and God calls them to do something. It is not only pastors or elders at church whom God calls to serve. We need to start to make disciples and train them to be leaders wherever they work, whether or not they serve in the ministry. They will be the light to the world through other jobs in which they work.

Currently, we established The Karen Leadership Development Program (KLDP), a loving community located in the outskirts of Chiang Mai, dedicated to equipping future generations of the Karen people. We desire to assist the next generation of Karen to grow and develop into tomorrow's servant leaders. The young leaders come from Karen villages and live together on the KLDP campus. KLDP provides a safe, encouraging atmosphere focused on an intentional community. It is in the context of community that we assist our university students toward personal and corporate growth. Our daily life reflects the reality that each member contributes to and influences a community. We value the message and model of Jesus Christ – humble service motivated by love (servant leadership). Maturing into a posture of servant leadership requires training.

The KLDP training process is made up of four parts. First, KLDP staff members live with the students. Staff members are committed to their own ongoing journey of discipleship in Christ. They work hard to live genuinely and transparently “under the same roof.” Living together, the staff can provide real time accessibility and accountability for the students. Second, each student is paired with an off-site mentor. The mentor meets with them regularly (minimum of once monthly), encouraging and supporting them in their personal goals and challenges. Third, there are a variety of subjects in the KLDP curriculum. Over the course of their university years, students will attend workshops and courses relating to the subjects of Christian education, theology, life skills, spiritual formation, and servant leadership. Finally, KLDP training includes discipline or practice (practical application). Our core values will only become part of each student through practice and dialogue. Holistically, in every dimension of their lives, students develop an understanding that gracious training leads to freedom – freedom to become what they were created to be and to serve others in the process. Each year, the students write an individual plan that addresses each KLDP core value - spiritual growth, personal development, truth, education, and servant leadership. Staff, mentors and students assess their progress as the year unfolds. Character is built on knowledge,

understanding, and practice - empowered by the grace of God.²⁸ My hope for the Karen Church is to see more servant leaders who will influence their church, their community, their job and their neighbors, whether they be Thai or people of other nationalities.

Conclusion

Being in leadership is not easy, and yet, it is not too difficult. As Bennis said “Leaders are made, not born. Each of us contains the capacity for leadership.” Everyone can be a leader; so there are great opportunities to change not only the church or society, but also to change the world. This world needs leaders to lead, care for, and help others to have better spiritual and physical lives.

However, which kind of leader does the world require? It is the leader who loves the people and is loved by the people. It is the servant leader, as in the example of Jesus Christ who humbled himself, lived with us, full of grace and truth. He was the most effective leader, the one who changed the heart of the world to come back to God by sacrificing his life for us. As Christians we need to learn from the master Jesus Christ, the one who showed incarnate leadership.

²⁸ <https://www.kldp-cnx.org/about.html>

Bibliography

- Barclay, William. The Gospel of John, Volume 1. The Westminster Press. 1955.
- Danpongpee , Sunny. Thesis studying the history of Thailand Karen Baptist Convention. Payap, McGilvary. 1978.
- Finzel , Hans. The Top Ten Mistakes Leaders Make. David C. Cook. 2007.
- Greenleaf, Robert K. Servant Leadership. Paulist Press. 2002.
- Gwynn, H. Price. Leadership Education in the Local Church. The Westminster press.
- Keener, S. Craig. Matthew. IVP Academic, an imprint of Inter Varsity Press. 1997.
- Kraft, Dave. Leaders who Last. Crossway, Wheaton, Illinois. 2010.
- Newbigin, Lesslie. The Light has Come. William B. Eerdmans. 1982.
- Plueddemann, E. James. Leading Across cultures. IVP Academic. 2009.
- Robinson , Bill. Incarnate Leadership. Zondervan, Grand Rapids. 2009.
- Sipe, W. James and Frick M. Don. Seven Pillars of Servant Leadership. Paulist Press. 2009.
- The Interpreter's Dictionary of the Bible. 1962. Abingdon Press.
- Turner , David M. Definition and Philosophy of Christian Leadership. Article
<https://en.wikipedia.org/wiki/Leadership> access 18/8/2013
<http://www.bible-teaching-about.com/ChristianLeadership.html> access 18/8/2013
<https://www.greenleaf.org/what-is-servant-leadership/> access 18/8/2013
<http://www.studylight.org/com/vnt/view.cgi?bk=joh&ch=1#14> access 18/9/2013
<http://www.ewordtoday.com/comments/john/mh/john1.htm> access 18/9/2013
<https://www.kldp-cnx.org/about.html> access 11/2/2018

กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ

A Study of Church Planting in the Thai Context

: Case Study of Khelang Pantakit Church

วีระเดช กันธิพันธ์¹

Weeradech Kantipan

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรที่มีประสิทธิผล และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร โดยการศึกษากระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ และคริสตจักรลูก จุดประกาศ ของคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มประชากรตัวอย่าง 5 ท่าน จากคำถาม 13 คำถาม ถึงกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ ตามกระบวนการ 12 ขั้นตอน ของการปลูกสร้างคริสตจักร และอะไรคือปัญหาหลักในการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ

ผลการวิจัยพบว่าคริสตจักรเขลางค์พันธกิจได้ดำเนินการตามกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรครบทั้ง 12 ขั้นตอน และให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ทางสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้พบว่าการดำเนินการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทยอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีกระบวนการอย่างน้อยครบทั้ง 12 ขั้นตอน มีขั้นตอนสำคัญ 3 ประการที่เป็นปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรเขลางค์พันธกิจปลูกสร้างคริสตจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การอธิษฐาน การมีกลุ่มเซลล์พบปะกันระหว่างสัปดาห์ และการสร้างสาวก แต่มีบางขั้นตอนที่คริสตจักรเขลางค์พันธกิจไม่ค่อยให้ความสำคัญมากเท่าที่ควรในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ คริสตจักรลูก และจุดประกาศฯ ของคริสตจักร คือ การสำรวจชุมชน การนำคนมารับบัพติศมาเข้ามาเป็นครอบครัว การนำเสนอนิมิตแผนการปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรแม่ และการสร้างสาวกผู้นำท้องถิ่นของคริสตจักรลูก นำมาซึ่งปัญหาหลักในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ เช่น การถูกต่อต้านจากครอบครัวผู้เชื่อใหม่ และความขัดแย้งกับชุมชนในเรื่องศาสนพิธี เป็นต้น

คำสำคัญ : คริสตจักร, การปลูกสร้างคริสตจักร, คริสตจักรเขลางค์พันธกิจ

¹ ผู้อภิบาล Good Friend Church

Abstract

The purpose of this research is to study the process of effective church planting and to analyze the factors that affect the church planting process by analysing the church planting process of Khelang Pantakit Church, her daughter churches and preaching points. The data is gathered through conducting in-depth interviews. The researcher asked 13 questions with 5 members of the church to evaluate if the church practices the 12 steps of church planting, and to find out problems in the church planting process.

The result of the research reveals that Khelang Pantakit Church practices the 12 steps of church planting and emphasizes the importance of understanding the social, cultural and traditional context of the community. Therefore, it is found that the 12 steps of church planting are essential for effective church planting in the Thai context. Three main factors for Khelang Pantakit Church's success in church planting are prayers, weekly cell groups, and discipleship. However there are some steps, which the church ignored, for example surveying the community, baptizing as a family, explaining the church's vision, constructing a church planting road map or building local leaders. Ignoring these steps caused problems to the process such as resistance from the new believer's family or confrontation with the local beliefs. But through God's blessing, ministers at Khelang Pantakit Church are still determined to do church planting, resulting fruitful preaching points or daughter churches.

Keywords: Church, Church planting, Khelang Pantakit Church

คำนำ

เมื่อกล่าวถึงการปลูกสร้างคริสตจักร จำเป็นที่จะต้องเข้าใจความหมายของ “คริสตจักร” คือ กลุ่มชนผู้เชื่อและวางใจในพระเยซูคริสต์ที่ได้บังเกิดใหม่โดยพระวิญญาณบริสุทธิ์ ที่ได้รวมตัวกันนมัสการพระเจ้า และกระทำพันธกิจของพระองค์ ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งเป็นประจำโดยเรียกคริสตจักรตามกลุ่มชนท้องถิ่นว่า “คริสตจักรท้องถิ่น” และเรียกกลุ่มคริสเตียนทั้งโลกว่า “คริสตจักรสากล” ลักษณะคริสตจักรท้องถิ่นตามระเบียบปฏิบัติของธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ปี ค.ศ. 2002 หมวดที่ 5 ข้อ 80.1-80.7 กล่าวคือมีสมาชิกสมบูรณ์ตั้งแต่สามสิบคนขึ้นไปและมีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้ปกครองหรือมัคนายกได้ สามารถเลี้ยงตนเอง ปกครองตนเอง และประกาศพระกิตติคุณด้วยตนเองได้ ต้องมีศิษยาภิบาล มีสถานที่ซึ่งเป็นที่นมัสการพระเจ้าโดยเฉพาะและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมกิจคริสตจักรภาคให้เป็นคริสตจักรท้องถิ่น

การปลูกสร้างคริสตจักร คือ กระบวนการ ขั้นตอนการเริ่มต้น การบุกเบิกก่อตั้งคริสตจักรแห่งใหม่ เพื่อก่อให้เกิดคริสตจักรท้องถิ่น โดย อาศัยฤทธิ์เดชแห่งพระวิญญาณบริสุทธิ์ ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรวัตถุที่พระเจ้าทรงโปรดจัดเตรียมไว้ผ่านผู้เชื่อวางใจในพระองค์

ศิลาบชัย เชาว์เจริญรัตน์ ได้อ้างคำกล่าวของ ปีเตอร์ วากเนอร์ ว่า “การประกาศพระกิตติคุณที่เกิดผลที่สุดได้พำนักโดยได้รับการพิสูจน์มาแล้วคือการปลูกสร้างคริสตจักร”² การปลูกสร้างคริสตจักรเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด แต่มีผู้ใช้ หรือคริสตจักรต่างๆ ที่ดำเนินการในการปลูกสร้างคริสตจักรในประเทศไทยน้อยมากในปัจจุบัน หากเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดในประเทศไทย 75% ของทุกตำบลทั้งหมดทั่วประเทศไทย ซึ่งยังไม่มีคริสตจักรมีจำนวนประชากรมากกว่า 38 ล้านคนที่อาศัยอยู่ในตำบลเหล่านี้ที่ไม่มีคริสตจักร³ อีกทั้งปัจจุบัน สภาคริสตจักรในประเทศไทยมีจำนวนศิษยาภิบาลที่มากกว่าจำนวนของคริสตจักร อนาคตจึงเป็นเรื่องที่ยากที่นักศึกษาพระคริสต์ธรรมที่จบใหม่จะได้เป็นศิษยาภิบาลหากไม่มีคริสตจักรใหม่เกิดขึ้น เราจึงจำเป็นต้องหันกลับมาสนใจ และใส่ใจในเรื่องของการปลูกสร้างคริสตจักรอย่างจริงจัง

ผู้ทำวิจัยจึงได้เริ่มศึกษาเรียนรู้และแสวงหากระบวนการในการปลูกสร้างคริสตจักรที่เหมาะสมในบริบทไทย คริสตจักรเซลวงค์พันธกิจเป็นคริสตจักรสังกัดคริสตจักรภาคที่ 3 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ตั้งอยู่เลขที่ 123 ถนนลำปาง-แม่ทะ ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง รหัสไปรษณีย์ 52000 โดยมี ศจ.บุญศรี กลิ่นหอม ผู้บุกเบิกคริสตจักรแห่งนี้อยู่ดำรงตำแหน่งศิษยาภิบาลอาวุโสของคริสตจักร จากการเริ่มต้นกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรภายในระยะเวลา 8 เดือนสามารถปลูกสร้างคริสตจักรได้สำเร็จ โดยได้รับการสถาปนาเป็นคริสตจักร ปัจจุบันคริสตจักรนี้เป็นคริสตจักรที่เข้มแข็ง เติบโต มีความกระตือรือร้น และมีการขยายคริสตจักรโดยการปลูกสร้างคริสตจักรลูกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการศึกษาวิจัยกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในพื้นที่แห่งนี้

² ศิลาบชัย เชาว์เจริญรัตน์, *ตั้งคริสตจักร*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร(ซีอีดี), 2007), 7.

³ มุลนิธิอีสตาร์. “จงตามเรามา,” มุลนิธิอีสตาร์, <http://www.estar.or.th/การฝึกอบรม/จงตามเรามา.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560).

การศึกษาวินิจฉัยนี้เป็นการวิจัยถึงกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรเข
ลางค์พันธุกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรของคริสตจักรเขลางค์พันธุกิจ

การทบทวนวรรณกรรม

1.แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปลูกสร้างคริสตจักร

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษาไทย ฉบับมาตรฐาน มีคำว่า “คริสตจักร” ปรากฏอยู่ทั้งหมดใน 112 ข้อ และจำนวน 117 ครั้ง พบเฉพาะในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ โดยแปลมาจากคำว่า “เอคเคลเซีย” ในต้นฉบับภาษากรีก คำว่าคริสตจักรมักสื่อถึงกลุ่มคน หรือชุมชนของผู้เชื่อวางใจในพระเยซูคริสต์ ในสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งอย่างเฉพาะเจาะจง ลาร์รี่ ไครเดอร์ กล่าวว่า ลักษณะคริสตจักรที่เราเห็นมี 3 แบบ คือ 1. คริสตจักรระดับชุมชน พบได้ทั่วไป มีสมาชิกไม่เกิน 1,000 คน เทียบได้กับร้านขายของชำ 2. คริสตจักรเมกะเชิร์ช มีสมาชิกมากกว่า 1,000 คน พบในเมืองใหญ่ และชานเมือง เปรียบได้กับห้างสรรพสินค้ามีทุกอย่างพร้อมบริการ แต่คนไม่ค่อยรู้จักกัน 3. เครือข่ายคริสตจักรตามบ้าน⁴

จากความเข้าใจนี้ เราพบว่าความหมายของคำว่า “คริสตจักร” ของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามบริบทของคณะนิกาย เนื่องจากผู้วิจัยอยู่ในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย จึงยึดถือว่าคริสตจักรตามความหมายของพระคริสตธรรมคัมภีร์และตามระเบียบปฏิบัติของธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ปี ค.ศ. 2002 หมวดที่ 5 ข้อ 80.1-80.7 ตามที่ได้กล่าวข้างต้น ดังนั้น การตั้งคริสตจักรตามบ้าน หรือเครือข่ายคริสตจักรตามบ้าน กระแสการตั้งคริสตจักรตามบ้าน จึงยังไม่ถือว่าเป็นคริสตจักร แต่นับได้ว่าเป็นกระบวนการในการปลูกสร้างคริสตจักรหรือการก่อตั้งคริสตจักรเช่นเดียวกัน

การปลูกสร้างคริสตจักรมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการทำตามพระประสงค์ และพระมหาบัญชาขององค์พระเยซูคริสต์ (มัทธิว 16:18; 28:18-20) จอห์น มาร์ค เทอร์รี่ กล่าวว่า “การประกาศพระกิตติคุณที่ดีที่สุดคือการตั้งคริสตจักรใหม่”⁵ คนรุ่นใหม่ หรือชุมชนใหม่ ต้องการคริสตจักรใหม่ ที่ไม่ยึดติดหรืออยู่ภายใต้ธรรมเนียมประเพณีเดิมของคริสตจักร คริสตจักรใหม่ทำให้ผู้เชื่อใหม่เติบโตได้ดีกว่าคริสตจักรเก่าแก่ และการตั้งคริสตจักรใหม่ทำให้คริสตจักรมีความกระตือรือร้นและมีชีวิตชีวา⁶

“พระเยซูคริสต์เป็นผู้ตั้งคริสตจักร และทรงกำลังตั้งคริสตจักรของพระองค์ พันธกิจก่อตั้งคริสตจักรจึงเป็นงานของผู้เชื่อทุกคนไม่ใช่แค่งานของศิษยาภิบาล...”⁷ ในการปลูกสร้างคริสตจักรต้องตั้งชีวิตให้มีมาตรฐานของ

⁴ ลาร์รี่ ไครเดอร์, *เครือข่ายคริสตจักรตามบ้าน*, แปลโดย ปฏินันท์ ทวีสิน, (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาศิสตจักร, 2005), 39-66.

⁵ จอห์น มาร์ค เทอร์รี่, *งานประกาศของคริสตจักร*, แปลโดย พรธณี สุปรัชญาสกุล, (กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินัส (สำนักพิมพ์ จีพี), 2003), 291-294.

⁶ ลาร์รี่ ไครเดอร์, *เครือข่ายคริสตจักรตามบ้าน*, แปลโดย ปฏินันท์ ทวีสิน, (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาศิสตจักร, 2005), 17-26.

⁷ เฟลิกซ์ ดี เดล, *เริ่มตั้งคริสตจักรตามบ้าน*, แปลโดย สกฤณี เกรียงชัยพร, (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาศิสตจักร, 2005), 21.

คริสตจักรยุคแรก คือ กล้าหาญ ร้อนรน เสียสละสูง เน้นที่บ้านและโบสถ์ ชะมักเขม้นในการอธิษฐานและสามัคคีธรรม เปี่ยมล้นด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์และความเชื่อ⁸

ทฤษฎีการปลูกสร้างคริสตจักรนั้นมีหลากหลายทฤษฎี ซึ่งผู้ทำวิจัยได้ทำการรวบรวมสรุปทฤษฎีต่างๆ ไว้ในรายงานวิจัยกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรเขตลพบุรี ซึ่งในทฤษฎีต่างๆ มีความคล้ายคลึงกันในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรอาจจะแตกต่างกันที่ลำดับหรือขั้นตอน โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งผู้ทำวิจัยได้ทำการวิเคราะห์สรุปแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ของกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร ออกมาเป็นแนวคิดทฤษฎีกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย 12 ขั้นตอน เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย โดยจะกล่าวถึงต่อไป

2.แนวคิดขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย

เราจำเป็นต้องทำความเข้าใจ โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม เพื่อการปลูกสร้างคริสตจักร เพราะโครงสร้างทางสังคมคือตัวอย่างรูปแบบคริสตจักรในพันธสัญญาใหม่ อัครทูตเปาโลใช้ปัจจัยบริบทในสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ผู้ฟัง และส่งผลต่อการประกาศเรื่องพระคริสต์แก่ทั้งคนยิวและชาวต่างชาติ โครงสร้างทางสังคมเป็นบริบทพื้นฐานของสาร และผู้ส่งสาร การอธิบายสารที่เข้าถึงสภาพแวดล้อมบริบท สังคม วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่สมบูรณ์สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่ปลูกสร้างคริสตจักรต้องเข้าใจผู้รับสารของเขา และต้องรู้จักเป็นอย่างดี⁹ การปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจแนวคิดขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาผีมาจนจวบจนยังรากลึกในวัฒนธรรมไทย ก่อนที่ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธจะเข้ามา คนไทยส่วนใหญ่มีมุมมองชีวิตเกี่ยวกับศาสนาเป็นเรื่องขจัดความทุกข์ลำบากในชีวิต ถ้าศาสนาเป็นหัวใจของวัฒนธรรม ศาสนาพุทธก็คือหัวใจของวัฒนธรรมไทย 10 การที่จะทำการสื่อสารพระกิตติคุณ หรือการปลูกสร้างคริสตจักรในประเทศไทย ในบริบทไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจ ศึกษา และวิเคราะห์ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมไทย และเข้าใจพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้ ซึ่งคนไทยมีค่านิยมและความต่างจากชาวตะวันตก 8 ประการ

แนวคิดเรื่องเวลา

ชาวตะวันตกมองเวลาแบบเส้นตรง และพูดเสมอว่า “เวลาวิ่ง” เวลาเป็นเงินเป็นทองเสมอ ส่วนคนไทยมองเวลาเป็นวงกลม มองชีวิตเป็นวัฏจักร และพูดเสมอว่า “เวลาเดิน” เวลาจะไม่เป็นเงินเป็นทอง

แนวคิดเรื่องงานและเล่น

⁸ คณะมิชชันนารีแห่งเกาหลีในประเทศไทย, *การสัมมนา: เราจะสร้างคริสตจักรของเราไว้*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: ที่รินนัส, 1990), 89-111.

⁹ Apeh, E. John, *Social structure & Church Planting*, (U.S.A.: Indigenous Mission International, 1989), 11-13.

¹⁰ ศจ.นันทชัย มีชูธน, *๑๗๕ ปี พันธกิจคริสต์ศาสนาโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย (ค.ศ. ๑๘๒๘-๒๐๐๓)*, โดยคณะกรรมการประสานงานโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย, (กรุงเทพฯ: ประชุมทอง พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2004), 299-307.

ชาวตะวันตกจะแยกเรื่องงานออกจากเล่น เวลาทำงานต้องทำงานอย่างจริงจัง ส่วนคนไทยชอบสนุก สวรรค์ จะทำอะไรต้องสนุกไว้ก่อน หากงานที่ทำไม่สนุกภายหลังก็จะไม่ทำ

แนวคิดเรื่องวัยรุ่นกับคนสูงอายุ

คนตะวันตกสนใจคนหนุ่มสาว คนแก่มักจะค่อยๆ หมดคุณค่า ส่วนคนไทยจะเคารพผู้อาวุโส ยิ่งอาวุโสยิ่งมี คนนับถือ

แนวคิดเรื่องความเสมอภาคและการมีชนชั้น

ชาวตะวันตกเชื่อว่าทุกคนเท่าเทียมกัน วัฒนธรรมไทยมีการแบ่งชนชั้น ภาษาไทยก็จะมีศัพท์ที่แบ่งลำดับ ชั้น การแบ่งชนชั้นไม่ได้มีไว้เพื่อการข่มเหง แต่เพื่อการแสดงความเมตตากรุณา

แนวคิดเรื่องวัตถุและจิตวิญญาณ

วัฒนธรรมชาวตะวันตกชอบสะสมวัตถุเงินทอง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ คนเอเชียสนใจฝ่ายจิตวิญญาณ คนไทยมองว่าศาสนาที่สะสมเงินทองวัตถุเป็นศาสนาที่ยังไม่สิ้นกิเลส

แนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการรักษาประเพณี

ชาวตะวันตกเชื่อมั่นในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ คนไทยก็เชื่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงแต่เป็นการเปลี่ยนตาม กาลเวลา เกิด แก่ เจ็บ ตาย คนไทยไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง โดยเฉพาะเรื่องศาสนา ที่จะนำ ความอับอาย ปัญหา การดูถูก ความทุกข์มาสู่ครอบครัว

แนวคิดเรื่องการไม่พึ่งพาอาศัยและการพึ่งพาอาศัย

ชาวตะวันตกมักทำอะไรด้วยตัวเองไม่พึ่งพาใคร แต่คนไทยมักจะปฏิสัมพันธ์ พึ่งพาอาศัยกันและกันใน ครอบครัว ชุมชน การตัดสินใจ ต้องถามครอบครัว ไม่เหมือนชาวตะวันตกที่ตัดสินใจแบบตัวใครตัวมัน

แนวคิดเรื่องการเผชิญหน้ากับการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า

ชาวตะวันตกชอบนำปัญหามาเสวนากันอย่างเปิดเผย ส่วนคนไทยมักจะไม่นำปัญหา มาคุยกันตรงๆ แต่จะ พูดอ้อมไปอ้อมมา ใส่ใจในความรู้สึกของคนอื่นๆ คนไทยหยิ่งในศักดิ์ศรี ยอมไม่ได้หากถูกดูหมิ่น¹¹

ศจ.ผศ.ดร. สารัญญ์ บุญยเกียรติ ได้สรุป คุณลักษณะ 4 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อพระกิตติคุณของคนไทย ไว้ดังนี้

คนไทยให้ความสำคัญกับตัวตน(อัตตา)และศักดิ์ศรี

คนไทยแม้ดูเหมือนจะสุภาพอ่อนน้อม แต่จะไม่ยอมเมื่อมีคนมาทำให้ตนเองและผู้ที่ตนเองเคารพนับถือ สูญเสียเกียรติยศและศักดิ์ศรี ให้ความสำคัญและไม่ทำให้คนอื่นเสียหาย คนไทยสืบทอดศาสนาพุทธมาจากบรรพบุรุษ และถือว่าศาสนาพุทธการเป็นเครื่องหมายของความเป็นไทยแท้ และต้องธำรงไว้

¹¹ ศจ.นันทชัย มีชูธน, ๑๗๕ ปี พันธกิจคริสตศาสนาโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย (ค.ศ. ๑๘๒๘-๒๐๐๓), โดย คณะกรรมการประสานงานโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย, (กรุงเทพฯ: ประชุมทอง พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2004), 292-299.

คนไทยให้ความสำคัญกับชุมชนและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

แม้จะพบลักษณะแบบนี้ในชนบทมากกว่าในเมืองแต่ก็ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย และคนเอเชีย คนไทยจึงช่วยเหลือกันและกัน รวมทั้งให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับบุคคล

คนไทยให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ที่ราบรื่น

คนตะวันตกมักจะตรงไปตรงมา แต่คนไทยมักปิดบังหรือเสแสร้ง มักจะพบคำว่า “ไม่เป็นไร” เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและการโต้แย้ง จึงทำให้บางครั้งคนไทยยอมฟังพระกิตติคุณทั้งที่ไม่อยากฟัง

คนไทยให้ความสำคัญกับความกตัญญูรู้คุณ

คนไทยประณามคนที่อกตัญญู และยกย่องคนที่ทดแทนพระคุณต่อผู้ที่มีพระคุณ ค่านิยมนี้เป็นสิ่งที่ดีงามของไทย แต่เป็นสิ่งที่ทำให้บางคนไม่เชื่อพระเยซูคริสต์ เพราะถือว่าอกตัญญูต่อพ่อแม่ที่นับถือพุทธศาสนา¹²

หากจะทำการปลูกสร้างคริสตจักรในประเทศไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษา เข้าใจ และวิเคราะห์สังคม ประเพณี วัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะการทำความเข้าใจพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้ เพราะพุทธศาสนาเป็นหัวใจสำคัญของสังคม วัฒนธรรม และ ประเพณีของไทย จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งที่ผู้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรจะประยุกต์หลักการ กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรให้เหมาะสมกับบริบทไทย เพื่อการสื่อสารพระกิตติคุณ การทำพันธกิจต่างๆ จะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

แนวคิดทฤษฎีกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการปลูกสร้างคริสตจักร และแนวคิดขั้นพื้นฐานของสังคม วัฒนธรรมและประเพณีไทย ผู้ทำการศึกษาวิจัย เห็นว่า กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ควรจะมีกระบวนการ 12 ขั้น ดังต่อไปนี้

เริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน

เราไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า ทุกงานรับใช้ และแม้แต่กระทั่งการดำเนินชีวิตในแต่ละวันของเราเอง จำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน พึ่งพาพระเจ้า ฟังเสียงของพระเจ้า การปลูกสร้างคริสตจักรเป็นงานที่จำเป็นต้องอาศัยการทรงนำของพระวิญญาณบริสุทธิ์ และการทรงเรียกจากพระเจ้า ที่จะกระทำตามพระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์ จากการศึกษาทฤษฎีและประสบการณ์ของผู้ที่ได้ทำพันธกิจการปลูกสร้างคริสตจักรจะเห็นได้ว่าทุกทฤษฎีเริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน และเหตุผลที่ว่าทำไมการปลูกสร้างคริสตจักรไทยจึงต้องเริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน เพราะจากบริบทสังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทยที่มีการนับถือผี และอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ฝ่ายวิญญาณ การปลูกสร้างคริสตจักรเป็นการต่อสู้ฝ่ายวิญญาณ คริสเตียนไม่ได้ต่อสู้กับสังคม ประเพณี วัฒนธรรม หรือต่อสู้กับคนไทยคนในชุมชน แต่กำลังต่อสู้ฝ่ายวิญญาณกับผี หรือที่เรียกว่าซาตาน

แสวงหาทีมงาน ผู้ร่วมนิมิต

¹² ศจ.สาธณัญญา บุญเกียรติ, ก้าวที่ ๑๔๑...คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่: การสื่อสารพระกิตติคุณในสังคมไทย. โดย สมาชิกริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่, (เชียงใหม่: คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่, 2008), 142-143.

หากปราศจากทีมงาน เพื่อนร่วมงาน ร่วมนิมิต ก็เป็นเรื่องที่ยากในการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ อย่างน้อยครอบครัว ภรรยา ลูก ควรจะเป็นทีมงานเริ่มต้นในการอธิษฐาน ให้การสนับสนุน และจะเป็นเรื่องที่ดีมากที่จะมีเพื่อนในการร่วมนิมิต ในการร่วมรับใช้พระเจ้าในการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ การมีทีมงานช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาซึ่งกันและกันก็จะทำให้เรามีพลัง และกำลังใจในการทำพันธกิจนี้ ทีมงานอาจจะเป็นผู้ปกครอง หรือมีคณาจารย์ที่คริสตจักร แม้ได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อร่วมในนิมิตในการปลูกสร้างคริสตจักรก็เป็นได้ แต่ไม่ว่าที่มาของทีมงานจะเป็นใคร หรือมาได้ อย่างไรก็ตาม ทีมงานเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่

สำรวจและศึกษาชุมชน

ทฤษฎีการปลูกสร้างคริสตจักรแทบทุกทฤษฎี มีการสำรวจและศึกษาชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจแบบการทำวิจัย การสอบถาม ศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานชุมชน เยี่ยมเยียน หรือการสังเกตการณ์ ในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย เราควรคำนึงถึงเรื่องของ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีของคนในท้องถิ่น เช่น ภาษา ความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ ศาสนา อาชีพ จำนวนประชากร ฯลฯ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำพันธกิจกับชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนต่อไป

นำเสนอ นิมิต และแผนการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ต่อคริสตจักรแม่

หากมีนิมิตในการปลูกสร้างคริสตจักร เราควรนำเสนอ นิมิต เป้าหมาย แผนงาน รวมถึงงบประมาณ การปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรต้นสังกัด การปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย โดยเฉพาะในบริบทภายใต้สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อการรับรองตามกฎหมาย เพื่อรับการสนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์ กำลังคน และคำอธิษฐาน การปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ไม่ใช่การแยกออกไปตั้งนิกายใหม่ หรือคณะใหม่ แต่ควรอยู่ภายใต้คริสตจักรที่ได้รับการรับรองจากกรมการศาสนา ตามกฎหมายของประเทศไทย การแสวงหาคริสตจักรแม่ควรจะเป็นคริสตจักรที่เราเป็นสมาชิกอยู่ เพราะเป็นการให้เกิดริตคริสตจักรที่เราสังกัด การพึ่งพาอาศัย และการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับคริสตจักรที่เราเป็นสมาชิกภาพ หากได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะธรรมกิจ ก็ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป แต่หากยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ควรขออนุญาตจากคริสตจักรต้นสังกัดที่จะแสวงหาคริสตจักรแม่ต่อไป จนกว่าจะมีคริสตจักรแม่ที่จะสนับสนุนในการปลูกสร้างคริสตจักร

แสวงหาผู้สนับสนุน และงบประมาณ

เมื่อคริสตจักรแม่สนับสนุน และรับรอง แต่งตั้งให้เราและทีมงานในการทำพันธกิจปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ บางแห่งคริสตจักรแม่อาจจะสนับสนุนงบประมาณเต็มจำนวน หรือบางแห่งคริสตจักรแม่อาจจะไม่มีเงินในการสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามเรื่องเงินไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุดในการปลูกสร้างคริสตจักร การทรงเรียกของพระเจ้า และการเชื่อฟังเสียงของพระเจ้าในการให้ทำพันธกิจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เราจะดำเนินไปด้วยความเชื่อ พระองค์จะทรงจัดเตรียมผู้สนับสนุน แหล่งทุน งบประมาณที่เพียงพอในการทำพันธกิจการปลูกสร้างคริสตจักร และในขณะเดียวกันผู้ที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักรมีทีมงาน ทีมงานก็เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุน ถวายทรัพย์ และผู้รับใช้พระเจ้าในช่วงแรกอาจจะมีอาชีพเสริมเพื่อการยังชีพ ย้ำอาชีพเสริม ไม่ใช่งานหลัก เพราะงานหลักคือการปลูกสร้างคริสตจักร

หาสถานที่เช่า บ้าน หรืออาคารพาณิชย์

เมื่อมีแหล่งสนับสนุน หรืองบประมาณควรจะทำเนิการแสวงหาสถานที่เช่า เพื่อเป็นศูนย์กลาง หรือสำนักงานในการทำพันธกิจกับชุมชน เพื่อเป็นที่พักอาศัยของผู้ที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักรในการที่จะสร้างสัมพันธ์กับคนในชุมชน และเพื่อจัดการประชุมนมัสการ การอธิษฐานกับทีมงาน และผู้เชื่อใหม่ หากไม่มีงบประมาณเพียงพอ ก็อาจจะขอใช้ร้านค้าแฟ ร้านอาหาร สวนสาธารณะ โรงเรียน หรือหอประชุมของชุมชนก่อนได้ หากไม่มีสถานที่ก็ควรจะรองนกว่าจะมีผู้เชื่อใหม่ที่พร้อมจะเปิดบ้านของเขา สถานที่ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญในลำดับต้นๆ คนเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะสร้าง แต่อย่างไรก็ตามหากมีสถานที่ในชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการทำพันธกิจก็เป็นสิ่งที่ดีกว่า

สร้างสัมพันธ์กับชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็นว่าขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ในขั้นตอนนี้ ผู้ที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ ได้เรียนรู้ และเข้าใจ บริบท สังคม วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นของชุมชนแล้ว และควรจะมีแนวทาง แผนงานที่จะทำพันธกิจการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแล้ว โดยเริ่มต้นจากการพบปะผู้นำชุมชน เพื่อแนะนำตัวเอง และทีมงาน และหาแนวทางร่วมกันกับผู้นำชุมชนที่จะทำพันธกิจการพัฒนาชุมชนร่วมกัน เพื่อตอบสนองต่อผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ในการทำพันธกิจการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนควรเน้นความสัมพันธ์ด้วยใจที่บริสุทธิ์ ด้วยความจริงใจ เป็นขั้นการเตรียมดินให้พร้อมสำหรับพระกิตติคุณ ขณะเดียวกันผู้ปลูกสร้างคริสตจักรและทีมงานจะเป็นพยานด้วยชีวิตที่เปี่ยมด้วยความรักเมตตาตามที่พระเยซูคริสต์ได้เป็นแบบอย่างแก่เรา หากเป็นไปได้ผู้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรควรจะไปอาศัยอยู่ร่วมเป็นสมาชิก หรือเป็นส่วนหนึ่งในชุมชนที่จะทำการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ และใช้ชีวิตในการสร้างสัมพันธ์กับคนในชุมชน เรียกว่าชีวิตสัมผัสชีวิต อาจจะใช้เวลานาน เห็นผลช้า แต่มั่นคง เฉกเช่นคริสตจักรในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่ได้ตั้งมั่นคงในชุมชน

เริ่มต้นการนมัสการพระเจ้า และเปิดกลุ่มเซลล์

การนมัสการควรจะเริ่มขึ้นเมื่อมีสถานที่ หรือได้เริ่มต้นพันธกิจการปลูกสร้างคริสตจักร หากไม่มีสถานที่ อาจจะใช้ร้านค้าแฟ ร้านอาหาร หรือสวนสาธารณะ โดยเริ่มต้นการนมัสการกับครอบครัว ทีมงาน เริ่มจากกลุ่มเล็กๆ ไม่เน้นศาสนพิธี ไม่เน้นรูปแบบตามประเพณีดั้งเดิมของคริสตจักรที่มีขั้นตอนระเบียบการ แต่ควรเน้นความสัมพันธ์ และการนมัสการที่มีคุณภาพ ตามหลักคริสต์ศาสนศาสตร์การนมัสการ จาก อิสยาห์ 6:1-9 และ ยอห์น 4:24 กลุ่มเซลล์ หรือกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างสัปดาห์ เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะคนไทยชอบในเรื่องความสัมพันธ์กับบุคคล จึงควรมีการใช้เวลาพบปะสร้างสัมพันธ์กับทีมงาน กับผู้เชื่อ หากสมาชิกหรือผู้เชื่อใหม่มีความสัมพันธ์กับผู้นำ ในการเริ่มต้นกลุ่มเซลล์ หรือกลุ่มสัมพันธ์นั้นควรมีการสร้างทีมงานเพื่อความพร้อมในการเปิดกลุ่มเซลล์ใหม่ในอนาคตด้วย

นำคนรับบัพติศมาเป็นครอบครัว

เมื่อมีผู้เชื่อใหม่ ในทฤษฎีการปลูกสร้างคริสตจักรบางทฤษฎีเน้นการให้บัพติศมาแก่ผู้เชื่อใหม่ให้เร็วที่สุด บางทฤษฎีเน้นการสอนให้เข้าใจ และพิสูจน์ความเชื่อก่อน หรือรอเวลาจนผู้เชื่อจะพร้อม ผู้ศึกษาวิจัยเห็นว่าในบริบทไทย ตามที่ได้ศึกษาสังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย เราไม่ควรเร่งรีบที่จะให้ผู้เชื่อใหม่รับบัพติศมา เราควรจะรองนกว่าครอบครัวของผู้เชื่อใหม่จะยอมรับ เข้าใจและอนุญาต คนในครอบครัว สามารถมาร่วมยินดีด้วยในพิธีบัพติศมา และหากเป็นไปได้ควรจะรองนกว่าครอบครัวของเขาจะเชื่อในพระเยซูคริสต์และรับบัพติศมาพร้อมทั้งครอบครัว

เพื่อผู้เชื่อใหม่จะไม่ลำบากใจในการดำเนินชีวิตในครอบครัว และครอบครัวผู้เชื่อใหม่ก็จะเป็นทุกข์ แต่จะเกิดความชื่นชมยินดี เมื่อทุกคนในครอบครัวรับบัพติศมา หรือคนในครอบครัวสนับสนุน ตามพระประสงค์ของพระเจ้าที่จะทำให้ทั้งครอบครัวได้รับความรอด

สร้างสาวก ผู้นำคริสตจักร (คนในท้องถิ่น)

ผู้เชื่อจำเป็นอย่างยิ่งที่จะรับการสร้างให้เป็นผู้รับใช้ หรือสาวกของพระเยซูคริสต์ สอนเขาให้เข้าใจในพระวจนะอย่างถ่องแท้ สอนผู้นำใหม่ให้เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ ประยุกต์การทำพันธกิจตามบริบท วัฒนธรรม ประเพณีไทยของท้องถิ่น เพื่อเขาจะเป็นผู้นำคริสตจักร เป็นผู้ที่จะนำพระกิตติคุณไปยังครอบครัว ญาติพี่น้อง และคนในชุมชนท้องถิ่นของเขาต่อไป คริสตจักรจะเติบโต เข้มแข็งมั่นคง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนนำคริสตจักรที่เป็นคนในท้องถิ่น เพราะคนในท้องถิ่นเองย่อมรู้จักสังคม วัฒนธรรม ประเพณีในชุมชนนั้นๆ เป็นอย่างดี อีกทั้งคนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในท้องถิ่นเอง ทั้งมีญาติพี่น้อง สายสัมพันธ์ในท้องถิ่น ดังนั้น ยังมีผู้นำคริสตจักรท้องถิ่นมากเท่าใด คริสตจักรก็ยิ่งเติบโต ขยาย และเข้มแข็งมากขึ้นเท่านั้น

รับการสถาปนาเป็นคริสตจักร

เมื่อมีสมาชิกผู้เชื่อที่เป็นผู้ใหญ่ และเยาวชน ที่รับบัพติศมาและประกาศตัวเป็นสมาชิกสมบูรณ์มากกว่า 30 คน ขึ้นไป และมีผู้นำคริสตจักรท้องถิ่น มีความมั่นคง สามารถเป็นคริสตจักรที่เลี้ยงตนเองได้ จ่ายค่าตอบแทนศิษยาภิบาลเต็มเวลาได้ และพร้อมที่จะรับการสถาปนาเป็นคริสตจักร ตามคุณสมบัติของการเป็นคริสตจักรท้องถิ่น ตามระเบียบปฏิบัติของธรรมนูญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ค.ศ. 2002 หมวด 5 คริสตจักรท้องถิ่น ข้อ 79-80.6 ก็ให้ดำเนินการนำเสนอต่อคริสตจักรแม่พิจารณา เพื่อที่คริสตจักรแม่นำเสนอต่อคริสตจักรภาคต้นสังกัด เพื่อรับการอนุมัติจากคณะกรรมการคริสตจักรภาคสถาปนาเป็นคริสตจักรท้องถิ่นต่อไป การทำเช่นนี้เป็นการให้เกียรติคริสตจักรแม่ และคริสตจักรต่างๆ อีกทั้งเป็นการเคารพในกฎหมายบ้านเมืองเพื่อการรับรองจากกรมการศาสนา

ขยายคริสตจักรต่อไป

เมื่อได้รับการสถาปนาเป็นคริสตจักรแล้ว คริสตจักรใหม่ควรจะขยายคริสตจักรต่อไป ด้วยการสร้างทีมงานส่งทีมงาน หรือผู้รับใช้พระเจ้าไปประจำในพื้นที่ใหม่เพื่อทำการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ ในพื้นที่เป้าหมายด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ซึ่งอาจจะขยายคริสตจักร โดยการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่เพิ่มขึ้นปีละ 1 แห่งเป็นอย่างน้อย

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

4.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ท่าน

การคัดเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่าง 5 ท่าน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผู้ทำพันธกิจ หรือผู้นำ ในการเริ่มต้นกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขกลางค์พันธกิจ และคริสตจักรลูก และจุดประกาศพระกิตติคุณของคริสตจักรเขกลางค์พันธกิจ ที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะทำวิจัยฉบับนี้

4.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล

4.2.1 ทบทวนเอกสาร ผู้ศึกษาวิจัยทำการศึกษาค้นคว้าหาคำสอนในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์อันเป็นรากฐานความเชื่อศรัทธาและหลักการหลักคิดในเรื่องกระบวนการ ในการปลูกสร้างคริสตจักร ตลอดจนศึกษาค้นคว้าบริบท สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย และหลักการทำพันธกิจ และการประกาศพระกิตติคุณในบริบทไทย

4.2.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลนี้ เมื่อพบว่าต้องการข้อมูลเจาะลึกจากประสบการณ์ในการลงมือปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ ที่แตกต่างกันทั้งในเมือง และชนบท คริสตจักรแม่ และคริสตจักรลูก ผู้วิจัยจึงดำเนินการสัมภาษณ์ กลุ่มประชากรตัวอย่าง 5 ท่าน ในประเด็นที่ต้องการข้อมูลเจาะลึกและเฉพาะเจาะจง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยแบบสอบถามประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน 13 คำถาม ที่นำมาจากทฤษฎีที่คาดว่าจะน่าจะเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่เหมาะสมในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย 12 กระบวนการ และถามถึงปัญหาหลักที่พบในการปลูกสร้างคริสตจักร

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารมาประมวลและสรุปจัดหมวดหมู่เพื่อตอบคำถามการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย

4.4.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประมวลและสรุปจัดหมวดหมู่ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย

4.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยอิงทฤษฎีจากการประมวลและสรุปเอกสารที่ได้ทบทวนเพื่อทดสอบทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา

5.สรุป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทยนั้นควรมีกระบวนการในการปลูกสร้างคริสตจักรอย่างน้อย 12 ขั้นตอน ซึ่งไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับจาก 1 ไป 2 แต่ว่าการดำเนินการในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ควรมีกระบวนการในการดำเนินการทั้ง 12 ขั้นตอนตามบทที่ 2 หัวข้อ 2.3 แนวคิดทฤษฎีกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ตามที่ได้เสนอไปแล้วเป็นอย่างน้อย คริสตจักรเขลางค์พันธกิจ และคริสตจักรลูก ได้ดำเนินตามกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรครบทั้ง 12 ขั้นตอนของกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร คือ (1) เริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน (2) แสวงหาทีมงาน ผู้ร่วมนิมิต (3) สำรองชุมชน (4) นำเสนอนิมิต และแผนการปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรแม่ (5) แสวงหาผู้สนับสนุน หรืองบประมาณ (6) หาสถานที่เช่า บ้าน หรืออาคารพาณิชย์ (7) สร้างสัมพันธ์กับชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย (8) เริ่มต้นนมัสการ และเปิดกลุ่มเซลล์ (9) นำคนรับบัพติศมาเป็นครอบครัว (10) สร้างสาวก ผู้นำคริสตจักรท้องถิ่น (11) รับการสถาปนาเป็นคริสตจักร (12) ขยายคริสตจักรต่อไป

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า มี 3 ขั้นตอนในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ ที่ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรอาจไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ในการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ

ในเวลานั้น คือ การสำรวจชุมชน การนำเสนออณิมิต แผนการปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรแม่ และการนำคนรับบัพติศมาเป็นครอบครัว ดังนี้

ก.การสำรวจชุมชน

ทีมงานผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ ได้เริ่มปลูกสร้างคริสตจักรในชุมชนเมือง ย่านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ อีกทั้งผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเองเป็นคนที่มีความคุ้นเคยกับพื้นที่ และบุคคลในชุมชนเมืองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นอย่างดี ทราบถึงสังคม วัฒนธรรม ประเพณีของคนในพื้นที่ ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรได้เลือกสถานที่ในการเริ่มต้นคริสตจักรในย่านศูนย์กลางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง และได้ทราบว่ามีคนต่างถิ่นย้ายมาทำงาน และอาศัยในตัวเมืองจังหวัดลำปางจำนวนมาก ไม่ว่าจะมาทำงานในโรงเรียน โรงพยาบาล หรือโรงงานที่แม่เกาะ ถึงแม้ทีมงานผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสำรวจพื้นที่ แต่เนื่องด้วยการที่ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรและทีมงาน เป็นคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานาน และมีข้อมูลของชุมชน และจากการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าคริสตจักรเขลางค์พันธกิจยังมีการใช้ข้อมูลของชุมชน จากการสังเกตการณ์ และการอาศัยอยู่ในชุมชนในพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมา นำมาวิเคราะห์ และหาแนวทาง วิธีดำเนินการปลูกสร้างคริสตจักร

ข.การนำเสนออณิมิต และแผนการปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรแม่

คริสตจักรเขลางค์พันธกิจไม่ได้มีคริสตจักรแม่ในเวลานั้น ในการปลูกสร้างคริสตจักร ซึ่งเวลานั้นก็เป็นเวลาที่ผ่านมาแล้ว 30 กว่าปี ซึ่งระเบียบปฏิบัติก็ยังไม่ชัดเจน ดังเช่นปัจจุบัน อีกทั้งผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเป็นที่รู้จักดีในคริสตจักรภาค เคยเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตามการที่ไม่มีคริสตจักรแม่ก็ทำให้ประสบปัญหาที่ตามมา คือ การแสวงหาทีมงานในปลูกสร้างคริสตจักร ซึ่งหลายคนมีบทบาทในภาค ในโรงเรียนของมูลนิธิสภาคริสตจักรฯ สมาชิกคริสตจักรที่ 1 ลำปาง เห็นได้ว่าแต่ละคนปฏิเสธในการร่วมในทีมงาน หรือในคณะกรรมการปลูกสร้างคริสตจักร เพราะเหตุกลัวว่าเมื่อมาร่วมปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ อาจจะทำให้เกิดการขัดแย้งกับทางคริสตจักรที่ตนเองสังกัดอยู่

ค.นำคนรับบัพติศมาเป็นครอบครัว

คริสตจักรเขลางค์พันธกิจ ไม่ได้นำผู้เชื่อรับบัพติศมาทั้งครอบครัว โดยมีแนวทางการให้บัพติศมานั้นไปที่การอบรมพื้นฐานความเชื่อแก่ผู้เชื่อใหม่ตามหลักสูตร ตามรูปแบบสภาคริสตจักรในประเทศไทย และหากใครที่มีความพร้อมทางคริสตจักรก็จะดำเนินการให้บัพติศมาก่อน และได้มีการเยี่ยมเยียนพบปะครอบครัวผู้เชื่อใหม่หลังจากผู้เชื่อใหม่มาเชื่อในพระเยซูคริสต์ เมื่อมาที่คริสตจักรก็มีบางคนที่ได้รับการต่อต้าน ทางทีมงานผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พันธกิจได้ไปเยี่ยมและสร้างความเข้าใจกับครอบครัวผู้เชื่อใหม่ และสำคัญที่สุดคือการหนุนใจผู้เชื่อใหม่ให้เข้มแข็ง และสำแดงชีวิตที่ดีตามแบบอย่างขององค์พระเยซูคริสต์

จากการศึกษาวิจัย ยังพบว่า คริสตจักรเขลางค์พันธกิจได้มีกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ที่นอกเหนือจากที่ผู้ศึกษาวิจัยไม่ได้กล่าวไว้ใน 12 ขั้นตอน คือ

ก.ติดตามผู้เชื่อต่างถิ่น ที่ย้ายมาทำงาน หรืออาศัยอยู่ในเมือง

ในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรของคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ ผู้วิจัยพบว่าคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ นอกจากมีอณิมิตในการประกาศฯ เป็นพยานกับคนที่ไม่เชื่อพระเจ้าแล้ว ยังสนใจ ใส่ใจในการติดตามผู้เชื่อที่ย้ายถิ่น

ฐานมาทำงาน หรืออาศัยอยู่ในเมืองลำปาง ในแม่เมาะ สิ่งที่ทำให้คริสตจักรเขลางค์พณิชิจใช้เวลาเพียง 8 เดือนและสามารถสถาปนาเป็นคริสตจักรได้นั้น นอกจากการเอาจริงเอาจังในการอธิษฐาน การมีกลุ่มเซลล์ และการสร้างสาวก ก็มีการติดตามรวบรวมผู้เชื่อเดิมที่ย้ายมาอยู่จังหวัดลำปาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่อยู่ในคริสตจักรภาคที่ 2 เชียงราย แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ เมื่อผู้ที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พณิชิจรวบรวมกลุ่มผู้เชื่อได้แล้ว ได้มีกระบวนการนำกลุ่มเซลล์ สร้างสาวก และประกาศตามสายสัมพันธ์ของผู้เชื่อ

ข. การแสวงหาที่ดิน และการดำเนินการก่อสร้างอาคารพระวิหาร

ในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พณิชิจ สิ่งที่ผู้ปลูกสร้างคริสตจักร และทีมงานให้ความสำคัญ และถือว่าการปลูกสร้างคริสตจักรจะสำเร็จไม่ได้หากปราศจากการมีที่ดิน และตัวอาคารโบสถ์ที่เป็นของคริสตจักร ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการตั้งมั่นคงอยู่ในท้องถิ่น เป็นคริสตจักรท้องถิ่นในชุมชนแห่งนั้นที่ได้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรขึ้น และยังถือว่าการร่วมแรงกาย แรงใจ แรงทรัพย์ที่จะรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวเพื่อการปลูกสร้างคริสตจักรและคริสตจักรจะเข้มแข็ง เติบโต เป็นที่ถวายพระเกียรติแด่พระเจ้า ในการขยายคริสตจักรต่อไป

ค. การเลี้ยงตนเอง ประกาศพระกิตติคุณด้วยตนเอง และการปกครองดูแลตนเอง

ในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พณิชิจ ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือมิชชั่น หรือบุคคล ในด้านงบประมาณในการทำพันธกิจ การเลี้ยงดูผู้รับใช้พระเจ้า แต่ได้รับเพียงการสนับสนุนให้ใช้อาคารพาณิชย์ในระยะเริ่มต้นเท่านั้น ตลอดระยะเวลาในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พณิชิจ หรือแม้แต่การปลูกสร้างคริสตจักรลูก ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเน้นย้ำเสมอ ในเรื่องการเลี้ยงตนเอง ประกาศพระกิตติคุณด้วยตนเอง และการปกครองตนเอง ซึ่งสิ่งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยพบว่า การปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทยนั้นต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงตนเอง พยายามไม่รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนอื่นๆ นอกจากต้นสังกัด หรือคริสตจักรแม่ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานให้แก่คริสตจักรในการเติบโตที่ละชั้น และสามารถเป็นคริสตจักรที่เลี้ยงตนเองได้ตลอดไป

ง. การทุ่มเท เสียสละของผู้ปลูกสร้างคริสตจักร

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำ หรือศิษยาภิบาลที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักรเขลางค์พณิชิจ มีชีวิตที่ทุ่มเทเอาจริงเอาจัง ในการอธิษฐาน การประกาศฯ การเป็นพยาน การเยี่ยมเยียน สร้างสัมพันธ์ และการติดตามผู้สนใจและผู้เชื่อ เห็นได้จาก การเริ่มต้น ศิษยาภิบาลพร้อมครอบครัวนำเงินของครอบครัวที่สะสมไว้ นำมาปรับปรุง ตกแต่งห้องนมัสการเองทั้งหมด และตลอดระยะเวลา 1-2 ปี ศิษยาภิบาล รับใช้พระเจ้าอย่างเต็มที่ เต็มเวลา โดยไม่มีสวัสดิการ ค่าตอบแทน สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทยผู้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรจะต้องมีชีวิตที่ทุ่มเทและเสียสละเป็นอย่างสูง

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คริสตจักรลูก และจุดประกาศฯ ของคริสตจักรเขลางค์พณิชิจ ได้ดำเนินการในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร ตามขั้นตอน 12 ขั้นตอน แต่ว่ามีบางขั้นตอน ที่คริสตจักรแม่ และทีมงานผู้ปลูกสร้างคริสตจักรลูก จุดประกาศฯ ยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรลูก และจุดประกาศฯ คือ การสร้างสาวก ผู้นำท้องถิ่น และ การให้บัพติศมาเป็นครอบครัว

ก. การสร้างสาวก ผู้นำท้องถิ่น

จากกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรลูกของคริสตจักรกลางค์พันธกิจ พบว่า คริสตจักรกลางค์พันธกิจ ได้แสวงหาผู้รับใช้พระเจ้า และแต่งตั้งทีมงานผู้ปกครอง มีคนยากจากคริสตจักรแม่ส่งไปอยู่ประจำในพื้นที่ มีเพียงแห่งเดียวที่ผู้รับใช้พระเจ้าและทีมงานเป็นคนในพื้นที่ ซึ่งเป็นเพียงแห่งเดียวที่ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กับชุมชน และการที่คริสตจักรกลางค์พันธกิจได้ส่งผู้นำ ผู้รับใช้พระเจ้าเข้าไปประจำในพื้นที่ปลูกสร้างคริสตจักร ผู้นำ ผู้รับใช้พระเจ้าก็ไม่ได้มีกระบวนการในการสร้างสาวก หรือผู้นำคริสตจักรท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ อย่างเจาะจงกลุ่มคน หรือรายบุคคล แต่เน้นกระบวนการเสริมสร้างพื้นฐานความเชื่อพบปะในกลุ่มเซลล์ การสอนพระคัมภีร์ในวันอาทิตย์เท่านั้น เมื่อประสบปัญหาที่เกิดกับผู้นำที่คริสตจักรกลางค์พันธกิจส่งไปเป็นทีมงานการปลูกสร้างคริสตจักรได้ถอนตัว หรือผู้นำที่เข้มแข็งบางคนได้ย้ายไปยังที่อื่น ก็ทำให้คริสตจักรที่ปลูกสร้างขึ้นมาใหม่นั้นขาดผู้นำคริสตจักรที่เป็นคนในท้องถิ่น

ข.การให้บัพติศมาเป็นครอบครัว

กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรลูก จุดประกาศฯ ของคริสตจักรกลางค์พันธกิจ ได้มีกระบวนการให้บัพติศมาแก่ผู้เชื่อใหม่โดยการเน้นไปที่การอบรมในด้านความเชื่อ การดำเนินชีวิตคริสเตียน และความเข้าใจในความเป็นสมาชิกของคริสตจักร สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย ตามแบบที่สภาคริสตจักรฯ ได้กำหนดไว้ โดยใช้ระยะเวลาอบรมตลอด 1 ปี และมีกรให้บัพติศมาปีละ 1 ครั้ง โดยศิษยาภิบาลอาวุโสจากคริสตจักรแม่จะเป็นผู้ไปประกอบพิธีบัพติศมา ในกระบวนการก็จะมีกรพบปะ เยี่ยมเยียน สร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวผู้เชื่อใหม่ แต่มักจะไม่ได้เข้าไปสร้างความเข้าใจในเรื่องความเชื่อ หรือรองนกว่าครอบครัวเข้าใจ และยอมรับ ส่งผลให้หลังจากผู้เชื่อใหม่รับบัพติศมาแล้ว บางครอบครัวที่เข้าใจยอมรับก็ไม่มีปัญหา แต่มีบางครอบครัวที่สามี หรือ พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่มีการต่อต้านทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวขึ้น ทางคริสตจักรแก้ไขปัญหโดยผู้นำคริสตจักรเข้าไปพบปะ พูดคุยทำความเข้าใจทางครอบครัวผู้เชื่อสนทนากับผู้รับใช้พระเจ้า ต้อนรับอย่างดี แต่เมื่ออยู่กันเฉพาะภายในครอบครัวก็มีปัญหาที่หนักมากขึ้น นี้อาจจะนับได้ว่าเป็นความเร่งรีบ หรือการขาดกรทำความเข้าใจกับครอบครัวผู้เชื่อใหม่ และอาจนำมาซึ่งปัญหาระหว่างชุมชน กับคริสตจักรที่ทำการปลูกสร้างขึ้นมาใหม่

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คริสตจักรกลางค์พันธกิจ คริสตจักรลูก และจุดประกาศฯ ได้ดำเนินการในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรได้อย่างดีเยี่ยม เป็นผล และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คริสตจักรกลางค์พันธกิจเติบโตขยายคริสตจักรลูก รวมถึงคริสตจักรลูกเข้มแข็งเติบโต และมีนิมิต มีแผนในการขยายคริสตจักร หรือ ปลูกสร้างคริสตจักรต่อไป คือ การอธิษฐาน การมีกลุ่มเซลล์ พบปะกันระหว่างสัปดาห์ และการสร้างสาวก ดังนี้

ก.การอธิษฐาน

กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรที่ทำให้การปลูกสร้างคริสตจักรกลางค์พันธกิจ และคริสตจักรลูก จุดประกาศ เกิดผล เข้มแข็ง เติบโต และขยาย คือการอธิษฐาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย จากการอธิษฐานทำให้เห็นนิมิตในการปลูกสร้างคริสตจักร ทำให้เกิดการอัศจรรย์ ทำให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ รับการทรงนำจากพระเจ้าอย่างทันเวลาเสมอ ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรกลางค์พันธกิจ และทีมงาน สมาชิก รวมถึงคริสตจักรลูก จุดประกาศมีจุดเน้นในการอธิษฐานตอนเช้า ตีห้าทุกๆ วัน

ข.การมีกลุ่มเซลล์ พบปะกันระหว่างสัปดาห์

คริสตจักรกลางค์พันธกิจ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร ก็มีกลุ่มเซลล์ มีการพบปะกันระหว่างสัปดาห์ รวมถึงคริสตจักรลูก และจุดประกาศ ของคริสตจักรก็ดำเนินการในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร

โดยเน้นกลุ่มเซลล์ การพบปะกันระหว่างสัปดาห์ เช่นกัน สิ่งนี้ทำให้คริสตจักรกลางค์พันธกิจสามารถสถาปนาคริสตจักรได้ในเวลาเพียง 8 เดือน จากการเริ่มต้นกลุ่มเซลล์ 1 กลุ่ม ขยายเป็น 5 กลุ่มเซลล์ ภายในระยะเวลา 8 เดือน การมีกลุ่มเซลล์ การพบปะกันระหว่างสัปดาห์นอกจากจะเสริมสร้างความเชื่อให้เข้มแข็ง เติบโต ยังเสริมสร้างความ เป็นเอกภาพ ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิก ในการสามัคคีธรรมร่วมกัน ปัจจุบันนี้ทำให้คริสตจักรกลางค์พันธกิจปลูกสร้างคริสตจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขยายคริสตจักรลูก และคริสตจักรลูกเองก็ได้ดำเนินการตามแบบอย่างของคริสตจักรแม่เช่นเดียวกัน

ค.การสร้างสาวก

คริสตจักรกลางค์พันธกิจได้ดำเนินการสร้างสาวก สู่การเป็นผู้นำคริสตจักรท้องถิ่นตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักร ทำให้คริสตจักรกลางค์พันธกิจเติบโต เข้มแข็ง และขยายคริสตจักรลูก อย่างน้อย 7 แห่ง เพราะคริสตจักรมีผู้นำคริสตจักรที่เข้มแข็ง จากการสร้างสาวกอย่างเป็นระบบจากศิษยาภิบาล ผู้ปลูกสร้างคริสตจักร เช่นใช้ระบบ EE3 บทเรียนเนวิเกเตอร์ บทเรียนคริสตจักรเซลล์ ปัจจุบันใช้หลักสูตร G12 เป็นต้น จากการสร้างสาวก และผู้นำท้องถิ่น จึงทำให้พันธกิจของคริสตจักรขยายออกไป แต่ในทางตรงกันข้ามการที่ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรลูกหรือจุดประกาศ คริสตจักรกลางค์พันธกิจ ไม่ได้สร้างสาวก หรือผู้นำท้องถิ่นในคริสตจักรลูกหรือจุดประกาศฯ ทำให้คริสตจักรลูกหรือจุดประกาศฯ ประสบกับปัญหาเรื่องการขาดผู้นำคริสตจักรท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาที่ตามมาดังจะกล่าวต่อไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรกลางค์พันธกิจ คริสตจักรลูก และจุดประกาศของคริสตจักรกลางค์พันธกิจ พบปัญหาหลัก ในการปลูกสร้างคริสตจักรทั้งปัญหาภายในคริสตจักรเอง และปัญหาภายนอก ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น หรือชุมชน ดังนี้

ก.ปัญหาภายใน ได้แก่ ปัญหาด้านการขาดงบประมาณ หรือทุนทรัพย์ ปัญหาการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในเรื่องของความไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของผู้นำ ความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้เชื่อเก่าที่ยึดธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม กับผู้เชื่อใหม่ที่ขาดความเข้าใจ ความเชื่อยังไม่เข้มแข็ง ปัญหาสมาชิกผู้เชื่อใหม่ไม่มีเวลาให้กับงานของพระเจ้า ปัญหาสมาชิกผู้เชื่อใหม่ชาวบ้าน ไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเหล่านี้ทางคริสตจักรกลางค์พันธกิจได้รับการแก้ไขจากพระเจ้าด้วยการอธิษฐาน ฟังพาทพระเจ้า ใช้พระวจนะของพระเจ้า ปรึกษากับคริสตจักรภาค ขอรับการช่วยเหลือจากสภาคริสตจักรฯ และดำเนินตามระเบียบปฏิบัติธรรมนุญแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย และแก้ไขปัญหาด้วยสติปัญญาจากพระเจ้าด้วยการเยี่ยมเยียนสมาชิก สร้างสัมพันธ์ผ่านโทรศัพท์ หรือโซเชียลมีเดีย และเสริมสร้างความเชื่อการให้สมาชิกผ่านการดูวิดีโอเรื่องราวในพระคัมภีร์ คำพยานชีวิต และการฟังเพลงนมัสการ เป็นต้น

ข.ปัญหาภายนอก ได้แก่ ปัญหาการต่อต้านจากชุมชน ในเรื่องของศาสนพิธี หรือพิธีกรรม โดยเฉพาะสถานที่ประกอบพิธีฌาปนกิจศพ และปัญหาการต่อต้านจากผู้นำชุมชน และจากครอบครัวของผู้เชื่อใหม่หากมีผู้สนใจและเชื่อใหม่เข้ามายังคริสตจักรซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทำให้ผู้นำในชุมชนระแวงและเกิดความไม่พอใจ คริสตจักรกลางค์พันธกิจ คริสตจักรลูก และจุดประกาศฯ ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการพบปะ พูดคุย ทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน กับครอบครัวของผู้เชื่อ รวมถึงการฟังทางคริสตจักรภาค และดำเนินตามกฎหมายบ้านเมืองโดยการแจ้งไปยังศูนย์ดำรงธรรมเพื่อประสานกับชุมชน และหาทางออกในการที่คริสเตียนสามารถประกอบศาสนพิธี ฌาปนกิจศพได้ ในชุมชนท้องถิ่น ถึงแม้ปัญหานี้ อาจจะไม่ได้รับการแก้ไขได้ในปัจจุบัน แต่ก็ถือว่าการดำเนินการของ

คริสตจักรกลางค์พันธกิจ และคริสตจักรลูกนั้นก็ดำเนินพันธกิจสร้างสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น และยังคงรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรกลางค์พันธกิจ สามารถสรุปข้อเสนอสำหรับเป็นแนวทางในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ของคริสตจักรกลางค์พันธกิจ คริสตจักรลูก และจุดประกายฯ ของคริสตจักรกลางค์พันธกิจ ในการขยายคริสตจักรต่อไป ซึ่งสามารถเป็นแนวทางแก่คริสตจักรอื่นๆ ที่มีมิติในการขยายคริสตจักรลูก และผู้รับใช้พระเจ้า ที่มีมิติ และได้รับการทรงเรียกให้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรในประเทศไทยด้วยเช่นเดียวกัน ดังต่อไปนี้

กระบวนการของการปลูกสร้างคริสตจักรนั้นมีหลายทฤษฎีมากมาย มีหลายแนวทางในการดำเนินการ แต่ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรในฐานะนักปฏิบัตินั้น ควรจะศึกษาเรียนรู้ถึงทฤษฎี หลักการ หรือกระบวนการต่างๆ ของการปลูกสร้างคริสตจักร และสำคัญอย่างยิ่งต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยง หรือการประยุกต์ใช้ในบริบทไทยอย่างเหมาะสมตามพื้นที่ต่างๆ ที่ได้ทำการปลูกสร้างคริสตจักร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทยนั้น ต้องศึกษา เข้าใจสังคม วัฒนธรรมประเพณีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพุทธศาสนาหยั่งรากลึกในสังคมไทยเป็นเวลานาน จนเป็นรากฐานของวัฒนธรรมและประเพณีไทย ฉะนั้น ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรควรจะมีความเข้าใจในหลักพุทธศาสนาพอสมควรเพื่อการประยุกต์ใช้หลักการกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรจะมีประสิทธิผล

การปลูกสร้างคริสตจักร ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ ในชุมชนที่ทำการปลูกสร้างคริสตจักร (ในกรณีชนบทหรือชานเมือง) เพื่อใช้ชีวิตร่วมกันคนในชุมชน เป็นสมาชิกคนหนึ่งในชุมชน และเรียนรู้ชุมชน สร้างสัมพันธ์ ประกาศฯ เป็นพยาน จากชีวิตสัมผัสชีวิต หากเป็นได้ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรเป็นคนในพื้นที่ได้ยิ่งดี คริสตจักรกลางค์พันธกิจได้ใช้วิธีการขยายคริสตจักรโดยการติดตามผู้เชื่อ หรือสมาชิกของคริสตจักร หรือสายสัมพันธ์ ญาติพี่น้อง ของสมาชิกคริสตจักรเองในการขยายและปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ในแต่ละพื้นที่ ที่ได้ทำการปลูกสร้างคริสตจักรเป็นรูปแบบที่ใช้ได้อย่างเกิดผล โดยเฉพาะในชุมชนชนบท การเริ่มต้นจากการที่มีผู้เชื่ออยู่บ้าง หรือการรวบรวมผู้เชื่อ จะทำให้การปลูกสร้างคริสตจักรเกิดผล และเติบโตได้รวดเร็ว และมั่นคงกว่า

ถึงแม้ในกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรมีหลายทฤษฎี หลายแนวทางในการปลูกสร้างคริสตจักร แต่การปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย ควรจะมีกระบวนการ หรือขั้นตอนในการปลูกสร้างคริสตจักรอย่างน้อย 12 ขั้นตอน คือ (1) เริ่มต้นด้วยการอธิษฐาน (2) แสวงหาทีมงาน ผู้ร่วมนิมิต (3) สำรวจชุมชน (4) นำเสนอนิมิต และแผนการปลูกสร้างคริสตจักรต่อคริสตจักรแม่ (5) แสวงหาผู้สนับสนุน หรืองบประมาณ (6) หาสถานที่เช่า บ้าน หรืออาคารพาณิชย์ (7) สร้างสัมพันธ์กับชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย (8) เริ่มต้นนมัสการ และเปิดกลุ่มเซลล์ (9) นำคนรับบัพติศมาเป็นครอบครัว (10) สร้างสาวก ผู้นำคริสตจักรท้องถิ่น (11) รับการสถาปนาเป็นคริสตจักร (12) ขยายคริสตจักรต่อไป

จากการศึกษาวิจัยกระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย : กรณีศึกษาคริสตจักรกลางค์พันธกิจ พบกระบวนการ หรือขั้นตอนที่สำคัญ ที่ควรจะมีเพิ่มเติมในการปลูกสร้างคริสตจักรในบริบทไทย คือ (1) การแสวงหา หรือการรวบรวมผู้เชื่อเดิมที่ย้ายถิ่นฐานและไม่ได้เข้าร่วมหรือเป็นสมาชิกคริสตจักรใดคริสตจักรหนึ่งในบริเวณชุมชนใกล้เคียงมาร่วมรับใช้ (2) เริ่มต้นด้วยการเลี้ยงตนเอง ประกาศพระกิตติคุณด้วยตนเอง และการปกครองตนเอง (3) การแสวงหาที่ดิน และสร้างอาคารโบสถ์ (พระวิหาร) เพื่อความมั่นคงของคริสตจักรในชุมชน ในท้องถิ่น

กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรอาจจะพบกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการถูกต่อต้านจากครอบครัวผู้เชื่อ ถูกต่อต้านจากชุมชน ปัญหาการขาดงบประมาณ ปัญหาการขาดผู้นำท้องถิ่นหรือทีมงาน ปัญหาการไม่มีเวลาของสมาชิกที่จะทุ่มให้กับงานของพระเจ้า และการเติบโตของผู้เชื่อใหม่ที่เป็นไปอย่างช้าๆ ผู้ที่จะทำการปลูกสร้างคริสตจักรต้องตระหนักว่าหากจะทำการปลูกสร้างคริสตจักรจะต้องพบเจอปัญหาเหล่านี้ไม่มากก็น้อย ฉะนั้น ไม่ควรท้อ หรือทิ้งงานที่พระเจ้ามอบหมายให้เมื่อพบกับปัญหาเหล่านี้ เพราะทุกคนทราบดีอยู่แล้วว่าการปลูกสร้างคริสตจักรใหม่ย่อมพบเจอปัญหาเหล่านี้อยู่แล้ว “แม้คลอดลูกก็ต้องมีบาดแผล และก่อนที่ลูกจะเดินได้ด้วยตนเองก็ต้องพบกับการล้ม หรือบาดแผลเช่นเดียวกัน”

ผู้ปลูกสร้างคริสตจักรต้องตระหนักอยู่เสมอว่า กระบวนการปลูกสร้างคริสตจักรเป็นกระบวนการที่ใช้ระยะเวลา และต้องอาศัยชีวิตที่ทุ่มเท เสียสละ เป็นคนแห่งนิมิต แห่งพระวาระ แห่งการอธิษฐาน อย่างเอาจริงเอาจัง โดยแสวงหาฤทธิ์อำนาจจากพระเจ้า โดยพึ่งพาการทรงนำของพระวิญญาณบริสุทธิ์ เชื่อในสิทธิอำนาจข่าวประเสริฐขององค์พระเยซูคริสต์ การทำตามพระมหาบัญชา สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คริสตจักรสามารถปลูกสร้างขึ้น เข้มแข็ง เติบโต มั่นคง และขยายต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษณา พูนทาจักกร. “การก่อตั้งคริสตจักรสำหรับชาวลาวโซ่ง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์แมคกิลวารีน มหาวิทยาลัยพายัพ, 1983.
- คณะกรรมการพัฒนาคริสตจักรในประเทศไทย, คำบรรยายการเพิ่มพูนคริสตจักร. กรุงเทพฯ: ประเสริฐบรรณสาร, 1972.
- คณะมิชชันนารีแห่งเกาหลีในประเทศไทย, การสัมมนา“เราจะสร้างคริสตจักรของเราไว้”. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธีรนนัส, 1990.
- คริสเตียน เอ. สวารซ์. การพัฒนาคริสตจักรอย่างธรรมชาติ: พื้นฐานสู่คุณลักษณะที่จำเป็น 8 ประการของคริสตจักรไทย. แปลโดยสุจินดา สันติสุขถาวร. กรุงเทพฯ: องค์การเพื่อการพัฒนาคริสตจักร, 1996.
- คริสเตียน เอ. สวารซ์. หัวใจของการพัฒนาคริสตจักรอย่างธรรมชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ACTS Co, 2002.
- คริสตจักรเขลางค์พันธกิจ. “ประวัติคริสตจักรเขลางค์พันธกิจ.” Khelang Pantakit Church. <http://khelangpantakit.weebly.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2560).
- คัมมินส์, แอโรลด์. การตั้งคริสตจักรใหม่. แปลโดย ปิยะบุตร เต็มยิ่งยง. กรุงเทพฯ: คริสเตียนแบ็บติสต์, 1994.
- ไครเดอร์, ลาร์รี่. เครื่องข่ายคริสตจักรตามบ้าน. แปลโดย ปฏินันท์ ทวีสิน. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2005.
- จุงซิก คิม. คริสตจักรเซลล์: รูปแบบสำหรับการก่อตั้งคริสตจักรในกรุงเทพฯ. แปลโดย ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล. กรุงเทพฯ: ธีรนนัส, 2007.
- จอห์น มาร์ค เทอร์รี่. งานประกาศของคริสตจักร. แปลโดย พรรณี สุปรัชญาสกุล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รันทัส (สำนักพิมพ์ จีพี), 2003.
- เดวิท แกร์สัน. กระแสการตั้งคริสตจักร. แปลโดย ศิลา. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2005.
- โดนัล แมคคาแวน. การขยายคริสตจักร. กรุงเทพฯ: สุริยบรรณ, 2519.
- นันทชัย มีชูชน. ๑๗๕ ปี พันธกิจคริสต์ศาสนาโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย (ค.ศ. ๑๘๒๘-๒๐๐๓). โดยคณะกรรมการประสานงานโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ประชุมทอง พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2004.
- มือพิพัตต์, บ็อบ. เทสส์, คาร์ลา. ถ้าพระเยซูทรงเป็นผู้นำชุมชน: การเปลี่ยนแปลงและคริสตจักรท้องถิ่น. แปลโดยกรรณิการ์ ตรีผลาวิเศษกุล. กรุงเทพฯ: TFHI, 2009.
- แพททริก จอห์นสตัน. คริสตจักรใหญ่ยิ่งกว่าที่คุณคิด. แปลโดย พรรณี สุปรัชญาสกุล. กรุงเทพฯ: ธีรนนัส, 2006.
- ฟิลโด จอง. สร้างคริสตจักรด้วยหัวใจ. เชียงใหม่: มูลนิธิปัญญาจารย์, 2013.
- เฟลิซิติ์ เดล. เริ่มตั้งคริสตจักรตามบ้าน. แปลโดย สุกณี เกรียงชัยพร. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2005.
- มูลนิธิอีสตาร์. “จงตามเรามา.” มูลนิธิอีสตาร์. <http://www.estar.or.th/การฝึกอบรม/> จงตามเรามา.html (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560).

- ริค วอร์เรน. คริสตจักรที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์. แปลโดย วรพงศ์ จรรย์พฤทธิพงศ์ และ พรเทพ คัดสุระ.
กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2011.
- วรพงศ์ จรรย์พฤทธิพงศ์, ผู้แปล, กลุ่มเซลล์เพื่อการเพิ่มพูนคริสตจักร. กรุงเทพฯ: คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์, 1993.
- แวกเนอร์, ปีเตอร์ ซี. ยุทธวิธีเพื่อการเพิ่มพูนคริสตจักร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รันนัส, 1995.
- ซิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. ตั้งคริสตจักร. กรุงเทพฯ: บี.แอล.ที, 1999.
- ซิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. ตั้งคริสตจักร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนา คริสตจักร, 2007.
- ซิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. สร้างสาวกครบวงจร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: BLT, 1998.
- สารณัญ บุญเกียรติ. ก้าวที่ ๑๔๑...คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่ : การสื่อสารพระกิตติคุณในสังคมไทย โดย สมาชิกคริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่. เชียงใหม่: คริสตจักรที่หนึ่งเชียงใหม่, 2008.
- อเล็ก, สมิธ จี. ความเจริญเติบโตของคริสตจักร. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 1970.
- Aubrey, Malphurs. Planting growing churches for the 21st century: a comprehensive guide for new churches and those desiring renewal. United States of America: Baker Book House Company, 1999.
- Devasagayam, Ponraj S. Planting and Perfecting of Churches. Bihar, India: Mission Educational Book, 1997.
- Hong- Shik, Shin. Principles of Church Planting as Illustrated in Thai Theravada Buddhist Context, Bangkok, Thailand: Kanok Bannasan(OMF Publishers), 1989.
- John, Apeh E. Social structure & Church Planting. U.S.A.: Indigenous Mission International, 1989.
- Joel, Comiskey. Planting Churches that Reproduce: starting a network of simple churches. Moreno Valley, U.S.A.: CCS Publishing, 2009.

บทบททของพอแม้ในกาสรงต่อความเชือครทสเดยทนสู่ลูก : กรณทคทกษา

ครทสทจกักรเคลางค้พันธกทจ ทงหวตล้าปาง

The roles of Parents in Passing on the Christian faith to their Children:

Case Study of Khelang Pantakit church

ทงนค้ พททกษัประวตตี¹

Thanong Pitakprawat

บทคตัยอ

กาสรงต่อความเชือในชวทตของครทสเดยทนเป้นล่งที่ล้าคัฎและจ้าเป้นอย่งย่งในกาสรทงจะล้าความเชือครทสเดยทนนั้ด้ารงออยู่และด้ารับกาสรงต่อ กาสรท้าการคั้ค้วาวทจยทนลั้งนี้ก็เพื่อทจจะคทกษาบทบททของพอแม้ในกาสรงต่อความเชือครทสเดยทนไปสู่ลูก ซ่งในกาสรคั้ค้วาวทจยลั้งนี้ ผู้วทจยทนเห็นว่า พอแม้นนั้มทบททอย่งมทททจจะชวทล้าความเชือครทสเดยทนของลูกนั้ ยังคงม้นคงต่อไป และสาทรททจจะสงต่อ พอแม้มทบททโดยความกลลัชทต ความช้าใจ และความลัมพันธทนครบครว แต่เหตุทตจ้องคทกษาคือ ในบัจจทนเนืองดว้การเปลล่ยนเปลล่ยนของลั้งคม ท้าล้าพอแม้ไม่ค้อยมทเวลา หรือล้าความเอาใจล้า ในกาสรงต่อความเชือครทสเดยทน การคั้ค้วาวทจยลั้งนี้ เพื่อล้าผู้เป้นพอแม้ด้ารู้ว้า พอแม้เป้นบคคททจมีความล้าคัฎอย่งมทททในกาสรงต่อความเชือครทสเดยทน

ในกาสรคั้ค้วาวทจยลั้งนี้ เพื่อล้าได้มาซ่งล้ามุลทจจะน้ามาวทเคราะห้ ผู้วทจยทนเองด้าออกแบบล้าบล้ามเพื่อล้าใช้ในการหาล้ามุล โดยกาสรหาล้ามุลนั้ด้าล้าวทททในการล้ามภาษณ้ โดยแบ่งออกเป้นล้าองล้าองคือ ล้าองทจล้ามภาษณ้พอแม้และล้าองทจล้ามภาษณ้ลูก

และจากกาสรทจได้คทกษาคั้ค้วาว และท้าการล้ามภาษณ้ในลั้งนี้ ผลทจออกมานั้นเป้นไปตามทจคาคดว้า พอแม้ทจเป้นกลุ่มล้าการล้ามภาษณ้ ด้าล้าล้ามภาษณ้ไปทททททเดยวทกันคือ พอแม้มทส่วนอย่งมทททในการทจล้าล้ามภาษณ้ความเชือทจช้ามช้าม เพราะพอแม้เป้นบคคททจอยู่กลลัชทตและล้าองล้าองทจต่อความเชือของลูกเป้นอย่งมททท พอแม้จล้าเป้นบคคททจมีบทบททอย่งมทททในกาสรงต่อความเชือไปสู่ลูก

ค้าล้าคัฎ ความเชือครทสเดยทน, ครทสเดยทน, บทบทท

¹ ผู้อภทลครทสทจกักรเคลางค้พันธกทจ

Abstract

Passing on Christianity faith is an essential and quite important in order to make the ongoing faith and passing it to next generation. This research is about studying the main role of the parents as they are passing on their faith toward their children. Since I am doing this research, I realize that parents have an important role of influencing in their children's faith in a healthy way so that it can be passed on to next generation. Through understanding, intimacy, and relationship within the family, parents can make such a huge impact on their children. This research is needed due to the nowadays type of society, parents are lacking of quality time with their children or the cares to encourage their children in faith so that their children can continue to pass it on. This research is meant to help parents realize their significant role of passing on their faith to their children.

In order to do this research, I came up with a survey form for gathering information, and I used interview method to interview both parents and children.

From doing this research and interviewing, the result happens as I expected. Most of the parents whom I interviewed agree that parents are the most important role of making their children to be strong in faith, since the parents are very close to children and also able to influence directly to their children. Parents are important role of passing on their faith to their children.

Keywords Christian faith, Christian, roles

บทนำ

ความเชื่อคริสเตียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่ดำรงมาซึ่งการถ่ายทอดหรือให้ความเชื่อคริสเตียนนั้น ดำรงอยู่ในชีวิตของผู้เชื่อ ความเชื่อในพระเยซูคริสต์อย่างถูกต้อง และการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนอย่างถูกต้องและเป็นไปอย่างมีระบบ เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้ความเชื่อนั้นได้รับการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงความสนใจความเชื่อคริสเตียนออกจากชีวิต ครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังความเชื่อให้กับคนในครอบครัวโดยเฉพาะบทบาทของคนที่เป็นพ่อแม่ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ความเชื่อของลูกนั้นมี ความมั่นคง เพราะการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนที่เริ่มต้นตั้งแต่เด็กนั้น จะทำให้เด็กเกิดความผูกพันกับความเชื่อ กับผู้เชื่อคนอื่น และสามารถที่จะส่งต่อความเชื่อต่อไปจากรุ่นสู่รุ่น

สาวิกา จันทรหอม ได้ทำการการวิจัยเรื่อง “ครอบครัวคริสเตียนกับการส่งต่อความเชื่อศรัทธา” พบว่า การส่งต่อความเชื่อคริสเตียน สภาพของการส่งต่อความเชื่อ นั้น ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ สติปัญญา ความสามารถในการรับใช้ มีการสนับสนุนให้สมาชิกภายในครอบครัวได้เข้าร่วม พันธกิจ กิจกรรมของคริสตจักรและสนับสนุนให้มีการอ่านพระคัมภีร์ อธิษฐาน และนมัสการภายในครอบครัว ซึ่งเป็นหัวใจของการดำเนินชีวิตคริสเตียน

แต่เมื่อพิจารณาในปัจจุบันนี้ บทบาทส่วนใหญ่ของการปลูกฝังความเชื่อจะเป็นหน้าที่ของคริสตจักรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเมื่อย้อนมองกลับไปแล้ว ผู้เชื่อในยุคแรกๆ ความเชื่อเกิดขึ้นเพราะการปลูกฝังความเชื่อในครอบครัว พ่อแม่มีบทบาทอย่างมากในการส่งต่อความเชื่อให้กับลูก แต่ในปัจจุบันสิ่งเหล่านั้นได้จางไป อาจเนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคม อาชีพ หน้าที่การงานที่ต้องทำ และเวลาในครอบครัวที่ไม่ตรงกัน และจากการอ้างอิงจากการทำวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ สาวิกา จันทรหอม ซึ่งได้เห็นว่า “กระแสชีวิตที่อยู่ภายใต้การบริโภคนิยม และกระแสของวัตถุนิยม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้การมีเวลาอยู่กับครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ขาดหายไปส่งผลต่อการส่งต่อความเชื่อในครอบครัวเช่นเดียวกัน”

ความหมายของความเชื่อคริสเตียน

ความเชื่อคริสเตียน หมายถึง ความเชื่อและไว้วางใจในพระเยซูคริสต์ ไม่ได้เป็นความเชื่อที่ไม่มีเป้าหมาย หรือมีความมงมาย แต่เป็นความเชื่อในพระเยซูคริสต์ผู้เป็นจุดเริ่มต้น ซึ่งคริสเตียนเชื่อว่า บุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น ที่ต้องเชื่อคือ พระเยซูคริสต์² ความเชื่อที่มนุษย์ไม่สามารถที่จะกระทำเองได้ แต่ต้องใช้ความเชื่อที่มีในองค์พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักคำสั่งสอนบนพื้นฐานพระวาระของพระเจ้า และมีการส่งต่อความเชื่อไปสู่ผู้อื่น

การที่พ่อแม่จะมีบทบาทต่อความเชื่อของผู้เป็นลูกจนถึงขั้นที่ลูกเองนั้น ประกาศตัวเป็นสมาชิกสมบูรณ์ และดำรงอยู่ในความเชื่อ นับเป็นช่วงเวลาพ่อแม่เองนั้นต้องมีความอดทนอย่างมาก และพ่อแม่ต้องรู้จักวิธีการ และสิ่งที่จะสอน โดยเฉพาะในเรื่องความเชื่อ นั้น ไม่เพียงแต่ว่าเป็นเพียงแค่คำพูด หรือคำสอนที่มาจากหนังสือ หรือตำราต่างๆ เพียงเท่านั้น แต่ว่าการกระทำที่แสดงออกถึงความเชื่อที่พ่อแม่ได้แสดงออกมาให้เห็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การอ่านพระคัมภีร์ การอธิษฐาน หรือการร่วมศาสนกิจต่างๆ ของคริสเตียน ก็เป็นสิ่งที่ช่วยปลูกฝังให้กับลูก ในการทำให้เกิดความเชื่อที่มั่นคง อันนำไปสู่การติดตามพระเยซูคริสต์ พ่อแม่เป็นเสมือนครูคนแรกของลูก ต้องเป็นบุคคลที่รับเอาความจริงของพระเจ้ามาส่วนหนึ่งในชีวิตของตนเอง และเมื่อรับเอาความจริงและปฏิบัติตาม สิ่งเหล่านั้นก็จะเริ่มมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้อื่น ซึ่งหมายถึงลูกนั่นเอง³

² จอห์น เดวิส, *เพิ่มความรู้*, (กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2011), 98-99.

³ จี. ฮาเวิร์ด. เฮนดริคส์, *การสอนที่มีอานุภาพเปลี่ยนชีวิต* (กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2000), 34.

คริสเตียน หมายถึง กลุ่มผู้เชื่อที่เชื่อและศรัทธาในพระเยซูคริสต์ และประกาศตัวเป็นสมาชิกสมบูรณ์ของ คริสตจักรคริสเตียนที่มารวมตัวกันเป็นสิ่งที่เปี่ยมผลมาจากกระบวนการสร้างสาวก และการที่ได้รับการส่งต่อความ เชื่อจากพ่อแม่หรือผู้อื่นที่มีประสบการณ์กับพระเจ้า และประสบการณ์ในความเชื่อที่ส่งต่อๆ กัน และในการ ค้นคว้านี้จะเน้นในเรื่องบทบาทของพ่อแม่ในการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนจนลูกมั่นใจและมั่นคงในการเป็นคริสเตียน ที่เชื่อและศรัทธาในพระเยซูคริสต์ ภาพของคริสเตียนในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม และพันธสัญญาใหม่ เป็นภาพของ ผู้เชื่อที่อยู่ร่วมกัน และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายอันเดียวกันคือการรับใช้พระเจ้า และกลุ่มผู้เชื่อในพระเจ้า เหล่านั้น จะไม่ขาดเลยในเรื่องการแบ่งปันพระวาทะของพระเจ้าให้แก่ลูกหลาน

ความสำคัญของการส่งต่อความเชื่อคริสเตียน

เมื่อพูดถึงคำว่า บทบาท ซึ่งตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้บัญญัติไว้คือ การทำ ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น และบทบาทของพ่อแม่ในการเป็นผู้เชื่อคริสเตียนคือ การมีบทบาทในการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนไปยังลูก บทบาทของพ่อแม่ในครอบครัว พ่อแม่จะต้องมี อิทธิพลอย่างมากในการดูแล ส่งเสริม และให้ความเข้าใจในเรื่องความเชื่อขั้นพื้นฐานของความเชื่อ คริสเตียน “ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นคริสเตียนนั้น ถือได้ว่าครอบครัวนั้น เป็นตัวแทนของพระเยซูคริสต์ และเป็นผู้รับคำสั่งสอน เอาไว้ ในท่ามกลางชุมชนผู้เชื่อและผู้ที่ไม่เชื่อในพระเจ้า ครอบครัวที่มีระเบียบและได้รับคำสั่งสอนให้ปฏิบัติตามหลักคำ สอนและความเชื่อคริสเตียน แสดงให้เห็นคุณสมบัติอันดีงามของพระเยซูคริสต์”⁴

การสร้างบรรยากาศของความเชื่อภายในบ้าน และนอกบ้าน จึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นบทบาทที่สำคัญของ พ่อแม่ ที่จะส่งต่อความเชื่อคริสเตียน และช่วยลูกให้ดำรงอยู่ในความเชื่อ โดยสิ่งที่จะช่วยให้เกิดบรรยากาศในด้าน การส่งต่อความเชื่อ Strommen, Merton P. และ Richard A. Hardel ได้พูด 4 ประการที่เป็นสิ่งที่ครอบครัวคริสเตียนหรือพ่อแม่ต้องมีการเสริมสร้างความเชื่อ⁵

การเป็นพ่อแม่ที่ใช้พระกิตติคุณในการอบรมสั่งสอน

การที่พ่อแม่เองนั้นได้ใช้พระกิตติคุณในการอบรมสั่งสอนลูก จะช่วยให้ลูกเองนั้นได้ให้คุณค่าในด้านจิต วิญญาณของตนเอง ได้เข้าใจความเป็นพระเจ้า ที่พระองค์นั้นได้เป็นผู้ที่ได้ให้ความหวังใจ จนกลายเป็นการมี ประสบการณ์ส่วนตัวกับพระเจ้า ทำให้เกิดความเชื่อที่มั่นคง เมื่อพ่อแม่ได้ใช้พระกิตติคุณในการสั่งสอนนั้นจะทำให้ ลูกที่ศรัทธาต่อชีวิตในด้านบวกทั้งต่อชีวิตตัวเอง ความตาย และมีความเชื่อว่าการกระทำของตนเองไม่ใช่ความคิดที่จะ ทำให้ตัวเองนั้นได้รับความรอด แต่พระกิตติคุณที่ได้รับการสอนนั้นจะเป็นสิ่งที่ย้ำเตือนให้พวกเขาเองเชื่อและมั่นคง ในพระเจ้า และในอีกด้านหนึ่งสำหรับพ่อแม่ที่อบรมสั่งสอนลูกโดยใช้กฎข้อบังคับมาก พวกเขาจะไม่สามารถที่จะ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ถูกส่งต่อในความคิดหรือความเชื่อได้ พวกเขาจะมีอคติ พวกเขาจะแสวงหาความเชื่อ ด้วยตนเอง และเชื่อว่าพวกเขาสามารถรอดได้โดยการกระทำของตนเอง พวกเขาเชื่อว่าสามารถทำให้เจ้านั้น พอใจในสิ่งที่เขาได้กระทำด้วยมือของเขาเอง

เมื่อมองในทั้งสองด้านในการอบรมสั่งสอนลูกในด้านพระกิตติคุณ จะช่วยให้เด็กได้รับผลกระทบในด้าน ความเชื่อที่ดีกว่าการที่จะบังคับหรือใช้กฎต่างๆ เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นยังคงยึดมั่นในความเชื่อที่พ่อแม่ได้ส่งต่อคือความ เชื่อในพระเจ้า Margaret Krych ได้กล่าวว่า “เด็กต้องการที่จะเห็นการตอบสนองของท่านทั้งหมดต่อพระเจ้าในพระ

⁴ จี. ไวท์. เอเลน, *บ้านในอุดมคติ*, แปลโดย อุไร สนิทวงศ์ (กรุงเทพฯ: ชั่วประเสริฐ, มปป),33.

⁵ Merton P. Strommen and Richard A. Hardel, *Passing On the Faith: A Radical New Model for Youth and Family Ministry* (United States of America: Saint Mary's Press, 2000),81.

เยซุคริสตึ ไม่เพียจแค้คำพูดเท่านััน แด้รวมไปถึทศนคตึ การกระทำ การมีส่วร่วมในการนมัสการ ความกระตือรือร้นในการเป็นพยาน เด็กจะรับรู้ได้เร็วเมื่อมีความเชือที่แสดงออกมาทางชีวิตแห่งการอธิษฐานและการศึกษาพระคัมภีร์ สิ่งสำคัญคือ พ่อแม่ต้องแบ่งปันพระกิตติคุณซึ่งเป็นหัวใจเช่นเดียวกับความเชือของเขา ความเชือมาจากใจไปสู่ปาก หู และสู่การกระทำ”⁶

การเป็นพ่อแม่ที่คยเรื่องจริยธรรมคริสเตียนกับลูก

สิ่งที่พ่อแม่เองอยากจะเห็นจากชีวิตของผู้ที่เป็นลูกคือการที่ลูกเองนั้นจะมีจริยธรรม การที่พ่อแม่ได้ให้ลูกเองนั้นได้เห็นคุณค่าของการมีจริยธรรมที่ดี ในความห่วงใยครอบครัว การทำดีต่อผู้อื่นนี้ การปกป้องผู้ที่ไม่ม้อานาจ การมีเมตตาและใจกว้างเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้กระทำ แต่สิ่งที่สำคัญในการพูดคยในเรื่องจริยธรรมคริสเตียน คือให้ลูกได้ตระหนักถึงจริยธรรมคริสเตียนโดยเริ่มที่พระเจ้า ให้ความสำคัญกับพระเจ้าเป็นอันดับแรกในการที่ต้องให้การแสวงหา และต่อจากนั้นก็เข้าสู่เรื่องการอภัย รักผู้อื่นเหมือนที่พระเจ้าได้ทรงรัก ใช้ชีวิตในการรับใช้พระเจ้า และเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เหมือนกับพระคริสตึ

แต่อีกด้านหนึ่งสิ่งที่จะช่วยให้การพูดคยเรื่องจริยธรรมคริสเตียนเป็นที่มีผลกระทบต่อเด็กได้ดียิ่งขึ้นหกประการ⁷คือ

1) การสร้างความสัมพันธ์ของพ่อแม่กับลูก

เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์ที่สามารถเข้ากันได้ระหว่างพ่อแม่และลูก วยรุ่นจะยอมรับคุณค่าของพ่อแม่ แม้ว่าพวกเขาอาจจะไม่ได้พูดโดยตรง เพราะถ้าหากความสัมพันธ์ขาดหายไปแล้ว วยรุ่นก็จะต่อต้านในสิ่งที่พ่อแม่ได้พูด และทำในสิ่งที่ตรงกันข้าม ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งต่อความเชือให้กับลูก

2) การเป็นแบบอย่างให้กับลูก

แบบอย่างเป็นสิ่งสำคัญในอันดับที่สองที่จะช่วยสนับสนุนความเชือในเรื่องของจริยธรรมคริสเตียน การกระทำของพ่อแม่ การใช้เวลา การพูดคย และการอุทิศตัวของพ่อแม่ จะทำให้ลูกได้เห็นและเลียนแบบ พ่อแม่ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าพูดอะไรกับลูก ต้องสะท้อนออกมาเป็นการแบบอย่างเพื่อให้แบบอย่างเหล่านั้นได้เป็นสิ่งที่จะสนับสนุนคำพูด

3) การใช้คำพูด

การเป็นพยานส่วนตัวมีพลังมากกว่าคำเทศนา การแบ่งปันพระกิตติคุณเรื่องราวของพระเจ้า เพราะในพระคัมภีร์การแบ่งปันพระกิตติคุณเป็นเรื่องราวของการเป็นพยาน การพูดถึงชีวิตที่พระเจ้าได้ทรงนำจะเป็นการฝังรากความเชือในพระเจ้าให้ลูกได้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า และการทรงนำของพระเจ้าในชีวิตของผู้ที่เป็นพ่อแม่ ทำให้ลูกเกิดความไว้วางใจในพระเจ้ามากขึ้น

4) การใช้ถ้อยคำ

เป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับการแบ่งปันคำสั่งสอน เป็นการแบ่งปันข้อความต่างๆ ให้กับเด็กได้อ่าน คือการอ่านพระคัมภีร์ ซึ่งจะช่วยในการที่จะให้เด็กได้จำและได้ถูกฝึกให้อ่านจากข้อความ พระคัมภีร์คือคำสอนที่จะส่งผลและมีอิทธิพลกับเด็ก เมื่อเขาได้อ่านบ่อยๆ ก็จะช่วยให้พวกเขาเองนั้นเกิดความคุ้นเคยกับพระวจนะของพระเจ้า

5) การชักชวนลูก

⁶ Merton P. Strommen and Richard A. Hardele, *Passing On the Faith: A Radical New Model for Youth and Family Ministry* (United States of America: Saint Mary's Press, 2000),83.

⁷ เรื่องเดียวกันหน้า 88-93.

การใช้เหตุผลในการสื่อสาร การใช้เหตุผลที่สุภาพ เด็กหรือวัยรุ่นชอบที่ผู้ใหญ่ใช้วิธีการพูดคุยและอธิบายถึงความสำคัญของกฎบัญญัติด้านจริยธรรม และการไม่ขัดแย้งกับพวกเขาจะนำไปสู่ความต้องการภายในเช่นเดียวกับการนำความทุกข์ไปสู่ผู้อื่นด้วย

6) การอบรมด้วยพระคุณ

เป็นการให้ความรัก คำสัญญา และการอยู่ด้วยของพระเยซูคริสต์ เป็นแรงบันดาลใจให้วัยรุ่นมองเห็นคุณค่าและการดำเนินชีวิตแบบคริสเตียน ซึ่งในทางตรงกันข้าม แสดงให้เห็นว่าการพยายามควบคุมวัยรุ่นด้วยกฎระเบียบด้วยธรรมบัญญัติ ทำให้เกิดการต่อต้านของวัยรุ่น เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นเหมือนสิ่งที่บีบบังคับพวกเขาให้กระทำการเป็นพ่อแม่ที่มีส่วนในการรับใช้ที่หลากหลาย

จากผลการสำรวจผลกระทบของคริสเตียนศึกษา ผู้ใหญ่จะถูกถามให้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ในคริสตจักรในวัยเด็กหรือเยาวชน คนที่จำได้ว่าได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับใช้เมื่อเป็นเด็กและเยาวชนแสดงว่ามีระดับความเชื่อที่สูง การมีส่วนร่วมในการรับใช้แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อที่มั่นคงมากกว่าเพียงแค่การมีส่วนร่วมในการนมัสการปกติวันอาทิตย์ คัมภีร์ศึกษา หรือการนมัสการ ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในการรับใช้จะทำให้เยาวชนติดโบสถ์มากขึ้น การมีส่วนร่วมในการรับใช้ของพ่อแม่และลูก กิจกรรมเหล่านั้นเป็นการให้ความสำคัญแก่ตัวเองน้อยลงและเป็นการฝึกเยาวชนให้หันมารับใช้อย่างมืออาชีพ Peter Benson และ Egene Roehlkepartain ได้กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจในการรับใช้คือ “การให้ความสำคัญโดยติดตามกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบและพูดคุย ทำให้มันกลายเป็นประสบการณ์ ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้การรับใช้สามารถเกิดขึ้นได้ในครอบครัวเมื่อมีการแจกซูปเปอร์ให้แก่คนยากไร้ ถ้าครอบครัวพัฒนาการเรียนรู้นิสัยการรับใช้ บางทีเยาวชนอาจจะสะท้อนถึงลักษณะการอุทิศตนของเยาวชนก็เป็นได้

การที่พ่อแม่มีส่วนร่วมในการรับใช้ที่หลากหลายและให้ลูกมีส่วนร่วมไปด้วยนั้น จะเป็นการฝึกให้ลูกนั้นได้เห็นคุณค่าของการรับใช้ผู้อื่น และที่สำคัญคือพวกเขาจะรู้ว่าการรับใช้ของพวกเขาจะไม่ศูนย์เปล่า แต่จะเป็นการรับใช้ที่ทำให้พวกเขาตระหนักเสมอว่า เป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงพอพระทัยให้พวกเขาเองได้กระทำการเป็นพ่อแม่ที่แบ่งปันความเชื่อในบ้าน

การแบ่งปันความเชื่อในบ้านเป็นวัฒนธรรมที่ชาวิวและคริสเตียนได้มีการกระทำมาอย่างยาวนานแล้ว ซึ่งการแบ่งปันความเชื่อเป็นสิ่งที่พระเจ้าได้ให้ความสำคัญ ซึ่งในพระธรรม เฉลยธรรมบัญญัติ 6:4-9 “โอคนอิสราเอล จงฟังเถิดพระเจ้าของเราทั้งหลาย เป็นพระเจ้าเดียว พวกท่านจงรักพระเจ้าของเราด้วยสุดจิตสุดใจและสิ้นสุดกำลังของท่าน และจงให้ถ้อยคำที่ข้าพเจ้า บัญชาพวกท่านในวันนี้อยู่ในใจของท่าน และพวกท่านจงอุตส่าห์ สอนถ้อยคำเหล่านั้นแก่บุตรหลานของท่าน เมื่อท่านนั่งอยู่ในเรือน เดินอยู่ตามทาง และนอนลงหรือลุกขึ้น จงพูดถึงถ้อยคำเหล่านั้นกับมือของท่านเป็นหมายสำคัญ และจงจารึกไว้ที่หว่างคิ้วของท่าน และเขียนไว้ที่เสาประตูเรือน และที่ประตูของท่าน” ซึ่งในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมนั้น ได้ให้ความสำคัญกับครอบครัว ที่พ่อแม่เองจะมีบทบาทในการสั่งสอนอบรมลูกในด้านในความเชื่อเป็นอย่างมาก จึงได้มีการเน้นว่าผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องส่งมอบความเชื่อต่อไปให้ลูกหลานของตน

ผู้เป็นพ่อจะตอบคำถามลูกและเล่าถึงการอัศจรรย์ที่พระเจ้าทรงกระทำในอดีตให้พวกเขาได้ฟัง และในขณะที่ผู้เป็นแม่ ก็จะมีบทบาทสำคัญในชีวิตฝ่ายวิญญาณของลูกด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากข้อพระคัมภีร์หลายตอนที่สอนให้ลูกเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ เช่น สุภาพิต 1:8 และ 15:20 และในขณะที่พระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมได้

⁸ Merton P. Strommen and Richard A. Hardele, *Passing On the Faith: A Radical New Model for Youth and Family Ministry* (United States of America: Saint Mary's Press, 2000),95-96.

กล่าวถึงเรื่องการส่งต่อความเชื่อจากพ่อแม่สู่ลูก เช่นเดียวกันในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ก็ได้พูดถึงเรื่องนี้เช่นกัน ซึ่งครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อแม่ที่มีบทบาทส่งต่อความเชื่อแล้ว ก็ยังมีครอบครัวใหญ่ที่เรียกว่า คริสตจักร ที่บรรดาผู้เชื่อได้ใช้เวลาร่วมกันในการอบรมสั่งสอน เรียนรู้พระวจนะของพระเจ้า และผู้ที่เป็นพ่อแม่ก็จะมีโอกาสนำลูกหลานของตนเองมาด้วย และรับการสอนที่ส่งต่อในครอบครัวใหญ่⁹

จะเห็นได้ว่าพ่อแม่มีส่วนเป็นอย่างมากในการที่จะทำให้ลูกนั้น ได้รับการส่งต่อความเชื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พวกเขาเองนั้นได้มีชีวิตที่จะอยู่และยืนหยัดอยู่ในความเชื่อที่พ่อแม่เองนั้นได้เชื่อในพระเจ้า สิ่งที่ขาดไม่ได้คือบรรยากาศภายในบ้านต้องเป็นบรรยากาศที่ดี เพราะสิ่งที่พ่อแม่ได้สั่งสอนนั้น กับสิ่งที่กระทำ ช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ภายในบ้านในด้านความเชื่อ เมื่อลูกได้รับ และได้เห็นว่ามีพ่อแม่พูด อีกทั้งได้เห็นถึงความรักความผูกพัน และความเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัวจึงทำให้ลูกได้มีแรงใจในการยึดมั่นในความเชื่อ

บรรยากาศภายในบ้านย่อมเป็นบรรยากาศที่มีความสุขเมื่อพ่อแม่ได้เรียนรู้และการปฏิบัติตามศาสนาอย่างพร้อมเพียงกันตั้งแต่เริ่มต้น ต่อให้เด็กแข็งแรงและเข้มแข็งมากแค่ไหน ก็ย่อมจะมีความสุขเมื่อครอบครัวขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในการดำเนินชีวิต การแบ่งปันความเชื่อในครอบครัวจะช่วยให้เกิดภาพของการอยู่ร่วมกันเป็นความทรงจำที่ดีที่จะช่วยให้ลูกได้ซึมซับเรื่องราวความเชื่อในครอบครัวอยู่อย่างพร้อมหน้าพร้อมตากัน ในบรรยากาศฝ่ายจิตวิญญาณ เป็นการใช้ช่วงเวลาพิเศษเพื่อสร้างความอบอุ่นภายในครอบครัวโดยผ่านทาง การแบ่งปันความเชื่อจากพ่อแม่ให้กับลูก และลูกเองก็สามารถที่แบ่งปันถึงความเชื่อที่พวกเขาได้ปฏิบัติเมื่อได้รับการปลูกฝังความเชื่อจากพ่อแม่ พลังของการที่พ่อแม่ได้แบ่งปันความเชื่อในบ้านกลายเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมากมาย ต่อชีวิตของลูก และเป็นความใกล้ชิดที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้ลูกได้ดำรงอยู่ในความเชื่อ และรับสืบทอดความเชื่อจากพ่อแม่ต่อไป¹⁰

ซึ่งจากทั้งสี่ประการนี้ จะช่วยให้พ่อแม่มีทิศทางในการที่จะส่งต่อความเชื่อให้กับลูก เพราะการทำอะไรที่บ่อบ่ และปลูกฝังลูกตั้งแต้ยังเด็ก หรือว่าในช่วงที่กำลังเรียนรู้หรือสอนได้ จะทำให้เด็กนั้นซึมซับเอาความเชื่อเหล่านั้นเข้ามาในชีวิต และสิ่งเหล่านั้นจะกลายเป็นสิ่งที่มีส่วนสำคัญในการสร้างชีวิตและมุ่งมั่นที่จะเดินตามความเชื่อของพ่อแม่ คือการเชื่อและมั่นคงในพระเยซูคริสต์ต่อไป

สิ่งที้ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดการเรียนรู้จากพ่อแม่ในเรื่องความเชื่อ

เบื้องต้นที่ได้กล่าวถึงสี่ประการในการส่งต่อความเชื่อ นั้น ผลกระทบของความเชื่อจะออกมาในด้านบวกหรือด้านลบก็ขึ้นอยู่กับการทำบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรม สั่งสอน และปลูกฝังลูกในด้านความเชื่อ การสร้างบรรยากาศที่ดีภายในครอบครัว ก็สะท้อนออกมาให้ลูกเห็นถึงชีวิตคริสเตียน ถ้าบรรยากาศเป็นบรรยากาศที่ดีในครอบครัว ก็จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อ คริสเตียนให้มีความอบอุ่น และทำให้เกิดความเชื่อศรัทธาที่ลูกเองนั้นต้องการที่จะกระทำตาม แต่ถ้การสร้างบรรยากาศภายในบ้านนั้นเป็นไปในด้านลบ บรรยากาศฝ่ายจิตวิญญาณภายในบ้าน การพูดเรื่องความเชื่อในบ้านก็จะเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจ หรือกลายเป็นเรื่องที้ได้รับการต่อต้านจากลูก เพราะความเชื่อคริสเตียนอยู่บนพื้นฐานของความรัก เป็นความเชื่อที้มีต่อพระเยซูคริสต์ผู้ทรงเป็นความรัก ถ้ไม่มีความรักหรือบรรยากาศที่ดีภายในบ้าน การพูดเรื่องความเชื่อก็จะเป็นประโยชน์อะไรเลย เพราะชีวิตไม่ได้สำแดงออกมาถึงความเชื่อที้เป็นการกระทำ “องค์ประกอบพื้นฐานฝ่ายวิญญาณของครอบครัวคือข้อตกลงด้วยความรัก เพื่อตอบสนอง

⁹ ซัยยัณ อูโฆษกุล, และ อภิชาติ พูลศักดิ์วรสาร, บรรณาธิการ. *สร้าง: สาวก คิชยาภิบาล ศาสนทูต*(เชียงใหม่: ธรรมคาเพลส, 2009),65-66.

¹⁰ จอห์น เอ็ม. เดรสเซอร์, *พ่อแม่ส่งต่อคบเพลิงแห่งความเชื่อเกิด*, แปลโดย มาลินี เกียรติบันลือ (กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2002),66-67.

ด้วยความกรุณาและใช้ของประทานที่แต่ละคนมีในการเสริมสร้างซึ่งกันและกันขึ้นในความเชื่อ ไม่ใช่แบบแผนเพื่อให้บรรลุผลแต่เป็นกระบวนการในการดำเนินชีวิต อย่างที่ครอบครัวนั้นถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้รักอย่างไม่มีเงื่อนไข ให้อภัย และเสริมสร้างกันและกันเพื่อให้ติดสนิทกับพระเจ้าและเราถูกสร้างให้ทำอย่างนี้เหมือนกันต่อคนอื่น”¹¹

ผลกระทบจากที่จะทำให้เกิดการเสริมสร้างความเชื่อ ศีลธรรมและค่านิยมของคริสเตียนในครอบครัว¹² ครอบครัวแต่ดั้งเดิมนั้นปู่ย่าตายายคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อความเชื่อของลูกหลาน แต่พ่อแม่ในยุคสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะยุ่งอยู่กับการทำงานเลยคาดหวังที่จะให้คริสตจักรและโรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกอบรมลูกๆของตนเอง แต่ในพระธรรมสุภาชิตนั้นได้เขียนไว้ว่าพ่อแม่ นั่นคือ ผู้ที่จะฝึกลูกๆของตนในทางที่ถูกต้อง (สุภาชิต 22:6) เราเชื่อว่าการก่อรูปฝ่ายวิญญาณนั้นเริ่มต้นขึ้นจากภายในบ้านจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในชีวิตประจำวันและรูปแบบที่แสดงออกมาจากพ่อแม่และแม่ มาโจรี ทอมสัน กล่าวว่าครอบครัวจะต้องสื่อสารถึงค่านิยมและนิมิตแห่งความเชื่อออกมาจากพื้นฐานสองประการนี้คือ โอกาสที่เกิดขึ้นโดยอย่างธรรมชาติคือ การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว และการตั้งใจของพ่อแม่ที่จะฝึกฝนอบรมลูกๆผ่านทางความสัมพันธ์ของครัว และเป็นต้นแบบที่มีศักยภาพแห่งความเชื่อและค่านิยมของครอบครัวจนพัฒนากลายเป็นคุณลักษณะที่เหมือนพระเยซูคริสต์ทั้งในท่าทีและพฤติกรรมที่ได้รับการเปลี่ยนแปลง แม้คำว่าความเชื่อดูเหมือนว่าจะเป็นคำพูดทางศาสนาแต่เราใช้คำนี้อ้างอิงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวของเรากับพระเจ้าพระบิดา พระบุตรและพระวิญญาณบริสุทธิ์

พัฒนาการด้านศีลธรรม ระยะเริ่มต้นของพัฒนาการด้านศีลธรรมในช่วงวัยเด็กการเลือกประพฤติตามศีลธรรมที่เกิดขึ้นจากการเชื่อฟังและการลงวินัย เด็กเชื่อฟังกฎเพราะหากไม่เชื่อฟังแล้วจะถูกลงวินัย ส่วนระยะที่สองของการเลือกประพฤติตามศีลธรรมอันเกิดมาจากความเชื่อในผลประโยชน์ส่วนตัวและการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นการที่ตัวเด็กได้กลิ่นกรองและตระหนักถึงความต้องการส่วนตัวและสิ่งที่ตนเองสนใจต่อสมาชิกคนอื่นๆในครอบครัว ความรู้สึกในเรื่องของความยุติธรรมควบคู่ไปกับความเข้าใจในเรื่องนี้เด็กจึงถูกกระตุ้นให้ใช้หลักศีลธรรมในการปฏิบัติอย่างยุติธรรมกับคนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่วนในระยะที่สามคือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเกิดความตั้งใจหรือมีบุคลิกนิสัยส่วนตัวที่นำไปสู่การพิจารณาถึงผลกระทบของความสัมพันธ์ที่เกิดจากการกระทำของผู้เ็น ระยะที่สี่เป็นการรักษาระเบียบของสังคมซึ่งเป็นการที่เด็กเข้าใจถึงความซับซ้อนในการตัดสินใจเพื่อที่จะมีส่วนร่วมรักษาระเบียบทางสังคมผ่านทางกฎหมายและระเบียบของสังคม เมื่อมีความเข้าใจในนามธรรมที่ให้คุณค่ากับกฎหมาย ก็จะยิ่งช่วยให้ระเบียบทางสังคมดียิ่งขึ้น ส่วนระยะต่อไปคือข้อตกลงทางสังคมและสิทธิส่วนบุคคลซึ่งหมายความว่าเด็กได้เข้าใจถึงความไม่เสมอภาคทางสังคมและนำไปสู่ระดับที่สูงขึ้นคือเรื่องเหตุผลทางศีลธรรมเป็นการใช้หลักการสากลที่คนจะให้คุณค่าต่อซึ่งกันและกันอย่างมีความเสมอภาคและหลักการยุติธรรมกับทุกคน

พัฒนาการทางความเชื่อ ความเชื่อเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ซึ่งต้องมีการไว้วางใจหรือความภักดีต่อกัน เมื่อพ่อแม่สร้างรูปแบบความรักแบบพันธะต่อลูกๆของตนก็เป็นการช่วยให้ลูกๆได้เห็นแบบอย่างและอยู่ในโลกนี้ได้ การที่พ่อแม่สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเป็นที่น่าวางใจได้ก็ช่วยให้ลูกๆมีประสบการณ์ต่อสายสัมพันธ์และความเชื่อสัตย์ซึ่งจะเป็นการสร้างโครงสร้างที่มีความหมายสำหรับเด็กอย่างมาก รูปแบบของความมั่นคงหรือไม่มั่นคงย่อมสร้างพื้นฐานแห่งความเชื่อให้กับเด็กได้ “ความเชื่อที่เกิดโดยสัญชาตญาณ” นั้นเกิดขึ้นในระยะเริ่มต้นของเด็กในพัฒนาการด้านภาษาและอารมณ์ที่เด็กจะจินตนาการผ่านทางด้านเรื่องราวเพราะความคิดทางด้านตรรกะยังไม่สามารถควบคุมด้านจินตนาการ ความเป็นจริง หรือการวาดฝันได้ในระยะนี้ของเด็กได้ เด็กจึงเริ่มที่จะสร้าง

¹¹ Jack O. Balswick, *The family : a Christian perspective on the contemporary home*. 4th ed. Grand Rapids (Mich.: Baker Academic, 2014),156.

¹² เรื่องเดียวกันหน้า 146-149.

ภาพลัทธิขณัของพระเจ้ช้ขึ้นได้จากจันตนาการ ระยะเวลาไปเป็นความเช้ตามตัวอักษรของเรื่งราวหรือตำนานจะ เกิดขึ้นในช่วงกลางหรือปลายของวัยเด็กเพราะเด็กจะเริ่มมีเหตุผลในแนวคิดแบบตรรกะและเริ่มสร้างรูปแบบการ ประพฤติที่สามารถแยกแยะออกได้ระหว่างความเป็นจริงและจันตนาการ เด็กจะเข้าใจบุคลิกของพระเจ้ผ่านทาง บุคลิกของตัวเอกในเรื่งราวที่ได้อ่านและได้ฟัง

บทสรุปล และช้เสนอแนะ

จากการศึกษาค้ค้นคว้าวิจัยในหัวข้อ บทบาทของพ่อแม่ในการส่งต่อความเช้คริสเตียนสู่ลูก : กรณีศึกษา คริสตจักรกลางค้พันธกิจ จังหวัดลำปาง จากจำนวนพ่อแม่ และลูก 5 ครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยค้ค้นคว้าได้เก็บข้อมูลผ่าน การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ จนสามารถสรุปลข้อมูลที่ได้รับมาในเรื่องบทบาทของพ่อแม่ในการ ส่งต่อความเช้คริสเตียนสู่ลูก : กรณีศึกษาคริสตจักรกลางค้พันธกิจ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ข้อมูลในด้านของพ่อแม่ ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างไร และอีกด้านคือในด้านของผู้ที่เป็นลูก ผลจากการส่งต่อความเช้คริสเตียนให้ลูกของพ่อแม่ บทบาทที่สำคัญที่พ่อแม่มีต่อความเช้ของลูก

พ่อแม่มีส่วนอย่างมากในการที่เล่าเรื่งราวและคำสอนของพระเยซูคริสต์ เพราะพ่อแม่จะเป็นผู้ที่มีความ ใกล้ชิด และได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับลูกมากที่สุด สิ่งที่พ่อแม่ได้ถ่ายทอดตั้งแต่เด็กจะช่วยให้เด็กมีการฝังรากลึกของ ความเช้ที่ได้รับจากพ่อแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่งราวและคำสอนของพระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ และเป็น พื้นฐานของความเช้ศรัทธาในองค์พระเยซูคริสต์ คำสอนต่างๆ ที่พระเยซูคริสต์สอน หรือได้กระทำพันธกิจ ล้วนแต่ เป็นสิ่งที่ทำให้ลูกนั้นได้มีความมั่นใจของบุคคลที่พ่อแม่เช้ และได้ส่งต่อให้กับเขา พ่อแม่จึงขาดไม่ได้เมื่อได้เล่า เรื่งราวต่างๆ ให้กับลูกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่งราวหรือคำสอนของพระเยซูคริสต์

การอบรมจริยธรรมคริสเตียนตั้งแต่เด็กให้กับลูก ทำให้ลูกได้ซึมซับถึงหลักการดำเนินชีวิตตามความเช้ค รัสเตียน การอบรมตั้งแต่เด็กจะมีผลกระทบต่อความเช้ของลูก เป็นช่วงเวลาที่ยาวนานที่พ่อแม่ได้มีโอกาส ในการแบ่งปันความเช้คริสเตียนในเรื่องจริยธรรมคริสเตียนให้กับลูก และช่วงเวลาที่ทำซ้ำ และพูดบ่อยๆ จะทำให้ เกิดความเคยชินและกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของลูก จริยธรรมคริสเตียนเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก และเป็นเรื่องง่ายที่ พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง และจริยธรรมคริสเตียนจะเป็นทางให้ลูกได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องเข้าใจว่า การดำเนินชีวิตของผู้ที่เป็นคริสเตียนกับผู้ที่ไม่เช้ในพระเจ้า ย่อมมีบางอย่างที่สวน ทางกัน การปลูกฝังจริยธรรมคริสเตียนและทำให้ลูกได้เห็นคุณค่าในการดำเนินตามจริยธรรมคริสเตียน และเมื่อ จริยธรรมดีแล้วก็จะเสริมสร้างความเช้ให้เข้มแข็งได้เช่นเดียวกัน

การที่พ่อแม่ได้มีส่วนในการรับใช้ในคริสตจักร พ่อแม่ได้เปลี่ยนสิ่งที่ได้สอนที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม การ ที่พ่อแม่ได้มีส่วนในการพาลูกไปนั้นทำให้ลูกได้เห็นภาพของความเช้ที่ได้แสดงออกมาเป็นกระทำ และการกระทำที่ พ่อแม่ได้ทำให้เห็นนั้น จะเป็นแรงบันดาลใจและเสริมสร้างความเช้ให้กับลูกให้เข้มแข็งในความเช้ และก้าวสู่การ ปฏิบัติต่อๆ กันในสิ่งที่พ่อแม่ได้กระทำ การรับใช้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตคริสเตียน หากพ่อแม่ได้ส่งต่อเรื่งราว การรับใช้ควบคู่ไปกับการอบรมสั่งสอนลูกในความเช้คริสเตียน จะช่วยให้ลูกเห็นคุณค่าไม่เพียงแค่สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง แต่ จะเห็นถึงคุณค่าของการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับการรับใช้ว่า เป็นชีวิตของคริสเตียนว่า ความเช้คริสเตียนนั้น สามารถให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ด้วยกรับใช้พระเจ้า ไม่ว่าจะเป็นที่คริสตจักรหรือที่ใดก็ตามก็สามารถที่จะรับใช้พระเจ้า ได้ และมีชีวิตในการรับใช้พระเจ้าที่ถวายเกียรติแด่พระเจ้าเหมือนที่พ่อแม่ได้กระทำ

การแบ่งปันความเช้ในครอบครัว ส่งผลอย่างมากต่อความเช้ของลูก ถ้าในครอบครัวไม่มีการแบ่งปัน ความเช้ หลายครั้งจะเห็นว่าลูกไม่มีจุดยืนในความเช้ เพราะไม่รู้ว้สิ่งที่เช้มนั้นคืออะไร และสิ่งที่เช้มนั้นให้ผล อย่างไร แต่การมีกิจกรรมแบ่งปันความเช้ของพ่อแม่ในครอบครัวจะช่วยให้ลูกได้เห็นภาพของความเช้ที่เกิดขึ้น

โดยเริ่มต้นจากพ่อแม่ผู้สูง และ การแบ่งปันความเชื่อที่ทำได้ง่าย ๆ ในครอบครัว แต่มีพลังที่ทำให้เกิดความเชื่อที่มั่นคงในชีวิตของลูกคือ การอธิษฐาน และอ่านพระคัมภีร์ ร่วมกันในครอบครัว ซึ่งทำให้เกิดความรัก ความอบอุ่นขึ้นมาในครอบครัว ที่ช่วยเสริมความเชื่อให้มั่นคงมากยิ่งขึ้น

คริสตจักรเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อให้เกิดขึ้นในครอบครัว พ่อแม่จึงไม่ควรที่จะขาดการสามัคคีธรรมในคริสตจักร เพราะคริสตจักรเป็นภาพใหญ่ที่จะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อและเสริมสร้างครอบครัวให้ดำเนินชีวิตอยู่ในทางของพระเจ้า อีกทั้งยังจะทำให้ลูกได้ซึมซับความเชื่อจากผู้สอน หรือผู้เชื่อคนอื่นๆ ที่มาอยู่ร่วมกันในคริสตจักรและได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่จะเสริมสร้างความเชื่อกับผู้อื่น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า พ่อแม่มีส่วนเป็นอย่างมากในการที่เสริมสร้างความเชื่อที่เข้มแข็งให้กับลูก เมื่อความเชื่อในครอบครัวมีความเข้มแข็งแล้ว ก็จะส่งผลให้คริสตจักรซึ่งเป็นครอบครัวใหญ่ มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น และทำให้พันธกิจหรือการดำเนินงานต่างๆ ในคริสตจักรสามารถก้าวหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนให้ลูกของพ่อแม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ หลังจากที่คุณแม่ได้มีภารกิจส่งต่อความเชื่อให้กับลูก ผลจากการสัมภาษณ์ การตอบสนองต่อสิ่งที่พ่อแม่ได้อบรม สั่งสอน และส่งต่อความเชื่อคริสเตียนให้กับลูก และเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกนั้นยังคงเข้มแข็งในความเชื่อ และสืบทอดความเชื่อในพระเยซูคริสต์ต่อไป ดังนี้

การแบ่งปันเรื่องราวและคำสอนของพระเยซูคริสต์ ทำให้ลูกได้เห็นถึงความสำคัญของความเชื่อในพระเยซูคริสต์ และสิ่งต่างๆ ที่พระเยซูสอนเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ ที่สามารถเห็นภาพได้ การนำเรื่องราวต่างๆ มาสอนทำให้ลูกเกิดการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อเรื่องราวและคำสอนเหล่านั้น การแบ่งปันความเชื่อต่างๆ เหล่านั้น เมื่อมีการรับรู้ตามวัยที่เหมาะสม จะช่วยให้ลูกมีความเชื่อที่การแสดงออกมาเป็นการปฏิบัติ การที่พ่อแม่เองได้สอนในเรื่องราวและคำสอนของพระเยซูคริสต์ให้กับลูก ทำให้ลูกเองได้สัมผัสถึงความจริงของพระเยซูคริสต์ และมีความมั่นใจในการติดตามและเชื่อศรัทธาในพระเยซูคริสต์

จริยธรรมคริสเตียนที่พ่อแม่ได้ให้ความสำคัญในการอบรมเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของลูกเป็นอย่างมาก เพราะเนื้อหาจริยธรรมคริสเตียนก็เป็นเรื่องราวที่มาจากคำสอนในพระคัมภีร์ การอบรมสั่งสอน หรือพูดในเรื่องนี้บ่อยๆ ตั้งแต่เด็ก จะช่วยลูกไม่ให้เดินออกนอกเส้นทางของความเชื่อ และยังช่วยให้ลูกนั้นมีหลักคำสอนยึดเหนี่ยวในจิตใจเมื่อดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เมื่อเจอสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นอุปสรรค ก็จะช่วยให้พวกเขาไม่ท้อถอยแห่งความเชื่อ และสามารถที่หันกลับมาได้อย่างรวดเร็ว หรือในบางครั้งคำสอนเหล่านั้นก็จะก้องอยู่ในใจ แม้ว่าจะเลือกที่ทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่สุดท้ายคำสอนเหล่านั้นก็จะช่วยดึงพวกเขากลับมา

การที่ลูกได้ไปร่วมรับใช้กับพ่อแม่ ก็สามารที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อให้กับลูกได้เช่นเดียวกัน เพราะสิ่งที่พ่อแม่ทำ ทำให้ลูกได้เห็น และเมื่อลูกได้เห็นในสิ่งที่พ่อแม่รับใช้ ก็จะช่วยให้เกิดการอยากลงมือทำ เพราะเห็นสิ่งที่พ่อแม่ทำนั้นเกิดผลตามความเชื่อของพ่อแม่ที่มีพระเยซูคริสต์ และผลที่ออกมาทำให้ลูกเกิดความเชื่อศรัทธาในการอวยพรของพระเจ้า หรือการช่วยเหลือ การตอบแทนในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

การแบ่งปันความเชื่อในครอบครัว ลูกจะได้รับผลกระทบโดยตรงในเรื่องความเชื่อ เพราะเมื่อลูกได้มีโอกาสได้ยิน ได้ฟังเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับความเชื่อคริสเตียน ซึ่งเป็นภาพที่ทำได้ยากในชีวิตยุคนี้ที่ต้องเร่งรีบ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การที่พ่อแม่ได้เล่าเรื่องราวความเชื่อในครอบครัว จะเสริมสร้างความเชื่อให้กับลูก และกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ลูกทั้ง 5 คนนั้น สิ่งที่ทำให้พวกเขาได้มีโอกาสได้ยินได้ฟังและได้แบ่งปันกัน เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ครอบครัวได้อธิษฐาน และอ่านพระคัมภีร์ร่วมกัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีอะไรมารบกวน

จากการสรุปผลทั้งหมดในครอบครัวทั้งพ่อแม่ลูก การส่งต่อความเชื่อเป็นสิ่งที่มีบทบาทเป็นอย่างมาก และลูกก็ต้องตอบสนองต่อการสอนต่างๆ หรือความเชื่อคริสเตียนที่พ่อแม่ได้ส่งต่อ การส่งต่อความเชื่อ เป็นกระบวนการที่ไม่มีวันสิ้นสุด และการสอนต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พ่อแม่ต้องอาศัยความเชื่อและความอดทนอย่างยิ่งในการที่จะส่งต่อความเชื่อให้กับลูก เพราะพ่อแม่คือคนสำคัญในการส่งต่อความเชื่อในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เป็นพ่อแม่ที่มีบทบาทอย่างมากในการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนให้กับลูกจากการทำวิจัยค้นคว้าในครั้งนี้คือ จากผลการสรุปค้นคว้าในครั้งนี้ สำหรับผู้ทำวิจัยค้นคว้า เห็นว่า

การกระทำเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน และสามารถทำให้ความเชื่อคริสเตียนนั้น ยังคงเป็นความเชื่อที่ถูกส่งต่อไปอย่างไม่มีวันหยุด ดังนั้นการให้ความสำคัญของพ่อแม่ต่อการส่งต่อความเชื่อคริสเตียนไปให้กับลูก ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นในด้านหลักคำสอน จริยธรรม การแบ่งปันความเชื่อในครอบครัว จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ลูกมีความเชื่อที่เข้มแข็งและยังคงดำรงอยู่ในความเชื่อ การจัดสรรเวลาในครอบครัวจึงจำเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ไม่ควรที่จะละเลยในการที่จะมีโอกาสสอน หรือถ่ายทอดความเชื่อให้กับลูก และสุดท้ายความเชื่อก็จะได้รับการสืบทอด ต่อๆ กันไปอย่างไม่มีสิ้นสุด

การส่งต่อความเชื่อเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ในวัยเด็กจะเป็นช่วงวัยที่พ่อแม่เองจะส่งต่อความเชื่อได้ดี การเริ่มต้นสอนและพูดถึงเรื่องความเชื่อตั้งแต่เด็ก เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะบ่งบอกว่าในอนาคตลูกจะเดินต่อไปในทางของพระเจ้า หรือเป็นเพียงแค่คริสเตียนในนาม แต่การดำเนินชีวิตก็ไม่แตกต่างไปจากคนที่ไม่เชื่อ

พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญและมีโอกาสผลักดันลูกให้เข้าสู่กระบวนการของคริสตจักรในการถูกสร้างให้เป็นสาวก ให้ลูกผูกพันอยู่กับคริสตจักร เหมือนที่พ่อแม่ได้ เพราะในปัจจุบันหลายครั้งที่พ่อแม่มีส่วนรับใช้ในคริสตจักร แต่ลูกกลับไม่ได้มีบทบาทใด หรือไม่ยอมเข้ามาเพราะไม่รู้ว่าจะทำอะไร แต่การที่พ่อแม่พามาคริสตจักร จะช่วยให้ลูกได้ผูกพันกับคริสตจักรซึ่งเป็นเหมือนอีกที่หนึ่งและบางครั้งเป็นที่สำคัญที่จะพุ่มพักความเชื่อทางจิตวิญญาณให้เข้มแข็ง

บรรณานุกรม

ชัยวัฒน์ อุโฆษกุล, และ อภิชาติ พูลศักดิ์วารสาร, บรรณาธิการ. สร้าง: สววก ศิษยาภิบาล ศาสนทูต.เชียงใหม่:ธรรมดา
เพลส, 2009.

เดรสเซอร์, จอห์น เอ็ม. พ่อแม่ส่งต่อคบเพลิงแห่งความเชื่อเกิด. แปลโดย มาลินี เกียรติบันลือ. กรุงเทพมหานคร:
กนกบรรณสาร,
2002.

เดวิส จอห์น.เพิ่มความรู้อ.(พิมพ์ครั้งที่ 12).กรุงเทพฯ:กนกบรรณสาร,2011.

เอเลน จี ไวท์.บ้านในอุดมคติ.แปลโดย อุไร สนิทวงศ์.กรุงเทพฯ:ข่าวประเสริฐ,มปป.

เฮ็นดริคส์, จี. ฮาเวิร์ด. การสอนที่มีอำนาจเปลี่ยนชีวิต. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2000.

Balswick, Jack O. The family: a Christian perspective on the contemporary home.4th ed. Grand
Rapids, Mich.: Baker Academic, c2014.

Strommen, Merton P. and Richard A. Hardel. Passing On the Faith: A Radical New Model for Youth
and Family Ministry. United States of America: Saint Mary's Press, 2000.

ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ
สังกัดคริสตจักรภาคที่ 18 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย
Life and Ministry of Local Churches of Lahu Ethnic Group
in Highland of Northern Thailand
Belonging to the 18th District of the Church of Christ in Thailand

ชิน ชิ่ง ยอม และ สารณัญ บุญเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ ซึ่งอยู่ในคริสตจักรภาคที่ 18 สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ โดยทำการศึกษาวิจัยในคริสตจักรพื้นที่เป้าหมาย 3 ขนาดด้วยกันคือ คริสตจักรขนาดใหญ่ คริสตจักรขนาดกลาง และ คริสตจักรขนาดเล็ก ในแต่ละคริสตจักรมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ กลุ่มคณะธรรมกิจหรือบรูซ กลุ่มสตรี และกลุ่มอนุชน ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 89 คน (ชาย 45 หญิง 44) รวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนเอกสารแบบสอบถาม กลุ่มสนทนา และการสัมภาษณ์

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า คริสตจักรมีลักษณะทั่วไปเป็นไปตามคำสอนในพระคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับหนึ่ง และทำพันธกิจเด่นในด้านกรรมสิทธิ์พระเจ้าในวันอาทิตย์ การร่วมสามัคคีธรรมเฉพาะในกลุ่มคนที่มาคริสตจักร แต่มีผู้มานับถือน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด จุดอ่อนที่เด่นชัดที่พบคือ ขาดกระบวนการบ่มเพาะพุ่มฟักชีวิตสาวกของพระเยซูคริสต์ อนุชนและผู้ใหญ่ไม่มีการเรียนพระวจนะในคริสตจักร (นอกจากฟังคำเทศนาเวลานับถือนั้น) สมาชิกไม่มีชีวิตที่ติดสนิทกับพระเจ้าผ่านการอธิษฐานและอ่านพระคัมภีร์ พระเจ้าจึงไม่มีส่วนในการตัดสินใจในชีวิต และยังส่งผลกระทบต่อชีวิต คริสเตียนที่เป็นแบบอย่างในสังคม การสำแดงความรักเมตตาของพระคริสต์ต่อคนในชุมชนมีอย่างจำกัด และเป็นอุปสรรคต่อการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

ผู้วิจัยพบอีกว่า อิทธิพลจากกระแสทุนนิยม บริโภคนิยม และปัจเจกนิยม มีอิทธิพลเหนือหลักคิดและหลักเชื่อของสมาชิกคริสตจักรในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 แห่ง เหนือกว่าพลังอำนาจของพระกิตติคุณที่มีในชีวิตของสมาชิกคริสตจักร ดังนั้น เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่อคริสตจักรท้องถิ่นในภาคที่ 18 จะต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ และทุ่มเทความรับผิดชอบต่อการกระบวนการเสริมสร้างบ่มเพาะพุ่มฟักชีวิตสาวกของพระเยซูคริสต์ในคริสตจักรท้องถิ่นดังกล่าว

คำสำคัญ : คริสตจักรท้องถิ่น ชีวิตคริสตจักรท้องถิ่น การทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่น สภาคริสตจักรในประเทศไทย

Abstract

This study is a basic research that aims to examine characteristics and ministries of local churches of Lahu Ethnic Group in Highland of Northern Thailand belonging to the 18th District of the Church of Christ in Thailand on the basis of biblical and theological understanding of the church. Data is taken from 89 members of 3 churches that represent a large, middle, and small churches. Methodology consists of literature review, questionnaire, focus groups, and interview.

From this research, it is found that churches generally reflect the biblical and theological understanding of the church. Their strength is worship service on Sunday and fellowship among those who come to church. However, less than half of members come to church regularly. However, churches should improve ministry of discipleship. There is no Bible study class for adult and youth beside listening to sermon during Sunday worship service. Members do not have close relationship with God through prayers and Bible reading. Churches seldom reveal God's love to people through community service, which is an obstacle for evangelism.

It is also found that capitalism, materialism, and individualism greatly influence church members. Therefore, it is urgent that those who are responsible for these churches should provide better spiritual care and discipleship process for these churches.

Key Words: local church, life of local church, ministry of local church, the Church of Christ in Thailand

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาติพันธุ์ลาหู่ เป็นกลุ่มคนที่นักมานุษยวิทยาจัดอยู่ในกลุ่มธิเบต-พม่า (Tibetan-Burman) ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชนชาติโล-โล แบ่งออกเป็น 23 กลุ่มใหญ่

การใช้ภาษาของลาหู่แต่ละกลุ่มพูดภาษาที่แตกต่างกันเป็น 5 สำเนียง แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ลาหู่ชนะ (ลาหู่ดำ) และลาหู่ซี (ลาหู่เหลือง) ภาษาลาหู่จะใช้เป็นสำเนียงมาตรฐานหรือเป็นภาษากลางในการสื่อสารกันและมีตัวอักษรเขียนโดยใช้อักษรของภาษาอังกฤษมาใช้ในการเขียน

ชาติพันธุ์ลาหู่ในประเทศไทยได้อพยพออกมาจากประเทศพม่าในปี ค.ศ. 1820 แล้วอาศัยอยู่ตามภูเขาในจังหวัดต่างๆ ทางตอนเหนือของประเทศไทย¹

ในปี ค.ศ. 1901 ได้มีนักประกาศเผยแผร์ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ คณะแบ็บติสต์ ซึ่งมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาตอนใต้ คือ ศาสนาจารย์วิลเลียม เอ็ม ยัง (Rev. William M. Young) และครอบครัวได้เข้ามาที่ประเทศพม่า ท่านรับใช้พระเจ้าโดยการรักษาคนเจ็บป่วยพร้อมกับประกาศพระกิตติคุณเรื่องพระเยซูคริสต์ไปด้วย จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1902 มีชาวลาหู่คนแรกกลับใจรับเชื่อในพระเยซูคริสต์ชื่อ นายจ่าแส ปู่เต่า หลังจากนั้นก็มีลาหู่มาเป็นคริสเตียนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะเมื่อผู้นำหมู่บ้านกลับใจรับเชื่อก็จะมีชาวบ้านรับเชื่อทั้งหมดบ้างวัน มีชาวลาหู่รับบัพติศนามากกว่าหนึ่งพันคน การเป็นคริสเตียนของชาติพันธุ์ลาหู่เป็นกลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้วิถีชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลงจากวิถีชีวิตดั้งเดิม เพราะจะตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนตายมักจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อในศาสนาคริสต์เสมอ

ต่อมา ได้มีคริสตจักรชาติพันธุ์ลาหู่กลุ่มหนึ่งที่เคยสังกัดคณะแบ็บติสต์ในประเทศไทยได้ย้ายมาสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นคริสตจักรภาคที่ 18 และเป็นคริสตจักรภาคเฉพาะชาติพันธุ์ลาหู่ เนื่องจากคริสเตียนลาหู่ในภาคที่ 18 ประกอบด้วยลาหู่หลายกลุ่ม ได้เกิดการแบ่งแยกและมีกลุ่มที่ต้องการขึ้นมามีอำนาจในการปกครองคริสตจักรภาคเกิดความขัดแย้ง แยกแยก จนกลายเป็นกลุ่มต่างๆ คือ กลุ่มที่ยังอยู่ในภาคที่ 18 อีกส่วนหนึ่งแยกไปสังกัดภายใต้ภาคที่ 6 และอีกส่วนหนึ่งแยกตัวออกจากสภาคริสตจักร มีความพยายามที่จะตั้งภาคใหม่ อีกภาคหนึ่งของลาหู่ การแบ่งแยกจนแตกแยกครั้งนี้มีผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพในคริสตจักรท้องถิ่นด้วย²

คริสตจักรเป็นชุมชนของผู้คนที่มีความเชื่อศรัทธาในพระเยซูคริสต์ มีประสบการณ์ และชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงจากพระองค์ เป็นชุมชนที่บ่มเพาะ เลี้ยงดู เกื้อกูลกันและกันให้แต่ละคนมีชีวิตที่เจริญเติบโตขึ้นเยี่ยงพระเยซูคริสต์มากขึ้นทุกวัน และเกิดผลตามพระประสงค์ของพระเจ้า การขับเคลื่อนชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักรไปในทิศทางที่ถูกต้องย่อมส่งผลต่อความเจริญเข้มแข็งของคริสตจักร และมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อชุมชนสังคมที่คริสตจักรตั้งอยู่ แต่หากคริสตจักรท้องถิ่นขับเคลื่อนชีวิตและทำพันธกิจไปในทิศทางที่ไม่

¹ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก ปันดดา บุญสาระนัย, ลาหู่: หลากหลายชีวิตจากขุนเขาสู่เมือง (เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549).

² ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก มาลี อาสา. การแปลหลักข้อเชื่อของอัครธรรมทูตที่เหมาะสมกับบริบทลาหู่แบ็บติสต์ คริสตจักรภาคที่ 18 สภาคริสตจักรในประเทศไทย (เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมเมคกิลวารี่ มหาวิทยาลัยพายัพ, 2554).

ถูกต้องย่อมยังผลให้เกิดการชะงักงันในการเจริญเติบโต ความเข้มแข็ง และการเกิดผลในชีวิตของคริสตจักรตามจุดประสงค์หลัก อีกทั้งผู้คนในชุมชนคริสตจักรไม่ได้รับการบ่มเพาะเสริมหนุน ให้มีชีวิตจิตวิญญาณที่มีคุณภาพและคุณค่าอีกด้วย

คริสตจักรท้องถิ่นในปัจจุบันส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ กระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม ระบบคุณค่าในชีวิตตามกระแสสังคม และปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการคริสตจักรตามแบบการบริหารจัดการองค์กรทั่วไป ยังผลให้ชุมชนคริสตจักรมีชีวิตและการขับเคลื่อนพันธกิจไปในทิศทางที่คลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายเดิมของชุมชนคริสตจักรตามรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ สรรณะของคริสตจักรได้แปรเปลี่ยนจากการยึดมั่นพระประสงค์ของพระคริสต์ ไปเป็นการยึดมั่นตามกระแสวัตถุนิยม

การขับเคลื่อนชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่คลาดเคลื่อนไปจากรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์เช่นนี้สามารถเห็นได้โดยทั่วไป อีกทั้งสามารถเห็นผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อคริสตจักรท้องถิ่นและสภาคริสตจักรในภาพรวม แต่กลับพบว่า ไม่ได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาความจริงในเรื่องนี้อย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำการศึกษาวิจัยถึงชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ ซึ่งอยู่ในคริสตจักรภาคที่ 18 สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำพันธกิจและผลที่ได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลความรู้ที่จะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ในเขตพื้นที่อื่นๆ ยิ่งกว่านั้นผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสภาคริสตจักรในประเทศไทย และการกำหนดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการพัฒนานักศึกษาในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบ ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่น ในฐานะศาสนาสอนและศิษยาภิบาลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร

2.2 เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ ตามวัฒนธรรม และสภาพที่เป็นจริงที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน

2.3 เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรท้องถิ่นในเขตเมืองอื่นๆ ในประเทศไทย

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

3.1 ค้นพบข้อมูลและความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของสมาชิกคริสตจักรท้องถิ่น ในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ บนรากฐานหลักคำสอนของพระคริสตธรรมคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์ เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร

3.2 ค้นพบข้อมูลและความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของสมาชิกคริสตจักรท้องถิ่น ในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือที่ได้รับผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน

3.3 ค้นพบข้อมูลและความเป็นจริงเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่น ในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ

3.4 ค้นพบแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของชีวิต และการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ บนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ ซึ่งจะเป็แนวทางสำหรับ คริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศไทย

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคริสตจักรลาหู่ที่สังกัดในคริสตจักรภาคที่ 18 ที่มีขนาด (จำนวนสมาชิก) ที่แตกต่างกัน คือ คริสตจักรขนาดใหญ่ คริสตจักรขนาดกลาง และ คริสตจักรขนาดเล็ก มีผู้ให้ข้อมูลตามแบบสอบถามและเข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 89 ท่าน โดยเป็นการศึกษาข้อมูลและความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและการทำพันธกิจของสมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและคุณภาพในชีวิตและการขับเคลื่อนพันธกิจของคริสตจักรบนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 คริสตจักรท้องถิ่น คือ ชุมชนของผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สูงในภาคเหนือ และอยู่ในสังกัดของสภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรทางศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ที่รวมตัวกันเพื่อทำพันธกิจของพระเจ้าในประเทศไทย

คริสตจักรท้องถิ่นในโครงการวิจัยนี้หมายถึงคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ สังกัดคริสตจักรภาคที่ 18 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

5.2 ชีวิตคริสตจักร หมายถึง คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนคริสตจักร ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด ความรู้สึก สัมพันธภาพ และจิตวิญญาณของทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวมที่อยู่ร่วมกันในชุมชนของผู้ที่เชื่อ

5.3 พันธกิจคริสตจักร หมายถึง ภาระหน้าที่ซึ่งคริสตจักรได้รับมอบหมายจากองค์พระผู้เป็นเจ้า จึงถือเป็นกิจที่กระทำด้วยพันธผูกพันกับพระองค์

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ สังกัดคริสตจักรภาคที่ 18 สภาคริสตจักรในประเทศไทย จาก 3 คริสตจักรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 89 คน ชาย 45 ท่าน หญิง 44 ท่าน แงตามอายุได้ดังนี้คือ 13-25 ปี 14 ท่าน 26-39 ปี 20 ท่าน 40-60 ปี 46

ท่าน 61-70 ปี 6 ท่าน มากกว่า 70 ปี 1 ท่าน ในแต่ละคริสตจักรจะมีกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล 3 กลุ่มคือ คณะธรรมกิจและคณะบุรุษ คณะสตรี และอนุชน และในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีล่ามแปลภาษาในทุกกลุ่ม

6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2.1 การทบทวนเอกสาร ศึกษาหลักคำสอนของพระคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจคริสตจักร

6.2.2 การใช้แบบสอบถาม 2 ชุด คือ (1) แบบสอบถามเรื่องข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร และ (2) แบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จและความต้องการพัฒนาการขับเคลื่อนชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร

6.2.3 การสนทนากลุ่ม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลแบบครบวงจร การสนทนากลุ่มจะเกิดขึ้นหลังจากการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว โดยคณะผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นการสนทนากลุ่มให้สอดคล้องกับผลการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของประเด็นต่างๆ และทางออกที่เหมาะสมสำหรับคริสตจักรของตน

6.2.4 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยอาจดำเนินการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มบางท่านหลังจากการสนทนากลุ่มหากต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.3.1 ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารมาประมวลและสรุปจัดหมวดหมู่เพื่อระบุหลักคำสอนของพระคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร

6.3.2 ผู้ศึกษาวิจัยทำการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ บนรากฐานหลักคำสอนของพระคัมภีร์และหลักคริสต์ศาสนศาสตร์เรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร

7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องชีวิตและพันธกิจคริสตจักร

ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นเป็นเหมือนเหรียญเดียวกันที่มีสองด้าน ที่ส่งผลกระทบต่อกันและกัน กล่าวคือถ้าคริสตจักรมีชีวิตที่เจริญเติบโตเข้มแข็งย่อมส่งผลให้การทำพันธกิจมีประสิทธิภาพและเกิดผล ในขณะเดียวกันการที่คริสตจักรสามารถกระทำพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลย่อมส่งผลให้ชีวิตสมาชิกและคริสตจักรเจริญเติบโต และเข้มแข็งขึ้นด้วยเช่นกัน³

ดังนั้น ชีวิตและการทำพันธกิจที่เกี่ยวข้องกันและยังต้องดำเนินอย่างเป็นกระบวนการ มิใช่การทำพันธกิจเป็นแต่ละกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบเกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือในคริสตจักรท้องถิ่นแต่ละแห่ง มีพันธกิจหลัก 5 พันธกิจด้วยกันคือ (1) พันธกิจการบ่มเพาะฟูมฟักสร้างสาวกให้เจริญเติบโตมีคุณลักษณะสาวกแท้ของพระคริสต์ (2) พันธกิจการนมัสการ ยกย่อง และการมีพระเจ้าเป็นที่หนึ่งในชีวิต (3) พันธกิจสามัคคีธรรม เอาใจใส่ดูแล และเสริมสร้างกันและกัน (4) พันธกิจการรับใช้คนในสังคมตามความรักเมตตาแบบพระคริสต์ และ (5) พันธกิจการ

³ สาธัญญา บุญเกียรติ และคณะ “ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย” วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 4 (1). มกราคม-มิถุนายน 2555, 29-34.

ประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ ซึ่งทั้ง 5 พันธกิจหลักจะต้องขับเคลื่อนอย่างเป็นกระบวนการ ต่อเนื่อง
หนุนเสริมแก่กันและกันด้วย⁴

การมีความคิดและการมีมุมมองชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นสิ่ง
ที่จำเป็นและสำคัญ ประการแรกฐานการปฐมนิเทศของคริสตจักรที่พัฒนาไปสู่การทำพันธกิจของคริสตจักรคือการบ่ม
เพาะพุ่มผักสมาชิกแต่ละคนในคริสตจักรให้เติบโตและมีคุณลักษณะชีวิตตามแบบพระคริสต์ ถ้าพันธกิจในประการ
นี้อ่อนแอย่อมส่งผลกระทบต่อให้เกิดความอ่อนแอในอีก 4 พันธกิจและชีวิตโดยภาพรวมด้วย เช่น คริสตจักรมิได้เอาใจ
ใส่พันธกิจบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตสมาชิกย่อมมีผลกระทบต่อการติดสนิทกับพระเจ้าในชีวิตประจำวัน การดำเนินชีวิตจึง
ไม่มีพระเจ้าเป็นเอกในชีวิต ดังนั้น การดำเนินชีวิตประจำวันจึงไม่มีพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นหลักเกณฑ์ในการ
ดำเนินชีวิต กลับถูกครอบงำดึงดูดจากกระแสสังคมรอบตัวของคนๆนั้น อีกทั้งกระทบต่อชีวิตสามัคคีธรรมใน
คริสตจักรที่ควรเอาใจใส่และเสริมสร้างกันและกัน แทนที่จะมีสามัคคีธรรมบนรากฐานความรักที่เสียสละแบบพระ
คริสต์ และ จิตใจที่เอาใจใส่อภิบาลซึ่งกันและกัน กลับกลายเป็นสามัคคีธรรมบนพื้นฐานผลประโยชน์เพื่อตนเอง
เกิดการแข่งขันแย่งชิง นำสู่ความขัดแย้งแตกแยกมากกว่าการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

เมื่อเกิดความคลาดเคลื่อนในพันธกิจการนมัสการ ยกย่องและการมีพระเจ้าเป็นเอกในชีวิต จึงเหลือแต่
การประกอบศาสนพิธีในวันอาทิตย์ ชุมชนคริสตจักรกลับกลายเป็นชุมชนสามัคคีธรรมเพื่อผลประโยชน์ ย่อมนำ
ผลร้าย อ่อนแอ ชีวิตไม่เกิดผลมาสู่คริสตจักร และยังทำให้พันธกิจการนมัสการฯ และ พันธกิจสามัคคีธรรมฯไม่
สามารถทำหน้าที่ของตนได้คือ เป็นชุมชนแห่งการบ่มเพาะอภิบาลเสริมสร้างชีวิตสมาชิกและชีวิตคริสตจักรให้
เจริญเติบโตขึ้น เข้มแข็ง และ เกิดผลตามพระประสงค์ของพระเจ้า เป็นผลให้คริสตจักรท้องถิ่นแห่งนั้นอ่อนล้า หรือ
ไม่มีพันธกิจในการรับใช้ด้วยการสำแดงความรักของพระเยซูคริสต์ในชุมชนฯ และ พันธกิจในการประกาศพระกิตติ
คุณของพระเยซูคริสต์ และนี่คือคำตอบว่าทำไมคริสตจักรท้องถิ่นที่ไม่สนใจการอภิบาลบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตของ
สมาชิกก่อน แต่รีบกระโดดไปทำพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณจึงไม่เกิดผล หรือ พบกับภาวะ “ถ่วงกันรั้ว”

ดังนั้น ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นทางการ ที่ต้อง
เริ่มต้นเอาใจใส่ในการอภิบาลบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตสมาชิกให้มีชีวิตตามพระประสงค์ของพระคริสต์ก่อน เพื่อชีวิตของ
สมาชิกแต่ละคนจะมีพระเจ้าเป็นเอกในชีวิต และชุมชนคริสตจักรเป็นชุมชนที่อภิบาลกันและกัน จนเป็นชุมชน
คริสตจักรที่เข้าไปทำพันธกิจในสังคมชุมชนในสถานการณ์ต่างๆ และเป็นคริสตจักรที่ประกาศถึงข่าวดีขององค์พระ
เยซูคริสต์

แต่ทั้งหมดทั้งสิ้นนี้มิใช่คริสตจักรสามารถดำเนินการพัฒนาไปด้วยความสามารถของตนเองเท่านั้น แต่
หลังจากพระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงหนุนช่วยในทุกขณะที่คริสตจักรยอมตนดำเนินชีวิตและกระทำพันธกิจตามพระ
ประสงค์ของพระเจ้า

⁴ ดู ริก วอร์เรน, *คริสตจักรที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์* (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนา
คริสตจักร (ซีอีดี), 2006).

8. ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลในคริสตจักรเป้าหมายทั้ง 3 แห่งพบว่า

8.1 พันธกิจการบ่มเพาะผู้ฝึกสร้างสาวกให้เจริญเติบโตมีคุณลักษณะสาวกแท้ของพระคริสต์

การบ่มเพาะผู้ฝึกด้านการวางรากฐานความเชื่อศรัทธาบนพระวจนะของพระเจ้า สมาชิกจะได้เรียนรู้พระวจนะของพระเจ้าเฉพาะในเช้าวันอาทิตย์เท่านั้น คือได้เรียนรู้จากการเทศนาของศิษยาภิบาลคริสตจักร สมาชิกส่วนใหญ่มักพูดด้วยความภูมิใจว่าคริสตจักรของตนมีการนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ถึง 4 ครั้ง ก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ แต่มีใช้ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่มาครบทั้งสี่ครั้ง พบว่ามักมาเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ดังนั้น สมาชิกจึงมีโอกาสเรียนรู้พระวจนะของพระเจ้าเพียงในการนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์เท่านั้น นอกจากนั้นจะมีการเข้าค่ายปีละ 1-2 ครั้ง ในค่ายนั้นก็เรียนรู้พระคัมภีร์ด้วย และพบว่า กลุ่มเรียนพระคัมภีร์ในระหว่างอาทิตย์ดำเนินการได้เพียงในกลุ่มอนุชนเท่านั้น มีเพียง 2 ใน 3 คริสตจักร

อุปสรรคที่ทำให้ไม่มีการเรียนรู้พระคัมภีร์พระคัมภีร์อย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ เพราะคริสตจักรไม่ได้รับการวางรากฐานให้เห็นถึงความสำคัญของพระวจนะที่เป็นรากฐานและกระบวนการบ่มเพาะคุณภาพชีวิตคริสเตียน ดังนั้นจึงไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้พระประสงค์ของพระเจ้าผ่านการศึกษาพระวจนะ สมาชิกไม่มีการเฝ้าเดี่ยว มีเพียงสตรีในคริสตจักรแห่งเดียวที่มีการอธิษฐานเป็นบางครั้งในแต่ละสัปดาห์ สมาชิกส่วนใหญ่จะอ้างว่าไม่มีเวลาที่จะอ่านพระวจนะและอธิษฐานเพราะต้องทำงานหนักตลอดวัน ส่วนในเวลาตอนเย็นต้องมีเวลาสังสรรค์กับเพื่อนบ้าน, สมาชิกผู้ใหญ่มักเข้าใจว่าการเรียนพระคัมภีร์เพื่อรู้และจำเรื่องราวในพระคัมภีร์เท่านั้น มีได้เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มักอ้างว่าเรียนไปก็จำไม่ได้, นอกจากนั้นมีความจำกัดด้านจำนวนผู้สอนคือศิษยาภิบาลสอนได้เพียงคนเดียว และยังมีจำกัดความสามารถในการสอนอีกด้วย, และผู้ใหญ่จะอ้างว่าการอ่านไม่ใช่วัฒนธรรมของคนลาหู่

ดังนั้น จึงเกิดผลกระทบต่อชีวิตคริสเตียนที่ควรมีความสัมพันธ์ติดสนิทกับพระเจ้าในชีวิตประจำวัน เพราะสมาชิกไม่ได้รับการวางรากฐานในเรื่องนี้จากชุมชนคริสตจักร และกระทบต่อไปอีกว่า สมาชิกแต่ละคนมิได้ใช้พระวจนะและน้อมนำพระประสงค์ของพระเจ้าให้เป็นเข็มทิศในการดำเนินชีวิตของตน แน่แน่นอนว่า นี่เป็นการปิดทางการมีชีวิตที่เป็นพยานและสำแดงความรักของพระคริสต์ทั้งในครอบครัว ที่ทำงาน และชุมชน

8.2 พันธกิจการนมัสการ ยกย่อง และการมีพระเจ้าเป็นที่หนึ่งในชีวิต

เพราะการที่ไม่มีการวางรากฐานบ่มเพาะชีวิตที่เป็นสาวกของพระคริสต์ ให้สมาชิกเข้าใจว่าทำไมถึงต้องนมัสการพระเจ้า อิทธิพลจากความเชื่อเดิมก็เข้ามาครอบงำความเชื่อแบบคริสเตียนของสมาชิกส่วนใหญ่จึงเข้าใจว่า การนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์เป็นกิจกรรมหรือศาสนพิธีที่คริสเตียนพึงปฏิบัติ, เป็นการมาสรรเสริญพระเจ้าและฟังพระคัมภีร์จากผู้เทศน์, แต่ขาดความเข้าใจว่า การนมัสการนั้นครอบคลุมไปถึงเรื่องการให้พระเจ้าเป็นที่หนึ่งหรือเป็นใหญ่ในชีวิต ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน, การรับใช้ในสังคมชุมชน และการมีชีวิตที่เป็นพยานถึงข่าวดีของพระเยซูคริสต์ ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าคริสตจักรทั้งสามแห่งให้ความสำคัญกับระเบียบนมัสการ และวิธีการน่านมัสการ แต่ขาดการเน้นการนมัสการพระเจ้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม

เมื่อคริสตจักรมิได้มีรากฐานที่ยั่งยืนอย่างมั่นคงในเรื่องนี้ จึงพบว่าอิทธิพลของกระแสสังคมสมัยใหม่ ทุนนิยมและบริโภคนิยมมีอิทธิพลที่ครอบงำและส่งต่อการนมัสการของคริสตจักร จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า จำนวนสมาชิกคริสตจักรที่มาร่วมนมัสการในวันอาทิตย์มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องจากเกิดความขัดแย้งแตกแยกของสมาชิกคริสตจักรเนื่องจากการแย่งชิงพื้นที่ทำกินที่มีจำกัด, การใช้วันอาทิตย์เพื่อไปทำธุระส่วนตัวในตัวเมือง ชื้อของไปคลินิกพบหมอ เพราะในวันธรรมดาต้องไปสวนไปไร่, สมาชิกส่วนหนึ่งติดมวย และ ละครโทรทัศน์, สมาชิกส่วนหนึ่งติดยาเสพติด และ เหล้า จึงไม่มาคริสตจักรเพราะรู้สึกว่าคุณชนคริสตจักรไม่ต้อนรับ, เยาวชนส่วนหนึ่งไปเรียนหนังสือในเมืองและพักที่หอพัก, เกิดความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นที่นิยมดนตรีสมัยใหม่กับคนมีอายุที่รู้สึกว่าจะเสียงดัง อีกทั้งครีโก้โครม, นอกจากนี้ เพราะความแตกแยกในระดับภาคเพราะการเมืองในคริสตจักรได้ส่งผลกระทบต่อแตกแยกในคริสตจักรท้องถิ่นด้วย

8.3 พันธกิจสามัคคีธรรม การเอาใจใส่ดูแล และเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า สมาชิกจะเข้าใจว่าสามัคคีธรรมคือการมานมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์อย่างพร้อมเพียงกัน มาประกอบศาสนพิธีด้วยกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ, แต่ถ้าเป็นวันสำคัญทางศาสนาหรือวันสำคัญของชาติพันธุ์ก็จะมีพี่น้องกลับมา่วมนมัสการจำนวนมาก, ส่วนการเอาใจใส่ช่วยเหลือกันและกันที่พบมักเป็นเรื่องของการเอาใจใส่คนที่เจ็บป่วย, ส่วนในเรื่องการทำมาหากินกลับกลายเป็นเรื่องของการแข่งขันแก่งแย่งกันซึ่งนำสู่การทำลายสามัคคีธรรมในคริสตจักร โดยภาพรวมแล้วสามัคคีธรรมในคริสตจักรเป็นเพียงความสัมพันธ์เชิงสังคม/ชุมชนมากกว่าการที่จะอภิบาลกันและกัน

8.4 พันธกิจการรับใช้คนในสังคมด้วยความรักแบบพระคริสต์

จากการรวบรวมข้อมูลพร้อมกับกลุ่มเป้าหมายพบว่า สาเหตุที่สมาชิกส่วนใหญ่มิได้มีชีวิตที่รับใช้สังคมหรือมีชีวิตที่สำแดงความรักเมตตาแบบพระคริสต์ เพราะคริสตจักรมิได้สอน บ่มเพาะฟูมฟัก และเสริมสร้างสมาชิกให้เป็นสาวกของพระคริสต์ และฝึกสมาชิกให้มีชีวิตที่รับใช้คนอื่นในพระนามของพระเยซูคริสต์, เพราะสมาชิกจำนวนหนึ่งของคริสตจักรดำเนินชีวิตที่ไม่ได้สำแดงความรักของพระคริสต์ และมีแบบอย่างชีวิตที่เป็นสาวกของพระองค์ เช่น ใช้สารเสพติด ดื่มเหล้า ทำผิดทางเพศ และครอบครัวของคริสเตียนแตกแยกมากขึ้น, อนุชนให้ข้อมูลว่าสมาชิกคริสตจักรส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้เห็นแก่ตัว สนใจแต่การงานของตนเองเท่านั้น ไม่สนใจกิจการงานและพันธกิจของคริสตจักร ขาดการมีส่วนร่วมในคริสตจักร

8.5 พันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

เนื่องจากคริสตจักรในพื้นที่เป้าหมาย ไม่มีการเรียนการสอนพระวจนะอย่างดี ต่อเนื่อง และครอบคลุม อีกทั้งขาดกระบวนการบ่มเพาะ ฟูมฟัก และการสร้างสาวกของพระเยซูคริสต์ ดังนั้น จึงกระทบต่อคุณภาพชีวิตคริสเตียนส่วนตัว, การมีชีวิตที่เป็นพยานถึงความรักของพระคริสต์ และการประกาศพระกิตติคุณของพระองค์

จากการสนทนากลุ่มพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่พร้อมที่จะถวายเพื่อการประกาศฯ เพื่อให้มีคนอื่นไปประกาศ เช่น ในฝั่งพม่า แต่ไม่ได้รับการฝึกฝนให้ประกาศด้วยตนเอง ดังนั้น หลายคริสตจักรยุติพันธกิจการประกาศเนื่องจากการเมืองในพม่า หรือ นักประกาศที่คริสตจักรจ้างเลิกที่จะไปประกาศ หรือการประกาศไม่เกิดผล

ในกลุ่มสนทนา ได้ออกความคิดเห็นว่า ที่สมาชิกหลายคนไม่ประกาศเพราะไม่รู้จะประกาศอะไร และไม่รู้จะประกาศอย่างไร, คริสตจักรควรจะสอนและฝึกสมาชิกแต่ละคนให้ประกาศแบบตัวต่อตัว กับเพื่อน หรือผู้ร่วมงาน หรือคนในชุมชน, ถ้าใครยังไม่พร้อมประกาศฯ คริสตจักรควรช่วยเขาให้มีชีวิตที่ดี เป็นแบบอย่างในชุมชน และเป็นการประกาศด้วยการดำเนินชีวิต, ในงานสำคัญ งานใหญ่ๆของคริสตจักร เช่น คริสตมาส และ ปีใหม่ คนที่ไม่ได้เป็นคริสเตียนมาร่วมจำนวนมาก น่าจะฝึกสมาชิกให้รู้ว่าจะประกาศอย่างไรในโอกาสเหล่านั้น แต่ที่สำคัญคือ คริสตจักรต้องบ่มเพาะสมาชิกแต่ละคนให้มีรากฐานความเชื่อศรัทธาในพระวจนะ และเรียนรู้ถึงพระประสงค์ของพระเจ้าในชีวิตของสมาชิกแต่ละคน

9. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาจสรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ภาคเหนือ บนรากฐานพระคัมภีร์และคริสต์ศาสนศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคริสตจักรท้องถิ่นในเขตเมืองต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ทำอย่างไรที่สภาคริสตจักรในประเทศไทยจะมีนโยบายและแผนแม่บทในการเสริมหนุนให้คริสตจักรท้องถิ่นในสังกัด เป็นชุมชนคริสตจักรแห่งการอภิบาลกันและกันก่อน เพื่อนำสู่ชีวิตที่สำแดงความรักเมตตาตามแบบอย่างของพระคริสต์ และเป็นชุมชนที่ประกาศข่าวดีแห่งพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี ควรมีกระบวนการเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะความสามารถในการบ่มเพาะฟูมฟักและอภิบาลสมาชิกคริสตจักรให้เติบโต เข้มแข็งขึ้นจนสามารถอภิบาลซึ่งกันและกันในชุมชนคริสตจักร มิใช่ทำหน้าที่อภิบาลด้วยตนเองแต่ผู้เดียว

คริสตจักรท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการบ่มเพาะฟูมฟักและอภิบาลชีวิตของสมาชิกแต่ละคนให้เติบโตขึ้นตามพระประสงค์ของพระคริสต์ และเกิดเป็นชุมชนที่อภิบาลสร้างเสริมกันและกันในการดำเนินชีวิตประจำวันตามแบบอย่างพระคริสต์ และร่วมกันมีชีวิตที่เป็นพยานถึงความรักของพระคริสต์ และประกาศถึงข่าวดีของพระองค์

บรรณานุกรม

- คริสเตียน เอ. สวารซ์. *การพัฒนาคริสตจักรอย่างธรรมชาติ*. เชียงใหม่: องค์การเพื่อการพัฒนาคริสตจักร, 2002.
- มาลี อาสา. *การแปลหลักข้อเชื่อของอัครธรรมทูตที่เหมาะสมกับบริบทลาหู่แบ็บติสต์ คริสตจักรภาคที่ 18 สภาคริสตจักรในประเทศไทย*. เชียงใหม่: วิทยาลัยพันธศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ, 2554.
- ปนัดดา บุญยสารนัย. *ลาหู่: หลากหลายชีวิตจากขุนเขาสู่เมือง*. เชียงใหม่: ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- ริค วอร์เรน. *คริสตจักรที่เคลื่อนไปด้วยวัตถุประสงค์*. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร (ซีอีดี), 2006.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย, *พระคริสตธรรมคัมภีร์*, ฉบับปี 1971. กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 1998.
- Banks, Robert J. *Paul's Idea of Community*. Rev. ed. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1994.
- Coenen, Lothar. "Church, Synagogue." In *New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown, Vol. 1. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1986.
- Erickson, Millard J. *Christian Theology*. 2nd edition. Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1998.
- Giles, Kevin. *What on Earth Is the Church? An Exploration in New Testament Theology*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1995.
- Grenz, Stanley J. *Theology for the Community of God*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2000.
- Grudem, Wayne A. *Systematic Theology: An Introduction to Biblical Doctrine*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994.
- Luther, Martin. *Luther's Works*. Vol. 36. American ed., ed Helmut T. Lehmann. Philadelphia: Muhlenberg Press, 1959.
- Martin, Ralph P. *The Family and the Fellowship: New Testament Images of the Church*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1980.
- Wright, David F. "Priesthood of All Believers." In *New Dictionary of Theology*, eds. Sinclair B. Ferguson and David F. Wright. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1988.